

STUDIES OVER DE
SOCIAAL-ECONOMISCHE GESCHIEDENIS
VAN LIMBURG

JAARBOEK VAN HET SOCIAAL HISTORISCH CENTRUM
VOOR LIMBURG

Dit Jaarboek wordt gratis aangeboden aan de begunstigers en contribuanten van het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg.
Voor abonnementen wende men zich tot de boekhandel of tot de uitgever.

Inzendingen voor de redactie zenden aan het adres: Boschstraat 73, Maastricht.

Studies over
de sociaal-economische geschiedenis
van Limburg

ONDER REDACTIE VAN DR. REMIGIUS DIETEREN O.F.M.
EN DRS. J. F. R. PHILIPS



VAN GORCUM & COMP. B.V. - ASSEN, 1974

ISBN 90 232 1246 0

Gedrukt bij Drukkerij van der Marck & Zonen, Roermond

INHOUD

	blz.
Woord vooraf	VII
J. F. R. Philips, Retrospectie en toekomstverwachting. Enkele overpeinzingen en gedachten naar aanleiding van het 25-jarig bestaan van het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg	I
Th. P. M. Huijs, Overzicht van de inhoud van de archiefbe- waarplaats van het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg	45
Bestuur Sociaal Historisch Centrum	203
Begunstigers en Contribuanten	205

WOORD VOORAF

De inhoud van deze aflevering van het Jaarboek staat in afwijking van het gebruikelijke schema thans vooral in het teken van de herdenking van het vijftienvigjarig bestaan van het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg. Wij meenden aan onze eigen geschiedenis niet te mogen voorbijgaan en hebben daaraan een aparte bijdrage gewijd, waarin een terugblik wordt gegeven op de oorsprong en de historie van het instituut en waarin mede enige programmatische gedachten zijn ontwikkeld voor de toekomst. Als bijlage bevat dit artikel een literatuurlijst van de geschriften, die sedert 1950 door de medewerkers van het Sociaal Historisch Centrum werden samengesteld.

Het belangrijkste onderdeel van dit Jaarboek vormt het uitvoerig overzicht van de archieven, die door het Sociaal Historisch Centrum bewaard worden, samengesteld onder leiding van Drs Th. P. M. Huijs, sinds ruim een jaar als archivaris aan het instituut verbonden. Het lag reeds langer in het voornemen tegemoet te komen aan een vaker geuit verlangen naar een inzicht in het bijeengebrachte archiefbezit, maar de praktische bezwaren, die aan deze tijdrovende taak waren verbonden, hebben dat in het verleden verhinderd. De gelegenheid van het 25-jarig bestaan hebben wij echter aangegrepen om verantwoording af te leggen over de resultaten van jarenlange archiefacquisitie en de uiteenlopende archieven nader voor onderzoekers en geïnteresseerden te ontsluiten.

In de komende jaren zal aansluitend aan dit overzicht de publikatie van archiefinventarissen in het Jaarboek voortgezet worden. Wij hebben er van afgezien om bij de verschillende archieven ook de daarbij in aanmerking komende literatuur en dokumentatie te vermelden, maar het is nuttig hier nog eens te onderstrepen, dat over deze onderwerpen ook in de bibliotheek van het Sociaal Historisch Centrum een uitgebreide verzameling van gegevens aanwezig is.

Het jaarverslag over 1973 wordt thans niet in druk opgenomen en

zal voor wat de belangrijkste passages betreft gekombineerd worden met het in een volgende aflevering op te nemen jaaroverzicht 1974. Wij besluiten wederom met de lijst van Bestuursleden en met de vermelding van de jaarlijkse begunstigers en contribuanten. Wij hopen naar aanleiding van de resultaten van onze vijfentwintigjarige activiteit niet teleurgesteld te worden in onze verwachting, dat een grotere groep van belangstellenden het instituut in de toekomst zal steunen.

De Redactie

RETROSPECTIE EN TOEKOMSTVERWACHTING

Enkele overpeinzingen en gedachten naar aanleiding van het 25-jarig
bestaan van het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg.

door

DRS. J. F. R. PHILIPS

*‘Wir brauchen Geschichte, denn die Vergangenheit strömt in hundert
Wellen in uns fort’.*

(Friedrich Nietzsche, Vom Nutzen und Nachteil
der Historie für das Leben, 1874)

Een jubileumherdenking vormt naast het feestelijk moment ook een geschikte aanleiding tot een kritische bezinning omtrent het feitelijk werkpatroon, dat haast als vanzelfsprekend in de loop der jaren gegroeid is. Vooral voor een niet-commercieel instituut, dat bezwaarlijk op normen van rendabiliteit kan worden getoetst, is het nuttig zich af te vragen, hoe het aan zijn doel heeft beantwoord, hoe het gefunctioneerd heeft in de samenleving en welk maatschappelijk nut het heeft opgeleverd.

Een eerste benadering tot zulk een kritische retrospectie is de vraag naar de doelstelling en de veranderingen, die daarin hebben plaats gehad. Op het eerste oog is men geneigd te constateren, dat deze doelstelling, statutair gezien tenminste, een opvallende stabiliteit heeft vertoond. De omschrijving van het doel is in de statuten immers nog steeds dezelfde als bij de oprichting 25 jaar geleden:

‘De Stichting stelt zich ten doel:

*a. het verzamelen, bewaren, ordenen en inventariseren van bronnen-
materiaal betreffende het sociale en economische leven in Limburg
in heden en verleden;*

- b. het beschikbaar stellen van dit bronnenmateriaal, zowel voor wetenschappelijke als voor praktische doeleinden;*
c. het verrichten van zelfstandig onderzoek en het publiceren van gegevens, slechts voor zover het Dagelijks Bestuur dit wenselijk acht.'

Deze omschrijving werd bij de laatste statutenwijziging onverkort gehandhaafd, hoewel in de loop van de jaren de aard van het werk en het karakter van het instituut veel verandering onderging.

Blijkbaar was de algemene opzet destijds zo ruim en de formulering zo algemeen, dat men ook thans nog van een ongewijzigde doelstelling zou kunnen spreken ondanks de vele accentveranderingen, die daaronder schuil gaan. Ook veel van de motieven, die aan de oprichting ten grondslag lagen, hebben nog niet aan actualiteit ingeboet, zoals men met enige verrassing opmerkt, als men de stukken over de voor geschiedenis ter hand neemt.

*'Het ideaal, dat ons voor ogen staat, is om van elk aspect van het zo rijk geschakeerde Limburgse sociale leven, d.w.z. van het hele terrein van de menselijke samenleving in welke vorm ook, althans de voornaamste sporen te bewaren en door rangschikking en bewerking gereed te maken voor het onderzoek.'*¹

Met deze omschrijving van de functie van een op te richten sociaal-historisch centrum verduidelijkte de initiatiefnemer en oprichter, Pater Remigius Dieteren OFM, in de zomer van 1949 wat hem bewoog om een dergelijk instituut in het leven te roepen, waarvan er elders nauwelijks voorbeelden te vinden waren.

*'De sociaal-economische geschiedenis verdient ten volle, dat zoveel mogelijk bronnen en gegevens worden bijeengebracht in één grote, goed geordende en gemakkelijk toegankelijke reeks verzamelingen'*¹, schreef hij ter uitstippeling van het programma, dat hij bereiken wilde: het creëren van een centrum van bronnenverzamelingen, van documentatie en van onderzoek en wetenschappelijke studie. Een nadere beschouwing van de voorbereidende fase, die aan de oprichting voorafging, leert ons, hoe vele motieven tot dit inzicht gevoerd hadden.

¹ Sociaal Historisch Centrum voor Limburg, propagandabrochure, Heerlen 1949, 12 blz.

DE VOORBEREIDENDE FASE

Het waren geen ondoordachte plannen, die de oprichter in de zomer van 1949 bij de introductie van het nieuwe instituut bezielde. Al enige jaren eerder was hij – toen nog als student te Leuven – gestoten op de praktische moeilijkheid, dat de meeste bronnen voor een bestudering van de sociale problematiek in de mijnstreek van Nederlands-Limburg praktisch ontbraken. Tijdens de voorbereiding van een studie over de sociale veranderingen in zijn geboortestreek, die in korte tijd van een plattelandsgebied een mijngebied van eigen karakter werd, bleek hem, dat veel bronnen en gegevens verloren waren gegaan, ontoegankelijk of zodanig verspreid, dat hopeloos veel tijd verloren ging met een onderzoekstocht langs tal van organisaties, personen en bedrijven, waar nog gegevens over betrekkelijk recente gebeurtenissen waren te achterhalen. Op grond van eigen ervaring moest hij constateren, dat het primair noodzakelijk was om zoveel mogelijk studiemateriaal op één plaats bijeen te brengen, wilde de geschiedenis van de sterk veranderde mijnstreek niet definitief onbekend blijven. Daarom begon hij met een persoonlijke speuractie langs allerlei instanties om zodoende de vele stukken van de legpuzzel te verzamelen en in te passen, die hem tot zijn doel moesten voeren. Hij beoogde daarmee nog zoveel mogelijk materiaal te redden, dat een licht kon werpen op de geschiedenis van de (katholieke) sociale organisaties en het sociale leven in Limburg.

Deze persoonlijke werkwijze werd vrij spoedig in een eerste institutionele vorm omgezet om het verzamelen van gegevens effectiever te doen slagen. Begin 1946 had om deze reden de oprichting plaats van een *Sociaal Archief Limburg*, dat voorlopig functioneerde binnen het kader van de Limburgse K.A.B. te Heerlen. Welbewust zag men af van enigerlei definitieve vormgeving en droeg het werk duidelijk een experimenteel en voorbereidend karakter. Het lag in de bedoeling de medewerking van de andere (katholieke) standsorganisaties in Limburg in te roepen, als zou blijken perspectief in het plan te zitten.² Men stelde zich ten doel *'alle inlichtingen te verzamelen, die van belang zijn voor de sociale geschiedenis van geheel Limburg'*. Dat veel van deze gegevens ontbraken of niet toegankelijk waren, kwam weliswaar aan het licht, toen men plannen ging ontwikkelen tot het schrijven

² Sociaal Archief Limburg. Een Nederlandsch initiatief. De Gids op Maatschappelijk Gebied, 37 jrg, nr. 5, mei 1946, 391-395.

van een biografie over Dr Poels. Door dit Sociaal Archief Limburg werden vele documenten verzameld, die door Pater Remigius Dieteren in zijn vakantietijd geordend werden. Hij wist o.a. beslag te leggen op de bibliotheek van het Limburgs Tweede Kamerlid H. Hermans (± 2000 banden), zodat direct al enige grondslag aanwezig was. De bedoeling was deze sociale documentatie dienstbaar te maken zowel voor wetenschappelijke studies als voor de propagandisten der sociale organisaties, die kennis over het verleden dienden te bezitten bij het voeren van hun sociale actie.

Na enige jaren bleek in vele kringen een sterke behoefte te ontstaan aan een Limburgse documentatie- en onderzoekinstelling, die in de naoorlogse opbouwperiode het sociaal-economisch beleid zou moeten ondersteunen. Een commissie bestaande uit vertegenwoordigers van diverse instanties in de mijnstreek, waarvan hoofdaalmoezenier K. Roncken voorzitter was en de initiatiefnemer Frans Crombag secretaris, bestudeerde de mogelijkheid om een sociografie van het mijngebied samen te stellen. Parallel met deze gedachte lag het voornemen van de Staatsmijnen, met name van zijn archivaris Carel Bloemen, om annex aan het bedrijfsarchief een 'historisch centrum' te stichten, waar alle gegevens verzameld zouden worden, die van belang waren voor de geschiedenis van het Staatsmijnbedrijf.

Een gelukkige omstandigheid is geweest, dat de betrokkenen spoedig op de hoogte waren van elkaars plannen en dat de wil tot samenwerking en contact aan de basis lag van verder overleg, omdat naar ieders inzicht het gevaar van doublures en verspilling van krachten levensgroot aanwezig was.

Dit inzicht leidde tot veelvuldige besprekingen omtrent de vraag naar de beste vorm en werkwijze van één instituut, dat aan aller verwachtingen zo goed mogelijk zou voldoen. Op 15 december 1948 werd in principe overeenstemming bereikt en viel het besluit te streven naar één verzamelpunt van alles, wat voor de sociale geschiedenis van Limburg van belang kon zijn. Overeenkomstig de later herhaaldelijk terugkerende opvattingen van Pater Remigius Dieteren werd hier onder sociale geschiedenis verstaan de kennis van het sociale leven, in zeer brede zin te verstaan, bestudeerd in zijn historisch verband, mede met behulp van sociologische onderzoekmethoden. Deze omschrijving was ruim genoeg als gemeenschappelijke noemer voor alle plannen, maar toen het op een nadere uitwerking aankwam, bleken de meningen toch te verschillen.

De pogingen om elkaars doelstellingen in de concept-statuten zuiver te formuleren, leidde tot een tegenstelling binnen de voorbereidende werkgroep, omdat het lid Carel Bloemen van oordeel bleek, dat het op te richten instituut zich uitsluitend tot het verzamelen en inventariseren van archieven en documenten zou moeten beperken, terwijl de andere gesprekspartners tevens als taak zagen het verrichten van zelfstandig onderzoek en de publicatie van de resultaten van deze onderzoekingen. Deze laatste opvatting werd niet alleen verdedigd door de vertegenwoordiger van de z.g. 'sociografische commissie' Frans Crombag, maar werd tevens voorgestaan door Pater Remigius Dieteren, die het opsporen en ordenen van bronnenmateriaal om principiële en praktische redenen wezenlijk verbonden zag met de bewerking en bestudering van deze bronnen. Dit zou niet enkel van voordeel zijn voor degene, die het materiaal moest verzamelen en beheren, maar was tevens een educatieve taak, die vervuld moest worden en de beste manier om anderen te overtuigen van de noodzaak om hun documenten daar te deponeren en om de subsidiegevers het belang van het instituut duidelijk te maken.

Hier trad reeds vóór de feitelijke oprichting aan de dag, dat het instituut wezenlijk zou verschillen van een bibliotheek- of archiefinstelling en tevens een onderzoek- en documentatiekarakter zou dragen, hoewel de juiste betekenis van dit laatste nog allerminst vaststond. Het verschil van mening met de meer archivalistisch denkende Carel Bloemen bleek onoverbrugbaar, zodat deze meende zich niet meer rechtstreeks met de feitelijke voorbereiding te moeten occuperen, ofschoon hij nooit zijn sympathie voor het instituut heeft verloochend, zoals later nog zou blijken. De commissie van voorbereiding werd nu met twee andere leden aangevuld, waarna alles vrij snel in zijn werk ging.

Aangezien het Sociaal Archief Limburg onderhand te klein behuisd was om zijn groeiende verzamelingen te bergen, en het al langer in de bedoeling lag deze voorlopige instelling in een definitieve opzet om te zetten, werd van die kant de meeste haast achter de plannen gezet, vooral toen Pater Remigius Dieteren als socioloog in Leuven was afgestudeerd. Hij zette zich er toe om zoveel mogelijk personen en instanties omtrent hun bereidheid tot medewerking te polsen. Waarschijnlijk is zelden een instituut opgericht, waaraan een zo uitgebreide raadpleging van de 'achterban' is voorafgegaan.

Deze gesprekken hebben voor de concretisering van de werkwijze belangrijke voordelen gehad. De aanvankelijke pragmatische aan-

pak kreeg een meer theoretische fundering. Met het besluit een onafhankelijk zelfstandig instituut in het leven te roepen, hing samen de (voor velen destijds niet zo vanzelfsprekende) beslissing, dat dit geen confessioneel, maar een openbaar instituut diende te zijn, samengesteld uit en werkend voor alle bevolkingsgroepen. Voorts werd er voor gezorgd, dat een samenwerking met andere provinciale instellingen als het Economisch Technologisch Instituut Limburg en de Provinciale Planologische Dienst praktisch en bestuurlijk gewaarborgd werd zonder de eigen taak uit het oog te verliezen. Het aanvankelijke contact met het Katholiek Sociaal-Kerkelijk Instituut te 's Gravenhage werd om diezelfde reden spoedig verbroken, omdat door die samenwerking het eigen karakter in gevaar kwam.

Belangrijke besprekingen hadden in deze laatste voorbereidingsmaanden plaats met de Rijksarchivaris in Limburg, Dr G. W. A. Panhuyzen, die van de oprichting af de verbindingsschakel is geweest tussen het instituut en de archiefwereld. Tenslotte moet als voornaamste conclusie van deze raadplegingen worden aangestipt, dat men besloot zijn praktische werkzaamheid daadwerkelijk over andere delen van de provincie uit te breiden.

Dank zij de intensieve voorbereiding slaagde men er gemakkelijk in een groot aantal belangrijke instanties in Limburg bereid te vinden een vertegenwoordiger aan te wijzen in het samen te stellen bestuur van het instituut. Daardoor vormde dit een duidelijke weerspiegeling van de georganiseerde Limburgse samenleving. Op 25 juli en 19 september 1949 kwam dit bestuur in vergadering bijeen, waarbij definitief besloten werd tot de oprichting van een stichting, genaamd SOCIAAL HISTORISCH CENTRUM VOOR LIMBURG met zetel te Maastricht. De concept-statuten werden goedgekeurd en uit het bestuur werd een dagelijks bestuur gekozen. Tot voorzitter van het stichtingsbestuur werd gekozen Ir. C. E. P. M. Raedts, die zich daartoe bereid had verklaard. De voornaamste initiatiefnemer Pater Remigius Dieteren OFM werd secretaris van de stichting en nam tevens in de aanvangsperiode voorlopig de leiding op zich. Op 3 oktober 1949 werd tenslotte de stichtingsacte notarieel verleden. Het werk kon beginnen.³

³ Aantekeningen van Pater Remigius Dieteren over de door hem gevoerde gesprekken, 16 december 1948 - 11 oktober 1949. Archief Sociaal Historisch Centrum voor Limburg.

MOEIZAME BEGINJAREN

Zoals uit het voorgaande blijkt, waren er derhalve verschillende motieven, die tot de oprichting hadden geleid: historische, wetenschappelijke en praktische redenen. Het grondmotief lag uiteraard primair in de zorg voor het behoud van het overgeleverd kultuurgoed, maar een argument was minstens evenzeer het belang van een doelgerichte verzameling als instrument voor kritisch onderzoek of praktisch beleid, bij voorkeur in overleg en samenspraak met provinciale onderzoekinstellingen. Conform deze opzet – dienstbaarheid aan de samenleving en coöperatie bij de uitvoering van het werk – had men gezorgd, dat in het bestuur zoveel mogelijk maatschappelijke belangengroeperingen vertegenwoordigd zouden zijn. Dit veelzijdig samengesteld bestuur zag men als een werkelijk beleidscollege, dat een optimale werkwijze zou moeten verzekeren en het nieuwe instituut voor conflicten met andere instellingen kon behoeden.

Maar ook buiten de kring van het bestuur werden contacten gelegd en het idee van een sociaal historisch centrum gepropageerd. Behalve uit de kring van de katholieke stands- en vakorganisaties, van bedrijven en onderzoekinstellingen, vond men ook enthousiaste medestanders bij een aantal overheidsarchivarissen, die het belang van het verzamelen en bewaren van particuliere archieven en documentaire verzamelingen wel degelijk beseften. Dit inzicht werd heel duidelijk vertolkt door de toenmalige Rijksarchivaris in Limburg, Dr G. W. A. Panhuysen, die in een uiteenzetting opmerkte:

*'Al hoort de zorg voor deze archieven niet tot onze ambtstaak, toch lijkt het mij een eretaak voor ons, archivariissen ex professo, om ook op dit terrein initiatieven naar ons vermogen te steunen en in de goede richting te sturen. Want ook op dit terrein gaat zeer veel verloren, dat uiterst belangrijk is.'*⁴

⁴ G. Panhuysen, Het respect en de zorg van de archivaris en van de overheid ook voor de moderne archieven. Voordracht, gehouden op de vergadering van de Vereniging van Archivarissen in Nederland, Nederlands Archievenblad, 54 (1949/1950), 18-30.

Zie ook G. W. A. Panhuysen, De taak van het Sociaal Historisch Centrum als verzamel- en bewaarplaats van archieven. Rede, uitgesproken op de jaarvergadering van het Sociaal Historisch Centrum, 22 februari 1952, verschenen als afzonderlijke brochure en als artikel in 'Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg', dl. VIII, Maastricht, 1963, 9-26.

De bezorgdheid om deze belangrijke bronnen voor de geschiedenis van de maatschappelijke ontwikkeling zoveel mogelijk veilig te stellen, was ongetwijfeld mede ingegeven door de teleurstellende ervaring dat ten gevolge van bezetting en oorlogsgeweld, maar meer nog door onbedachtzame opruimwoede reeds veel uniek bronnenmateriaal aan de vernietiging was prijsgegeven. Een eerste verkenning van de toestand, waarin veel particuliere archieven zich bevonden, werd tegelijk oriëntatiepunt en richtlijn, hoe men verder het werk zou moeten aanpakken. De stand van zaken was niet bemoedigend. Belangrijke archieven als die van de katholieke arbeidersbeweging en de katholieke mijnwerkersbond, waren verloren gegaan, evenals het uiterst belangrijke archief van Dr Poels, dat op last van de bezetters was verbrand. De archieven van de Kamers van Koophandel te Roermond en Venlo, hadden in de bevrijdingstijd onherstelbare schade opgelopen. Maar bovendien bleken veel particuliere archieven van verenigingen, bedrijven en instellingen moedwillig te zijn opgeruimd, omdat men het historisch belang van het bewaren van deze stukken nu eenmaal niet inzag. Het tijdstip was rijp om aan deze vernietigingswoede een halt toe te roepen en om het weinige, dat uit de 19e en de eerste decennia van de 20e eeuw nog over was, voor het nageslacht te bewaren. Het belangrijkste was echter – wat thans wel eens te gemakkelijk wordt vergeten – dat enkel een *georganiseerde* reddingspoging uitkomst kon brengen, m.a.w. dat uitsluitend via een systematische archiefacquisitie, langs de moeizame weg van overreding, overleg, geclausuleerde overdracht en gespecialiseerde inventarisatie doeltreffend te werk kon worden gegaan, waar immers elke wettelijke verplichting tot het bewaren van privaatrechtelijke archieven in Nederland ontbreekt. Weliswaar lag de primaire verantwoordelijkheid voor deze archieven bij de archiefvormende instanties, maar vanaf het moment, dat deze verstek lieten gaan, zou een reddingspoging moeten worden ondernomen vanuit een instituut, dat daartoe geëquipeerd was, om voor historisch onderzoek te bewaren, wat op dat moment geschikt en mogelijk bleek.

De voorwaarden voor het effectief functioneren van het instituut schenen gunstig; de uitgestippelde visie was uitdagend en aanmoedigend; het bestuur vormde een brede afspiegeling van allerlei maatschappelijke stromingen in Limburg; de samenwerking van soortgelijke instellingen was gewaarborgd. Maar in het embryonale stadium moest men desondanks over een vasthoudende pioniersgeest beschikken om het instituut ook werkelijk van de grond te helpen. Sedert het besluit

was gevallen om Maastricht als vestigingsplaats te kiezen en men derhalve had afgezien van een aanlokkelijke huisvesting op Kasteel Hoensbroek, waren voorlopig als onderdak slechts beschikbaar enkele lokalen in het verenigingsgebouw De Stuers. Men nam bewust deze beperkte ruimte voor lief, omdat men aan een vestiging in de hoofdstad van de provincie de voorkeur gaf, zowel vanwege de aanwezigheid van andere provinciale instellingen, met wie een regelmatig contact nodig was als vanwege het voordeel voor onderzoekers, die de verzamelingen van het Centrum en van andere bibliotheken en archieven wilden raadplegen.

In de nieuwe situatie werd het spreekwoordelijke primitieve begin ook daadwerkelijk een onvoorstelbare improvisatie. Geld voor huisvesting en inrichting was nauwelijks aanwezig. Enkele gebruikte kantoor-meubelen en typemachines konden goedkoop worden overgenomen. De totale inventaris had een waarde van zegge en schrijven f 74,-! Maar in goed vertrouwen werd op 1 november 1949 de oude potkachel aangestoken en begon het instituut zijn activiteit.

Ter dekking van de eerste kosten had men weliswaar enige particuliere subsidies ontvangen en wat grotere bedragen voor de inrichting, maar omdat de eerste subsidie van de zijde van het Provinciaal Bestuur van Limburg en van de gemeenten pas veel later binnenkwamen, moest het inrichtingskapitaal al vrij spoedig in de exploitatie worden gestoken. Geld voor de aanstelling van betaalde krachten was er niet, zodat aanvankelijk de oprichter Pater Remigius Dieteren zich belastte met de waarneming van de leiding. Ondanks de aandrang van het bestuur was deze echter om principiële redenen niet bereid om directeur van het Centrum te worden. Hij zag in deze functie geen typisch priesterlijke taak en was bovendien beducht daarmee ongewild een confessioneel stempel op het instituut te drukken.

In 1950 was de financiële wolkenhemel zodanig opgeklaard, dat tot de aanstelling van een directeur, Drs J. H. A. E. Cornips kon worden overgegaan, die in 1954 werd opgevolgd door de huidige functionaris. Bij de aanvang van zijn werkzaamheden kreeg het instituut de beschikking over een vertrouwd assistent in de persoon van de heer J. Wachelder, die in de moeilijke opbouwperiode op verschillende terreinen zijn beste krachten heeft gegeven en de levenskracht van het instituut heeft helpen bewijzen, bijgestaan door een aantal personen, die in een overbruggingsregeling in die jaren bij het Centrum werden gedetacheerd.

Het eerste begin was zo primitief, dat men zich er thans nauwelijks

een voorstelling van kan maken. Maar desondanks waren aanzetten reeds aanwezig in de meeste richtingen, die momenteel met zoveel vrucht zijn uitgebouwd en verzelfstandigd. De eerste verzamelingen bestonden uit datgene, wat reeds eerder door het Sociaal Archief Limburg was bijeengebracht en om niet in de stichting was ingebracht. Door vele schenkingen was de hoeveelheid banden na enkele jaren al verdubbeld. In de eerste jaren werden al veel documenten overgedragen, zoals verslagen, rapporten, nota's, interne mededelingen, voorlichtingsbladen, verkiezingsmateriaal, balansen, vakbladen, gedrukte notulen, reglementen, brochures, foto's, kaarten, prenten en allerlei incidentele stukken en bonte verzamelingen, waarvan op dat moment nog niet duidelijk was, hoe zij ooit in het totale raam zouden passen. Bij de overdracht viel onmiddellijk op, dat in de practijk geen onderscheid werd gemaakt tussen het soort van bronnen, dat men overdroeg, hetzij dat dit authentiek archiefmateriaal was, hetzij semi-openbare gedrukte verzamelingen. Het Centrum fungeerde als bewaarplaats, maar van systematisch geordende verzamelingen kon in de aanvang nauwelijks worden gesproken.

De archiefacquisitie heeft vanaf het begin zeer veel tijd in beslag genomen. Advertenties werden geplaatst in de schoonmaaktijd en condoléances afgelegd bij het overlijden van personen, van wie men vermoedde, dat zij belangrijke stukken hadden nagelaten. Actief werd opgetreden bij openbare verkopen, liquidaties e.d. Deze activiteit heeft meestal geleid tot het aanwerven van andere collecties dan archieven. In 1960 was men zover, dat in totaal 64 archieven van bescheiden omvang waren aangeworven, waarvan één ondernemingsarchief. Dat er nog geen grote archieven werden gedeponereerd, behoeft geen verbazing, omdat voor de overdracht van zulke vertrouwelijke stukken zelf eerst vertrouwen moest worden gewonnen en trouwens ook de ruimte niet aanwezig zou zijn geweest.

De schenkingen, die royaal binnenkwamen, hadden voornamelijk betrekking op bibliotheekstukken, zodat dientengevolge de bibliotheek de grootste groei vertoonde. Deze verzameling was echter eenzijdig documentair opgebouwd. Het Centrum beschikte nauwelijks over handboeken, naslagwerken, bibliografiën of repertoria. De gedwongen zuinige opbouw liet de aanschaf van deze werken niet toe, hetgeen zich tot op heden nog wreekt. Voor het raadplegen van vakliteratuur moest men in zijn privé-bibliotheek te rade gaan en werd veelvuldig een beroep gedaan op de Stadsbibliotheek van Maastricht, waarmee van meet af aan nauw werd samengewerkt.

Veel misverstand in de aanvankelijke taakopvatting heeft de functie als documentatiecentrum opgeroepen. Het was niet altijd duidelijk, wat men onder documenteren verstond en wat men daarmee beoogde. Dit misverstand ligt ten dele opgesloten in het begrip documentatie zelf, dat immers een tweezinnige betekenis heeft, nl. enerzijds het bijeenbrengen van documenten, wat overeenkomt met de taak van een archief of bibliotheek, en anderzijds het verschaffen van inlichtingen uit of op grond van documenten, met name documentatie als inhoudsanalyse. Dit laatste facet heeft in de beginjaren vaak op de voorgrond gestaan, omdat het archief en de bibliotheek nog pas in eerste opbouw waren en het verzamelen van kennis en het geven van inlichtingen derhalve meestal moest gebeuren uit niet zelf verzamelde documenten.

Maar een begripsverwarring is ook ontstaan, omdat men geen duidelijke uitspraak had gedaan, wat primair was: het aanleggen van documentaire verzamelingen van gegevens ten dienste van het onderzoek of het bijeenbrengen van bronnenverzamelingen in de vorm van bibliotheek en archief. Door te spreken van het Sociaal Historisch Centrum als documentatie-instelling bleef men in het vage over het karakter van het instituut, waarvan men achteraf moet constateren, dat het in het eerste decennium geleidelijk evolueerde van documentatiecentrum tot een archief en bibliotheek in eigenlijke zin.

Men hechte veel waarde in die moeilijke aanloopjaren aan het documenteren van gegevens, omdat de authentieke bronnen meestal niet toegankelijk waren. De gegevens, die men zocht, waren vaak alleen te vinden in bv. bedrijfsarchieven, speciale bibliotheken, bij overheidsdiensten enz., die niet voor het publiek toegankelijk waren. Door nu te trachten deze gegevens te 'documenteren', kon men speciale onderzoeken met uitvoerig informatiemateriaal onderbouwen, dat anders niet beschikbaar zou zijn geweest. Bovendien dient men niet te vergeten, dat de overheidsarchieven over de meest recente periode ook niet zijn te raadplegen, zodat terecht de indruk bestond, dat voor contemporaine studies het bronnenmateriaal ontbrak.

Men zag in deze documentatietaak en in andere nog te noemen activiteiten, die gelet op de eigen doelstelling hoogstens een neventaak vormden, mede een vorm van dienstverlening aan de vele niet-wetenschappelijk geïnteresseerden, die men bereid moest vinden door een financiële bijdrage het instituut in stand te houden. Men hoopte op deze en andere manier het noodzakelijke vertrouwen te winnen om documenten aan het Centrum toe te vertrouwen, zodat geleidelijk aan de strikte doel-

stelling meer aandacht kon worden besteed, met name aan de opbouw van de bibliotheek en het archief, de twee belangrijkste peilers van het instituut.

Ook later heeft men de documentatietaak niet helemaal verlaten, zij het dat documentatie dan in een beperkte betekenis moet worden opgevat. We denken dan in de eerste plaats aan het ruime tussengebied tussen archief en bibliotheek, nl. het verzamelen van al die documenten, die niet het karakter van archiefstuk in strikte zin dragen, maar ook eigenlijk niet tot bibliotheekstukken behoren. Zulke documenten zijn bv. brochures, pamfletten, nota's, rapporten, statistieken, krantenknipsels en andere documentaire verzamelingen, die bij het Sociaal Historisch Centrum gemakshalve meestal als een aparte afdeling van de bibliotheek worden beschouwd. Een andere vorm van documentatie is de opbouw van een literatuurdocumentatie, die verwijst naar belangrijke werken op sociaal-historisch terrein, die niet in de eigen bibliotheek aanwezig zijn. Hiermede houdt nauw verband het verzamelen van gegevens of het inhoudelijk analyseren hiervan ter voorbereiding van de sociale geschiedschrijving. Ervaring en praktische behoefte speelden hierbij een grote rol vooral ten gevolge van het nauwe verband, dat men legde met de nog uit te voeren sociaalhistorische studies.

Een derde vorm van z.g. documentatie was de uitgave – annex aan de eigen verzameling krantenknipsels – van een blad met berichten uit dag- en weekbladen, getiteld 'Spiegel van Limburg'. Dit documentatieblad verscheen met een economische en sociale editie over de jaren 1955 t/m 1962, totdat de uitgave bij gebrek aan belangstelling moest worden beëindigd.

De onderzoektaak had in de eerste jaren nog het meeste aandacht en was in feite een voortzetting van de traditie, die reeds door Pater Remigius Dieteren met het Sociaal Archief Limburg begonnen was. In dit opzicht scheen het instituut aan een alom gevoelde behoefte te voldoen. Het verlangen naar historisch-sociografisch en economisch-geografisch onderzoek was groot, maar de beoefening hiervan had in Limburg nog nauwelijks een aanzet gevonden. Van verschillende zijden, met name van de Kamers van Koophandel, de Gewestelijke Arbeidsbureaus, de Sociale Raden, de Katholieke Standsorganisaties enz., maar ook van de kant van het bedrijfsleven en met name van de mijnindustrie werd langs de weg van studie en onderzoek een oplossing gezocht voor allerlei actuele problematiek. Het E.T.I.L. en de Provin-

ciale Planologische Dienst waren de eerste provinciale instellingen, die op deze terreinen daadwerkelijk projecten hadden geëntameerd, waarbij het Centrum met zijn sociaalhistorisch onderzoek eventueel kon aansluiten.

Men leefde in Limburg nog in het tijdperk van de versnelde industrialisatie, die ingrijpende gevolgen zou hebben – zo werd dit duidelijk voorvoeld – op demografisch, economisch, sociaal en cultureel terrein. Het was derhalve niet onlogisch, dat een grote behoefte bestond om deze veranderingen vast te leggen en het Sociaal Historisch Centrum daarbij in te schakelen. Voorbeelden van dit actueel toegepast-wetenschappelijk onderzoek waren bv. enige studies ten dienste van de K.A.B.-Limburg en de Centrale van Woningbouwvereniging, Ons Limburg, de uitwerking van enquêtes, medewerking aan sociografische studies enz.

In hetzelfde vlak lagen een aantal werkzaamheden, die ook met het doel minder verband hielden, zoals het ordenen van archieven ten behoeve van andere instellingen, het catalogiseren van bibliotheken, het samenstellen van literatuuroverzichten, adviezen over straatnaamgeving, de verzorging van een rubriek voor de Regionale Omroep Zuid, kleinere bijdragen voor kranten en tijdschriften enz.

Veel van deze opdrachten konden worden uitgevoerd dank zij de medewerking van een aantal werkloze hoofdarbeiders, die door de Sociale Dienst der gemeente Maastricht in die jaren bij het instituut te werk waren gesteld. Bewust wilde men een zodanig uitgebreid dienstenpakket aanbieden om langs die weg vertrouwen te winnen en enig financieel soelaas te genieten. De basis was nog te wankel om zich enige jaren met een groot project bezig te houden en met de uitkomsten daarvan de buitenwereld van het nut te overtuigen. Toen later de bestudering van de Limburgse problematiek door anderen (met name het Provinciaal Opbouworgaan) werd overgenomen, kwam er geleidelijk een einde aan deze opdrachten.

Men ging het studieterrein nu beperken tot de sociale geschiedschrijving in eigenlijke zin. Weerstaande aan de aandrang om meer journalistiek gekleurde dan wetenschappelijk verantwoorde jubileumuitgaven van ondernemingen te verzorgen, trachtte men door wetenschappelijk verantwoorde publicaties datzelfde doel te bereiken. Maar naast dit werk van lange adem was het verlenen van diensten op korte termijn uiterst nuttig. Dit alles is niet zonder resultaat gebleken, o.m. ook hierin bestaande, dat menige opdracht de aanleiding werd tot overdracht van soms zeer belangrijke stukken voor bibliotheek en archief.

Het Centrum heeft er ook steeds zelf voor gewaakt, dat deze richting niet de overheersende zou worden, hoewel de aandrang daartoe vanuit de maatschappij groot was. Men bleef beseffen, dat de instelling primair een wetenschappelijke taak, d.w.z. onafhankelijk van beleidsdoeleinden, had te verrichten, en dat men met name universiteitsstudenten zou moeten stimuleren de bijeengebrachte bronnen te benutten voor scripties, werkstukken enz., die later tot dissertatieonderwerpen konden uitgroeien. Het stemt tot vreugde, dat deze poging daadwerkelijk met een aantal goede proefschriften en andere studies bekroond is.

Het tijdrovende interne werk, dat daarvoor nodig was trad echter niet op de voorgrond. Groot was daarom de behoefte om een achterban te vormen, die het Centrum zijn broodnodige goodwill moest verstrekken. Eerst later is om die reden het systeem van de contribuanten uitgewerkt. Gedachten over een instituut van plaatselijke contactpersonen zijn niet uit de verf gekomen. Er wreekte zich vooral in deze beginperiode de geringe mogelijkheid om in de publiciteit te geraken. Aangezien men zelf nog geen studies als visitekaartje van het instituut kon presenteren, was uiteraard de kans om als aktueel nieuws in krant of radio vermeld te worden, gering. Bovendien riep het regionale aspekt bij velen onuitgesproken associaties op, die weerstanden of valse verwachtingen wekten. Ook leefde bij velen het misverstand, als zou sociale geschiedenis eenzijdig zijn onderwerp beperken tot b.v. de geschiedenis van de vakbeweging, het pauperisme of identiek zijn met een socialistische visie op de geschiedenis.

Het gemis van een universitair kader plaatste het Centrum in een isolement, dat alleen door het zoeken van kontakten met vakgenoten en instellingen in binnen- en buitenland kon worden gekompenseerd. Maar juist deze lange weg kon in de aanvang nog maar met moeite worden gepraktiseerd, al was reeds spoedig een prettig contact gegroeid met o.a. het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis te Amsterdam en het Nederlands Economisch Historisch Archief in Den Haag. Toch bleef voor velen het regionaal karakter van het Centrum een struikelblok in de waardering, omdat de vrees bestond dat de probleemstelling en werkwijze niet wetenschappelijk zou zijn gericht, omdat veel onderzoekingen in opdracht van verschillende instanties werden uitgevoerd.

In deze kritiek school inderdaad een kern van waarheid, omdat de vraagstelling soms meer door de aktuele praktijk was ingegeven dan door de thema's, die op grond van de stand van de wetenschap werden

gesteld. Opmerkelijk is ook, dat de nadruk voornamelijk viel op de contemporaine geschiedenis, die overwegend met economisch-sociografische methoden werd bestudeerd, hetgeen uiteraard samenhang met de opleiding van de staf. Eveneens is opmerkelijk, dat het accent in de aanvang om praktische redenen vooral op de mijnstreek lag en op Maastricht en omgeving, in elk geval slechts op een gedeelte van de huidige provincie Nederlands Limburg, waarbij het interregionaal karakter nog nauwelijks om de hoek kwam kijken en enkel geforceerde pogingen ondernomen moesten worden om het noorden van Nederlands Limburg wat meer in de werksfeer te betrekken. Door dat enige interessante werkzaamheden in dit gebied werden uitgevoerd, groeide ook daar de belangstelling.

In het algemeen heeft het Centrum veel voordeel getrokken van enkele opdrachten, die werden aanvaard tot het samenstellen van gedenkboeken. Hierop zal nog nader worden ingegaan, waarbij we hier volstaan met te wijzen op de studies van J. Colsen C.M. en Pater Remigius Dieteren. Stimulerend en vruchtdragend was in 1955 het initiatief om met de publicatie van het jaarverslag een bundel opstellen te verbinden, samen vormend een Jaarboek, dat tegen een geringe contributie beschikbaar werd gesteld.

De reflexie over de aard van het eigen werk en over de betekenis van een sociaal-economische geschiedschrijving in regionaal verband was nog weinig op gang gekomen, had in elk geval vóór 1960 nog niet duidelijk tot een uitgesproken standpunt geleid. Uit de lijst van de bestudeerde onderwerpen valt wel enigszins af te leiden, dat de klemtoon van lieverlee méér werd gelegd op de bestudering van de sociaal-economische geschiedenis van de 19e en 20e eeuw, dan op het toegepast sociografisch onderzoek uit de beginjaren. Ook het stimuleren van de wetenschapsbeoefening zelf is meer op de voorgrond komen te staan, toen men eenmaal de eigen studie-onderwerpen als exemplarische voorbeelden was gaan kiezen, en anderen in eenzelfde richting is gaan entameren.

De beoefening van de sociaal-economische geschiedschrijving werd in de beginjaren gestimuleerd door ondermeer de adviezen van Prof. Mag. Dr C. van Gestel O.P., Mag. Dr Pontianus Polman O.F.M., Prof. Dr J. M. H. Cobbenhagen, Prof. Dr L. Heere, Prof. Dr Th. L. M. Thurlings, Prof. Dr L. G. J. Verberne, Prof. Dr H. F. J. M. van den Eerenbeemt, e.a. van wie enige in een jaarlijks georganiseerde openbare vergadering een voordracht hielden.

OP DE TWEESPRONG

Rond 1962 brak een beslissend moment aan in het bestaan van het instituut, toen Pater Remigius Dieteren na rijp beraad besloot de Limburgse samenleving de vraag voor te leggen: 'moet het instituut worden opgeheven of moet zijn taak op bredere schaal en met meer financiële middelen worden voortgezet'. In de geruchtmakende brochure 'Het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg op de tweesprong',⁵ zette hij uiteen, dat ruim twaalf jaar werd gewerkt in uiterst primitieve omstandigheden om ieder in de gelegenheid te stellen zich een gefundeerd oordeel te vormen over het nut van zulk een instituut, maar dat handhaving van deze toestand niet langer mogelijk was. Een definitieve uitbouw kon niet langer meer worden uitgesteld, waarbij hij een dringend beroep deed op financiële en andere steun van provinciale, gemeentelijke en rijksoverheid en van alle sectoren van de Limburgse samenleving om de geschiedbeoefening op nieuwe basis mogelijk te maken. Terzelfder tijd schreef Carel Bloemen een tweetal artikelen in het Limburgse maandblad De Bronk over 'Perspectief van Limburgs sociale geschiedbeoefening',⁶ welke artikelen een zelfde strekking hadden.

Het leek waarschijnlijk velen een beetje ongerijmde en stoutmoedige keuze, die hier aan de orde werd gesteld. Was het werkelijk nodig met stopzetting van het werk te dreigen, dat zich toch voorspoedig leek te ontwikkelen? Men vergat daarbij, dat het Centrum practisch in een impasse was geraakt. Intuïtief had men aangevoeld in een nieuwe fase te zijn gekomen, waarin men noodzakelijk moest streven naar de nodige middelen om een verdere groei te realiseren. De staf was te klein en te eenzijdig van opleiding; er was op dat moment geen pur sang historicus aan het instituut verbonden, noch een deskundig archivaris, noch een daartoe opgeleid bibliothecaris. De huisvesting in het pand Kapoenstraat 19 B te Maastricht, was ver beneden de maat. Om de nodige verbeteringen te bereiken, moest het Centrum zijn bestaan wel in het geding stellen.

De geslaakte noodkreet had een gunstig effect. Blijkbaar was men toch wel enigszins geschrokken van de openhartige stellingname. De

⁵ Dr Remigius Dieteren O.F.M., Het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg op de tweesprong. Maastricht, 1962, 16 blz.

⁶ Carel Bloemen, Perspectief van Limburgs sociale geschiedbeoefening. Overdruk uit Limburgs maandblad De Bronk, 9e jrg., nr. 6, januari 1962, 12 blz.

ideologie van de oprichter-secretaris om zo zuinig mogelijk het ontvangen gemeenschapsgeld te besteden en daarmee een zo veelzijdig mogelijk patroon van werkzaamheid uit te voeren, bleef richtsnoer van handelen, maar in elk geval was nu een aanmerkelijke verbetering van de huisvesting en de personeelssamenstelling bereikt.

Het jaarverslag over 1962 liet reeds een juichtoon horen. Men had inmiddels een nieuw kantoorgebouw betrokken aan het Onze Lieve Vrouweplein 4 te Maastricht. Een ingrijpende verhuizing had plaats gevonden. Een deel van het oude meubilair en vele houten archief- en bibliotheekrekken waren vervangen door stalen stabilumrekken en nieuwe meubels. Een betere subsidieregeling kwam in het vooruitzicht. De kollektievorming kon op bredere basis worden voortgezet. Er kwam meer erkenning en waardering voor het instituut, wat niet alleen bleek uit de hogere overheidssubsidies, maar ook uit de stijgende bijdragen van de zijde van gemeenten, Limburgse bedrijven, organisaties, instellingen enz.

Op het terrein van het uitgeven van publicaties kon men zich nu voortaan ook wat ruimer bewegen, nu men niet langer naar het verwerven van opdrachten als nevenbron van inkomen hoefde te streven. Al langer was men tot de conclusie gekomen, dat het de voorkeur had om zelf deelstudies op het terrein van sociale en economische geschiedenis uit te geven. Om die reden gaf het Centrum al eerder een Jaarboek uit. Thans besloot men ook een monografieënreeks op touw te zetten, hoewel men daartoe alleen niet in staat was.

Aanvankelijk werd samenwerking gezocht met de serie 'Bijdragen tot de economische en sociale geschiedenis van het Zuiden van Nederland'. Toen deze serie in een algemene historische reeks werd omgezet, werd deze samenwerking verbroken en werden contacten gelegd met Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap om een soortgelijk initiatief voor Limburg tot stand te brengen.

Voor het eerst werden de banden met deze Limburgse vereniging nauwer aangeknoopt, want voordien waren deze instellingen wezensvreemd voor elkaar geweest. Deze samenwerking resulteerde in 1963 in de stichting *Maaslandse Monografieën*, die tot doel had om studies van behoorlijk niveau uit te geven en een landelijke bekendheid te verschaffen. De uitgegeven reeks zou een interregionaal karakter dragen door het contact met de grensgebieden uit te breiden en te intensiveren. In 1964 kwamen kort na elkaar drie delen van de *Maaslandse Monografieën* van de persen. Gelijktijdig ging men over tot het uitgeven in druk van het Jaarboek, dat voorheen in offset-uitvoering

verscheen, met de inmiddels nieuwe titel: 'Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg'.

Tenslotte moet als belangrijke ontwikkeling worden aangestipt, dat einde 1963 twee nieuwe stafleden konden worden benoemd, te weten een historische medewerker en een archivaris, waardoor twee terreinen van aktiviteit sindsdien beter konden worden behartigd dan vroeger het geval was. Met name de aanstelling van een historicus heeft de taak van het instituut belangrijk verbreed, zodat het onderzoek nu ook werd uitgebreid tot de 17e en 18e eeuw. Het jaarverslag over 1964 schreef over de nieuw bereikte ontwikkeling: 'Op vruchtbare wijze is gebleken, wat met de bestaande mankracht in voortreffelijk teamgeest bereikt kan worden. Tegelijk met deze interne consolidatie groeide ook een erkenning en waardering voor de specifieke taak van deze instelling. Het Sociaal Historisch Centrum geniet steeds meer bekendheid elders in den lande en geraakt gelijktijdig ingeschakeld in het netwerk van wetenschappelijke onderzoekinstellingen. Met name de samenwerking met de universiteiten en hogescholen heeft geresulteerd in een groeiend aantal studenten, die in het afgelopen jaar de verzamelingen hebben geraadpleegd'.

Door de uitbreiding van de staf kreeg men meer gelegenheid contacten te leggen met andere instellingen en verenigingen. Om het gevaar van een provinciaal isolement te doorbreken heeft men bewust veel aandacht besteed aan deze ontmoetingen met vakgenoten ter uitwisseling van wederzijdse ervaringen en om nieuwe ideeën op te doen. Het spreekt voor een Limburgs instituut vanzelf, dat dit contact niet enkel tot Nederland beperkt bleef, maar dat ook de banden met de collega's over de grens (België en het Rijnland) nauwer werden aangehaald.

Juist in deze periode krijgen een aantal accentveranderingen hun beslag, die waarschijnlijk in die jaren niet zo duidelijk als een verzetten van de bakens zijn opgemerkt, maar desondanks voor de toekomst van wezenlijke betekenis zijn geweest. De belangstelling verschoof steeds meer naar een verder verleden, omdat men steeds duidelijker bemerkte dat de structuurveranderingen in de 19e en 20e eeuw immers niet zijn te verstaan zonder een grondige kennis van de voorafgaande ontwikkelingen. Opmerkelijk was ook in deze tweede periode dat het steeds meer de vragen van de wetenschap zelf werden en niet de vragen van de praktijk van elke dag, die in de belangstelling kwamen te staan. Daarmee hing samen een geleidelijke verandering in methodiek, namelijk verschuivend van een sociografisch-historische methode

naar een zeer structureel gerichte vorm van onderzoek op het terrein van de sociale en economische geschiedenis. Een voordeel was ongetwijfeld, dat men selectiever de te bestuderen onderwerpen begon uit te kiezen. Een andere accentverandering was gelegen in de beklemtoning van het instituut als researchinstelling, eerst later trad de functie van archiefbewaarplaats en centrale verzameling van bronnen meer op de voorgrond.

Een aantal wezenlijke vragen hebben in deze jaren de gedachte beziggehouden. In de eerste plaats vroeg men zich af of de regionale opzet niet te beperkt was. Het positieve antwoord hierop was gestoeld op de ervaring, dat een klein onderzoeksterrein makkelijker en concreter is te bestuderen en dat bovendien een gebied als Limburg zich uitstekend leent voor een vergelijkende methode, omdat verschillend geaarde cultuurstromingen en sociaal-economische verschijnselen hier in confrontatie met elkaar zijn te bestuderen.

Een tweede vraag trof de beperking van het instituut tot de sociale en economische geschiedenis. Dit bezwaar zou wellicht groter zijn aan te rekenen, maar ook hier geldt zoals bij veel andere studieterrijnen de onvermijdelijke noodzaak van specialisatie, die overigens door ons in een iets andere zin wordt opgevat dan de universitaire instituten plegen te doen.

Op twee punten moet nog de aandacht worden gevestigd. In de eerste plaats heeft in de laatste jaarverslagen het verlangen doorgelonden naar incorporatie of samenwerking binnen een universitair verband, omdat het immers de bedoeling is om studenten en wetenschappelijke onderzoekers een redelijke steun en medewerking bij hun werk te bieden. Een verbreding van de onderzoektaak, een uitbreiding van het bronnenmateriaal en een vergroting van de wetenschappelijke mankracht zou daardoor beter worden gewaarborgd.

Een andere kwestie, die aan de orde kwam, was de vraag, in hoeverre de geschiedenis van een provincie als Limburg bestudeerd dient te worden in relatie met die van zijn buurgewesten. Het is voor geen bestrijding vatbaar, dat de regionale geschiedenis niet geïsoleerd kan worden behandeld, maar eerst tot haar recht komt als verdieping van de algemene en vaderlandse geschiedenis. Uitgangspunt is echter, dat het onderzoek wordt afgestemd op de historische relaties van de betrokken tijdsperiode. Voor een grensprovincie als Limburg betekent dit, dat niet primair de geschiedenis van Noord-Nederland daartoe de

voorwaarde vormt, maar dat vooral een bestudering vereist is van de historie van de Zuidelijke Nederlanden, het Prinsbisdom Luik en een aantal Duitse vorstendommen.

Dat zulk een opzet talrijke mogelijkheden in zich bergt, wordt geïllustreerd door de velerlei activiteiten van de Fryske Akademie in ons land en door het Institut für Geschichtliche Landeskunde der Rheinlande an der Universität Bonn. De goede relaties met deze instellingen hebben stimulerend gewerkt en vaker het verlangen opgeroepen ook in ons gebied het werk in die richting uit te breiden.

Sociaal-historisch ligt hier nog een heel terrein van onderzoek braak, dat met de ontdekking van de betekenis van de regio als grondslag voor een sociaal systeem in bewerking kan worden genomen. De diepere grondslagen van de samenhang tussen sociale, economische en culturele verschijnselen kan binnen een beperkt gebied nader worden vergeleken en getoetst. Binnen de regio is het ook mogelijk om als tegenpool tegen de verregaande specialisatie binnen de historische wetenschap een poging te wagen wetenschappelijke resultaten van diverse regionale onderzoeken met elkaar te verbinden en tot een synthese te integreren.

Binnen het kader van een dergelijk studieprogramma zijn de verschillende facetten van het instituut dan ook nauwer op elkaar afgestemd als de buitenwereld wel eens geneigd is te veronderstellen. Het Sociaal Historisch Centrum is immers niet uitsluitend een bibliotheek, noch een archiefinstelling, noch een vereniging, die publicaties uitgeeft, noch een zuivere onderzoeks- en researchinstelling. Het een hangt met het andere doelgericht samen, omdat het samenspel van de onderdelen gericht is op de bestudering van regionale samenhangen in historisch verband. Wat oorspronkelijk her en der verspreid aanwezig was, moeilijk te raadplegen, en op het punt stond verloren te gaan, werd in geordende vorm beschikbaar gesteld om als werkapparaat te dienen voor het historisch onderzoek.

Men heeft er zorg voor gedragen niet enkel lijdzaam de raadpleging van de verzamelingen open te stellen. Aan onderzoekers en studenten werden ruime faciliteiten verleend wat betreft literatuur- en archiefverwijzingen, hulpverlening bij statistisch-grafische verwerking, illustraties, correcties e.d. Hier mag worden gewezen op een reeks van publikaties, die met medewerking van het Centrum tot stand kwamen, handelend over allerlei facetten uit de sociaal-economische geschiedenis van Limburg, over landbouw en industrie, over huisvesting en woningbouw, over volksgezondheid en sociale organisaties, over

demografie, onderwijs, jeugdorganisatie en andere belangwekkende onderwerpen.

Het past hier de namen te noemen van enkele inspirators wier werkwijze en vorm van geschiedschrijving in recente jaren inspirerend hebben gewerkt en tot navolging hebben geleid. Zonder anderen tekort te willen doen, mogen we hier de namen noemen van o.m. Prof. Dr L. G. Verberne, die reeds in de aanvang wees op de waarde van een belangeloos en kritisch bronnenonderzoek en tevens verband legde tussen de bedrijfsgeschiedenis, de politieke geschiedenis en de sociaal-economische geschiedschrijving. Veel hebben wij ook te danken aan Prof. Dr I. J. Brugmans, niet alleen vanwege zijn magistrale arbeid op het terrein van de economische geschiedschrijving, maar tevens in zijn kwaliteit als directeur van het Nederlands Economisch Historisch Archief, die ons meermalen belangrijke adviezen en hulp verstrekke. Tot navolging heeft ook geleid het werk van Prof. Dr B. H. Slicher van Bath en zijn leerlingen aan de Wageningse Hogeschool, die als een van de eersten in Nederland het belang heeft onderkend van de historisch kwantitatieve methode en deze methode in regionaal verband heeft toegepast en uitgewerkt. Veel dank zijn wij ook verschuldigd aan Prof. Dr W. Jappe Alberts voor zijn opvattingen over regionale en interregionale geschiedenis, die ons ook in contact heeft gebracht met zijn vriend en medestander in Duitsland, Prof. Dr F. Petri, die de gedachte over Landesgeschiede nader heeft uitgewerkt en vorm gegeven. Tenslotte is uit de kennismaking met het werk van de Franse school van de Annales het inzicht gegroeid in de variëteit en de mogelijkheden, die een toespitsing van het onderzoek op de regionale geschiedschrijving inhoudt.

BESTUUR EN PERSONEEL

De bestuurssamenstelling van het Sociaal Historisch Centrum heeft door alle jaren heen een merkwaardige stabiliteit vertoont. Niet minder dan acht bestuursleden zijn vanaf de oprichting tot nu toe bestuurslid geweest, namelijk de voorzitter Ir C. E. P. M. Raedts, de vice-voorzitter Dr H. C. W. Roemen, de secretaris Pater Dr Remigius Dieteren O.F.M., en de leden Dr G. W. A. Panhuysen, J. H. Janssen, Drs P. J. C. Lebens, Drs L. E. M. A. van Hommerich, en J. A. A. G. Winckers.

Belangrijk was vooral de stabiliteit van het dagelijks bestuur, waarin de functie van voorzitter, secretaris en penningmeester in een kwart eeuw slechts één mutatie kende. Met name moet hier worden genoemd de verbindende figuur van Pater Dr Remigius Dieteren O.F.M. die niet enkel als secretaris maar ook als mede-leidinggevend functionaris een *trait-d'union* heeft gevormd tussen het bureau en het bestuur.

De samenstelling van het bureau heeft meer wijzigingen ondergaan en weerspiegelt de moeilijke omstandigheden, waarin het instituut jarenlang heeft moeten werken. De vaste staf van personeelsleden was uiterst beperkt, maar gelukkig heeft het Centrum steeds de beschikking gehad over een wisselend aantal tijdelijke medewerkers, die meestal in W.S.W.-verband werkzaam waren en belangrijke verdiensten hebben gehad voor de opbouw van de verschillende diensten.

Als vaste staffunctionarissen waren de volgende personen achtereenvolgens bij het instituut werkzaam:

Pater Dr Remigius Dieteren O.F.M., wnd. directeur, 1949-1950, bibliothecaris, 1971-

J. Wachelder, assistent, 1949-1964 (†)

Drs J. H. A. E. Cornips, directeur 1950-1954

Drs J. F. R. Philips, directeur 1954-

G. P. J. Coomans, archivaris 1954-1955 (†)

F. van Lijf, archivist in opleiding 1956-1957

C. Vogels, administratief medewerker 1958-1965

Br. Paduanus Crijns O.F.M., waarnemend bibliothecaris, 1962-1964

G. W. M. Snakkers, archivist, 1963-1972

Drs J. C. G. M. Jansen, historicus, 1964- adjunct-directeur, 1973-

Mej. C. N. Olij, secretaresse, 1965-1969

Mevr. M. C. Mommers-Bakker, secretaresse 1968-

A. F. Huybers, bibliothecaris, 1970-1971

M. H. A. I. Schrammen, archivaris (part-time), 1971-

Drs Th. P. M. Huijs, archivaris 1973-

M. I. M. A. Wijnen, archivist, 1974-

Het is niet doenlijk in deze lijst ook alle medewerkers op te sommen, omdat vrij veel wisselingen onder hen optraden. Een uitzondering zouden wij willen maken voor enkele personen, die in de opbouwfase langere tijd in dienst van het instituut werkzaam zijn geweest, zoals

de heren E. Slijpen (†), G. Crollaer (†), F. de Macker, Drs P. Jansen (†), W. Bremers (†), Mr C. Verheijen, F. Hochstenbach en J. Schefman, in wie wij ook alle overigen met waardering willen memoreren, die hun werkzaamheid in dienst van het instituut hebben gesteld. Zonder deze door de Sociale Dienst van de gemeente Maas-tricht ter beschikking gestelde medewerkers zou het Sociaal Historisch Centrum nooit tot stand hebben kunnen brengen, wat nu bereikt werd.

ARCHIEF EN BIBLIOTHEEK

De opbouw van de bronnenverzamelingen heeft een stormachtig verloop gehad. In de beginperiode was deze groei verklaarbaar door het feit, dat praktisch vanaf het nulpunt moest worden begonnen. Daarna ziet men, dat tussen 1954 en 1960 de aanwinsten van jaar op jaar een beperktere omvang krijgen. Na 1960 begon wederom een stormachtige ontwikkeling, doordat verschillende bibliotheken bij het Centrum werden gedeponeed.

Interessant is hier te vermelden, dat het budget voor de aanschaf van vakliteratuur jarenlang niet groter was dan f 250,- per jaar, maar dat in de laatste tien jaar betrekkelijk grote bedragen werden besteed om het peil van de bibliotheek te verbeteren. Het documentair karakter van deze bibliotheek bepaalt vooral haar betekenis. Naast de literatuurdocumentatie is er de documentatie van archiefgegevens, waartoe men de beschikking heeft over een grote verzameling archiefinventarissen en een serie microfilms van archiefstukken uit buitenlandse archieven (Luik, Düsseldorf, Parijs, Merseburg).

De ontwikkeling van de archieffunctie van het Sociaal Historisch Centrum wordt elders in dit verslag nog nader besproken. De aanwezige archieven beliepen eind 1963 \pm 113 m, waarvan bijna niets geïnventariseerd was, omdat het instituut lange tijd niet de beschikking had over een geschoold archivaris. In 1967 was het totale bezit gegroeid tot 150 m en konden de eerste pogingen worden ondernomen om enige ordening te brengen in het toen beschikbare materiaal. Vanaf 1969 werd een grote hoeveelheid archieven gedeponeed als gevolg van de opheffing van mijnbedrijven en de daarmee gelieerde organisaties en instellingen. Gelukkig kon men met de aanstelling van een jonge econoom, die de opleiding van hoger archiefambtenaar zeer binnenkort voltooid zal hebben, en met de uitbreiding van de staf van de archiefdienst, oplossingen scheppen, die de hoop wettigen, dat de archieffunctie tot haar volle recht zal komen.

FINANCIËN

Het zou buiten het kader van deze terugblik vallen om uitvoerig na te gaan, hoe het Centrum in de afgelopen jaren financieel heeft moeten balanceren op de rand van de afgrond. Niet zelden was de teleurstelling groot, indien verhoopte bijdragen en subsidies niet of slechts gedeeltelijk ontvangen werden en de uitgaven noodgedwongen moesten worden beperkt. Maar eveneens was weer moedgevend, dat zoveel instellingen en instanties het instituut op de been hebben helpen houden en dat de twee grootste subsidiegevers, de Provincie Limburg en het Rijk, hun verantwoordelijkheid voor het voortbestaan van deze instelling niet uit de weg zijn gegaan.

In de afgelopen jaren is het totaal van de uitgaven enorm gestegen, waarbij weliswaar in gedachten moet worden gehouden, dat de sterke groei van de afgelopen tien jaar bijna volledig is te herleiden tot de inflatoire ontwikkeling van lonen en prijzen. Het personeelsbestand is tussen 1965 en 1973 immers slechts met één medewerker uitgebreid. Wel is hieruit af te leiden, dat het instituut ongetwijfeld steeds meer geld is gaan kosten. Hiermee in overeenstemming steeg het Rijks- en Provinciaal subsidie, terwijl de bijdragen van ondernemingen, organisaties, instellingen en particulieren relatief sterk achterbleven. In de eerste tien jaren waren deze zg. overige inkomsten nog voldoende om bijna de helft van alle kosten te dekken, maar thans hebben zij nauwelijks voor de financiering nog een wezenlijk aandeel ($\pm 10\%$ van het budget).

De subsidies van het bedrijfsleven vertonen over de gehele lijn niet veel stijging, maar de samenstelling heeft zich wel aanzienlijk gewijzigd. De crisis in de mijnindustrie heeft het Centrum reeds in 1963 ervaren, toen een betrekkelijk groot subsidiebedrag van de gezamenlijke mijnen wegviel. Na het wegvallen van die subsidie heeft een betrekkelijke kleine groep van bedrijven zich grootmoedig getoond en het Centrum op royale manier ondersteund. Daartegenover staat dat een aantal grotere bedrijven op dit punt het bijna geheel liet afweten.

De subsidies van organisaties, instellingen enz. ($\pm f 1.500,-$) zijn ondanks opheffingen, fusies enz. bijna op hetzelfde niveau gebleven als 25 jaar geleden; op een aantal gunstige uitzonderingen na zijn deze bedragen niet hoger dan die van de persoonlijke contribuanten.

Het bedrag aan opdrachten en retributies is betrekkelijk laag, het-

geen op zichzelf genomen geen betreurenswaardige omstandigheid is, aangezien het instituut ondanks alle financiële moeilijkheden de oplossing van zijn problemen niet heeft gezocht in de betaalde dienstverlening, noch in het gedwongen accepteren van verzoeken tot samenstelling van jubileumschriften e.d.

Wat het verloop van de gemeentesubsidies betreft, kunnen we de volgende ontwikkeling opmerken: In de tweede helft van de vijftiger jaren liep het aantal subsidiërende gemeenten op van 50 tot ± 80 , om echter sinds 1970 weer een dalende lijn te gaan vertonen. De gemeente Maastricht treedt als subsidiërende gemeente steeds meer op de voorgrond, omdat het de enige gemeente is, die subsidieert op basis van de exploitatiekosten (3^{0/0}) en bovendien een vestigingspremie verstrekt. De grote gemeenten hebben hun subsidie (voor het merendeel op basis van 1½ cent per inwoner) meestal gehandhaafd, maar veel kleinere gemeenten hebben zich hieraan onttrokken, meermalen onder het motief, dat de doelstelling van het Sociaal Historisch Centrum een bovengemeentelijke is en derhalve niet voor lokale subsidies in aanmerking komt.

Door de steun van al deze personen en instanties konden de normale kosten van het instituut, zij het soms met zeer veel moeite, bestreden worden. In echt kritieke momenten werd aan het Centrum in zeer belangrijke mate de reddende hand toegestoken door drie instellingen, die met name genoemd dienen te worden, nl. de voormalige N.V. Bouwgrondmaatschappij Tijdig te Heerlen, de Stichting Elisabeth Strouven te Maastricht en de Vereniging Ons Limburg te Heerlen. Als een vorm van bijzondere grote morele steun heeft het Centrum het resultaat ervaren van een actie, die in 1972 werd gevoerd om buiten de normale begroting om een kostendekking te vinden voor de zeer hoge uitgaven als gevolg van de vele overdrachten van archieven en bibliotheekstukken, die werden aangeboden tengevolge van de sluiting van de mijnen en de economische herstructurering van Zuid-Limburg. Dat voor dit doel in nauwelijks één jaar tijd binnen de provincie Limburg een som van bijna f 100.000,- bijeengebracht kon worden, was een klinkend bewijs van de verworven goodwill en van het belang, dat men hechte aan het opvangen van deze stukken door een instituut.

Door het achterblijven van het Rijkssubsidie heeft het Sociaal Historisch Centrum enkele moeilijke jaren achter de rug met name in de periode 1970-1973. Thans valt het instituut niet meer onder het Departement van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk, maar

onder het Departement van Onderwijs en Wetenschappen. De verwachting is gewettigd, hetgeen ook al in de begroting voor 1974 is gebleken, dat de financiële mogelijkheden daardoor gunstiger zullen worden dan voorheen. In totaal werd over de jaren 1950 t/m 1973 aan Provinciaal subsidie ontvangen een bedrag van f 859.947,— exclusief enige bijzondere bijdragen. Het Rijkssubsidie over de jaren 1955 t/m 1973 bedroeg in totaal f 601.052,—.

PUBLICATIES

Hoewel door de veelzijdige werkzaamheden soms (te) weinig tijd over bleef voor het verrichten van onderzoek en het verzorgen van publicaties, heeft het Sociaal Historisch Centrum toch in de loop der jaren geprobeerd door middel van een aantal geschriften de achterstand van Limburg in de nationale geschiedschrijving te overwinnen. Het streven was er op gericht onderwerpen te behandelen, die variëren naar tijd en thema en deze in een zodanig bevattelijke vorm te presenteren, dat zij in een ruimere kring weerklank zouden vinden.

De afgelopen 25 jaren zijn gekenmerkt door een grotere belangstelling voor het terrein van de sociale en economische geschiedschrijving, waarbij Limburg min of meer de trend volgde, die ook landelijk is te onderkennen. Voorheen hadden zich nog weinig auteurs op dit terrein bewogen; op enkele uitzonderingen na waren aan universiteiten en hogescholen nauwelijks dergelijke onderwerpen uit de Limburgse geschiedenis behandeld. Maar ook de historici in de provincie zelf hadden tot vlak na de oorlog bijna uitsluitend oog voor de politieke geschiedenis van onze provincie en schaars zijn dan ook de artikelen of boeken, waarin het sociale of economische aspekt wat meer uitgesproken op de voorgrond trad. Het meest verdienstelijk zijn nog de pogingen van journalisten, die enigszins in deze lacune hebben voorzien. We denken hier met name aan de stimulerende activiteit van een figuur als Mathias Kemp, die enige verdienstelijke gedenkboeken heeft geschreven, die tot op de dag van vandaag nog lezenswaardig zijn.

Als bijlage is een overzicht opgenomen van de boeken en artikelen, die door de medewerkers van het instituut rechtstreeks werden verzorgd, afgezien van kleinere bijdragen, zoals boekbesprekingen, korte artikelen enz. Het vermeldt niet de vele studies, die met medewerking van het Sociaal Historisch Centrum door andere auteurs zijn tot stand

gebracht. Tenslotte is in de bijlage een lijst vermeld van de werken die verschenen zijn in de serie Maaslandse Monografieën.

EEN VOORLOPIGE EINDBALANS

In het totaalbeeld van de verstreken 25 jaren overheersen zonder twijfel vele positieve elementen, al werd lang niet alles bereikt, wat men zich ten doel had gesteld. In elk geval werd een groot deel van de schriftelijke erfenis uit het verleden voor het nageslacht bewaard, — niet in de zin van een merkwaardige oudheidkundige verzameling, maar met het doel een deskundig geordend werkapparaat te creëren, dat voor de bestudering van de maatschappelijke ontwikkeling van deze streken wordt opgebouwd. Een instituut is thans aanwezig met een vaste staf van medewerkers, die deze bronnen verder verzamelen, beheren en beschrijven. Publikaties over het sociale en economische verleden hadden in verschillende deelstudies plaats, waarmee een grondslag is gelegd voor een objectieve maatschappelijke geschiedschrijving, die in deze vorm in Limburg niet werd beoefend en waarvan een heel onderzoekprogramma nog op uitvoering wacht. Het belangrijkste resultaat is tot nu toe geweest, dat belangstelling werd gekweekt voor de structuurveranderingen, die de industrialisatie in Limburg meebracht. Een ruime kring van geïnteresseerden neemt kennis van deze publikaties en brengt vaker zelf nieuwe onderwerpen ter tafel.

Deze studieresultaten, die met een vaste regelmaat in een tweetal reeksen worden uitgegeven, hebben in belangrijke mate bijgedragen tot een beter inzicht in de veranderingen in de regionale welvaartsbronnen en het Limburgs cultuurpatroon. Deze kennis is ook buiten de provincie uitgedragen als specifiek onderdeel van de overeenkomstige vaderlandse ontwikkeling. In de achter ons liggende periode heeft Limburg de stimulans moeten missen van een academische instelling en noodgedwongen op eigen kracht geprobeerd de voorhandene wetenschappelijke mankracht te mobiliseren en op eigen streek te richten. Het Sociaal Historisch Centrum heeft daartoe mede een bijdrage vervuld, die straks binnen het uitstralings-effect van een Universiteit met nog meer kansen kan worden voortgezet.

Hieraan aansluitend rijst onmiddellijk de vraag, of de opzet van een

provinciaal instituut als het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg voor de toekomst nog wel zinvol is, of dat men beter kan opteren voor een algemeen-historisch of intergewestelijk instituut. In de praktijk is in elk geval de provinciale begrenzing van veel nut gebleken voor de gevolgde werkwijze. De opbouw van een documentaire bibliotheek en de overdracht van zoveel particuliere archieven was bij een ruimere opzet zeker niet in dezelfde mate gelukt. Ook de nog bescheiden studie van de sociaal-economische geschiedenis kon met meer succes worden aangepakt door deze te concentreren op een streek, waarmee men iets spoediger vertrouwd kan raken. Dit impliceert niet, dat de gekozen opzet een axioma vormt, maar wel mag men er uit concluderen, dat een andere dan een landelijke benadering uiterst zinvol is, wanneer het samenhangende gebieden betreft, deel uitmakend van meerdere staten en culturen. Zulk een opzet biedt veel aantrekkelijks voor de bestudering van maatschappelijke verschijnselen. In die zin zou een aantrekkelijke verbreding van de doelstelling t.z.t. als nieuw element binnen een universitair patroon nastrevenswaardig kunnen worden.

Na een moeizaam begin is het Sociaal Historisch Centrum tot een volwassenheid gegroeid, die nieuwe eisen stelt. De oude intieme sfeer heeft plaats moeten maken voor een meer gereguleerd geheel, nu omvang en bezetting groter zijn geworden. Een verzakelijking is noodzakelijk geworden, afgestemd op de toekomstvisie van het instituut op langere termijn. De nadelen van de schaalvergroting zijn echter niet geheel te vermijden. De organisatie van het bureau vraagt teveel tijd. Het beleid kost meer aan voorbereiding en uitvoering tengevolge van het overleg tussen de stafleden. Door het bestaan van drie afzonderlijke diensten – de bibliotheek, het archief en het terrein van het onderzoek – is steeds meer coördinatie vereist. In de toekomst zal meer aandacht uitgaan naar een verdere interne functie-afbakening om de verschillende diensten zo efficiënt mogelijk op elkaar af te stemmen. Bovendien zullen de externe relaties een verdere uitbreiding moeten ondergaan, zowel ten aanzien van de acquisitie als in de beoefening van het wetenschappelijk onderzoek.

Moelijkheden zullen er zeker nog wel eens ontstaan door de financiële knelpunten, die een ongestoorde ontwikkeling op daartoe weinig geschikte momenten kunnen remmen. De verwachting is echter gewettigd, dat met de steun van de Provinciale- en Rijksoverheid een verdere groei mogelijk zal zijn. Uit de geschiedenis van de afgelopen

25 jaren putten we de moed om verder te gaan in de richtingen, die thans vruchtbaar zijn gebleken, in het vaste vertrouwen, dat we dezelfde steun en medewerking mogen verwachten als in het verleden bij de uitvoering van onze taak.

Hier is dan ook een woord van oprechte dank op zijn plaats aan al diegenen, die door het verstrekken van subsidies, door het verlenen van opdrachten, door het deponeren van archieven en bibliotheekstukken, maar ook door het raadplegen van de verzamelingen en het kennis nemen van de publikaties blijken hebben gegeven het instituut een goed hart toe te dragen.

Wij zouden met deze beschrijving van de feitelijke gang van zaken dit overzicht kunnen beëindigen, indien wij niet van mening waren, dat het verantwoord is hieraan een beschouwing toe te voegen over de gemeenschappelijke conceptie, die de staf van het Sociaal Historisch Centrum voor de geest staat over de functie van de geschiedenis en van de historiebeoefening, omdat deze opvattingen uiteindelijk de verantwoording en inspiratiebron voor het verrichte werk vormen en aangeven, in welk perspectief dit moet worden gezien.

REGIONALE EN MAATSCHAPPIJ-GESCHIEDENIS

Het verleden is zo oneindig ingewikkeld, dat men het nooit helemaal zal kennen. Van deze waarheid waren ook vroegere geschiedschrijvers doordrongen, maar desondanks hebben zij lang de illusie gekoesterd, dat men tenminste het wezenlijk beeld van een vroegere tijdperiode zou kunnen oproepen. Deze hoop hebben de moderne historici praktisch opgegeven; de illusie van het representatieve totaalbeeld is vergruisd. De wegen zijn uiteen gaan lopen, toen men ging twisten over de mate, waarin men zich door methodiek en vraagstelling tot wezenlijke onderzoekprojecten zou kunnen beperken. Geschiedschrijving werd een dermate complex geheel, dat het noodzakelijk werd dit geheel te decomponeren in deelaspecten, zoals de politieke geschiedenis, de kerkgeschiedenis, de cultuurgeschiedenis, de sociaal-economische geschiedenis enz., die elk een aspect van het totale gebeuren beschrijven.

Het idee van een totaalbeeld, van een integrale geschiedenis is een nastrevenswaardig ideaal gebleven, weliswaar niet meer te realiseren

als het literaire epos van een begaafd auteur, maar thans alleen nog te verwerkelijken als gecoördineerd teamwerk tot een min of meer geslaagde integratie van deze deelgeschiedenissen leidt.

Doordat de historische analyse uiteenvalt in een aantal deeldisciplines, is het gevaar van vervreemding niet denkbeeldig, zodat de onderlinge dialoog soms moeizaam verloopt en de mening doet post vatten, dat de geschiedschrijving in een crisis zit. Men verliest in zulke discussies vaak uit het oog, welke gemeenschappelijke basis de geschiedbeoefenaren met elkaar verbindt, welke grote tradities dit vak heeft aan te wijzen en welke specifieke waarde de historie heeft voor cultuur en samenleving.

De klassieke of traditionele geschiedschrijving onderscheidt zich van andere wetenschappen met name door haar beproefde kritisch-filologische methode. De kritische studie op basis van nauwkeurig geselecteerd historisch bronnenmateriaal is een wezenlijk element van alle geschiedbeoefening. Maar dit uitgangspunt is op zichzelf niet voldoende. Aan de basis van elke studie liggen de nuchtere feiten, maar de vraagstelling, de methodiek, de onderlinge vergelijking en de conclusies beslissen over de vraag, in hoeverre onze kennis daardoor verrijkt wordt en ons inzicht vergroot. In dit opzicht schort het vaker aan een exacte formulering van vraagstelling en hypothese, hetgeen waarschijnlijk een van de oorzaken is van het heersende malaisegevoel.

Hoewel door de beoefenaars van verschillende historische disciplines naar meer samenwerking wordt gestreefd met aanverwante wetenschappen, verloopt deze communicatie naar twee zijden nog maar moeilijk. Dit is bijzonder jammer, omdat juist de historie binnen de maatschappijwetenschappen een uiterst nuttige functie kan vervullen, door de veranderingen in de maatschappelijke begrippen en de varianten daarin historisch te ontleden.

Binnen het vaak verwarrend beeld van zoveel uiteenlopende disciplines, allen aan Kleio schatplichtig, zijn er twee specialismen, die nauw met het werk van het Sociaal Historisch Centrum in betrekking staan: de regionale en de maatschappijgeschiedenis. Beide deelaspecten zijn wezenlijke elementen om het historisch perspectief scherp te stellen. Beide leveren ook voornamelijk bouwstenen voor een integrale, structureel gerichte geschiedbeoefening. Enige verduidelijkingen zijn hier op zijn plaats, wat wij onder regionale en maatschappijgeschiedenis verstaan, omdat de beoefening van deze disciplines het werk in

het verleden belangrijk heeft beïnvloed en het instituut ook in de toekomst aansluiting wil houden bij de internationale ontwikkeling op deze terreinen.

De regionale geschiedenis beleeft in Nederland een opmerkelijke revival, niet enkel in het noorden, oosten en zuiden van ons land, maar opmerkelijk genoeg zelfs in Holland, eigenlijk toch het vertrouwde decor van onze vaderlandse geschiedenis. Deze regionale studies ontleen hun aantrekkelijkheid aan de mogelijkheid tot onderlinge vergelijking, waardoor het oog wordt gescherpt voor de kleurrijke variatie, voor de verschillen in volkskarakter en leefmilieu, levensstijl en menselijke relaties, samenhangend met de historie, de sociaal-economische structuur en de specifieke vervlechtingen tussen al deze elementen.

De belangstelling voor regionale geschiedenis zal nog groter worden, als in het Europese eenwordingsproces men vanuit nationaal-politiek oogpunt de regionale gedachte meer kansen wil geven en minder eenzijdig het nationale element accentueert. Want de regionale geschiedenis zal dan ook wat meer uitdrukkelijk de internationale vervlechtingen kunnen bloot leggen en op die manier een brug kunnen slaan tussen de bewoners der nabuurlanden. Men denke hier aan de bindende elementen, die bv. liggen opgesloten in de Friese, Vlaamse, Gelderse en Maaslandse cultuur.

Men zou – overeenkomstig de Duitse opvatting van Landesgeschichte – deze vorm van geschiedschrijving kunnen omschrijven als een studie van de menselijke groepen, die binnen een (soms politiek wisselend) territoir zich een organisatievorm schiepen met een eigen structuur, gegrondvest op een gemeenschappelijk bewustzijn en een gemeenschappelijke geschiedenis. In deze bestudering, waarin de sociale structuur voorop staat en de geografische eenheid slechts beschouwd wordt als een afspiegeling van dit 'soziales Gebilde', staat centraal het vraagstuk, wat Hermann Aubin heeft genoemd 'Beharrung und Wechsel in den historischen Kulturräumen Westeuropas'.

Een dergelijke regionale en interregionale geschiedschrijving vindt aan de Nederlandse universiteiten en hogescholen weinig beoefening. Waar zij in de schaduw van buitenlandse voorbeelden wordt toegepast, heeft zij dringend behoefte aan meer coördinatie en samenwerking, ook van de zijde van het wetenschappelijk onderwijs.

Als men de functie van de geschiedschrijving wil beschouwen als de

wijze, waarop een bevolkingsgroep zich rekenschap geeft van haar verleden, dan houdt dat voor de regionale geschiedenis een tweeledige opdracht in. Op de eerste plaats zal dit verleden moeten worden verkend, onderzocht en in zijn samenstellende verbanden worden bestudeerd. Maar in de tweede plaats is het tevens een uitnodiging tot reflexie, hoe onze leefwijze, ons sociaal gedrag en ons economisch handelen door dat verleden bepaald worden. De geschiedenis leert ons nu eens waardering te hebben voor het geworden, dan weer het geworden te relativiseren of af te keuren. Zij geeft ons een sleutel de samenleving te verstaan, zowel in zijn continue ontwikkelingsgang met haar taaiheid van structuren en gedragspatronen, als in haar relativiteit, d.w.z. in haar aanpassingskracht en soepelheid om op spanningen en conflicten te reageren.

Hier raken we al ten nauwste een ander boeiend terrein, dat zich eveneens in regionaal verband laat bestuderen: de maatschappijgeschiedenis. Hieronder verstaan we een verzamelnaam van enige samenhangende specialismen als de economische en de sociale geschiedenis, de historische geografie en -demografie, die zich meer uitgesproken met de maatschappelijke structuren bezig houden. Het onderzoek spitst zich in dit geval toe op de veranderingen in de structuur van de samenleving, aanknopend aan de resultaten van de politieke en cultuurgeschiedenis en voortbouwend op de economische en sociale probleemstellingen in aanverwante wetenschappen. De taak van de maatschappijgeschiedenis – vroeger door ons als sociale geschiedenis aangeduid – zou men kunnen zien als een bestudering van de intermenselijke facetten, relaties en instituties en van de opvattingen, normen en gedragshoudingen, die hieraan ten grondslag liggen.

De complexe samenhang van de functionele en structurele relaties binnen de tijdgebonden sociale verschijnselen zal enkel in hun historisch verband kunnen worden begrepen. Daaruit valt met meer begrip af te leiden, hoe sociale groepen en maatschappelijke instituties op het individu inwerken, hem kunnen vervreemden en spanningen en conflicten oproepen. Deze maatschappelijke geschiedenis heeft niet alleen iets te zeggen over het verleden, maar kan ook de trends aanduiden, die zich naar de toekomst aftekenen. Hier komt opnieuw het belang van samenwerking met andere wetenschappen naar voren, waaraan men nieuwe methoden ontleent. De sociale interactie van groepen dient te worden geanalyseerd op structurele samenhangen, waarvoor men modellen kan ontwerpen die naderhand empirisch

moeten worden getoetst, zodra het basismateriaal hiervoor is vastgesteld en gekwantificeerd.

Om tot echte geschiedschrijving te komen moeten de gevonden structuren en wetmatigheden worden verrijkt met de belevingsaspecten, het psychische klimaat, 'l'expérience vécue'. De zelfregistratie van een tijdperiode in schrift, kunst, gebruiksvoorwerpen, normen, idealen, mode enz. dient men te interpreteren als neerslag van de geleefde ervaringen van die tijd om deze aspecten vervolgens te specificeren naar de temporele laag, waaraan zij deelhebben, namelijk of zij behoren tot veranderingen op korte, middellange of lange duur.

Met deze benadering is ook in principe een oplossing gegeven voor de oude vraag, wat in de geschiedenis uniek of veralgemeenbaar is. Beide zijn namelijk in de baaierd der geschiedenis aanwezig, maar kunnen niet zonder meer met elkaar gecontrasteerd worden, omdat zij zich niet op hetzelfde diepteniveau bevinden. Deze gedachte is ontleend aan Fernand Braudel, hoogleraar aan het Collège de France, leidinggevend historicus in Frankrijk en man van internationaal aanzien. Hij heeft voor het eerst de methoden van deze dieptelagen voor de geschiedenis nader uitgewerkt. Als geschiedenis der lange duur beschouwt Braudel het geologische milieu, het landschap, het klimaat en al deze nauwelijks veranderende voorwaarden, die bepalen 'wat geschieden kan'.

De historische processen op middenlange duur, waartoe gerekend kunnen worden de infrastructuur, de invloed der economische conjuncturen, de mentale uitrusting van een tijdperiode enz. vormen in zekere zin de kern van wat men later structuurgeschiedenis is gaan noemen. Tenslotte handhaaft Braudel ook de opvatting, die men gewoonlijk in de traditionele geschiedenis aantreft: de snel verspringende feiten, de oppervlaktegeschiedenis, die hij als evenementiële geschiedenis aanduidt. Het belangrijkste verschil is, dat hier de geschiedenis op haar componenten wordt geïnterpreteerd en uiteengelegd. In deze opvatting komt duidelijker de taak van de maatschappijgeschiedenis in het totaalbeeld naar voren, omdat met name de studie van de middellange duur impliceert het zoeken naar wetmatige relaties tussen de factoren, die het economisch spel zouden beheersen en die met behulp van nauwgezette cijferreeksen worden getoetst. Ook het eenzijdig beeld, dat samenlevingen tot nu toe van zichzelf aan haar nakomers hebben doorgegeven, kan middels deze geschiedschrijving worden gecorrigeerd. Men beseft dit temeer vanuit de nadruk, die in het verleden aan de leidende groepen van de maatschappij

is gegeven, terwijl over de lager geplaatsten slechts weinig informatie aanwezig was. Centraal komt de vraag te staan, hoe de verschillende componenten in een tijdsperiode (het economische en sociale leven, de technisch-wetenschappelijke ontwikkeling, het sociaal-psychologisch klimaat en de politieke beroeringen) in elkaar grijpen. Gaat men uit van de vraagstelling, hoe de geschiedenis is gestructureerd, dan zullen vanuit verschillende wetenschappen nieuwe probleemstellingen en hypothesen kunnen worden geformuleerd, die uiteindelijk historisch na toetsing met elkaar moeten worden verweven.

Deze opvattingen over regionale en maatschappijgeschiedenis hebben we hier expliciet willen weergeven, omdat zij in het verleden betekenis hebben gehad voor de verzameling en de ontsluiting van het bijeengebrachte bronnenmateriaal en de opzet van onderzoek, studie en publicatie. Ook in de toekomst zullen de thema's op deze vormen van historiebeoefening blijven afgestemd. Veel zal echter afhangen van de concrete mogelijkheden, die de uitwerking van het onderzoekprogramma en de beschikbaarheid van aanwezige archivalische bronnen bieden.

De onderwerpen, die voor bestudering in aanmerking komen, zijn legio. Wij verwijzen slechts naar de (onvolledige) lijst, die Prof. Dr. Jappe Alberts in zijn 'Geschiedenis van de beide Limburgen' deel II heeft aangewezen. De praktische moeilijkheden zijn echter zeer groot. De nederzettingsgeschiedenis, de medische zorg, de demografie en de sociale stratificatie zijn voorbeelden van studieterreinen, die enkel door samenwerking met vakspecialisten kunnen worden bestudeerd, maar waarmee nog slechts aarzelend een begin is gemaakt. Andere onderwerpen zijn wellicht iets gemakkelijker te realiseren. We denken hier aan een aantal weinig bestudeerde objecten, zoals een studie van de ontwikkeling van de sociale gezondheidszorg, de cultuurshock tussen stad en platteland met name ten gevolge van de industriële vestingen in een agrarisch gebied, een studie van de traditionele plattelandscultuur in hun economische, sociale en volkskundige facetten, de oorsprong en eerste ontwikkeling van de katholieke sociale actie en de spanningsvelden als gevolg van het optreden van de katholieke 'dominantie' tegenover afwijkende minderheden in een provincie als Limburg.

Een van de moeilijkheden bij de bestudering van deze en andere onderwerpen is gelegen in de beschikbaarheid van het bronnenmateriaal, dat vaak moeilijk toegankelijk is, niet uniform samengesteld, op in-

direkte gegevens berustend, slecht controleerbaar en voor meer uitleg vatbaar is. Naast het gebruik van de traditionele literaire en archiefbronnen verdient het aanbeveling te onderzoeken, of voor nieuwe studies ook andere kennisbronnen in aanmerking kunnen komen, zoals interviewmethoden, kaartmateriaal, geluidsbanden, filmbeelden, elektronische informatiesystemen, bestudering van gebouwen, voorwerpen en kunstuitingen e.d. Deze aanvullende kennis wordt nog weinig toegepast, omdat een ongerechtvaardigde huiver bestaat voor de heuristische waarde, die echter niet noodzakelijk geringer behoeft te zijn dan die van het schriftelijk bronnenmateriaal.

Het Sociaal Historisch Centrum hoopt onderzoekers op deze weg een ruime medewerking te kunnen bieden. Maar ook andere mogelijkheden wil het instituut desgewenst als hulpmiddelen ten dienste van onderzoekers beschikbaar stellen. Studiedadvisen, verwijzing naar documentatiesystemen en documentaire verzamelingen, introductie bij particuliere archieven of speciale bibliotheken, begeleiding van scriptie-onderwerpen, grafische en mechanische dienstverlening zijn voorbeelden van deze mogelijkheden, aangezien is gebleken, dat van de zijde van het wetenschappelijk onderwijs ten onrechte deze vorm van studiebegeleiding aan niet-onderwijsinstellingen wordt overgelaten.

Wie vanuit een sociaal-historisch of cultuur-sociologisch oogpunt de sociale veranderingsprocessen en economische systemen op lange termijn tot onderwerp van studie wil maken, vindt in Limburg een veld van onderzoek met aanlokkende perspectieven. Maar evenzeer is waar, dat ieder die van de gewoonte afgestapt is om het nationale kader als een vanzelfsprekende begrenzing van elk onderzoek te beschouwen en zich de moeite wil getroosten om de regio als sociaal systeem te bestuderen, op zijn weg veel moeilijkheden zal ontmoeten. In de eerste plaats blijkt het onderzoekmateriaal moeilijker voorhanden te zijn en loopt men na het raadplegen van de gebruikelijke data, in overheidsdiensten, bibliotheken en archieven spoedig vast. Veel gegevens zullen vanuit een regionale probleemstelling zelf moeten worden berekend, getoetst en achterhaald. Maar bovendien moeten de uitkomsten dan weer worden vergeleken met de resultaten, die uit landelijke en regionale onderzoeken bekend zijn. De moeite van deze tijdrovende en vaak ook omslachtige aanpak wordt echter ruim beloond, indien men er in slaagt de regionale varianten, de specifieke eigenaardigheden en de onderlinge vervlechtingen en beïnvloedingen op te sporen als concretisatie van het cultuurpatroon.

BIJLAGE

Overzicht van publicaties, die door het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg werden verzorgd, in volgorde van het jaar van verschijning:

1951

Dieteren, Remigius O.F.M., *Veertig jaar arbeiderswoningen in Limburg*. 'Ons Limburg', 1911-1951. Heerlen, 1951, 202 blz.

1952

Cornips, J. H. A. E., *Bijdrage tot de geschiedenis van de krankzinnigenzorg te Maastricht*. Maastricht, 1952, 80 blz.

Cornips, J. H. A. E., *De 'sociale' Ruys*. 'De Nieuwe Mens', 4e jrg., nr. 12, maart 1953.

Cornips, J. H. A. E., *Vijftig jaar Bouwvereniging 'St. Servatius'*. Maastricht, 1952, 202 blz.

1953

Cornips, J. H. A. E., *Een provinciale School voor Apothekers te Maastricht. Bijdrage tot de geschiedenis der pharmacie in Maastricht in de Franse tijd*. Maastricht, 1953, 20 blz.

Cornips, J. H. A. E., *Honderd jaar Gemeente-Spaarbank van Maastricht*. Maastricht, 1953, 194 blz.

Dieteren, Remigius O.F.M., *Mens en Mijn. Een halve eeuw strijd, groei en bloei van de Nederlandse Mijnwerkersbond*. Heerlen, 1953, 318 blz.

1954

Dieteren, Remigius O.F.M., (red.), *In Dienst der Zieken. Het St. Joseph-Ziekenhuis te Heerlen, 1904-1954*. Bussum, 1954, 318 blz.

(Philips, J. F. R.,) *Kamer voor Koophandel en Fabrieken voor Maastricht en omstreken, 1804-1954*, uitgegeven bij gelegenheid van haar honderdvijftigjarig bestaan op 2 mei 1954. Maastricht, 1954, 26 blz.

1955

Colsen, C. M., J., *Poels*. Roermond, 1955, 680 blz.

(Philips, J. F. R.), *R.K. Gesticht 'De Nieuwenhof', voorheen R.K. Armenhuis*. Geschiedkundige bijdrage ter gelegenheid van het 200-jarig bestaan. Maastricht, 1955, 71 blz.

Philips, J. F. R., *Enige notities omtrent de industriële ontwikkeling van Limburg in de 19e eeuw*. Jaarboek 1955, deel 1, Maastricht, 1956, blz. 3 t/m 34.

Wachelder, J., *Relatieve Limburgse bevolkingsgroei van 1830-1955*. Jaarboek 1955, deel 1, Maastricht, 1956, blz. 35 t/m 52.

1956

Philips, J. F. R., *Enkele grepen uit de geschiedenis van de industrialisatie van Limburg gedurende de laatste zestig jaren*. Jaarboek 1956, deel II, Maastricht, 1957, blz. 3 t/m 64.

Wachelder, J., *Het geboorte-overschot in Limburg in de laatste eeuw*. Jaarboek 1956, deel II, Maastricht, 1957, blz. 65 t/m 97.

(Dieteren O.F.M., Remigius.) *Resultaten van de misbezoektelling, gehouden in Maastricht op 10 februari 1956*. Maastricht, 1956, 54 blz.

1957

Philips, J. F. R., *De Kamer van Koophandel en Fabrieken te Venlo in historisch perspectief, 1830-1955*. Jaarboek 1957, deel III, Maastricht, 1958, blz. 3 t/m 97.

(Philips, J. F. R.), *Statistisch overzicht van het toeristenbezoek aan de gemeente Valkenburg-Houthem*. Jaarlijks voortgezet t/m 1966.

Philips, J. F. R., *Het westen van Nederland en Limburg*. 'De Bronk', 4e jrg. nr. 11/12, juli/augustus 1957, blz. 322-326.

1958

Philips, J. F. R., *De groei naar een nieuwe tijd*. 'Onze Spreekbuis', Personeelstijdschrift van de N.V. Staalwerken 'De Maas', 13e jrg., nr. 1/2, januari/februari 1958, blz. 98-115.

Philips, J. F. R., *Beknopt overzicht van de moderne geschiedenis van Geleen*. Schoolmuseum Geleen, 1958.

1959

Dieteren O.F.M., Remigius, *De Migratie in de Mijnstreek, 1900-1935*. Een sociaal-historische studie. Heerlen 1959, 'Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg', deel IV, 254 blz.

Dieteren O.F.M., Remigius, *Vijfentwintig jaar planologie in Limburg*. Gedenkboek Provinciale Planologische Dienst in Limburg. Maastricht, 1959, 48 blz.

Philips, J. F. R., *Gemeentebedrijven Maastricht sinds 1853*. Maastricht, 1959, 96 blz.

(Verheijen, C.,) *Veertig jaar Katholieke Reclassering in Maastricht*; samengesteld door het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg in opdracht van De Katholieke Reclasseringsvereniging, afd. Maastricht. Maastricht, 1959, 139 blz.

1960

Dieteren O.F.M., Remigius, en Wilhelmus de Leeuw O.F.M., *Vijftig jaar zielzorg rond de mijn, 1910-1960*. Heerlen 1960, 88 blz.

Dieteren O.F.M., Remigius, *Dr Poels en het bisschoppelijk schrijven van maart 1960*. 'De Nieuwe Mens', jrg. 12, nr. 1, april 1960.

Philips, J. F. R., *Vijftig jaar sociale gezondheidszorg in Limburg*. De R.K. Vereniging 'Het Limburgse Groene Kruis' in het goud, 1910-1960. Roermond, 1960, 228 blz.

Philips, J. F. R., *Sociale geschiedenis en sociologie; een proeve tot terreinafbaking en samenwerking*. 'Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg', deel V, blz. 9 t/m 44.

Wachelder, J., *Enige aspecten van de historisch-demografische ontwikkeling van Limburg*. 'Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg', deel V, blz. 45 t/m 135.

1961

Dieteren O.F.M., Remigius en Philips, J. F. R., *Stein. Een achterland werd bruggehoofd*. Stein 1961, 167 blz.

Philips, J. F. R., *Een eeuw armen- en ziekenzorg in Venlo. Het St. Joseph ziekenhuis 1861-1961*. Venlo, 1961, 104 blz.

Wachelder, J., *Het geboorteniveau in Limburg*. 'Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg', deel VI, blz. 21 t/m 102.

38

1962

Philips, J. F. R., *Een periode van sociale kentering, 1880-1890*. 'Miscellanea Trajectensia', Maastricht 1962, blz. 661-693.

1963

Dieteren O.F.M., Remigius, *De hertog van Limburg: Jos Maenen veertig jaar lid van Gedeputeerde Staten van Limburg*. 'Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg', deel VIII, blz. 79-99.

Philips, J. F. R., *Limburgse bevolkingcijfers uit de eerste helft van de 19e eeuw*. 'Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg', deel VIII, blz. 99-162.

1964

Philips, J. F. R., *De Sociale Raad*. Maastricht 1913-1963. Maastricht, 1963, 31 blz.

Jansen, J. C. G. M., *Schets van de economische en culturele relaties tussen Maastricht en het Rijnland sinds de 16e eeuw*. Beiträge zur Geschichte und Kultur des Landes zwischen Niederrhein und Maas. Niederreinnisches Jahrbuch, Band VIII, Krefeld 1965, blz. 48-55.

Jansen, J. C. G. M., *Etat détaillé des diverses impositions qui se percevaient ci-devant dans les differens pays qui composent Le Département de la Meuse Inférieure*. 'Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg', deel IX, blz. 9-142.

Wachelder, J., *De gemiddelde grootte van het gezin en het huishouden in Limburg vanaf 1829-1960 en de indeling der bevolking naar de wijze van samenwoning van 1879 tot 1960*. 'Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg', deel IX, blz. 143-183.

1965

Dieteren O.F.M., Remigius, red., *Dr H. A. Poels, Een stuk leven*. Beschouwingen van een oud-aalmoezenier van sociale werken, ingeleid en geannoteerd door Pater Dr Remigius Dieteren O.F.M. 'Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg', deel X, blz. 1-124.
Dieteren O.F.M., Remigius, *Ter inleiding. Bouwen in Limburg; woningbouw door de Vereniging Ons Limburg sinds haar oprichting*. Z.

pl., 1965, blz. 9-19.

Philips, J. F. R., *Een sociaal-economische schets van Munstergeleen. 1745-1930*. Munstergeleen, een monografie over een Limburgse gemeente. Maastricht, 1965, blz. 201-244.

Philips, J. F. R., J. C. G. M. Jansen en Th. J. A. H. Claessens, *Geschiedenis van de landbouw in Limburg, 1750-1914*. Assen, 1965, 306 blz.

1966

Dieteren O.F.M., Remigius en F. Sampers, *De Limburgse Katholieke arbeidersorganisaties*. Maasland, jrg. 13, 1966, blz. 308-314.

Jansen, J. C. G. M. en G. W. M. Snakkers, *Inventaris van het archief van het XII Apostelenhuis te Maastricht*, 'Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg', 1960, blz. 135-159.

Philips, J. F. R., *Sociale veranderingen in Limburg*. Maasland, jrg. 13, 1966, blz. 303-307.

1967

Philips, J. F. R., *Genealogieën als bron voor demografisch onderzoek*. Huldebljak Jan J. M. H. Verzijl, Maastricht 1967, blz. 175-194.

Philips, J. F. R., *De landbouwstructuur van Zuid-Limburg in de eerste helft van de 19e eeuw, mede in vergelijking met de aangrenzende Duitse en Belgische lössgebieden*. 'Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg', 1967, blz. 1-26.

1968

Jansen, J. C. G. M., *Landbouw rond Maastricht, 1610-1865, Een analyse van de exploitatieuitkomsten van enige lössbedrijven in half-winning*. 'Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg', 1968, blz. 1-98.

1969

Bauduin, H. O. J. H., en J. C. G. M. Jansen, *Aspekten van de Limburgse landbouwgeschiedenis*. 'Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg', 1969, blz. 1-102.

1970

Dieteren O.F.M., Remigius, *Dr H. A. Poels. Politica; Liber amicorum Prof. Mag. C. van Gaastel, Leuven, 1970*, blz. 72-81.

Dieteren O.F.M., Remigius, *Documentatie mijnindustrie Belgisch- en Nederlands-Limburg*. Maastricht, 1970, 4 blz.

Jansen, J. C. G. M., *Statistique de l'arrondissement de Ruremonde*. 'Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg', 1970, blz. 75-141.

Jansen, J. C. G. M., *St. Eloy, 1896-1971*. Gedenkschrift naar aanleiding van het 75-jarig bestaan van de R.K. Metaalbewerkerbond St. Eloy, afdeling Maastricht. Maastricht, 1970, 32 blz.

Jansen, J. C. G. M., *Overzicht van de in het Deutsches Zentralarchiv te Merseburg berustende archivalia, van belang voor de geschiedenis van Limburg*. 'Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg', 1970, blz. 142-163.

Philips, J. F. R., *Die Agrarstruktur Südlimburgs in der ersten Hälfte des 19. Jahrhunderts im Vergleich zu den angrenzenden deutschen und belgischen Lössgebieten*. Acta Historiae Neerlandica IV, Leiden, 1970, blz. 84-104.

Philips, J. F. R., *Enquête onder de oud-leerlingen van het Henric van Veldeke-College*. Hendric van Veldeke-College 1920-1970, Maastricht, 1970, blz. 75-107.

Wachelder, J., *Geschiedenis van de groente- en fruitteelt in Limburg*, onuitgegeven manuscript, 1340 blz.

1971

Jansen, J. C. G. M., *Vijfenzeventig jaar Katholieke bond van Werknemers in Industriële bedrijven Sint Willibrordus Maastricht*. Maastricht, 1971, 38 blz.

Jansen, J. C. G. M., *Agrarian development and exploitation in South Limburg in the years 1650-1850*. Acta Historiae Neerlandica V, Leiden, 1971, blz. 243-270.

Philips, J. F. R., *De Brand's Bierbrouwerij 1871-1971. Honderd jaar Brand*. Wijre 1971, blz. 55-177.

Philips, J. F. R., *Vijftig jaar Hornerheide. Historische beschouwingen over de medische zorg in Limburg*. 'Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg', 1971, blz. 1-135.

- Jansen, J. C. G. M., *Past huidig herstructureringsbeleid bij de werkelijke situatie?* Limburg Vandaag, no. 8, 3e jrg., 1972, blz. 29 t/m 32.
- Jansen, J. C. G. M., *Dienstensector in Limburg steeds vergeten.* Limburg Vandaag, no. 9, 3e jrg., 1972, blz. 37 t/m 40.
- Jansen, J. C. G. M., *Huidig herstructureringsbeleid past niet bij concrete situatie.* Limburg Vandaag, no. 10, 3e jrg., 1972, blz. 29 t/m 31.
- Jansen, J. C. G. M., *Arbeidsbemiddeling en arbeidsmarkt te Maastricht. 1904-1970.* 'Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg', 1972, blz. 1-55.
- Philips, J. F. R., *Een episode uit de geschiedenis van de Nederlandse Hoogovens en de Nederlandse cementindustrie.* 'Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg', 1972, blz. 57-64.
- Philips, J. F. R., *Limburg, Provincie.* Art. Standaard Encyclopedie, 1972, blz. 34-38.

MAASLANDSE MONOGRAFIEËN

In de serie Maaslandse Monografieën, uitgegeven in samenwerking met Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap, verschenen tot nu toe de volgende delen:

- Spiertz, M. G., *Maastricht in het vierde kwart van de 18e eeuw.* 1964, 264 blz.
- Dieteren O.F.M., Remigius, *Grondbeleid en volkshuisvesting in de mijnstreek.* 1964, 260 blz.
- Gijsen, J. M., *Nikolaus Heyendal, 1658-1733, Abt von Rolduc und seine Stellung zum Jansenismus.* 1964, Band I, Text VIII, 191 S. Band II, Anmerkungen und ergänzende Zitate, 179 S.
- Philips, J. F. R., J. C. G. M. Jansen, en Th. J. A. H. Claessens, *Geschiedenis van de landbouw in Limburg, 1750-1914.* 1965, 306 blz.
- Beuningen, P. Th., *Wilhelmus Lindanus als inquisiteur en bisschop. Bijdrage tot zijn biografie, 1525-1576.* 1966, 435 blz.
- Roebroeck, E., *Het land van Montfort. Een agrarische samenleving in een grensgebied. 1647-1820.* 1966, XXIV, 409 blz.
- Koreman, J., *De stadsrekening van Maastricht over het jaar 1399-*

1400. 1968, VIII, 148 blz.

Gijssen, J. M., *Joannes Augustinus Paredis. 1795-1886. Bisschop van Roermond en het Limburg van zijn tijd.* 1968, XIV, 476 blz.

Baerten, J., *Het Graafschap Loon. 11e - 14e eeuw, Ontstaan-politiek-instellingen.* 1969, XXXVI, 271 blz.

Paape, A. H., *Donkere jaren. Episoden uit de geschiedenis van Limburg, 1933-1945.* 1969, XX, 167 blz.

Wouters, H. H. E., *Grensland en bruggehoofd. Historische studies met betrekking tot het Limburgse Maasdal en meer in het bijzonder de stad Maastricht.* 1970, 473 blz.

Berg, C. van den, H. B. J. van Rijn. *Burgemeester van Venlo, pionier der milieubygiëne.* 1971, XI, 172 blz.

Grauwels, J., *Dagboek van gebeurtenissen opgetekend door Christiaan Munters, 1529-1545.* 1972, XIV, 214 blz.

Nève, P. L., *Het Rijkskamergerecht en de Nederlanden. Competentieterritoir-archieven.* 1972, XII, 532 blz.

Alberts, W. Jappe, *Geschiedenis van de beide Limburgen, deel 1.* 1972, XXVI, 210 blz.

Peters, L., *Geschichte des Geschlechtes von Schaesberg bis zur Mediatisierung.* 1973, XXIV, 292 S.

Alberts, W. Jappe, *Geschiedenis van de beide Limburgen, deel II.* 1974, XII, 316 blz.

ter perse:

Raedts, C. E. P. M., *De opkomst, de ontwikkeling en de neergang van de steenkolenmijnbouw in Limburg.*

Van Hommerich, L. E. M. A., *Standen en Staten in Limburg en Overmaas, 14e - 16e eeuw.*

Brepoels, J., *Het lager onderwijs in de provincie Limburg, 1815-1830.*

Th. P. M. HUIJS (red.)

OVERZICHT VAN DE INHOUD
VAN DE ARCHIEFBEWAAARPLAATS
VAN HET
SOCIAAL HISTORISCH CENTRUM
VOOR LIMBURG

1974

INHOUDSOPGAVE

Inleiding

1. Waarom dit overzicht?	47
2. Overheidsarchieven en particuliere archieven.	48
3. De ontwikkeling van de zorg voor de particuliere archieven in Limburg.	50
4. Archivistische problemen bij particuliere archieven.	57
5. Technische toelichtingen bij het overzicht.	61
6. Openbaarheid en privacy.	67
7. Plannen voor de toekomst.	68
Lijst van de gebruikte afkortingen.	70
Overzicht van de inhoud van de archiefbewaarplaats.	71
Indexen.	179
1. Op namen van personen.	180
2. Op plaatsnamen.	181
3. Op namen van organisaties en op zaken.	187

INLEIDING

1. WAAROM DIT OVERZICHT?

Het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg heeft zich van meet af aan ten doel gesteld bronnenmateriaal betreffende het sociale en economische leven in de Nederlandse provincie Limburg bijeen te brengen, dit te ordenen en te inventariseren, om het vervolgens beschikbaar te stellen voor onderzoeksdoeleinden, uiteraard binnen de gegeven beperkingen gesteld door de bruikleengevers.¹

Dat streven naar openbaarheid vormde de belangrijkste drijfveer voor het maken en publiceren van dit overzicht.

De archieven die in het S.H.C. bewaard worden, zijn van uitzonderlijk belang voor de kennis van de sociale en economische geschiedenis van Limburg vanaf 1850 tot heden. Dit overzicht moge dat aantonen. Tegelijkertijd wordt in dit overzicht de beperking van het onderhavige materiaal benadrukt. Het overzicht laat immers zien hoe deze archieven gehavend zijn door oorlogsgeweld of door willekeurige vernietiging van stukken. Een tweede beperking is van fundamentele aard. De hier verzamelde archieven laten slechts één kant van het sociaal-economisch gebeuren zien, waarbij de nadruk ligt op de vrijheid van onderneming, vereniging en vergadering. In de gemengde economische orde van Nederland vormt het overheidsgebeuren de andere kant van het proces. Daaruit volgt dat de archieven van ondernemingen, vakbonden en andere organisaties slechts met vrucht bestudeerd kunnen worden, indien tegelijkertijd en in samenhang daarmee de overheidsarchieven bestudeerd worden. En ook dan is het bronnenmateriaal bij lange na niet uitgeput. Wat te denken van kranten, brochures, pamfletten, foto's en films, vakbladen, wetten en gedenkboe-

¹ Artikel 2 der statuten, opgenomen in: *Studies* 16 (1971) 200-207.

ken. Ook de mondelinge overlevering vormt een bron van kennis. In 1960 werd een eerste overzicht gepubliceerd in het Jaarboek.² In dat overzicht werden 64 archieven genoemd. De jaarlijkse publicatie van aanwinsten overbrugde de groei naar ongeveer 175 archieven nu, met een totale lengte van ongeveer 750 strekkende meter. De publicatie van een nieuw overzicht is dus zeer gewenst, temeer daar de aanwinsten in de jaarverslagen vaak erg summier – en het zij gezegd: soms onjuist – beschreven waren. Van verschillende zijden werd aangedrongen op een nieuwe publicatie. De snelle groei van de belangstelling voor contemporaine geschiedschrijving³, deed ons tenslotte besluiten al het andere werk opzij te zetten en het overzicht te maken dat thans voor u ligt.

2. OVERHEIDSARCHIEVEN EN PARTICULIERE ARCHIEVEN

Het is bijzonder moeilijk archieven in soorten of klassen in te delen. De meeste indelingen sluiten elkaar dan ook niet uit, maar overlappen elkaar.⁴ Op zichzelf is dat niet verwonderlijk. De ingewikkelde structuur van de schriftelijke neerslag van de samenleving is immers het spiegelbeeld van de gecompliceerde opbouw van de samenleving zelf. Waar de afbakening van de overheidstaak aan de ene kant, en het particuliere initiatief aan de andere kant regelmatig stof ter discussie geeft, is het niet verwonderlijk dat het onderscheid tussen particuliere archieven en archieven van overheidsorganen een probleem is. Door te zeggen: 'Particuliere archieven zijn die, welke geen overheidsarchieven zijn', komen wij er niet.⁵ Er bestaat in de staats- en administratief-

² Studies 5 (1960) 239-246.

³ Zie voor de beoefening van contemporaine geschiedenis op regionaal niveau de tekst van een rede van A. H. Paape, in: Donkere jaren 1933-1945. Maaslandse Monografieën, 10; Assen, 1969, blz. IX-XX.

Zie ook W. Jappe Alberts, Perspectieven voor regionale geschiedschrijving in Limburg in: Publ. 101 (1965) 29-38.

⁴ Manuel d'archivistique. Théorie et pratique des Archives publiques en France; Paris, 1970.

⁵ Uiteraard wordt de betekenis van 'archief' als archiefbewaarplaats uitgesloten. Ook in een overheidsarchiefbewaarplaats kunnen particuliere archieven bewaard worden. De term 'openbare archieven' gebruiken wij niet, daar deze in dubbele zin verwarring scheidt. Enerzijds is het niet zo dat alle archieven die in een archiefbewaarplaats van de overheid berusten, openbaar zijn; anderzijds suggereert deze term volkomen ten onrechte, dat archieven die niet in een archiefbewaarplaats van de overheid berusten, gesloten zouden zijn.

rechtelijke literatuur immers geen eenstemmigheid over het begrip overheidsorgaan, de archiefvormende instantie van overheidsarchieven. Immers, zo redeneert DUPARC, het begrip overheidsorgaan wordt begrensd door de feitelijk levende opvattingen omtrent de omvang van de overheidstaak en door de verhouding van de wetten van hogere en lagere orde.⁶

Het onderscheid tussen overheids- en particuliere archieven laat derhalve een middenveld toe, waarin het niet a priori duidelijk is of een archief tot de ene dan wel tot de andere categorie gerekend moet worden.⁷ Het archief van het Provinciaal Bestuur van Limburg is ongetwijfeld een overheidsarchief; het archief van de Nederlandse Katholieke Mijnwerkersbond is onbetwistbaar een particulier archief. Maar het lijkt ons zeer wel mogelijk van mening te verschillen over de vraag of het archief van een plaatselijke Vereniging voor Vreemdelingenverkeer een particulier dan wel een overheidsarchief is.

Het Sociaal Historisch Centrum rekent het uiteraard niet tot zijn taak archieven van overheidsorganen te bewaren. Wanneer er archieven bij het S.H.C. terecht komen, die bij nader inzien als archieven van overheidsorganen in de zin van de Archiefwet 1962 beschouwd moeten worden, zullen deze archieven aan de daartoe geëigende archiefbewaarplaatsen van de overheid worden overgedragen, zoals ook in het verleden het geval is geweest.

Wij realiseren ons dat de functionering van het S.H.C alleen mogelijk is, wanneer de goede verstandhouding tussen het Centrum enerzijds en de rijks- en gemeentelijke archiefdiensten anderzijds bewaard blijft. Daartoe willen wij al het mogelijke doen. Wij spreken de verwachting uit dat er oplossingen gevonden worden voor de archieven die over meerdere archiefbewaarplaatsen zijn verdeeld geraakt, zoals het persoonlijk archief van de vakbondseider P. J. Kaanen, het archief van het XII - Apostelenhuis te Maastricht, het archief van de Katholieke Studerende Jeugd Limburg, en het archief van de beheerders van de beurzenstichting 'Mathias Wijnandts' te Maastricht. Wij hopen dat in overleg met de bruikleengevers van de archieven, regelingen getroffen

⁶ F. J. Duparc, De archiefwet 1962. Commentaar op de archiefwet 1962 en daaruit voortvloeiende regelingen; Alphen aan den Rijn, 1963, blz. 14-15 (bij artikel 1).

⁷ In deze inleiding gaan wij voorbij aan de vraag of de archieven van de kerkelijke instellingen al dan niet een aparte categorie vormen.

kunnen worden die recht doen aan hun wensen, de eisen van een goede bewaring en de wensen van de onderzoekers.

3. DE ONTWIKKELING VAN DE ZORG VOOR DE PARTICULIERE ARCHIEVEN IN LIMBURG

Verschillende publicaties en archieven lichten ons in over de boeiende ontwikkeling van de zorg voor de *overheids*sarchieven in Limburg.⁸ Zo véél als wij over de zorg voor de *overheids*sarchieven weten, zo weinig kennen wij de lotgevallen van de *particuliere* archieven in Limburg. Daarom is het op zijn plaats er in dit overzicht van particuliere archieven eens bij te blijven stilstaan. In beginsel beperken wij ons tot de provincie Limburg, maar wij zullen de ontwikkeling aldaar beschrijven in relatie met de landelijke ontwikkeling van de zorg voor de particuliere archieven.

Van oudsher heeft steeds het principe gegolden dat iedereen zijn eigen archief diende te bewaren. De schepenbank bewaarde zijn eigen archief in de schepenkist, kerkmeesters bewaarden het kerkarchief in de kerkekist. Gerechtshoven, rekenkamers, ambachtsgilden, kloosters en bisschoppen bewaarden ieder hun eigen archieven. Dat principe werd in de Franse tijd geen geweld aangedaan, want de archieven van de geconfiskeerde kapittels en kloosters werden voortaan als overheidsarchieven beschouwd, en derhalve door de overheid bewaard.⁹ De Franse administratie bracht wel het beginsel van de openbaarheid binnen in Limburg. Wat er in de praktijk van de openbaarheid terecht

⁸ - H. H. E. Wouters, De betekenis van de archieven voor de gewestelijke en lokale geschiedenis in Limburg. Bijdrage tot een geschiedenis van de Limburgse historiografie, in: N.A.B. 63 (1958/1959) 215-241. Bijgewerkt en aangevuld gepubliceerd in: H. H. E. Wouters, Grensland en Bruggehoofd; (Maaslandse Monografieën, 11), Assen, 1970, blz. 1-53, lit. opg. blz. XXV-XXXIII.

- G. W. A. Panhuysen, Overzicht van de inhoud van het Rijksarchief in Limburg te Maastricht; Maastricht, 1971, 81 blz. speciaal blz. 10-20.

- Carel Bloemen, Het Limburgs archiefwezen. De wordingsgeschiedenis van het Rijksarchief in Limburg; Maastricht, 1966, 145 blz.

- Carel Bloemen, De Roermondse archiefkwesitie 1889-1901; Maastricht, 1966, 195 blz.

- Verslagen omtrent 's Rijks Oude Archieven.

⁹ C. Bloemen, Het Limburgs archiefwezen, a.w., blz. 16.

kwam is niet bekend, maar zeker is dat op hoog – bestuurlijk niveau het principe van de openbaarheid een belangrijke rol gespeeld heeft in de organisatie van het archiefwezen van de overheid.¹⁰

Na de Franse tijd bleef het oude bewaarprincipe gelden. De plaatselijke en regionale overheden in Limburg bewaarden zelf hun nieuwe archieven, omdat daarin *rechten en plichten* van deze overheden en van haar burgers besloten lagen. Om diezelfde reden bewaarden zij hun oude archieven en de in beslaggenomen archieven van de kerkelijke instellingen. Eerst in de loop van de 19de eeuw werd het belang van deze archieven als *bron voor historisch onderzoek* een motief om tot gedurige bewaring en openbaarstelling hiervan over te gaan. In 1866 werd daartoe in Limburg het Provinciaal Archief als zelfstandig orgaan van het provinciale bestuur opgericht. In 1881 werd het Provinciaal Archief aangewezen als Rijksarchief in Limburg.¹¹ Ingevolge verschillende wettelijke maatregelen werden de archieven van de vroegere dorpschepenbanken, en de rechterlijke gedeelten van de voormalige stadsschepenbanken daar ondergebracht. Na veel strijd – men denke slechts aan de Roermondse archiefkwestie¹² – was die ontwikkeling rond 1930 min of meer voltooid. Inmiddels waren ook een aantal particuliere archieven in de rijksarchiefbewaarplaats en de gemeentelijke archiefbewaarplaatsen in Limburg ondergebracht. De dienende functie van deze laatste archieven vormde voor deze diensten een afdoend criterium hun depôtruimte en personeel beschikbaar te stellen.

Inmiddels waren er particuliere archieven van geheel andere aard gevormd, doordat er een andere samenleving ontstaan was. De industrie had haar intrede gedaan, aanvankelijk in de steden, met name in Maastricht. Na de eeuwwisseling veranderden de steenkolenmijnen grote delen van Zuid-Limburg radicaal.

In Midden- en Noord-Limburg lag het bedrijfseconomisch zwaartepunt aanvankelijk in Roermond, maar later verplaatste zich dat naar

¹⁰ H. J. van Meerendonk en A. E. M. Ribberink, De oorsprong van de openbaarheid, in: Verslag en bijdragen rijksarchiefschool 1970-1971; Utrecht, 1972, blz. 35-44. En: C. Bloemen, Het Limburgs archiefwezen, a.w. blz. 11-20.

¹¹ Voor uitvoerige gegevens raadplege men: Carel Bloemen, Het Limburgs Archiefwezen, a.w.

¹² C. Bloemen, De Roermondse Archiefkwestie, a.w.

Tegelen, Blerick en Venlo. Ondertussen was de exploitatie van de Peel op gang gekomen.¹³

Uit het Rijnland waaide de vakbondsgedachte over. In Vaals kwam in 1875 de Arbeiterverein Sankt Paulus tot stand, in Venlo de Piusvereniging. Ook op andere plaatsen vinden wij aanzetten van sociale organisaties. Aan bedrijven, schutterijen of gilden werden ziekenbusen en begrafenisfondsen gekoppeld.¹⁴ De Limburgse onderwijzers hadden in 1874 reeds een Weduwen- en Weezenfonds opgericht.¹⁵ Tegelijkertijd verwierven de kleine boeren zich hier en daar toegang tot de bestaande landbouworganisaties; uiteindelijk richtten zij nieuwe organisaties op.¹⁶ De vakorganisaties worden vanaf 1900 aangevuld met de standsorganisaties zoals de werkliedenbond en de middenstandsbond. Binnen de kerkelijke parochies worden tientallen broederschappen en aartsbroederschappen opgericht.

De Limburgse samenleving giste en broeide. Niet alleen Maastricht was het toneel van de verbeterde strijd tussen katholieken en socialisten. Tientallen mensen gaven uiting aan hun gevoel dat er iets moest gebeuren: dat het drankmisbruik bestreden moest worden, dat de ziekenzorg georganiseerd moest worden, dat de rechten van de arbeiders veilig gesteld moesten worden en dat de huisvesting van de land- en industrie-arbeiders verbeterd moest worden. Er werden inkoop-, handels- en verbruikscoöperaties opgericht om gezamenlijk elkaars belangen te behartigen. Of daarbij de bestaande wereldlijke en kerkelijke orde fundamenteel in het geding was, behoeft nader onderzoek.

Dit alles ging uiteraard niet langs de overheid heen. De overheid trachtte rust en orde te handhaven. Men spreekt in deze vaak over de 'nachtwachtfunctie' van de staat. Zij stelde onderzoeken in naar sociale mistoestanden.

De parlementaire enquête van 1886-1887 naar de kinderarbeid, is voor Limburg berucht geworden door de weergave van de antwoorden van Regout. Ook stimuleerden de overheden de modernisering

¹³ G. C. P. Linssen, *Verandering en verschuiving. Industriële ontwikkeling naar bedrijfstak in Midden- en Noord-Limburg, 1839-1914*; (Bijdragen tot de geschiedenis van het Zuiden van Nederland, 14), Tilburg, 1969, XL en 409 blz.

¹⁴ RAL - Provinciaal archief, inv. nr. 8843 - 8844.

¹⁵ Het archief van dit fonds wordt bewaard in de rijksarchiefbewaarplaats in Limburg (RAL).

¹⁶ J. F. R. Philips, J. C. G. M. Jansen en Th. J. A. H. Claessens, *Geschiedenis van de landbouw in Limburg 1750-1914*; (Maaslandse Monografieën, 4), Assen, 1965, blz. 208-242.

van de landbouw, nadat de Internationale Landbouwtentoonstelling, die in 1884 in Amsterdam was gehouden, aangetoond had, dat de Nederlandse landbouw in velerlei opzicht achterlijk was.¹⁷

Dat deze bemoeienissen hun neerslag gevonden hebben in de overheidsarchieven, spreekt voor zich, maar daarmee kan nog geen volledig beeld van die tijd opgeroepen worden.

De overheid bewoog zich in de 19de eeuw immers nauwelijks op het terrein van de voortbrenging van goederen en diensten. PIERSON zei daarover in zijn Leerboek der Staathuishoudkunde (1902): 'Het ontbreekt haar – de regering – niet aan belangstelling in het werk der voortbrenging, maar zij toont die belangstelling door oprichting van scholen, door uitvoering van publieke werken, door tariefswetgeving. De spoorwegen zijn dikwijls in hare hand, gelijk de posterijen en de telegraaf. Maar graan te ontbieden uit het buitenland, te verhoeden, dat er gebrek komt aan kleederen of meubelen, dit acht zij niet tot hare taak te behoren (. . .). Vonden de boeren goed hun grond onbebouwd te laten, de fabrikanten hunne fabrieken te laten stilstaan, de reeders hunne schepen niet meer te laten varen, het zou hun niet verboden worden'.¹⁸ Deze werkzaamheden waren toevertrouwd aan het particulier initiatief. De archieven die door deze activiteiten gevormd werden, werden door de particulieren zelf beheerd en vernietigd wanneer zij het economisch nut ervan niet meer inzagen. Op deze wijze is er veel archiefmateriaal van Limburgse bedrijven verloren gegaan. Van slechts enkele bedrijven is bekend dat zij hun archief vanaf de vroegste perioden bewaard hebben.¹⁹

Niet alleen de ondernemingen, maar ook de sociale organisaties beheerden zelf het door hen gevormde archief, ook nadat dit archief zijn functie voor de dagelijkse administratie reeds verloren had. In grote lijnen is dit thans nog steeds het geval. Maar inmiddels waren er op landelijk niveau twee instellingen gevormd, die de zorg voor bedrijfsarchieven en archieven van particuliere personen en organisaties op zich namen, wanneer het bedrijf, de persoon of de instelling daar-

¹⁷ J. H. van Stuijvenberg, De landbouw op de stroom van de tijd, in: Onderneming Nederland. Zestig jaar ontplooiing 1899-1959; onder redactie van M. Rooy; Leiden, 1959, blz. 271-289.

¹⁸ Deel II, 2de druk; Haarlem, 1902, blz. 43-44.

¹⁹ Wij beschikken niet over een gedetailleerd overzicht van wat er wel en wat er niet bewaard is gebleven. Een enquête daarover is in voorbereiding.

toe zelf niet meer in staat waren, of aan verdere bewaring geen belang meer hechtten. Het betreft hier het Nederlandsch Economisch-Historisch Archief (N.E.H.A.), dat in 1914 werd opgericht en dat zich toelegde op de zorg voor bedrijfsarchieven²⁰, en het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (I.I.S.G.), dat in 1935 werd gesticht, en dat zich toelegde op de 'socialistica', vooral op die van Duitse oorsprong.²¹ Beide instellingen hebben voor het behoud van Limburgse archieven bijna geen rol kunnen spelen.²² De oprichting van deze instellingen, en de oprichting van het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg – waarover wij hierna komen te spreken – betekende naar onze mening geen doorbraak van de opvatting dat overheden zich ook met de zorg voor belangrijke particuliere archieven zouden kunnen belasten uit hoofde van het algemeen belang. Het waren alleenhandelende, min of meer buiten de archiefwereld staande pioniers die de drie genoemde instellingen hebben opgericht. Het was niet zo dat de toenmalige rijks- en gemeentearchivarissen het belang van het behoud der particuliere archieven niet inzagen²³, maar zij hadden te maken met de heersende opvatting dat de uiterst schaarse middelen, die de overheden voor hun eigen diensten ter beschikking stelden, niet aangewend dienden te worden voor het besteden van zorg aan particuliere archieven. Er was één uitzondering: wanneer een persoonlijk archief geacht kon worden een dienende functie te hebben voor de bestudering van de overheidsarchieven, dan kon dat archief in een rijks- of gemeentelijke archiefbewaarplaats onderdak vinden, zoals dat bij een staatsman of bij een burgemeester het geval kon zijn.

²⁰ I. J. Brugmans, *Vijftig jaren Economisch- Historisch Archief 1914 – 1964*, in: *Economisch – Historische Herdrukken. Zeventien studiën van Nederlanders*; 's-Gravenhage, 1964, blz. 1-9.

²¹ International Institute of Social History Amsterdam. *History and activities*; Assen, 1968; 55 blz.

²² Door de werkzaamheden van het N.E.H.A. is een klein deel van de boekhouding van de N.V. Bergerode te Brunssum, bewaard gebleven. Deze stukken zijn in 1970 afgestaan aan het S.H.C. en bij het archief der N.V. gevoegd. Bij het I.I.S.G. worden bewaard de archieven van W. H. Vliegen – die voornamelijk landelijke betekenis had –, W. C. de Jonge – waarin papieren van de S.D.A.P. Maastricht – en het archief van de vereniging van fabrieksarbeiders te Maastricht.

²³ Zie: 50 jaar Economisch-Historisch Archief. Toespraak van L. J. M. van Laar, in: *Jaarverslag N.E.H.A.*, 1964, blz. 18-22.

Wij komen nu toe aan de beschrijving van de ontwikkeling van de zorg voor de particuliere archieven in Limburg vanaf 1940.²⁴ Na de oorlog bleek dat tijdens de bezetting een belangrijk deel van de archieven van sociale organisaties in Limburg vernietigd was. Ook belangwekkende persoonlijke archieven waren verloren gegaan. Eensdeels was deze vernietiging gebeurd op bevel van de bezetter, zoals het geval was bij het archief van dr. POELS, anderdeels op initiatief van de organisaties en personen zelf, teneinde te voorkomen dat de archieven in handen van de bezetter zouden vallen. In de eerste maanden na de bevrijding (1944-1945) bleek voorts dat het gevaar groot was, dat de overgebleven archiefbescheiden, alsook pamfletten, brochures, kranten, kortom alles wat als bron voor informatie kon dienen, alsnog spoedig verloren zou gaan. Om dat te voorkomen werd in 1946 door de Limburgse Katholieke Arbeidersbeweging en de Nederlandse Katholieke Mijnwerkersbond het 'Sociaal Archief' in het leven geroepen. In 1949 volgde de oprichting van het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg, waarin het Sociaal Archief opging. De toenmalige archivaris van de Staatsmijnen in Limburg, Carel BLOEMEN, had een belangrijk aandeel in de totstandkoming ervan. Bloemen was echter van mening dat het op te richten instituut zich uitsluitend met archiefzorg moest bezighouden. Hij had daarbij een opzet voor ogen, die organisatorisch en financieel te hoog gegrepen was.²⁵

Reeds spoedig bleek dat voor de acquisitie van particuliere archieven heel wat moeilijkheden overwonnen moesten worden, waarvan de psychologische moeilijkheden niet de geringste waren. In de eerste tien jaren van het bestaan van het S.H.C. werden slechts 64 archieven aangeworven.²⁶ Daarbij was één bedrijfsarchief. De totale omvang van deze archieven samen, zal ongeveer 50 strekkende meter hebben bedragen. De stemming van het tienjarig verslag was dan ook in mineur op dit punt. Het bestuur constateerde dat een ongelukkige sa-

²⁴ Vele gegevens zijn geput uit: Sociaal Historisch Centrum voor Limburg, 1950-1960, in: *Studies* 5 (1960) 197-274.

²⁵ Dat Bloemen desalniettemin het S.H.C. een warm hart toedroeg, moge blijken uit: Carel Bloemen, *Perspectief van Limburgs sociale geschiedbeoefening*, in: *Limburgs maandblad De Bronk*, 9 (januari 1962), ook als overdruk beschikbaar. Zie ook: L. J. van der Gouw, *In memoriam Carel Bloemen*, in: *N.A.B.* 71 (1967) 120-124.

²⁶ *Studies* 5 (1960) 241-246.

menloop van omstandigheden hiervan de oorzaak was geweest. Pogingen tot aantrekking van een archivistische kracht mislukten herhaaldelijk en pogingen om iemand te laten opleiden op de rijks archief-school in Den Haag faalden eveneens.²⁷ Wij zullen de interne ontwikkeling van de archiefzorg bij het S.H.C. hier niet verder in detail bespreken.

Intussen hebben zich nieuwe ontwikkelingen voorgedaan, die van grote betekenis zijn voor de zorg voor de particuliere archieven in Limburg. De herstructurering van de mijnstreek en het afsterven van oude organisaties hebben tot deponering van veel archieven geleid. Bovendien gaan veel personen en instellingen steeds sneller tot deponering van recente archiefstukken over. Tenslotte zijn de taakstellingen van verschillende archiefdiensten elkaar gaan overlappen. Sinds de zestiger jaren beperken de gemeentelijke archiefdiensten en de rijksarchiefdienst zich niet meer tot overname van de archieven van overheidsinstellingen binnen hun gemeente of de provincie, maar nemen zij ook archieven van particuliere personen en organisaties op.²⁸ In 1971 is door de Katholieke Universiteit te Nijmegen het Katholiek Documentatie Centrum opgericht, dat zich ten doel stelt archieven en andere informatiedragers over het katholieke leven in Nederland bijeen te brengen.²⁹ Het archief van de Venlonaar NOLENS wordt daar bewaard.³⁰

In archiefkringen is men de laatste jaren over die ontwikkeling gaan reflecteren, waarbij ook de plaats van het onderzoek aan de orde is gekomen.³¹ De discussies zijn nog volop gaande. Wanneer de belangen van systematische acquisitie en deskundige ordening primair ge-

²⁷ Studies 5 (1960) 240.

²⁸ Voor de ontwikkeling op landelijk niveau verwijzen wij naar de adviezen nr. 25 en 41 van de Archiefraad. - Verslag van de Archiefraad over 1971, blz. 52-55, en over 1972, blz. 16 en 64.

²⁹ Jaarboek van het Katholiek Documentatie Centrum, 1971, blz. 14, 27-30 en 39.

³⁰ T. T. A. B. M. van der Aalst, Inventaris van het archief van mgr. W. H. Nolens (1860-1931), in: Archieven van het Katholiek Documentatie Centrum, Band 1, 1973, blz. 88-151.

³¹ Symposion over de archieven en het wetenschappelijk onderzoek, in: N.A.B. 76 (1972) 321-412. De uitspraak van Muller: 'Geen intelligent man van eenige betekenis kan op den duur leven bij inventariseeren alleen', spreekt ons erg aan. (Catalogus van de tentoonstelling Samuel Muller, gemeentearchivaris van Utrecht 1874-1918; Utrecht, 1974, blz. 75).

steld worden, zonder de andere taken te vergeten, dan wijst de praktijk van de samenwerking vanzelf de wegen die in de toekomst bewandeld moeten worden. Het is immers geen geheim dat er nog steeds waardevolle Limburgse archieven verloren gaan. Aan de andere kant willen wij niet beweren dat alle beschreven papier belangrijk genoeg is voor de eeuwigheid bewaard te blijven, maar wij krijgen nog tijd genoeg om selectief te vernietigen. Tijdens de grote schoonmaak, bij verhuizingen en bedrijfssluitingen wordt wel rigoreus vernietigd, maar niet selectief.

4. ARCHIVISTISCHE PROBLEMEN BIJ PARTICULIERE ARCHIEVEN

Bij de ordening en inventarisatie van de particuliere archieven, die bij het S.H.C. berusten, doen zich enkele archivistische problemen voor, waarvoor de leer van de overheidsarchieven geen directe oplossing biedt. Dat geldt uiteraard niet voor de grote lijnen. De Handleiding⁸² geldt op het S.H.C. net zo goed, als bij de rijksarchiefdienst. De toenmalige rijksarchivaris in Limburg, PANHUYSEN, heeft daar in 1952 reeds uitdrukkelijk op gewezen, toen hij zei: 'Bij deze ordening en inventarisatie zal de archivaris die met dit werk belast wordt, op precies dezelfde wijze te werk moeten gaan, als de archivaris die oudere archieven, daterende van vóór de Franse Revolutie, inventariseert'.⁸³ PANHUYSEN maakt hier niet het onderscheid tussen archieven van particuliere instellingen en archieven van overheidsinstellingen, maar hij bedoelt dit wel. Dat blijkt uit het vervolg: 'Dus ook hier geldt dat niet de eerste de beste deze archieven ordenen en inventariseren kan, maar slechts degene, die archief-economisch geschoold is, die in de toepassing van de beginselen onzer moderne archiefwetenschap getraind is, die de sociaal-economische wetenschappen beheerst en daarnaast bovendien studie heeft gemaakt van de geschiedenis, van de organisatorische ontwikkeling en van de be-

⁸² S. Muller Fz., J. A. Feith en R. Fruin Th. Az., Handleiding voor het ordenen en beschrijven van archieven; 2de druk, Groningen, 1920.

⁸³ G. W. A. Panhuysen, De taak van het Sociaal Historisch Centrum als verzamelen en bewaarplaats van archieven; Maastricht, 1952, 16 blz. Herdrukt in: Studies 8 (1968) 9-26, citaat blz. 21.

stuursvormen van die bedrijven, ondernemingen of organisaties, waarvan hij de archieven te inventariseren krijgt'.³⁴

Wat is dan wellicht specifiek voor de particuliere archieven?³⁵ Het meest kenmerkende is, dat een 'archiefftraditie' bij particuliere personen en instellingen vaak ontbroken heeft. Bij de overheidsinstellingen en bij de rechtbanken had de griffier een vaste plaats in het geheel. Hij had ervaring op het gebied van archiefvorming en archiefbeheer en hij gaf die ervaring aan zijn opvolger door. In het archief van het Provinciaal Bestuur van Limburg zien wij aanvankelijk wel het handschrift veranderen, maar niet de methode van classering en berging der stukken. Niet alleen bij typisch registrerende diensten, zoals de hypotheekbewaarders en landmeetkundige diensten in Maastricht en Roermond, stond de archiefvorming in hoog aanzien, maar ook andere overheidsdiensten waren er zich van bewust, dat zonder een goed archiefbeheer behoorlijk bestuur niet mogelijk was.

Maar bij de particuliere ondernemingen lag dat wel wat anders. De Franse mijnningénieur FAYOL schreef in 1916 zijn *Administration industrielle et générale*³⁶, waarin hij de ondernemers duidelijk maakte dat verwaarlozing van hun administratie nadelige gevolgen voor de bedrijfsvoering had. Dat economisch argument van FAYOL sloeg aan. Zijn invloed op de bedrijfsadministratie en daarmee op de archiefvorming is dan ook aantoonbaar. Ook vanuit Duitsland (Schmalenbach) zijn belangrijke invloeden uitgegaan. De archieven van de kleine ondernemingen en van de eenmansbedrijven laten evenwel vaak een slordige en onvolledige registratie van het bedrijfsgebeuren zien.

Het ontbreken van een archiefftraditie tekent zich het duidelijkste af in de archieven van de vak- en standsorganisaties en in de archieven van de personen die daarin een rol gespeeld hebben. Wij spreken dan uiteraard over de beginperiode (1895-1925). J. H. DE WIT, A. H. VLIEGEN en J. M. SOUREN hadden weliswaar een duidelijk plan

³⁴ Panhuysen, a.w., blz. 22.

³⁵ Hier worden uitdrukkelijk de archieven, en niet de archiefbewaarplaatsen bedoeld.

³⁶ In het *Bulletin de la Société de l'Industrie Minérale*; later herdrukt als aparte uitgave.

van hun werkzaamheden voor ogen, maar de papierwinkel die daaruit resulteerde was niet hun voornaamste zorg. Jac. JANSEN was van 1920-1932 kapelaan-directeur van enkele jongens- en meisjescongregaties te Venlo. De meeste stukken heeft hij in plakboeken ingeplakt. Datzelfde systeem paste J. H. DE WIT toe. Hij schreef er dan ook nog zijn eigen commentaar bij. Uit de archieven blijkt dat deze pioniers op het gebied van de sociale organisaties bovendien weinig formeel dachten. Zij vroegen zich niet af of een bepaalde taak al dan niet tot hun competentie behoorde, zoals een overheidsdienaar zich dat behoort af te vragen. Zij begonnen te werken waar zij dat nodig achtten. Bij STEEGMANS leidt dit er toe dat men niet meer kan zeggen of de stukken afkomstig van het Burgerlijk Armbestuur van Maas-tricht bij hem zijn binnengekomen uit hoofde van zijn functie van aalmoezenier van sociale werken, of anderszins. Dan is er de beruchte 'amice-brief' die in de meeste gevallen naar onze mening een ambtelijk stuk is, en het verschijnsel van de ambtelijke stukken die uit een overheidsarchief afgedwaald zijn. Fox stelt voor, deze laatste stukken terug te plaatsen in het overheidsarchief waaruit zij afkomstig zijn. Voor de andere stukken die men in een archief aantreft zonder dat ze daar eigenlijk thuishoren, overweegt hij de mogelijkheid ze uit het archief te verwijderen.³⁷ In het persoonlijk archief van P. L. H. CREMERS komen stukken voor, die in het archief van de gemeente Nuth thuishoren. CREMERS heeft die waarschijnlijk mee naar huis genomen toen hij in Nuth burgemeester was. Uiteraard zullen deze stukken bij inventarisatie uit het archief verwijderd worden, en ter bestemder plaatse worden geretourneerd.

Maar moeten wij de redenering van FOX ook doortrekken naar de particuliere archieven in die zin dat wij de stukken die aan het bestuur gericht zijn, verwijderen uit de persoonlijke archieven en terugplaatsen in de archieven van de instellingen? Wij moeten onze mening hieromtrent nog bepalen. Tijdens het maken van het overzicht hebben wij notulenboeken uit persoonlijke archieven verwijderd, en bij het archief van de instelling gevoegd. Wij vinden dat het te ver gaat de notulen in het persoonlijk archief van voorzitter of secretaris te laten zitten, hoewel wij ons kunnen voorstellen dat zij daar een plaats hebben. De getekende notulen verschaffen de bestuursleden immers volmacht om namens de leden bepaalde werkzaamheden te verrichten.

³⁷ J. Fox, Fouten bij het inventariseren van archieven, bittere ervaringen door een examiner opgedaan, in: N.A.B. 77 (1973) 327-337, speciaal blz. 333.

Bij de opkomende vakbonden gaf het notulenboek décharge van gedane werkzaamheden, en was het als zodanig voor de uitvoerder ervan wellicht even belangrijk als voor de leden.

Wanneer wij ook de briefwisseling zouden gaan verplaatsen, dan is het gevaar niet denkbeeldig dat het historisch beeld ernstig vertekend wordt, met name op het punt van de werkelijke machtsverhoudingen. In het persoonlijk archief van Jac. JANSEN zitten tientallen brieven gericht aan het bestuur van de R.K. Limburgse Studentenbond. Blijkens de aantekeningen in de marge werden die door JANSEN beantwoord, hoewel JANSEN als moderator statutair geen deel uitmaakte van het bestuur. Maar in de praktijk wás hij 'de studentenbond'. Persoonlijk archief en instellingsarchief vullen elkaar wederzijds aan. Voor de onderzoeker wordt het er daardoor niet gemakkelijker op, maar hij krijgt er wel een juister beeld door.

Tenslotte nog twee opmerkingen over de acquisitie van particuliere archieven.

Wij zouden archieven graag in geschoonde toestand overnemen, maar in de praktijk blijkt dat vaak niet realiseerbaar te zijn. Bij de keuze tussen 'alles of niets', kiezen wij voor alles, en nemen de schoning zelf ter hand. Aan die laatste procedure is het voordeel verbonden dat wij de belangen van de onderzoeker relatief zwaarder kunnen laten wegen. Voorts geschiedt de acquisitie nagenoeg steeds in fasen. Een lopend onderzoek legt meestal de eerste band met de bruikleengever. Er volgt dan een eerste deponering. Bij de globale beschrijving van de ingekomen archiefbescheiden komen lacunes aan het licht. De bruikleengever komt dan weer in het geweer om op een vergeten hoek van de zolder, of bij een achterneef, of de vroegere procuratiehouder alsnog de ontbrekende stukken op te sporen. Het is niet uitzonderlijk dat één archief vier of vijf keer najongt.

De verzameling papier die door de bruikleengever 'ons archief' genoemd wordt, blijkt bij inventarisatie vaak opgebouwd te zijn uit meerdere archieven. Bij het zogenaamde 'K.A.B. archief' is dat zeker het geval. VENNEN heeft een analoge situatie aangetroffen in 'het archief' van het Bisschoppelijk College te Roermond. Bij nader inzien bleek deze zeven meter papier uit 9 archieven te bestaan.³⁸

³⁸ G. H. A. Venner, Inventaris van de archieven van het bisschoppelijk college te Roermond; Roermond, 1972, 44 blz.

5. TECHNISCHE TOELICHTINGEN BIJ HET OVERZICHT

Wij willen ons in dit hoofdstuk beperken tot opmerkingen die de archivaris en onderzoeker nodig heeft voor de interpretatie van het overzicht.

Archief en documentatie

In het overzicht is het woord 'archief' in ruime zin gebruikt. Wij spreken niet van een 'gedeelte van een archief', of 'restant van het archief'. Analoog aan het spraakgebruik waarin men zegt dat het archief verloren is gegaan, wanneer het aantal overgebleven archiefstukken tot nul is gereduceerd, spreken wij ook van een archief, indien er nog maar één deel voorhanden is – zoals bij dat van de wijnhandelaars THIESSEN te Maastricht.

In dit overzicht zijn geen documentaire verzamelingen opgenomen. Derhalve noemen wij niet de schaduw-archieven op microfilm of in fotocopie, de historisch-topografische atlas, de verzameling krantenknipsels, de verzameling scripties alsmede de collectie gegevens die over verschillende onderwerpen bij elkaar gebracht zijn.

In sommige archieven komen nog stukken voor, die niet ontvangen zijn uit hoofde van iemands functie of het werkgebied van een instelling, en die ook niet zijn opgemaakt om bij de beleidsvoerende of uitvoerende taken van een instelling een rol te spelen, maar die meer uit liefhebberij bij elkaar gebracht zijn. In dat geval spreken wij van documentatie. Bij inventarisatie worden zulke stukken uit het archief verwijderd en bij de documentaire verzamelingen geplaatst. Wij geven aan het begrip documentatie een erg beperkte inhoud, en beschouwen documentatie niet als iets minderwaardigs ten opzichte van archiefbescheiden. Over enkele jaren zullen wij een overzicht publiceren van de aanwezige documentaire verzamelingen. Daarin zal men dan enige eenheden aantreffen, die in vroegere jaarverslagen als archief vermeld zijn.

De vorm van de omschrijvingen

Wij hebben in dit overzicht gekozen voor een wijze van omschrijving van de archieven, die veel uitgebreider is dan de vorm welke gebruikt is bij de overzichten van de rijksarchieven, het K.D.C. en het I.I.S.G.

Wij hebben dit welbewust gedaan. De namen van instellingen en organisaties als Bucomi, Steun Wettig Gezag, XII-Apostelenhuis en Ave Rex Christe zullen veel onderzoekers niets zeggen. Dat maakt een korte toelichting bij die archieven noodzakelijk. Ook personen raken in het vergeetboek. Wie heeft Andries VLIEGEN of aalmoezenier SOUREN nog gekend? Binnenkort dient zich een generatie onderzoekers aan, die niet weet wie doctor POELS was. Wij dachten aan de onderzoekers tegemoet te komen door de functies van deze personen te specificeren, opdat men zich op deze wijze een beeld van hun werkzaamheden en betekenis kan vormen.

De wijzigingen in de naamgeving van de stands- en vakorganisaties hebben aanleiding gegeven tot de ruime omschrijving van de naam van het archief: K.A.B. werd N.K.V., R.K.L.M.B. werd LOZO, de K.J.M. werd Serviceburo. De 60-er jaren zijn bovendien de jaren van de fusies der vakbonden: St. Eloy, St. Willibrordus, de Kleding- en Textielarbeidersbond en de Nederlandse Katholieke Mijnwerkersbond gingen samen in de Industriebond N.K.V.

De plaatsnamen die vermeld zijn bij ondernemingen en andere instellingen, hebben betrekking op de plaats waar het bedrijf uitgeoefend werd, dan wel het kantoor van de instelling gevestigd was. Bij vennootschappen, verenigingen en stichtingen is de statutaire plaats van vestiging vermeld.

De archieven zijn vaak erg gehavend. Het woord 'archief' kan dus te hoge verwachtingen scheppen. Door de gedetailleerde omschrijving van de belangrijkste stukken naar hun formele kenmerken, wordt aan dat bezwaar tegemoet gekomen. Men houde er evenwel rekening mee dat vele archieven nog niet geschoond zijn. Het materiaal dat wellicht later voor vernietiging in aanmerking komt, is wel in dit overzicht opgenomen.

De overzichten vervangen niet de inventarissen. Het zijn ook niet de inhoudsopgaven van de verschenen of nog te verschijnen inventarissen, al hopen wij wel dat die er niet helemaal van zullen verschillen. De rubriek 'Stukken waaruit het verband met het archief niet is gebleken', is steeds weggelaten.

De indeling van de omschrijvingen

Stukken van formele aard (statuten, regelingen, e.d.) zijn steeds voor-

op geplaatst. Bij de indeling van de bedrijfsarchieven wordt de bedrijfsorganisatorische indeling gebruikt. De nevenschikking en onderschikking is niet tot het uiterste doorgevoerd. Men vindt naast elkaar 'directiearchief' en 'boekhouding', in plaats van 'directiearchief' en 'overig archief', waaronder dan 'boekhouding'. De stukken betreffende de financiering en investeringen in duurzame productiemiddelen, zou men ook als een deel van het directiearchief kunnen opvatten.

Bij de archieven is zoveel mogelijk een indeling gevolgd, die overeenkomt met de interne organisatie van die instelling. Bij persoonlijke archieven zijn de functies opgenomen in de volgorde waarin ze bekleed werden. De aangegeven dateringen verwijzen naar de datering van de stukken, tenzij anders is aangegeven. Meestal vallen die jaren samen met de periode gedurende welke men een bepaalde functie bekleed heeft. De jaartallen die in de kop van de omschrijving tussen ronde haken geplaatst zijn, geven het geboorte- en sterfjaar aan.

Onevenwichtigheden in de beschrijving worden veroorzaakt door verschillen in de stand van de kennis van het archief. Zo is het archief VAN DEN BOSCH anders uitgewerkt dan het archief WIJFFELS. Verschillen in omvang hebben ook doorgewerkt. Men treft naast elkaar aan: 'Kasboeken, 2 dl.' (Corten-Becker) en 'Boekhouding, 324 dl.' (Willem-Sophia).

Steeds is de impliciet-redenering toegepast. Alles wordt geacht betrekking te hebben op het ervoor vermelde. De stukken betreffende de oprichting hebben dus betrekking op de instelling die in de kop vermeld is. Als er in de inleidende tekst staat dat wij te maken hebben met een fragmentarisch overgebleven archief, dan wordt dat niet bij iedere regel opnieuw herhaald, en zo voorts.

De gebruikte terminologie

Wij hebben de terminologie gebruikt overeenkomstig de Nederlandse archiefterminologie³⁹ en het Lexicon of archive terminology.⁴⁰ Daarenboven hebben wij gebruik gemaakt van de termen: boekhouding, jaarstukken, statuten, briefwisseling, jaarverslagen, ledenadministratie.

³⁹ J. L. van der Gouw, H. Hardenberg, W. J. van Hoboken en G. W. A. Panhuysen, Nederlandse archiefterminologie; Zwolle, 1962, 42 blz.

⁴⁰ Elsevier's Lexicon of Archive Terminology; Amsterdam - London - New York, 1964, 83 blz.

tie, receptieboeken en nog enkele van deze termen waarvan wij menen dat ze geen verdere toelichting behoeven. Ten overvloede zij meege-
deeld dat wij de voorraadadministratie, en in- en verkoop-admini-
stratie tot de boekhouding gerekend hebben. Er is geen onderscheid
gemaakt tussen deel en band. Wij hebben beide 'deel' genoemd. Er is
voorts geen onderscheid gemaakt tussen grote en kleine delen, zoals
schoolschriften en zakagenda's.

Bij de toegangen is het woord 'inventaris' spaarzaam gebruikt. Een
inventaris veronderstelt naar onze mening niet alleen een meer of
minder gedetailleerde beschrijving van de archiefbescheiden volgens
de regels van de Handleiding, maar ook de beschrijving van de archief-
vorming en de lotgevallen van het archief, de geschiedenis van de ar-
chiefvormende persoon of instelling voor zover die nodig is om het ar-
chief te kunnen begrijpen, de verantwoording van de methode die ge-
volgd is bij de inventarisatie, een literatuuropgave, een index en even-
tueel een opgave van de verwante archieven.

Onder een overzichtsstaat verstaan wij een lijst van de formele aard
der stukken, gegroepeerd in een niet definitief gestructureerde volg-
orde.

Het eenheidsadministratienummer

De beschrijving der archieven eindigt steeds met het eenheidsadmini-
stratienummer (EAN). Deze nummering kan de onderzoeker helpen
en onszelf veel werk besparen. Het EAN komt uit de dagelijkse
praktijk van onze archiefzorg. Wij worden daar gesteld voor het
probleem, dat bij binnenkomst van een 'pluk papier' vaak moeilijk te
zeggen is, of wij hier te doen hebben met een archief, of met een
archief met daarin een documentaire verzameling. Soms blijkt de aan-
winst bij nadere beschouwing uit meerdere archieven opgebouwd te
zijn. En als het al mogelijk is te zeggen of het een archief is, dan rijst
de vraag naar de naam van dat archief. Hebben wij te doen met het
verenigingsarchief, of alleen maar met de papieren van de secretaris,
en komt de penningmeester de boekhouding een maand later brengen?
Gaat het om iemands persoonlijk archief, of moeten we spreken van
het archief van de instelling namens welke de persoon als vertegen-
woordiger optreedt? De beantwoording van deze vragen betekent: in-
ventarisatie op stel en sprong, en daar ontbreekt de tijd voor.

Het alternatief bestaat hierin dat wij in de administratie van de ar-

chieven niet meer spreken van 'archief', maar van 'eenheid'. Wij noemen iets een eenheid bijvoorbeeld omdat het als één geheel binnenkomt, of omdat het van éénzelfde zolder afkomstig is en de bruikleengever zegt: 'Zoek het bij jullie maar uit!' Dan hebben wij te doen met een eenduidig criterium, dat goed blijkt te werken. Die eenheid geven we allereerst een nummer: het eenheidsadministratienummer. Dat is een volgnummer dat verder geen betekenis heeft. Vervolgens geven wij de eenheid, zo goed en kwaad als dat kan, een naam.

De eenheid wordt materieel verzorgd. Alles wordt ingepakt, tenzij het om grote series delen gaat en zo mogelijk wordt er een overzichtstaat gemaakt. De portefeuilles en dozen worden in depôt gezet, wachtend op het najongen en op verdere bewerking, namelijk de inventarisatie. Bij die inventarisatie worden de eenheden gesplitst en geassembleerd zoals de Handleiding dat vordert. Dan blijkt soms dat de naam van de eenheid verkeerd gekozen is. Van alle bewerkingen wordt nauwgezet administratie bijgehouden op formulieren. De onderzoeker die uit een vroeger onderzoek beschikt over het (oude) EAN en een summiere aanduiding van het stuk, kan in een nieuwe ordening altijd dit stuk terugvinden.

De bijkomende voordelen van dit systeem zijn een ruimtebesparende stapeling in het depôt, eenvoudigere en snellere dienstverlening in de leeszaal en de onmogelijkheid dat in het depôt de stukken uit verschillende archieven door elkaar raken. Gezien het feit dat wij met veel kleine archiefjes te maken hebben, was dat voorheen een probleem.

De indeling in fondsen

Wij hebben de archieven in dit overzicht op pragmatische wijze in fondsen ingedeeld. De betekenis van de indeling moet derhalve niet overschat worden. Een juridisch criterium, zoals naamloze vennootschap, stichting, vereniging, e.d. bleek niet bruikbaar. Er is uiteindelijk gekozen voor een indeling waarin de verschillende aspecten van het maatschappelijk leven achtereenvolgens aan bod komen.

De particuliere ondernemingen gaan voorop. Zij regelen de voortbrenging en verdeling van materiële goederen en diensten. Hun taak wordt aangevuld en soms overgenomen door coöperatieve inkoop- en handelsorganisaties. Daarachter staan de instellingen die door overleg of regulatie het economisch leven beïnvloeden. Het zal iedereen duidelijk zijn dat de vakbonden dit eveneens doen. Maar wij hebben

de archieven van deze instellingen als een aparte groep opgenomen, en ze geplaatst achter de standsorganisaties die een breder scala van belangen behartigen. De archieven van jeugd- en jongerenorganisaties hebben wij eveneens als een aparte groep beschouwd, ondanks het feit dat deze vaak standsgewijze georganiseerd waren.

Vervolgens komen de instellingen op het terrein van onderwijs, cultuur, emancipatie en politiek aan de orde. Ook de standsorganisaties zijn op die terreinen werkzaam geweest, zoals zij ook belangrijke initiatieven genomen hebben op de gebieden van volksgezondheid, verpleging, bejaardenzorg, volkshuisvesting en maatschappelijk werk, waarvan daarna de archieven vermeld zijn.

De persoonlijke archieven zijn helemaal achteraan geplaatst, voorafgegaan door de archieven van instellingen, die wij niet bij een eerder genoemde categorie wisten onder te brengen. Wij wijzen er uitdrukkelijk op, dat wij door deze indeling op generlei wijze een oordeel hebben willen uitspreken over de belangrijkheid van het ene archief of de ene instelling ten opzichte van de andere archieven of instellingen.

Het door ons toegepaste begrip 'onderneming' is beperkter dan het begrip dat in de Nationale Rekeningen gehanteerd wordt. Primair vallen de overheidsbedrijven (openbare nutsbedrijven, openbaar-vervoersbedrijven, schouwburg, ziekenhuis) er buiten. Ook woningbouwverenigingen en coöperatieve zuivelfabrieken hebben wij er niet toe gerekend. Het bedrijfsarchief is dan het geheel der bescheiden, ontvangen of opgemaakt door de gezamenlijke administraties van een onderneming, of door een zelfstandig handelend ondernemer, doch slechts in zoverre de bescheiden naar het oordeel van de ondernemer van belang waren voor de uitoefening van het bedrijf. De scheiding tussen bedrijfsarchief en persoonlijk archief hebben wij bij DERCKX te Meijel (EAN 455 en 446) doorgevoerd, bij LEITER-NYPELS (EAN 496) niet.

De indexen

Aan het einde van het overzicht zijn indexen op namen van personen, plaatsnamen, namen van organisaties en op functies opgenomen. Na alles wat er hiervóór gezegd is over de vorm van de beschrijvingen, de gehavende staat van de archieven en over de verhouding van persoonlijk archief tot instellingsarchief, zal het geen verder betoog behoeven, dat deze indexen een wezenlijk onderdeel van het over-

zicht uitmaken. Alleen via de indexen kan de onderzoeker zijn leg-puzzel bij stukjes en beetjes aan elkaar passen.

Volledigheid

Het overzicht geeft een zo volledig mogelijke opsomming van de archieven die op 1 maart 1974 op het Sociaal Historisch Centrum aanwezig waren. Wel beschikken wij in ons depôt nog over 3 strekkende meter archiefbescheiden waarop het pertinentiebeginsel is toegepast. De tijdrovende herordening van deze stukken volgens het herkomstbeginsel kon niet meer voor de publicatie van dit overzicht plaatsvinden. Uit deze bescheiden zullen te zijner tijd nog enkele archiefjes te voorschijn komen.

Geen literatuuropgaven

Bij de omschrijvingen van de afzonderlijke archieven ontbreken literatuuropgaven. Niet alleen ontbrak de tijd om de literatuur bij elkaar te zoeken, maar bovendien hebben wij de kans aangegrepen het volle licht te laten schijnen op de primaire bron.

6. OPENBAARHEID EN PRIVACY

Bij de moderne archieven kan de openbaarheid conflicteren met de privacy. Wij zijn dan ook primair aan onze bruikleengevers, en ter informatie aan de onderzoekers, verplicht hier nader op in te gaan.

In de teksten van dit overzicht wordt nergens gesproken over beperkingen van de openbaarheid. Maar die zijn er uiteraard wel. Primair zijn wij gebonden door de bepalingen in de acten van overdracht. Wij zullen voor strikte naleving daarvan zorg dragen. Meestal wordt in die acten voldoende ruimte gelaten voor serieus wetenschappelijk onderzoek. Voor grossen van notariële acten conformeren wij ons aan de normen van de orde van notarissen, waarin een acte geacht wordt niemands privacy meer te kunnen schaden indien zij 110 jaar oud is.

7. PLANNEN VOOR DE TOEKOMST

De publicatie van dit overzicht biedt ons de gelegenheid een aantal lijnen uit te zetten voor de werkzaamheden in de komende jaren. De prioriteit zal liggen bij het toegankelijk maken van archieven die reeds openbaar zijn.⁴¹ Inventarisatie is daartoe een eerste vereiste. Ter wille van de onderzoeker zullen wij het daarbij niet laten. De formele omschrijving van stukken is voor een onderzoeker te mager. Door middel van de traditionele klappering en door gidsen op het archief of op groepen soortgelijke archieven, zullen wij proberen de mate van toegankelijkheid te vergroten. In de gidsen zullen wij ook verbindingen leggen tussen de verschillende particuliere archieven, de archieven van overheidsorganen, het in druk beschikbare statistisch materiaal, boeken, artikelen, brochures, kranten, foto's en films. Wij zullen daarbij aandacht schenken aan het betrouwbaarheidsgehalte van de betreffende informatiedrager.

De acquisitie wordt voortgezet zoals dat voorheen het geval was. Wij streven er uiteraard naar archieven te verwerven, die representatief geacht mogen worden voor een bepaalde bedrijfstak of sociale organisatievorm. Daarnaast proberen wij belangrijke persoonlijke archieven te behoeden voor de ondergang. Wij zullen ten aanzien van de acquisitie vooral rekening houden met de 'rechtelozen': dat zijn diegenen die onderzoek verrichten van plaatsen of streken, waar door het ontbreken van plaatselijke of gewestelijke archiefdiensten thans alle particuliere archieven verloren (dreigen te) gaan. Aan de acquisitie is op het Sociaal Historisch Centrum logischerwijze de eerste schoning van het archief verbonden. Wij hopen door intensivering van de contacten met de archiefvormende instellingen steeds meer archieven in geschoonde toestand te kunnen overnemen.

Ten aanzien van de inventarisatie willen wij in de komende vier jaren enkele grote archieven ordenen. Wij denken daarbij aan de archieven van de R.K. Limb. Middenstandsbond, de Werknemende Middenstand, de Algemene Ned. Mijnwerkersbond, de K.A.B. - Limburg en zijn voorgangers, de R.K. Vereniging 'Het Limburgse Groene Kruis' alsmede een aantal middelgrote bedrijfsarchieven. Uit het fonds persoon-

⁴¹ Als het archief niet openbaar is, wordt het aan niemand ter inzage gegeven. Als een openbaar archief toegankelijk is, dan is er de weg in te vinden.

lijke archieven kunnen wij tegen het einde van 1976 de inventarissen van de archieven van de aalmoezeniers van sociale werken publiceren. De voorbereiding daarvan is in een vergevorderd stadium.

Bij de inventarisatie van moderne archieven, en zeker van bedrijfsarchieven, schiet de bestaande archiefterminologie op onderdelen tekort. Wij zullen ons op de hoogte houden van de werkzaamheden die thans verricht worden om de terminologie uit te breiden en zijn bereid daar zelf ons steentje toe bij te dragen. Voorts zullen wij een overzicht maken van de afkortingen die wij in de stukken aantreffen, mede om te voorkomen dat onderzoekers over tien jaar voor bijna onoplosbare problemen komen te staan.

De ontwikkelingen aangaande de vernietiging van overbodige archiefbescheiden, de registratie van bedrijfsarchieven, de bewaring van soft- en hardware van elektronische informatiesystemen en de restauratie van archiefbescheiden, zullen wij op de voet volgen en waar mogelijk onze medewerking verlenen.

Op korte termijn zullen wij het aanwezige audio-visuele materiaal door copiëring behoeden voor schade door raadpleging, en het tevens gemakkelijker toegankelijk maken.

Al met al moge het duidelijk zijn dat er nog veel werk te doen is op het gebied van het behouden en toegankelijk maken van particuliere archiefbronnen voor de sociale en economische geschiedenis in Limburg.

LIJST VAN GEBRUIKTE AFKORTINGEN

- ad. archiefdoos, archiefdozen (klein formaat)
 and. archiefnormaaldoo (-dozen) (groot formaat)
 a.w. aangehaald werk
 B.V. Besloten Vennootschap
 ch. charter(s)
 dl. deel, delen, deeltjes
 EAN eenheidsadministratienummer (zie paragraaf 6)
 Fa. vennootschap onder firma
 fragm. fragmentarisch, soms: zeer fragmentarisch
 G.A. Gewijzigde Aansprakelijkheid
 I.I.S.G. Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis te Amsterdam
 K.D.C. Katholiek Documentatie Centrum te Nijmegen
 Kon. Koninklijke
 Limb. Limburgsche, Limburgse
 m. strekkende meter
 N.A.B. Nederlands Archievenblad
 Ned. Nederlandsche, Nederlandse
 N.E.H.A. Nederlandsch Economisch-Historisch Archief te 's Gravenhage
 nr. nummer
 N.V. Naamloze Vennootschap
 omsl. omslag(en) (tot 2 cm dik)
 pk. pak(-ken) (in dikte variërend van 2 tot 5 cm)
 port. portefeuille(s) (in dikte variërend van 5 tot 8 cm)
 Publ. Publications de la société historique et archéologique dans le Limbourg. Jaarboek van Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap.
 reg. gr. registratuurgroep, groep van het bestaande registratuurplan
 R.K. Roomsch - Katholiek(e), Rooms - Katholiek(e)
 S.A. Société Anonyme
 S.H.C. Sociaal Historisch Centrum voor Limburg te Maastricht
 st. stuk, stukken
 St. Sint
 Studies Studies over de sociaal-economische geschiedenis van Limburg. Jaarboek van het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg, 1 (1955) - heden.
 t.a.p. ter aangegeven plaatse
 v/h voorheen, daarvoor
 V.R.O.A. Verslagen omtrent 's Rijks Oude Archieven, 1 (1878) - II.40 (1967). Daarna voortgezet als: Jaarverslag van de rijksarchiefdienst.
 z.j. zonder jaar, zonder datering

Voor afkortingen van organisaties (KAB, CZNZ, EVC, enz.) raadplege men de indexen aan het einde van het overzicht.

OVERZICHT

INDELING

I	ARCHIEVEN VAN ONDERNEMINGEN	74
	Grote ondernemingen	74
	Middelgrote ondernemingen	79
	Kleine ondernemingen en eenmansbedrijven	81
II	ARCHIEVEN VAN COÖPERATIEVE INKOOP- EN HANDELSORGANISATIES	86
III	ARCHIEVEN VAN INSTELLINGEN VAN OVERLEG IN- EN REGULATIE VAN HET ECONOMISCH LEVEN	90
IV	ARCHIEVEN VAN STANDSORGANISATIES	92
	Arbeidersstand	92
	Werknemende middenstand	96
	Middenstand	97
	Land- en tuinbouwers	98
	Samenwerkende standsorganisaties	98
V	ARCHIEVEN VAN VAKORGANISATIES	100
	Mijnwerkers	100
	Metaalbewerkers	106
	Fabrieksarbeiders	108
	Bouwwakarbeiders	109
	Textielarbeiders	110
	Handelsvertegenwoordigers	110
	Overheidspersoneel	113

VI	ARCHIEVEN VAN JEUGD- EN JONGEREN- ORGANISATIES	114
	Arbeidersjeugd	114
	Middengroepen	114
	Studerende jeugd	115
VII	ARCHIEVEN VAN INSTELLINGEN OP HET TERREIN VAN ONDERWIJS, STUDIE, CUL- TUUR, EMANCIPATIE EN POLITIEK	117
VIII	ARCHIEVEN VAN INSTELLINGEN OP HET TERREIN VAN VOLKSGEZONDHEID, VER- PLEGING, HULPVERLENING EN BEJAAR- DENZORG	126
IX	ARCHIEVEN VAN INSTELLINGEN OP HET TERREIN VAN HET MAATSCHAPPELIJK WERK EN DE GEZINSZORG	136
X	ARCHIEVEN VAN INSTELLINGEN OP HET TERREIN VAN DE VOLKSHUISVESTING	140
XI	OVERIGE ARCHIEVEN	142
XII	ARCHIEVEN VAN PERSONEN	150

I ARCHIEVEN VAN ONDERNEMINGEN

ARCHIEVEN VAN GROTE ONDERNEMINGEN

Archief van de N.V. Bergerode, Maatschappij tot Exploitatie van Mineralen, te BRUNSSUM, 1911-1951.

Het onderhavige archief is wat volledigheid betreft ernstig beschadigd door een brand en door oorlogshandelingen in Deventer. De stukken waren in Deventer terecht gekomen, doordat de Kon. Industriële Maatschappij Noury en van der Lande N.V. als belangrijkste aandeelhouder van Bergerode optrad. De boekhouding van Bergerode is in later jaren afgestaan aan het Nederlandsch Economisch-Historisch Archief te 's-Gravenhage. Door de bereidwilligheid van het N.E.H.A. kon zij in 1970 met de overige stukken verenigd worden.

1. Jaarstukken, 1917-1918. 4 omsl.
2. Notulen van de vergaderingen van aandeelhouders en commissarissen, 1911-1912, 1917-1922, 1941. 1 omsl.
3. Stukken betreffende benoemingen en ontslagen van directeuren en commissarissen, 1917-1924. 4 omsl.
4. Stukken betreffende de financiering en de investeringen in duurzame productiemiddelen, 1917-1926. 3 omsl.
5. Stukken betreffende het personeelsbeleid, 1916-1925. 4 port.
6. Stukken betreffende de productie.
 - 6.1. Stukken betreffende de winning van bruinkool, zilverzand en klei, 1914-1925, 1941-1951. 6 port.

6.2. Stukken betreffende de aankoop en exploitatie van het kasteel 'Cortembach' te Voerendaal, met de daarbij behorende boerderij en landerijen, 1918-1936. 2 port.

7. Boekhouding, 1914-1936. 18 dl., 2 omsl.

Totale omvang: 22 port. *Toegang:* Inventaris, gestencild. EAN 604.

Archief van Henri de Beaumont's Metaalindustrie N.V. te MAAS-TRICHT, 1910-1972.

1. Jaarstukken, 1911-1972. 2 dl., 3 port.

2. Registers van aandeelhouders, 1911-1972. 17 dl.

3. Notulenboeken van de algemene vergaderingen van aandeelhouders, 1911-1934, van de vergaderingen van directie en commissarissen, 1910-1934, van de vergaderingen van de directie met de fabriekskern, 1932-1942 en van de vergaderingen van de ondernemingsraad (kernvergaderingen), 1932-1972.

4. Stukken betreffende de financiering, 1945-1947 en de investeringen in duurzame productiemiddelen, 1911-1953. 4 dl., 1 omsl.
1 port.

5. Stukken betreffende het personeelsbeleid, 1912-1970. 1 port.

6. Stukken betreffende de productie en de afzet, 1910-1970. 6 dl., 5 port.

7. Boekhouding, 1911-1972. (fragm.) 5 dl., 4 port.

8. Gedeponiseerd archief van de dochteronderneming Henri de Beaumont P.V.B.A. te Lanaken (België), 1955-1970. 1 port.

Totale omvang: 22 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 494, 497.

Archief van de N.V. Bataafse Rubber Industrie 'Radium', te MAAS-TRICHT, 1932-1971.

1. Stukken betreffende de oprichting van de onderneming, 1932. 1 omsl.

2. Jaarstukken, 1933-1946, daarna van de onderneming en haar dochterondernemingen N.V. Radium Export, N.V. Verbri, N.V. Radium Latex, 1947-1959. 5 and.

3. Notulenboeken van de vergaderingen van aandeelhouders van de N.V. B.R.I. Radium, de N.V. Gemeenschappelijk Bezit van Aandelen B.R.I. Radium, 1933-1971, de dochterondernemingen, 1943-1971, en van de vergaderingen van houders van preferente aandelen van de N.V. Gemeenschappelijk Bezit van Aandelen B.R.I. Radium, 1949-1961. 5 dl.

4. Notulenboek van de vergaderingen van de Commissie van Toezicht N.V. B.R.I. Radium, 1937-1953. 1 dl.
5. Stukken betreffende de initiële financiering, de herkapitalisatie, de overname van de N.V. Rubberfabriek 'Radium'-Sint Pieter, alsmede van de financiering van de dochterondernemingen, 1936-1968. 1 and.
6. Stukken betreffende de investeringen in duurzame productiemiddelen, 1932-1961. 1 and.
7. Stukken betreffende de functionering van de onderneming onder de bezettende macht, 1940-1944 en onder het Rijksbureau voor Rubber te Maastricht, 1944-1945. 1 and.
8. Stukken betreffende de externe contacten, 1932-1958. 1 and.
9. Stukken betreffende de fusie van de N.V. B.R.I. Radium met de N.V. Rubberfabriek Vredestein tot Vredestein Radium B.V., 1959-1962. 1 and.

Totale omvang: 11 and. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 463.

Archief van de N.V. Maatschappij tot exploitatie van Bruinkoolvelden 'Carisborg', te PASSART-HEERLEN, 1917-1969.

De N.V. Maatschappij Carisborg startte in 1917 de exploitatie van de groeve Anna te Kerkrade. Na 1945 werd ook de groeve Maria Theresia te Herzogenrath (Duitse Bondsrepubliek) in exploitatie genomen. Daartoe werd de Herzogenrather Braunkohlenwerk GmbH gesticht. In 1969 werd de exploitatie gestaakt. Het onderhavige archief is in ongeordende staat voorhanden. Hierna is zeer globaal de inhoud beschreven, zonder de omvang van ieder gedeelte aan te geven. Bij de inventarisatie zal moeten blijken of er delen van het archief van de Herzogenrather Braunkohlenwerke GmbH in het bestand aanwezig zijn. De relatie met de aangetroffen bescheiden van de N.V. Steenkolenhandelsmaatschappij v/h Jan Veldhuizen is voorsnog geheel onduidelijk.

1. Archief van de N.V. Maatschappij tot exploitatie van Bruinkoolvelden 'Carisborg'.
 - 1.1. Stukken betreffende de oprichting, 1917.
 - 1.2. Jaarstukken (balansen), 1920-1922, 1925-1927, 1945-1967.
 - 1.3. Stukken betreffende de financiering en de investeringen in duurzame productiemiddelen, 1924-1927.

- 1.4. Registers van personeelsleden, 1917-1922, 1931-1945.
- 1.5. Stukken betreffende de productie, voornamelijk na 1960.
- 1.6. Boekhouding, 1960-1968 (fragm.).
2. Archief van de N.V. Steenkolenhandelsmaatschappij v/h Jan Veldhuizen Wz, opgericht 1902, gevestigd te Amsterdam, voorheen te Purmerend, 1902-1916.
- 2.1. Notulen van de algemene jaarlijkse vergadering van aandeelhouders, 1903-1916. 2 dl.
- 2.2. Notulen van een vergadering van preferente aandeelhouders, 1910. 1 dl.
- 2.3. Notulen van de vergaderingen van commissarissen, 1906-1911. 2 dl.
- 2.4. Notulen van de vergaderingen van het dagelijks bestuur, 1902-1911. 4 dl.
- Totale omvang: 4 m. Toegang: Ontbreekt. EAN 610.*

Archief van de N.V. Nederlandse Steenkolenmijnen 'Willem-Sophia'/ Société Anonyme des Charbonnages Néerlandais 'Willem-Sophia', te SPEKHOLZERHEIDE, 1895-1967.

1. Stukken betreffende de oprichting, de financiering en de investeringen in duurzame productiemiddelen, 1895-1916. 1 port.
2. Jaarstukken, 1899-1966. 32 port.
3. Stukken betreffende deelnemingen en beleggingen, 1901-1945. 1 port.
4. Stukken betreffende de leiding van de onderneming (directiearchief), 1900-1963. 1 dl., 24 port.
5. Stukken betreffende het personeelsbeleid, omvattende werving, scholing en contacten met de vakbonden, 1907-1966. 80 port.
6. Stukken betreffende de productie, 1919-1962. 22 port.
7. Stukken betreffende afzet en transport, 1900-1969. 26 port.
8. Boekhouding, 1898-1962. 324 dl.
9. Stukken betreffende de externe contacten met overheden, internationale autoriteiten en instellingen, de mijnvereniging en verschillende andere maatschappelijke instellingen, 1899-1967. 100 port.
10. In het archief gedeponeerde archieven:

10.1. Archief van de Société Anonyme des Charbonnages 'Le Petit et St. Vaart',
te La Louvière, 1890-1895. 2 dl.

10.2. Archief van het 'Beambtenfonds Willem-Sophia', 1913-1967. 19 port.

10.3. Archief van de 'Stichting Bevordering Huisvesting Personeel', 1952-1969. 5 port.

Totale omvang: 327 dl., 310 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 603.

Archief van de 'N.V. Industria IJzerfabriek Tegelen', te TEGELEN en van de ondernemingen die daaraan zijn voorafgegaan, 1909-1963.

De N.V. Industria IJzerfabriek Tegelen werd in 1965 geliquideerd. De onderneming was een rechtstreekse voortzetting van de volgende ondernemingen:

1942-1956: Vennootschap onder firma Industria IJzerfabriek Tegelen.

1930-1942: N.V. Industria IJzerfabriek Tegelen.

1902-1930: N.V. IJzerfabriek v/h Dentjens en Co.

1891-1902: IJzerfabriek Dentjens en Cie.

1890-1891: IJzerfabriek van Tegelen: Dentjens, Hekkens en Cie.

1854-1890: IJzerfabriek Tegelen.

Het archief is slechts een toevallige rest van de stukken die zo'n onderneming opgemaakt en ontvangen moet hebben. Mogelijk zijn de wisselingen van eigenaars en de liquidatie daaraan debet.

1. Stukken betreffende statuten, statutenwijzigingen, en overname van de onderneming, 1930-1933, 1942, 1956. 6 omsl.
2. Jaarverslagen 1913-1929. 1 omsl.
3. Notulenboek van de vergaderingen van aandeelhouders, 1930-1941, voortgezet in het notulenboek van de buitengewone vergadering van aandeelhouders van de N.V. Lak- en Vernisfabriek 'Industria' te Roermond, 1930. 1 dl.
4. Stukken betreffende de financiering en investeringen in duurzame productiemiddelen, 1903, 1917, 1926-1957 (fragm.) 12 omsl.
5. Stukken betreffende het personeel, 1927-1959. 6 omsl.
6. Stukken betreffende productie en afzet, 1915-1949. (fragm.) 1 omsl.
7. Boekhouding, 1909-1960 (fragm.). 5 dl., 8 omsl.

Totale omvang: 4 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 562.

Archief van de 'N.V. Nederlandsche Textielfabriek Croon, Lemiers - Vaals', te VAALS, 1926-1952.

1. Stukken betreffende de oprichting, 1926. 1 omsl.
2. Jaarstukken, 1927-1950. 1 port.
3. Stukken betreffende de financiering en de investeringen in duurzame productiemiddelen, 1930-1947. 1 port.
4. Stukken betreffende het personeel, 1945-1951. 3 port.
5. Stukken betreffende de inkoop, de productie en de afzet, 1942-1952. 6 port.
6. Boekhouding, 1926-1950. 4 dl., 23 port.
7. In het archief gedeponeerde archieven:
 - 7.1. Archief van 'La Textile Croon S.A. Eupen', 1932-1935. 1 dl., 1 omsl.
 - 7.2. Boekhouding van de ziekenkas van de bedrijfsvereniging, 1949-1950. 1 dl.

Totale omvang: 6 dl., 35 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 629.

ARCHIEVEN VAN MIDDELGROTE ONDERNEMINGEN

Archief van 'Radio- en Electro-Groothandel W. Haas N.V.' te HEERLEN, 1928-1969.

Op 20 juli 1928 gingen J. C. Roosenboom en W. Haas te Schaesberg een vennootschap onder firma aan ter voortzetting van de bestaande onderneming van J. C. Roosenboom. Deze vennootschap werd op 1 juli 1933 verbroken. Het bedrijf werd te Heerlen voortgezet onder de naam 'W. Haas (Firma J. Roosenboom-Haas)', vanaf 1939 'Radio- en Electrogroothandel W. Haas' en in 1959 werd er een naamloze vennootschap van gemaakt, welke in januari 1970 fuseerde met de N.V. Electro-groothandel v/h Claessen & Co te Amsterdam. Het onderhavige archief is de in rechte lijn doorgezette administratie van 1928 tot de fusie.

1. Stukken betreffende de oprichting, de financiering en de investeringen in duurzame productiemiddelen, 1928-1965. 1 port.
2. Jaarstukken, 1930-1969. 3 port.
3. Stukken betreffende de handel, 1945-1969. 5 ad.
4. Boekhouding (ongeschoond), 1928-1969. 14 m.

Totale omvang: 15 m. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 618.

Archief van de ondernemingen 'Jacobs - Gilissen - Maastricht' en 'elite' - producten, te MAASTRICHT, 1941-1971.

De onderneming werd in 1911 opgericht onder de naam 'Jacobs - Gilissen - Maastricht', als groot- en kleinhandel in levensmiddelen. De merknaam was 'Jagima'. In 1950 werd de azijnfabriek 'De Torens' te Maastricht, overgenomen en voortgezet onder de naam 'elite'-producten met een bredere productie van conserven. De ondernemingen voerden een aparte boekhouding, maar traden naar buiten met een geconsolideerde balans. In 1971 werden beide ondernemingen geliquideerd. De archieven van de voor-oorlogse periode zijn verloren gegaan.

1. Jaarstukken, 1951-1970. 1 port.
2. Stukken betreffende de productie, 1957-1970. 2 port.
3. Boekhoudingen, 1941-1970. 23 port.

Totale omvang: 26 port. *Toegang:* ontbreekt. EAN 621.

Archief van Leiter-Nypels N.V., drukkerij te MAASTRICHT, 1875-1933.

Het hierna beschreven archief is een toevallige rest van het archief ener onderneming die in 1840 werd opgericht. Het grootste gedeelte van het archief werd in de tweede wereldoorlog verbrand.

1. Boekhouding, 1875-1930. (fragm.) 5 dl.
2. Aantekeningen omtrent privé-kasuitgaven door E. Nypels, 1899-1933. 5 dl.

Totale omvang: 10 dl. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 496.

Archief van 'Adolf Wolf, Firma Karel Hertzdahl' te SITTARD, voortgezet als 'N.V. Kledingmagazijnen van Wolf en Hertzdahl Sittard - Maastricht - Heerlen', 1884-1955.

1. Boekhouding, 1884-1955. 7 m.

Totale omvang: 7 m. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 619.

ARCHIEVEN VAN KLEINERE ONDERNEMINGEN EN EENMANSBEDRIJVEN

Archief van de zadelmakerij Keiren te HELDEN - DORP, 1924-1941.

1. Boekhouding, 1924-1941. 11 dl., 2 st.

Totale omvang: 2 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, gestencild. EAN 454.

Archief van de familie Verbugt, smeden te HELDEN-DORP, 1864-1941.

1. Stukken betreffende de financiering van het bedrijf, 1898, 1904.

3 st.

2. Stukken betreffende het personeel, 1930-1939.

2 omsl.

3. Boekhouding, 1864-1941.

15 dl., 4 omsl.

N.B.: De debiteurenboeken zijn compleet, de overige stukken zeer fragmentarisch.

4. Stukken betreffende werkzaamheden buiten het smederijbedrijf, 1871, 1880-1895, 1920-1921, 1930-1939.

5 omsl.

Totale omvang: 5 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, gestencild. EAN 451, 490.

Archief van J. M. Lucassen, sigarenfabrikant en tabakshandelaar te HELDEN en MAASBREE, 1914-1946.

1. Stuk betreffende de verplaatsing van het bedrijf van Helden naar Maasbree, 1920. 1 stuk.

2. Stukken betreffende de productie van sigaren en betreffende het toezicht van de overheid daarop, 1921-1943. 7 dl., 1 omsl.
3. Boekhouding, 1914-1945. 11 dl., 6 omsl.
4. Stukken betreffende de opheffing van het bedrijf, 1943-1946. 1 omsl.

Totale omvang: 2 port. *Toegang:* J. C. G. M. Jansen, Inventaris van het archief van de sigarenfabrikant en tabakshandelaar J. M. Lucassen te Helden (1914-1920) en Maasbree (1920-1945), in: *Studies* 17 (1972) 80-81. EAN 431.

Archief van de bierbrouwerijen 'Volharding' te HELDEN en de 'Zwaan' te MEIJEL, 1909-1943.

Beide kleine bierbrouwerijen waren in handen van de familie Janssen. Vóór 1850 hield zij zich uitsluitend met de landbouw bezig. Het archief is zeer fragmentarisch bewaard gebleven.

1. Stukken betreffende pachten en personeel van het landbouwbedrijf, 1845-1873. 1 omsl.
2. Stukken betreffende de bierbrouwerijen.
 - 2.1. Foto van de brouwerij en het personeel, ca. 1910. 1 stuk.
 - 2.2. Boekhouding, 1909-1935, 1941-1943. 4 dl., 1 omsl.

Totale omvang: 1 port. *Toegang:* J. C. G. M. Jansen, Collectie Janssen, landbouwer en bierbrouwer te Helden, 1845-1947, in: *Studies* 17 (1972) 84. EAN 443.

Archief van de firma Corten-Becker, wijnhandel te MAASTRICHT, 1856-1944.

In 1856 nam Louis Hub. Corten-Becker de wijnhandel van Fréd. Becker over. De oorsprong van het bedrijf gaat terug op de 18de eeuw. In 1944 werd de firma opgeheven.

Het archief dat overgeleverd is, geeft slechts een fragmentarisch beeld van het bedrijf. De ontbrekende archiefbescheiden zijn volgens mededelingen van de laatste eigenaar verloren gegaan.

1. Stukken voortgekomen uit de contacten met leveranciers, 1925-1928. 2 port.
2. Stukken voortgekomen uit de contacten met afnemers, 1921-1922, 1927-1928. 8 port.
3. Briefwisseling met de vertegenwoordigers van de firma, 1921. 1 port.

4. Kasboeken, 1916-1920. 2 dl.

Totale omvang: 12 port., 2 dl. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 411.

Archief van het kruideniersbedrijf Rutten-Bosch te MAASTRICHT, 1900-1915.

1. Boekhouding, 1900-1915 (fragm.). 8 dl.

Totale omvang: 8 dl. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 662.

Archief van de familie Thiessen, wijnhandelaars te MAASTRICHT, 1788-1904.

'Stipaelregister', gebruikt als:

1. Legger van de renten van Jean Willem Thiessen, opgemaakt 1788, bijgehouden tot 1833.

2. Aantekeningen betreffende familie-gebeurtenissen, 1806-1916.

3. Aantekeningen betreffende betalingen aan huispersoneel en aan derden voor aan het huis verrichte werkzaamheden, 1801-1904. 1 dl.

Totale omvang: 1 dl. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 652.

Archief van de houten stalwaterpompenfabriek en timmerbedrijf Coumans te MEIJEL, 1892-1955.

1. Werktekening voor een houten stalwaterpomp, z.j. Foto. 1 st.

2. Boekhouding, 1920-1955 (fragm.). 13 dl.

3. Gedeponoord archief: Boekhouding van W. Vestjens, timmerman te Meijel, pleegvader van de echtgenote van Coumans, 1892-1902. 1 dl.

Totale omvang: 2 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 585.

Archief van de smederij, rijwielhandel en handel in landbouwwerktuigen J. M. Houtappels, te MEIJEL, 1940-1955.

1. Personeelsadministratie, 1948-1952. 5 st.

2. Boekhouding, 1940-1957. 53 dl.

Totale omvang: 5 port., 1 ad. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 480.

Archief van P. Knapen, kleermaker te MEIJEL, 1934-1946.

1. Registers tot inschrijving van dubbelen van facturen, 1934-1946.

2 dl.

Totale omvang: 1 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 639.

Archief van het winkeliersbedrijf Sanders, later Derckx te MEIJEL, 1909-1963.

Het winkeliersbedrijf werd omstreeks 1860 gesticht door Joseph Sanders. Deze droeg het over aan zijn zoon, en deze laatste droeg het bedrijf in 1943 over aan zijn schoonzoon. Het archief vangt in 1909 aan. De persoonlijke bescheiden die bij het archief aangetroffen werden zijn ondergebracht in het persoonlijk archief van H. J. H. Derckx. (EAN 446)

1. Stukken betreffende de vererving van onroerende goederen, 1930-1944.

2 omsl.

2. Boekhouding, 1909-1963 (fragm.).

20 dl.

Totale omvang: 5 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 455.

Archief van de familie Sanders, molenaars en graanhandelaars in MEIJEL, 1872-1950.

1. Stukken betreffende de investeringen in duurzame productiemiddelen, 1872, 1903, 1940, 1946.

3 omsl.

2. Stukken voortgekomen uit de bemoeienissen van de overheid met het bedrijf, 1907-1947.

1 dl., 7 omsl.

3. Personeelsadministratie, 1903-1924.

1 dl.

4. Inkoop-, verkoop- en voorraadadministratie, 1913-1949.

45 dl.

5. Boekhouding (financiële administratie), 1902-1950.

31 dl., 3 omsl.

6. Stukken betreffende het uitgeoefende landbouwbedrijf, 1936-1939.

1 dl., 2 omsl.

7. Stukken betreffende familieaangelegenheden, 1932-1935, 1947-1950.

1 dl., 3 omsl.

N.B.: Bij oorlogshandelingen in 1944 is een groot deel van het archief verloren gegaan.

Totale omvang: 12 port. *Toegang:* J. C. G. M. Jansen, Inventaris van het archief Sanders te Meyel, 1872-1950, in: Studies 17 (1972) 71-74. EAN 647.

Archief van de sigarenfabriek 'Maneslust' te NEER, 1923-1965.

1. Boekhouding, 1923-1927, 1937-1946, 1950-1953 (fragm.) 1 port.
2. Fiscale bescheiden opgemaakt ingevolge de Tabakswet-1921, 1923-1942, 1946-1965. 1 port.

Totale omvang: 2 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, gestencild. EAN 499.

Archief van de familie Raemaekers, molenaars te ROGDEL, 1864-1941.

1. Stukken betreffende de financiering en de investeringen in duurzame productiemiddelen, 1891-1893, 1900-1903, 1913.

N.B.: De stukken zijn voorhanden in de vorm van fotocopieën.

2. Boekhouding, 1864-1872, 1891-1941. 2 omsl.
27 dl., 2 omsl.

N.B.: Bij dit archief wordt een documentaire verzameling bewaard, bestaande uit fotocopieën van stukken betreffende grondtransacties en boedeldelingen van de familie Raemaekers, 1823-1899, de aangerouwdte familie Geraedts te Rogdel, 1731-1913, en de landbouwer Peter Otterdijk te Nederweert, 1821-1936.

Totale omvang: 9 port. *Toegang:* Overzichtsstaten, gestencild en getypt. EAN 453, 488, 640.

Archief van de familie Janssen, timmerlieden en aannemers te SEVENUM, 1867-1958.

Het archief omvat voornamelijk stukken betreffende het bedrijf van Christiaan Janssen, 1911-1953, met daarbij stukken van diens vader, broers en zoon, gevestigd te Sevenum, 1867-1958.

1. Bestektekeningen, bouwplannen en bouwvergunningen, 1911-1958. 5 port.
2. Boekhouding, 1867-1958. 1 and., 12 dl.
3. Stukken van persoonlijke aard, 1919-1955. 10 omsl.

Totale omvang: 1 and., 7 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, gestencild. EAN 457.

II ARCHIEVEN VAN COÖPERATIEVE INKOOP- EN HANDELSORGANISATIES

ARCHIEVEN VAN COÖPERATIEVE ZUIVELVERENIGINGEN

Algemene toelichting:

De archieven die hierna beschreven zijn dragen de sporen van de vele wijzigingen die zich in de organisatiestructuur van de zuivelverenigingen hebben voorgedaan. De verenigingen zijn gevormd om de verwerking van melk gezamenlijk ter hand te nemen in zuivelfabrieken, meestal 'Stoomzuivelfabrieken' genaamd. Van de plaatselijke verenigingen zijn de archieven van Beek, Echt en Schimmert hierna beschreven.

In de organisatiestructuur kwam vanaf 1945 verandering, toen de verbeterde transportmogelijkheden en de technische vooruitgang een gecentraliseerde verwerking van melk mogelijk maakten. De voormalige overkoepelende organisatie, de Zuid Nederlandsche Zuivelbond, (Z.N.Z.), werd in 1948 omgezet in de 'Coöperatieve Zuivelvereniging Zuid Nederlandse Zuivelbond' G.A. (C.Z.N.Z.). Van de 72 fabrieken in Limburg en Brabant traden er 68 als lid toe. De C.Z.N.Z. bevorderde de centralisatie van verwerking van melkoverschotten en de export van boter. Zodoende kwam het in 1948 tot een vorm van samenwerking tussen de fabrieken van Beek, Echt, Schimmert, Sittard en Maastricht in de Coöperatieve Zuivelvereniging 'Zuid Limburg' G.A. te Sittard (kringcoöperatie), die vanaf 1953 de merknaam 'Sibema' ging voeren, met thans productiecentra te Echt (ijsfabriek), Schimmert (limonadefabriek) en Beek, Maastricht en Sittard (zuivelfabrieken). In 1964 werd deze coöperatie van samenwerkende plaatselijke coöperaties omgezet in één (financiële) coöperatie

met plaatselijk lid-coöperaties. Vanaf 1972 werd de Sibema voortgezet door de 'Coöperatieve Vereniging Campina' G.A.

We weten nauwelijks wat er precies met de archieven van deze verenigingen gebeurd is, maar het staat vast dat zij door meerdere verplaatsingen in wanorde zijn geraakt. Hierna volgt een specificatie van de archieven voor zover wij daarvan een overzicht hebben. Deze archieven kunnen alleen gezamenlijk geïnventariseerd worden.

Organisaties op plaatselijk niveau

Archief van de 'Coöperatieve Stoomzuivelfabriek St. Martinus' te BEEK, opgericht 1917, later voortgezet als Coöperatieve Zuivelfabriek Beek, 1917-1969.

1. Stukken betreffende de oprichting, 1917. 1 omsl.
2. Notulen van de ledenvergaderingen, 1918-1934. 1 dl.
3. Ledenadministratie, 1927-1952. 3 dl.
4. Financiële jaarverslagen, 1920-1925, 1927-1928, 1931, 1933-1937. 4 omsl.
5. Personele administratie, fabrieksadministratie (w.o. stukken betreffende het toezicht op de productie) en boekhouding (ongesorteerd), 1918-1969 (fragm.). N.B.: Hierin een gedeelte van het archief van Schimmert. 48 dl., 20 port.

Totale omvang: 52 dl., 21 port. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 613 (Beek).

Archief van de Coöperatieve Stoomzuivelfabriek 'St. Isidorus' te ECHT, opgericht 1916, vanaf 1962 voortgezet als Zuivelfabriek Sibema Echt van de Coöperatieve Zuivelvereniging 'Zuid Limburg' G.A., kantoorhoudend te SITTARD, 1916-1970.

1. Notulenboeken van bestuursvergaderingen en ledenvergaderingen (algemene vergaderingen), 1916-1941, 1948-1951. 2 dl.
2. Inspectierapporten over de productie en het financieel beheer uitgebracht door de Zuid-Nederlandsche Zuivelbond, later door de C.Z.N.Z., 1917-1966. 3 port.
N.B.: De na-oorlogse boekhoudingen van Echt en van de Coöperatieve zuivelvereniging G.A. zijn door elkaar geraakt.

Totale omvang: (gespecificeerd gedeelte) 2 dl., 3 port. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 690.

Archief van de Coöperatieve Stoomzuivelfabriek 'St. Remigius' te SCHIMMERT, opgericht 1901, later aangesloten bij de Coöperatieve Zuivelfabriek Beek, 1902-1960.

1. Notulen van de algemene ledenvergaderingen van de boterfabriek, 1902-1948. 1 dl.
2. Notulen van de bestuursvergaderingen, 1929-1947. 2 dl.
3. Notulen van de afdeling Schimmert van de Coöperatieve Zuivelvereniging 'Zuid-Limburg', fabriek Beek, 1949-1965. 1 dl.
4. Financiële bescheiden, 1943-1960. 4 port.

Totale omvang: 5 port. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 613 (Schimmert).

N.B.: In het hierna genoemde archief van de Coöperatieve Zuivelvereniging 'Zuid-Limburg' G.A., bevinden zich waarschijnlijk ook restanten van de archieven van de Coöperatieve Zuivelvereniging 'St. Servatius' te Maastricht, en de Coöperatieve Zuivelfabriek 'St. Rosa' te Sittard.

Organisaties op regionaal niveau

Archief van de Coöperatieve Zuivelvereniging 'Zuid Limburg' G.A. te SITTARD, opgericht 1948, vanaf 1953 ook werkende onder de naam Sibema, 1948-1970.

1. Jaarverslagen, 1949-1957. 1 and.
2. Notulen van de vergaderingen van het hoofdbestuur, 1949-1955. 1 ordner
3. Notulen van de vergaderingen van het dagelijks bestuur, 1948-1955. 1 ordner
4. Briefwisseling, 1950-1964. 13 and., 8 port.
5. Rapporten door de inspectiedienst van de C.Z.N.Z. uitgebracht over de bij haar aangesloten coöperatieve zuivelfabrieken, 1948-1970. 16 and., 33 port.
6. Overige stukken betreffende de productie, mede omvattende de fabrieksadministratie en de boekhouding, 1948-1970. (ongeschoond). 12 and., 60 m.

Totale omvang: 77 m. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 622 en 630.

ARCHIEVEN VAN OVERIGE COÖPERATIEVE INKOOP- EN HANDELSORGANISATIES

Archief van de Coöperatieve Fruitveilingvereniging 'Kring Gulpen', te GULPEN.

1. Accountantsrapporten over de jaren 1919-1926, 1927. 2 st.
2. Kasboek, 1915-1916. 1 dl.

Totale omvang: 1 pk. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 271.

Archief van de Coöperatieve Honingzemerij 'Sint Ambrosius', te MEIJEL, 1919-1934.

In 1919 werd deze honingzemerij opgericht door de bijenhoudersbond van de Limburgsche Land en Tuinbouwbond (L.L.T.B.). In 1931 kwam het tot een fusie met de Honingzemerij 'Het Zuiden' te Boxtel. Vanaf 1932 werd de productie geconcentreerd in Boxtel. Het onderhavige archief is het Meijelse gedeelte, met enkele stukken uit de eerste jaren der fusie.

1. Ledenregister, 1919-1930, met daarin statuten. 1 dl.
2. Boekhouding, 1919-1934. 14 dl.

Totale omvang: 3 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, gestencild. EAN 448.

Archief van de Coöperatieve Houthandel en Stoomzagerij 'St. Jozef' te SEVENUM, 1918-1935.

1. Acte van oprichting, 1918. 1 st.
2. Notulen van de ledenvergaderingen, 1919-1935. 1 omsl.
3. Ledenregister, 1919. 1 dl.
4. Boekhouding, 1918-1935. 2 dl., 2 omsl.

Totale omvang: 1 port. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 678.

III ARCHIEVEN VAN INSTELLINGEN VAN OVERLEG IN- EN REGULATIE VAN HET ECONOMISCH LEVEN

Archief van de afdeling Zuid-Limburg van de Nederlandsche Maatschappij voor Nijverheid en Handel, 1929-1969.

Er zijn meerdere aanzetten tot de oprichting bekend. Vanaf 1865 heeft men vier keer geprobeerd een afdeling te vormen. De oprichting van 1907 had een blijvend gevolg. De stukken zijn eerst vanaf 1929 overgeleverd. Het archief bevat 1 notulenboek, briefwisseling en boekhouding.

Totale omvang: ca. 10 port. *Toegang:* Inventaris in bewerking. EAN 143, 649.

Archief van de vereniging 'Fabrikantenkring Maastricht en Omstreken', tot 1 januari 1945 'Commissie van vertegenwoordigers uit de groot-industrie', 1944-1968.

In september 1944 werd op verzoek van de militaire commissaris in het bevrijde Limburg een commissie in het leven geroepen, welke het bedrijfsleven weer op gang zou moeten helpen en namens de industrie het contact met het militair gezag zou onderhouden. Zij bestond voornamelijk uit vertegenwoordigers van de groot-industrie. Onder de industriëlen bleek al spoedig de behoefte te bestaan om onderling contact met elkaar te blijven houden, zodat op 1 januari 1945 de vereniging 'Fabrikantenkring Maastricht en Omstreken' in het leven werd geroepen. Tot en met 1968 berusten de archivalia bij het S.H.C.

1. Statuten, 1945. 1 omsl.
2. Concept-jaarverslagen en jaarverslagen, 1946-1949, 1951-1959, 1966-1967. 1 omsl.
3. Notulen van de bestuursvergaderingen, 1944-1968. 2 omsl.

4. Stukken betreffende wijzigingen in de samenstelling van het bestuur en in de commissies waarin de fabrikantenkring was vertegenwoordigd, 1945-1947, 1949, 1953, 1956, 1960-1961, 1964. 9 omsl.
5. Stukken betreffende wijzigingen in het ledenbestand, 1945, 1950, 1952, 1955-1957, 1959, 1964-1968. 1 omsl.
6. Briefwisseling, 1944-1968. 14 omsl.
7. Stukken betreffende de werkzaamheden, 1944-1968. 84 omsl.

Totale omvang: 7 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, gestencild. EAN 458.

Archief van de Algemene Organisatie voor Melkvoorziening (A.O.M.) te HEERLEN, opgericht 1937, 1937-1963.

Deze instelling werd op 30 juli 1937 opgericht en erkend krachtens de 'Crisis - Melkbeschikking 1938'. Aan de oprichting was een studiec ommissie voorafgegaan. De organisatie stelde zich ten doel het regelen optreden bij de melkdistributie in haar werkgebied (Mijnstreek) en de behartiging van de belangen van de bij de melkvoorziening betrokken bedrijven en zelfstandige melkhandelaren. De A.O.M. is in 1963 opgegaan in de A.V.M. - Zuid Nederland, gevestigd te Berkel-Enschot.

1. Stukken betreffende de oprichting, 1937-1938. 1 port.
2. Statuten en reglementen, 1937-1956. 1 port.
3. Notulen van de algemene (leden-) vergaderingen, 1937-1962. 1 port.
4. Notulen van de bestuursvergaderingen, 1937-1959. 2 ad., 1 port.
5. Bestuursbesluiten, no. 1-169, 1938-1961. 2 port.
6. Dossiers betreffende de werkzaamheden van het bestuur, het personeel, de contacten met andere organisaties, enz., 1937-1960. (Reg. plan dossiers 2001-2154, 3000-3011). 33 port.
7. 'Klantendossiers', stukken voortgekomen uit de relaties met de melkslijters, 1937-1963. (Reg. plan dossiers 1-650, 801-2000, 2500-2871). 70 port.
8. Boekhouding, 1937-1959. 4 dl., 3 m. ordners.

Totale omvang: 2 ad., 109 port., 3 m. ordners. *Toegang:* Registratuurplan. EAN 606.

IV ARCHIEVEN VAN STANDSORGANISATIES

ORGANISATIES VAN DE ARBEIDERSSTAND

Organisaties op plaatselijk niveau

Archief van de R.K. Werkliedenvereniging 'St. Joseph' te BEESEL, later als afdeling Beesel aangesloten bij de K.A.B., 1918-1969.

1. Jaarverslagen, 1953-1958, 1964. 1 omsl.
2. Notulen van bestuurs- en jaarvergaderingen, 1954-1965. (fragm.) 1 omsl.
3. Brieven, 1918, 1920, 1938. 5 st.
4. Kasboek, 1960-1967. 1 dl.
5. Stukken betreffende activiteiten en financiën, 1949-1969. 2 omsl.
6. Stukken betreffende de aanschaf van een vaandel, 1930. 1 omsl.

Totale omvang: 1 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 565.

Archief van de R.K. Volksbond 'St. Joseph' te GULPEN, opgericht 1899, 1899-1920.

1. Jaarverslag, 1903. 1 st.
2. Notulenboeken van bestuursvergaderingen, 1904-1920 en ledenvergaderingen, 1899-1904. 2 dl.
3. Stukken betreffende financiën, 1899-1900. 1 omsl.

N.B.: Behalve de bovengenoemde stukken bevinden er zich nog archiefbe-scheiden van de R.K. Volksbond te Gulpen in het ongeordende archief van de

R.K. Limburgse Volksbond en in het archief van A. H. Vliegen. Deze moeten daarvan nog afgezonderd worden. Een specificatie ontbreekt.

Totale omvang: (gespecificeerd gedeelte) 2 dl., 1 omsl. *Toegang:* ontbreekt. EAN 48.

Archief van de R.K. Werkliedenvereniging 'St. Barbara', te HULSBERG, opgericht 1929.

1. Notulenboek van bestuurs- en ledenvergaderingen, 1929-1933.

1 dl.

Totale omvang: 1 dl. *Toegang:* ontbreekt. EAN 660.

Archief van de R.K. Volksbond te MAASTRICHT, opgericht in 1900, voortgezet als R.K. Werklieden-vereniging Maastricht, in 1944 voortgezet als K.A.B.-Centrale Maastricht.

Het archief van de K.A.B.-Centrale Maastricht en van haar voorgangers is ten dele tussen het archief van de Limburgse K.A.B. geraakt. Een ander deel van het archief bevindt zich tussen de stukken van de districtsbestuurder van 'St. Willibrordus' (EAN 614). Beide instellingen hielden namelijk kantoor in het gebouw 'De Stuers' te Maastricht. Bij inventarisatie zullen alle stukken teruggebracht worden in de archieven waar zij thuishoren. Een notulenboek is apart voorhanden (EAN 276). Naar eerste indruk bevat het archief van de K.A.B.-Centrale Maastricht voornamelijk na-oorlogse stukken, voortgekomen uit de contacten met de 12 parochieel ingedeelde K.A.B. afdelingen in Maastricht welke door de Centrale overkoepeld werden. Van de voorgangers van de K.A.B.-Centrale is waarschijnlijk weinig archief overgebleven. Het is niet onmogelijk dat de archieven van twee afdelingen in het Centrale archief gedeponereerd zijn.

Totale omvang: Zie archief Limburgsche R.K. Volksbond. *Toegang:* In bewerking.

Archief van de R.K. Werkliedenvereniging 'St. Carolus Borromeus' te VENLO, opgericht 1904, vanaf 1945 voortgezet als afdeling Venlo van de K.A.B., alsmede van daarmee verbonden instellingen, 1922-1963.

1. Archief van het bestuur van de K.A.B., afdeling Venlo, 1945-1946.

- | | |
|---------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| 1.1. Notulenboek van bestuursvergaderingen, 1945-1946. | 1 dl. |
| 2. Archief van de Commissie Beheer Bondsgebouw, v/h Carolus Borromeushuis, 1956-1963. | 2 dl. |
| 2.1. Jaarverslagen, 1959-1962. | 1 omsl. |
| 2.2. Notulenboeken van commissievergaderingen, 1958-1963. | 2 dl. |
| 2.3. Briefwisseling, 1957-1963. | 6 omsl. |
| 2.4. Boekhouding met bijlagen, 1948-1965. | 2 dl., 15 omsl. |
| 2.5. Stukken betreffende personeel en exploitatie, 1960-1963. | 8 omsl. |
| 3. Archief van de propagandaclub 'Credo Pugno', te Venlo, opgericht 1921. | |
| 3.1. Notulenboeken tevens bevattende jaarverslagen, 1922-1938. | 2 dl. |
- Totale omvang:* 6 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, gestencild. EAN 493.

Organisaties op provinciaal (diocesaan) niveau

Archief van de 'Limburgsche Roomsche Katholieke Volksbond', opgericht in 1900, in 1910 voortgezet als 'Limburgsche Rooms-Katholieke Werkliedenbond 'Sint Joseph', in 1941 opgeheven, in 1944 heropgericht als Katholieke Arbeidersbeweging Limburg, K.A.B., in 1964 opgegaan in 'Nederlands Katholiek Vakverbond Limburg', 1900-1970.

Het hele archief werd in de oorlog naar Utrecht gebracht (Landelijk Werkliedenverbond), en daar verbrand uit vrees voor de bezetters. Dit betekent echter niet dat het archief uit de vroege periode geheel verloren is gegaan. In 1941 hadden verschillende functionarissen stukken mee naar huis genomen, toen de N.S.B.-vertegenwoordiger het bondsgebouw te Heerlen in beslag nam. Daarenboven hadden veel vroegere bestuursleden en vrijgestelden van de Volksbond en van de Werkliedenbond stukken in eigen bezit gehouden.

Langs verschillende wegen zijn na de oorlog deze stukken teruggekeerd in het zgn. 'Sociaal Archief van de K.A.B.', en via het Sociaal Archief of via schenkingen van persoonlijke archieven, terechtgekomen in het Sociaal Historisch Centrum.

Vóór 1970 werd ook het na-oorlogse archief van de K.A.B. aldaar gedeponeerd.

In 1973 werd begonnen met de inventarisatie van dit geheel. Hierbij bleek dat de inventarisatie alleen verantwoord kan geschieden wanneer zij omvat:

- a. Het zogenaamde K.A.B.-archief (EAN 500, 600 en 615).
- b. De persoonlijke archieven van A. H. Vliegen (EAN 507), P. Kaanen (EAN 88), Jos. Ensink (EAN 245, 594) en pater J. Jacobs M.S.C. (EAN 518, 500, 634). Zie onder persoonlijke archieven.
- c. De archieven van met de K.A.B. geliëerde instellingen, zoals: R.K. Propaganda clubs 'Credo Pugno', Herwonnen Levenskracht, Dr. Poelsfonds, Limburgse Katholiekendagen, Huisvlijttentoonstelling, Priesterstudiefonds, St. Joseph-gezellen-vereniging, Vrouwelijke Katholieke Arbeidende Jeugd (V.K.A.J.). Zie beneden.
- d. Het archief van het district Zuid van de Ned. Katholieke Bond van werknemers in industriële bedrijven 'St. Willibrordus' (EAN 614). Zie onder archieven van vakorganisaties.
- e. Het archief van de K.A.B. Centrale Maastricht (nu nog in EAN 500).
- f. Het archief van de samenwerkende standsorganisaties te Maastricht 'Katholiek Maastricht' (EAN 84).
- g. De archieven van de K.A.B.-afdelingen voorzover deze archieven op het S.H.C. berusten.

Met deze totale inventarisatie zal eind 1974 begonnen worden.

Totale omvang:

EAN 42 (Limburgse Katholiekendagen): 1 port.

EAN 48 (Volksbond Gulpen, R. K. Limb. Volksbond en A. H. Vliegen): 2 port.

EAN 57 (Vrouwelijke Katholieke Arbeidende Jeugd): 6 omsl.

EAN 59 (Credo Pugno): 3 port.

EAN 60 (Huisvlijttentoonstellingen): 1 port.

EAN 78 (K.A.B.-bedevaarten): 1 omsl.

EAN 79 (Limburgse Bondsvlag): 1 omsl.

EAN 101 (Sociaal Archief): 1 port.

EAN 500 (K.A.B.-Limburg, met daarin K.A.B.-Maastricht): 157 port.

EAN 600 (K.A.B.-Limburg, aanvullingen): 3 port.

EAN 615 (K.A.B.-Limburg, foto album): 4 port.

Toegangen: Zeer summiere toegangen op onderdelen zijn voorhanden. Inventarisatie in 1974-1976. EAN 42, 48, 57, 59, 60, 78, 79, 101, 500, 600, 615.

Archief van de Katholieke Arbeidersvrouwenbeweging in Limburg (K.A.V.), in 1965 voortgezet onder de naam van Vrouwenbeweging van het N.K.V. in Limburg, waarin gedeponereerd het archief van de

Stichting Huishoudonderwijs voor arbeidersvrouwen en -meisjes, 1946-1969.

De archieven van de K.A.V. en van de Stichting Huishoudonderwijs voor arbeidersvrouwen en -meisjes zijn samen gevormd. De reden hiervan is de nauwe band tussen de beide organisaties, die blijkt uit het volgend kort historisch overzicht.

Sinds 1933 bestond er naast de R.K. Werkliedenbond in Limburg een autonome Katholieke Arbeidersvrouwen-organisatie 'Sterre der Zee' (K.A.V.O.).

In 1945 werd deze voortgezet als Katholieke Arbeidersvrouwen-beweging in Limburg (K.A.V.), vrouwenafdeling van de K.A.B., waarna ze in 1949 weer autonoom werd.

In 1946 kwam de Stichting Huishoudonderwijs voor arbeidersvrouwen en -meisjes tot stand. Vertegenwoordigsters van de K.A.V. en van de Vrouwelijke Katholieke Arbeidende Jeugd (V.K.A.J.) en een vertegenwoordiger van de K.A.B. vormden haar bestuur. De voorzitter van de K.A.V. werd tevens voorzitter van de Stichting. Het archief van de K.A.V. en haar opvolgster omvat voornamelijk briefwisseling, o.a. met de afdelingen, en sporadisch notulen, 1946-1969.

Van de Stichting Huishoudonderwijs voor Arbeidersvrouwen en -meisjes zijn aanwezig: notulen, cursus-administratie, stencils van cursussen en financiële bescheiden, 1946-1969.

Totale omvang: 78 port. *Toegang:* ontbreekt. EAN 643.

ORGANISATIE VAN DE WERKNEMENDE MIDDENSTAND

Archief van de diocesane R.K. Standsorganisatie voor de Werknemende Middenstand (W.M.), opgericht in 1933, administratief gezien geliquideerd in 1965, 1933-1965, met retro-acta, 1919-1925.

Het archief van de W.M. omvat in de eerste plaats de briefwisseling van de diocesane bond met de aangesloten afdelingen en vakorganisaties en de Centrale Raad, waartussen zich de notulen bevinden en fragmentarisch de ledenadministratie. Tevens is vrij volledig het or-

gaan van de landelijke W.M. aanwezig, waarvan lange tijd de redactie in Limburg werd gevoerd.

Tot nu toe bevinden zich in het archief ook gedeelten van archieven van de W.M. op ander dan diocesaan niveau: Van de afdeling Geleen zijn stukken aanwezig over de periode 1956-1965 en van de kring Maastricht over de periode 1950-1965. Van de landelijke Centrale Raad zijn stukken voorhanden, welke de diocesaan voorzitter en secretaris ontvangen en opgemaakt hebben in hun functies op landelijk niveau, vooral van 1933-1946.

Tenslotte bevinden zich in het archief stukken van de gelijknamige voorgangster van de W.M., welke behalve in Z. Limburg, nooit goed van de grond is gekomen, over de periode 1919-1925.

Bij inventarisatie dient tevens het archief van G. de Heus betrokken te worden. Zie persoonlijke archieven.

Totale omvang: 5 m. *Toegang:* ontbreekt. EAN 609.

ORGANISATIE VAN DE MIDDENSTAND

Archief van de vereeniging R.K. Limburgsche Middenstand, Bond van R.K. Vereenigingen van den Handeldrijvenden en industriëlen Middenstand in het bisdom Roermond, opgericht 1913, alsmede van het Bureau van advies van den Handeldrijvenden en Industrieëlen Middenstand in de provincie Limburg, gevestigd te Roermond, later te Venlo, 1913-1960.

In hoofdlijnen bestaat dit archief uit het archief van het bestuur, 1913-1960, het archief van het Bureau van Advies, 1916-1960 en de stukken van J. A. Koops, die vele functies namens de middenstandsorganisatie bekleedde.

Thans draagt de organisatie de naam Limburgse Organisatie voor Zelfstandige Ondernemers, LOZO.

Het archief is waarschijnlijk redelijk compleet, maar wacht op inventarisatie. Derhalve ontbreekt een specificatie. Een aantal dossiers uit de na-oorlogse jaren bevinden zich nog op het bureau van de organisatie.

Totale omvang: 25 m. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 467.

ORGANISATIES VAN DE LAND- EN TUINBOUWERS

Archief van de afdeling MEIJEL van de Limburgse Land- en Tuinbouw-Bond (L.L.T.B.), 1908-1960.

1. Notulen van de vergaderingen van het bestuur van de Boerenbond Meijel, later van de afdeling Meijel van de L.L.T.B., 1908-1951. 3 dl.
2. Stukken van uiteenlopende aard, waaronder registers van leveringen van veevoeder, kunstmest, e.d. aan derden, boekhoudkundige bescheiden en briefwisseling (fragm.). Overwegend na 1945, ongesorteerd. 30 port.

Totale omvang: 31 port. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 620.

Archief van de Bouwcommissie van de Limburgse Land- en Tuinbouwbond (L.L.T.B.), 1940-1941.

Stukken opgemaakt naar aanleiding van een woningonderzoek in de gemeente Horst, 1940-1941. 1 port.

Totale omvang: 1 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, gestencild. EAN 87.

ORGANISATIES VAN SAMENWERKENDE STANDSORGANISATIES

Archief van het Comité van samenwerking van de R.K. Standsorganisaties 'Katholiek Heerlen' te HEERLEN, 1933-1938.

Het doel van het comité wordt omschreven als de behartiging van de algemene, godsdienstige, zedelijke, sociale en economische belangen te Heerlen, door middel van samenwerking tussen de R.K. standsorganisaties.

1. Stukken betreffende het reglement van het comité, 1933. 1 omsl.
2. Jaarverslag, 1934. 1 omsl.

3. Stukken betreffende 'De Liefdesweek', een inzamelingsactie van geld en goederen ten bate van de armen, 1934-1935. 1 omsl.
4. Stukken betreffende een te Heerlen georganiseerde betoging voor Christus-Koning en tegen de kerkvervolging, 1938. 1 omsl.

Totale omvang: 1 port. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 541.

V ARCHIEVEN VAN VAKORGANISATIES

VAKORGANISATIES VAN WERKNEMERS IN HET MIJNBEDRIJF, LATER OPGENOMEN IN DE INDUSTRIE- BONDEN N.K.V., RESP. N.V.V.

Organisaties op plaatselijk niveau

Archief van de Katholieke Mijnwerkersvereniging te HEERLEN,
opgericht in 1903*, 1903-1911.

1. Notulenboek van ledenvergaderingen, tevens bevattende statuten, huishoudelijk reglement en jaarverslagen, 1903-1911. 1 dl.
2. Statuten van het Ziekenfonds der Vereeniging, 1903. 1 st.

* Betreffende de aansluiting van de Mijnwerkersvereniging bij een overkoepelende organisatie van katholieke mijnwerkers, zie het overzicht van het archief van de Nederlandse Katholieke Mijnwerkersbond.

Totale omvang: 1 dl., 1 st. *Toegang:* Overzichtsstaat, gestencild. EAN 35

**Archief van de Nederlandse Katholieke Mijnwerkersbond, afdeling
HULSBERG, 1951-1969.**

1. Notulenboek van ledenvergaderingen, 1951-1957, tevens bevattende jaarverslagen, 1951-1961, 1968-1969. 1 dl.

Totale omvang: 1 dl. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 672.

Archief van de Algemene Nederlandse Mijnwerkersbond, afdeling BRUNSSUM, 1917-1921.

1. Notulenboek van ledenvergaderingen, 1917-1921. 1 dl.

Totale omvang: 1 dl. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 693.

Archief van de Algemene Nederlandse Mijnwerkersbond, afdeling SCHAESBERG, sinds 1952 voortgezet als afdeling Schaesberg van de Algemene Nederlandse Bedrijfsbond in de Mijnindustrie, 1917-1967.

1. Notulenboek van ledenvergaderingen, 1915-1925, tevens bevattende jaarverslagen, 1917-1925. 1 dl.
2. Notulenboek van bestuursvergaderingen, 1957-1967. 1 dl.

Totale omvang: 2 dl. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 688.

Archief van de Algemene Nederlandse Mijnwerkersbond, afdeling SITTARD, sinds 1952 voortgezet als afdeling Sittard van de Algemene Nederlandse Bedrijfsbond in de Mijnindustrie, 1921-1960.

1. Notulenboek van ledenvergaderingen, 1921-1934. 1 dl.
2. Notulenboek van bestuurs- en ledenvergaderingen, 1956-1960. 1 dl.

Totale omvang: 2 dl. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 689.

Organisaties op regionaal niveau

Archief van de Nederlandse Katholieke Mijnwerkersbond, kring VALKENBURG, opgericht in 1958, 1958-1968.

1. Notulenboek van kringraads- en kringbestuursvergaderingen, 1964-1968. 1 dl.
2. Kasboek, 1958-1968. 1 dl.

Totale omvang: 2 dl. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 673.

Organisaties op landelijk niveau

Archief van de Nederlandse Katholieke Mijnwerkersbond (N.K.M. B.), opgericht in 1903, 1941-1969.

De organisatie van katholieke mijnwerkers in Nederland heeft sinds 1903 verschillende benamingen gekend, n.l.:

1903: Centrale Bond van R.K. Mijnwerkersverenigingen

1907: Algemene Bond van Christelijke Mijnwerkers

1926: Nederlandse R.K. Mijnwerkersbond.

Het archief van voor 1941 ging tijdens de oorlog verloren. Het onderhavige archief omvat documentatiemateriaal en archiefstukken over de periode 1941-1969.

Het *documentatiemateriaal* blijft hier buiten beschouwing, daar dit te zijner tijd van het archief zal worden afgezonderd. De omvang ervan bedraagt 235 and., waarin o.m. interessante collecties jaarverslagen en vakbladen van velerlei instellingen zijn ondergebracht.

De specifieke archiefstukken zijn onderscheiden in het *registratuurarchief* en *stukken betreffende onderwerpen welke niet in de registratuur zijn opgenomen*. In het laatste geval gaat het om 10 and. betreffende vertrouwelijke kwesties, zoals loonconflicten en het Nederlands Arbeidsfront. Verder bevinden zich hierin stukken betreffende jubilea en de notulen van de Raad van Vakcentralen, 1941-1954.

Het registratuurarchief is goed geordend over de periode 1945-1964. Betreffende de periode 1964-1969 is de registratuur niet meer consequent toegepast en het archief nog niet volledig gedeponereerd. Opgemerkt dient te worden, dat het archief niet geschoond is en dat de boekhouding nog niet gedeponereerd is. Het registratuurarchief omvat 770 and. betreffende de volgende onderwerpen:

1. Stukken van formele aard, alsmede stukken betreffende de interne organisatie, de werkzaamheden van het bestuur en het personeel in dienst van de bond, 1945-1969. (reg. gr. A2-17) 100 and.
- 1.1. Stukken betreffende statuten en reglementen.
- 1.2. Stukken betreffende algemene vergaderingen en besturenconferenties.
- 1.3. Stukken betreffende het bondsbestuur en het dagelijks bestuur.
- 1.4. Stukken betreffende districtsbestuurders en bondspersoneel.
- 1.5. Stukken betreffende de kernen in bedrijven.
- 1.6. Briefwisseling en circulaire's betreffende algemene onderwerpen.
- 1.7. Stukken betreffende financiën (algemeen, contrôle-commissie en contributie).

1.8. Stukken betreffende propaganda, ledenwerving, voorlichting en vorming.

1.9. Stukken betreffende rechtsbijstand.

1.10. Stukken betreffende de geschiedenis van de bond en de Barbara-viering.

N.B.: De notulen van de vergaderingen van het bondsbestuur en de eigenlijke financiële stukken worden nog bewaard door het N.K.V.-kantoor te Heerlen.

2. Stukken betreffende de contacten met afdelingen en leden, 1945-1969. (reg. gr. A1 en T) 165 and.

2.1. Briefwisseling met de afdelingen, buitenlandse leden en verspreide leden.

2.2. Stukken betreffende ledenadministratie, pensioenen, ongevallenrente enz., per afdeling geordend.

2.3. Stukken betreffende persoonlijke kwesties van leden.

2.4. Stukken betreffende kring- en bedrijfsraden (vanaf 1957).

3. Stukken betreffende de overige werkzaamheden van de bond, 1945-1969. 405 and.

3.1. Stukken betreffende de primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden (verordeningen). (reg. gr. 8-52)

3.2. Stukken voortgekomen uit de contacten met de publiekrechtelijke organisaties: Sociaal Economische Raad (S.E.R.) en Mijn Industrie Raad (M.I.R.) met als organen ondernemingsraden, ringen en eenheids-vertrouwensmannen. (reg. gr. J.)

3.3. Stukken voortgekomen uit de contacten met het Algemeen Mijnwerkersfonds (A.M.F.). (reg. gr. N.)

3.4. Stukken voortgekomen uit de werkzaamheden van bondsbestuurscommissies en uit lidmaatschappen van commissies van E.G.K.S., M.I.R., K.A.B., N.K.V., Internationaal Christelijk Vakverbond (I.C.V.), Internationale Mijnwerkersorganisatie (C.M.I.) en A.M.F. (reg. gr. R. en bijlage II)

3.5. Stukken voortgekomen uit de overige contacten met stands- en vakorganisaties op nationaal en internationaal niveau. (reg. gr. B. en C.)

3.6. Stukken betreffende de politieke, economische, sociale en culturele ontwikkelingen op nationaal en internationaal niveau, dienende als informatie voor het kader waarbinnen het vakbondswerk zich voltrok. (reg. gr. D.-H., K.-M. en P.)

Totale omvang: 1015 and., als volgt: a. registratuur: 780 and., waarvan 90 and. overcompleet. b. buiten registratuur: 10 and. c. documentatie: 235 and. *Toegang:*

a. Registratuurplan, getypt. b. Concordans tussen overzicht en registratuurplan. EAN 581.

Archief van de algemene Nederlandse Mijnwerkersbond, opgericht in 1909, sinds 1952 voortgezet als Algemene Nederlandse Bedrijfsbond in de Mijnindustrie, 1944-1971.

Het archief van de Algemene Nederlandse Bedrijfsbond in de Mijnindustrie van vóór 1944 is tijdens de oorlog deels vernietigd uit vrees voor de bezetter, deels in beslag genomen door deze. Een dossier betreffende de oprichting, een aantal gedrukte stukken en enige financiële bescheiden uit de bezettingstijd zijn voorhanden. Het archief over de periode 1944-1971 omvat het registratuurarchief en een aantal niet gecodeerde delen. Het registratuurplan werd herhaalde malen gewijzigd, waarbij de onderwerpen gelijk bleven, maar op een andere plaats werden gezet. Tevens zijn 15 m. stukken voor een groot deel wel gecodeerd, doch nog niet op de juiste plaats opgeborgen. Een en ander maakt een specificatie naar de omvang en een concordans met de registratuurplannen alsnog onmogelijk. Inventarisatie van dit archief zal binnen afzienbare tijd plaats vinden. Onderstaand overzicht omvat slechts een opsomming van de niet gecodeerde delen en van de onderwerpen welke in de registratuurplannen voorkomen.

1. Niet gecodeerde delen, 1944-1968.

- | | |
|--------------------------------------------------------------------------|--------|
| 1.1. Jaarverslagen, 1949-1968. | 10 dl. |
| 1.2. Notulenboeken van de vergaderingen van het hoofdbestuur, 1944-1954. | 3 dl. |
| 1.3. Registers van inkomende en uitgaande stukken, 1958-1971. | 14 dl. |
| 1.4. Financiële bescheiden, 1947-1950, 1955 (fragm.) | 8 dl. |

2. Het registratuurarchief, 1945-1971.

- 2.1. Stukken betreffende gewone en buitengewone algemene vergaderingen.
- 2.2. Briefwisseling en stukken betreffende vergaderingen van de bondsraad, het bondsbestuur, het dagelijks bestuur en bestuurscommissies.
- 2.3. Stukken voortgekomen uit de contacten met de afdelingen, de vakgroep beambten en de leden.

N.B.: De eigenlijke ledenadministratie, 1945-1953 is niet aangetroffen. Die over de periode 1953-1971 bevindt zich in het NVV-kantoor te Heerlen.

- 2.4. Stukken betreffende de werkzaamheden van de bond.
 - 2.4.1. Stukken betreffende de primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden.
 - 2.4.2. Stukken voortgekomen uit de contacten met de publiekrechtelijke organisaties: S.E.R. en M.I.R. met als organen ondernemingsraden, ringen en eenheidsvertrouwensmannen.
 - 2.4.3. Stukken voortgekomen uit de contacten met het A.M.F. en de Bedrijfsvereniging voor de Mijnindustrie.
 - 2.4.4. Stukken voortgekomen uit de contacten met vakorganisaties op nationaal en internationaal niveau.
 - 2.4.5. Stukken voortgekomen uit de contacten met bevriende organisaties: de Partij van de Arbeid, de VARA, de Arbeiderspers en de Stichting 'Humanitas'.
 - 2.4.6. Stukken betreffende propaganda, scholing en vorming.
- 2.5. Stukken betreffende financiën.
- 2.6. Krantenknipsels.

Totale omvang: 360 and. *Toegang:* Registratuurplannen. EAN 584.

Archief van de Vakbondsjeugd-commissie van de Algemene Nederlandse Mijnwerkersbond, 1934-1939.

1. Notulen van bestuurs- en medewerkersvergaderingen, 1934-1937 en z.j. 1 omsl.
2. Stukken betreffende activiteiten, 1934-1939 3 omsl.

Totale omvang: 1 pk. *Toegang:* Overzichtsstaat, gestencild. EAN 82.

VAKORGANISATIES VAN WERKNEMERS IN HET
METAAL- EN HET ELEKTROTECHNISCH BEDRIJF EN
AANVERWANTE BEDRIJVEN

Organisaties op plaatselijk niveau

Archief van de R.K. Metaalbewerdersbond te MAASTRICHT, opgericht 1896, voortgezet als afdeling Maastricht van de Nederlandsche Katholieke Metaalbewerdersbond 'St. Eloy', later als afdeling Maastricht van de Katholieke Bond van werknemers in het metaal- en het elektrotechnisch bedrijf en aanverwante bedrijven, 1923-1947.

1. Notulenboeken van bestuursvergaderingen en ledenvergaderingen, tevens bevattende jaarverslagen en verslagen van groepsvergaderingen met personeelsleden van verschillende bedrijven, 1923-1947. 6 dl.
2. Receptieboek gebruikt bij het 40- en 50-jarig bestaan van de afdeling, 1936, 1946. 1 dl.

Totale omvang: 1 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 472.

Archief van de R.K. Metaalbewerdersbond te TEGELEN, opgericht 1906, voortgezet als afdeling Tegelen van de Nederlandsche Katholieke Metaalbewerdersbond 'St. Eloy', later als afdeling Tegelen van de Katholieke Bond van werknemers in het metaal- en het elektrotechnisch bedrijf en aanverwante bedrijven, sinds 1972 als afdeling Tegelen van de Industriebond N.K.V., 1945-1971.

1. Notulenboek van bestuursvergaderingen, 1945-1971. 1 dl.
2. Notulenboek van ledenvergaderingen, tevens bevattende jaarverslagen, 1945-1964. 1 dl.
3. Briefwisseling, 1954-1970. 5 omsl.
4. Receptieboeken gebruikt bij het 60-jarig bestaan van de afdeling, (1966). 2 dl.

Totale omvang: 2 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 469.

Archief van de afdeling WEERT van de Nederlandsche R.K. Metaalbewerdersbond 'St. Eloy', heropgericht 1928, sinds 1972 voortgezet als afdeling Weert van de Industriebond N.K.V., 1927-1972.

- | | |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| 1. Notulenboeken van bestuursvergaderingen, 1930-1940, 1947-1968. | 3 dl. |
| 2. Notulenboeken van ledenvergaderingen, 1928-1940, 1945-1967. | 3 dl. |
| 3. Jaarverslagboeken, 1930-1939, 1947-1950. | 2 dl. |
| 4. 'Bestaansoverzicht', aantekeningen gemaakt door W. Geerlings, betreffende de geschiedenis van de afdeling van 1927-1937, z.j. | 1 dl. |
| 5. Briefwisseling, 1956-1964, 1969-1972. | 14 omsl. |
| 6. Stukken betreffende activiteiten van de afdeling, 1961-1971. | 5 omsl. |
| 7. Stukken die nog niet geordend zijn. | 1 port. |
- Totale omvang:* 7 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 570.

Organisaties op landelijk niveau

Archief van 'St. Eloy', Katholieke Bond van werknemers in het metaal- en het elektrotechnisch bedrijf en aanverwante bedrijven, gevestigd te Utrecht, 1945-1971, sinds 1 januari 1972 voortgezet als Industriebond N.K.V.

Deze landelijke bond bestond reeds vóór de oorlog onder de naam: 'Nederlandsche R.K. Metaalbewerkersbond St. Eloy'. De bond participeerde in het R.K. Werkliedenverbond. Haar archief ging tijdens de oorlog verloren. Het behoorde tot de verzameling archieven die door de R.K. Werkliedenbond vernietigd werden uit vrees voor misbruik door de bezettende macht. (Zie inleiding, blz. 55). Het onderhavige archief bestaat uit vier gedeelten:

- | | |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|
| 1. Stukken verzameld door de secretaris van St. Eloy, en betrekking hebbend op de vóóroorlogse periode en de bezettingstijd. | |
| 1.1. Notulen van de vergaderingen van het hoofdbestuur, 1911-1925. | 1 ad. |
| 1.2. Stukken over diverse onderwerpen daterende van 1913-1942. | 2 ad. |
| 2. Het zogenoemde 'Oud archief St. Eloy', 1945-1948. | |
| 2.1. Notulen van de vergaderingen van het hoofdbestuur, 1948. | 2 ad. |
| 2.2. Stukken inzake de contacten met werkgeversorganisaties, 1945-1948. | 27 ad. |

- 2.3. Stukken inzake de liquidatie van het Nederlands Arbeids Front (N.A.F.), de opkomst van de Eenheids-Vak-Centrale (E.V.C.) en de wederopbouw van de sociale organisaties na de oorlog, 1945-1948. 18 ad.
- 2.4. Stukken inzake de deelneming aan werkzaamheden van de bedrijfsunie, bedrijfsverenigingen en de Sociaal Economische Raad (S.E.R.), 1945-1948. 9 ad.
3. Een aparte verzameling stukken, bijeengebracht door Joh. F. M. Grasso, secretaris van de bond van 1949-1959.
- 3.1. Agenda's en notulen van de vergaderingen van het dagelijks bestuur en van de bondsbestuurders, 1957-1960. 6 ad.
- 3.2. Stukken inzake een door de bond uitgevoerd huuronderzoek, 1951. 5 ad.
- 3.3. Dossiers genaamd 'Verbond-Grasso', 'Grasso-persoonlijk', 'Rondschrijvens' en 'Varia', bevattende agenda's, notulen, rapporten, statuten en vele andere zaken, 1949-1960. 22 ad.
4. Het registratuur-archief van de bond, 1948-1960.
- 4.1. Stukken inzake de samenstelling en de werkzaamheden van het bestuur, 1948-1960. 22 ad. (registr. gr. 8).
- 4.2. Stukken inzake de organisatie, de samenstelling van de bond en het personeel, 1948-1960. 18 ad. (registr. gr. 1-3, 5-7).
- 4.3. Stukken inzake de werkzaamheden van de bond, 1948-1960. 545 ad. (registr. gr. 4).
N.B.: Uit dit bestand hebben 151 ad. (EAN 583) betrekking op de werkzaamheden van de bond in de ondernemingen, 1957-1960.
- 4.4. Stukken inzake de verhouding van de bond tot derden, 1948-1960. 174 ad. (registr. gr. 9)

Totale omvang: 849 ad. *Toegang:* a. Overzichtsstaten, getypt, voor de groepen 1, 2 en 3. b. Registratuurplan, getypt, voor groep 4. EAN 582, 583.

VAKORGANISATIES VAN WERKNEMERS IN INDUSTRIËLE BEDRIJVEN

Organisaties op plaatselijk niveau

Archief van de R.K. Fabrieksarbeidersbond te TEGELEN, opgericht

1906, als afdeling Tegelen aangesloten bij de Nederlandse Katholieke Bond van werknemers(sters) in industriële bedrijven 'St. Willibrordus', 1950-1971.

1. Notulen van bestuursvergaderingen, 1957-1972, en ledenvergaderingen, tevens jaarverslagen bevattend, 1950-1971. 3 dl.
 2. Briefwisseling, 1961-1970. 2 omsl.
 3. Stukken betreffende ledenwerving, 1955-1966. 1 omsl.
 4. Receptieboeken gebruikt bij het 50- en 60-jarig jubileum, 1955, 1966. 4 dl.
- Totale omvang:* 2 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 470.

Organisaties op regionaal niveau

Archief van het district Zuid van de Nederlandse Katholieke Bond van werknemers(sters) in industriële bedrijven 'St. Willibrordus', 1944-1964.

De districtsbestuurder, later ook zijn assistent, hielden kantoor in het gebouw 'De Stuers' te Maastricht. Zij vormden het onderhavige archief. De bezoldigde districtsbestuurder was lid van het hoofdbestuur van de landelijke fabrieksarbeidersbond 'St. Willibrordus'. Hij vervulde tevens vele functies in de K.A.B. afdeling Maastricht en namens deze in andere instellingen, waarvan de stukken tussen de onderhavige bescheiden geplaatst zijn.

Het archief is voorlopig opgeborgen onder de volgende hoofden: Interne organisatie, Sociaal-Economische Politiek, Arbeidsovereenkomsten, Bedrijfsverenigingen, Sociale en Culturele Activiteiten en Diversen.

Totale omvang: 156 port. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 614.

VAKORGANISATIES VAN WERKNEMERS BETROKKEN BIJ HET BOUWBEDRIJF

Archief van de R.K. Bouwvakarbeidersbond 'St. Joseph' te MAAS-

TRICHT, opgericht in 1909, sinds 1917 als afdeling Maastricht aangesloten bij de Nederlandse R.K. Bouwvakarbeidersbond 'St. Joseph', 1937-1940.

Notulenboek van de ledenvergaderingen, 1938-1940, tevens bevattend de jaarverslagen, 1937-1939. 1 dl.

Totale omvang: 1 dl. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 661.

VAKORGANISATIES VAN KLEDING- EN TEXTIELARBEIDERS

Archief van de R.K. Textielarbeidersbond 'St. Lambertus' te WEERT, later als afdeling Weert aangesloten bij de Nederlandse Katholieke Kleding- en Textielarbeidersbond 'St. Lambertus', 1945-1972.

Kasboeken, 1945-1972.

8 dl.

Totale omvang: 1 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, gestencild. EAN 7.

VAKORGANISATIES VAN HANDELSVERTEGENWOORDIGERS, HANDELSAGENTEN EN VERZEKERINGSINSPECTEURS, LATER OPGENOMEN IN DE UNIE VAN BEAMBTEN EN HOGER PERSONEEL

Organisaties op plaatselijk niveau

Archief van de R.K. Handelsreizigersvereniging 'St. Joseph' te HEERLEN, opgericht 1920, als afdeling Heerlen aangesloten bij de Nederlandse Katholieke Vereniging van handelsvertegenwoordigers-verzekeringsinspecteurs en leidinggevende commerciële buitendienst-functionarissen 'St. Christoffel', 1931-1972.

1. Notulenboeken van bestuursvergaderingen, 1957-1971 en ledenvergaderingen, 1955-1968, tevens jaarverslagen bevattend van 1964-1968. 2 dl.

2. Presentielijsten van bestuurs- en ledenvergaderingen, 1931-1940, 1946-1972. 4 dl.
3. Briefwisseling, 1947, 1948-1950 (fragm.), 1951-1952, 1953 (fragm.), 1955, 1960-1972. 2 port.
4. Financiële bescheiden, 1954-1962. 1 omsl.
5. Receptieboeken gebruikt bij het 30-, 35- en 50-jarig jubileum, 1950, 1955, 1970. 2 dl.

Totale omvang: 4 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 623.

Archief van de R.K. Handelsreizigersvereniging 'St. Servatius' te MAASTRICHT, opgericht 1909, vanaf 1916 als afdeling Maastricht aangesloten bij de Nederlandse Katholieke Vereniging van handelsvertegenwoordigers- verzekeringsinspecteurs en leidinggevende commerciële buitendienstfunctionarissen 'St. Christoffel', 1932-1972.

1. Notulenboeken van bestuursvergaderingen, 1936-1940, 1946-1963, 1965-1972, en ledenvergaderingen, 1934-1940, 1945-1954, 1956-1960, tevens bevattende jaarverslagen, 1966-1972. 6 dl.
2. Presentielijsten van bestuursvergaderingen, 1967-1971, en ledenvergaderingen, 1932-1941, 1944-1972. 3 dl.
3. Briefwisseling, 1934, 1935, 1937 (fragm.), 1938-1940, 1945-1972. 9 port.
4. Jaarverslagen van de penningmeester en overige financiële bescheiden, 1946-1962, kasboek 1955-1960. 1 port.
5. Uitgaven van de landelijke bond 'St. Christoffel' inzake collectieve arbeids-overeenkomsten, z.j. 1 omsl.
6. Ledenadministratie, 1938-1951 en z.j. 1 port.
7. Stukken betreffende het 40-, 50- en 60-jarig jubileum, 1949, 1959, 1969. 1 port., 1 omsl.

Totale omvang: 13 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 140.

Archief van de R.K. Handelsreizigersvereniging 'St. Wiro' te ROERMOND, opgericht 1917, als afdeling Roermond aangesloten bij de Nederlandse Katholieke vereniging van handelsvertegenwoordigers- verzekeringsinspecteurs en leidinggevende commerciële buitendienstfunctionarissen 'St. Christoffel', 1949-1971.

1. Notulen van ledenvergaderingen alsmede jaarverslagen, 1950-1971. 1 omsl.

2. Briefwisseling, 1949-1955 (zeer fragm.), 1958-1970. 2 omsl., 3 pk.
3. Financiële bescheiden, 1960-1968. 1 pk.
4. Receptieboek gebruikt bij het 50-jarig jubileum, 1967. 1 dl.

Totale omvang: 3 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 624.

Archief van de R.K. Handelsreizigersvereniging te SITTARD, opgericht 1918, als afdeling Sittard aangesloten bij de Nederlandse Katholieke Vereniging van handelsvertegenwoordigers- verzekeringssinspecteurs en leidinggevende commerciële buitendienstfunctionarissen 'St. Christoffel', 1961-1972.

Briefwisseling van de voorzitter, 1961-1972. 1 port.

Totale omvang: 1 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 571.

Archief van de R.K. Handelsreizigersvereniging 'St. Mathias' te VENLO, opgericht 1912, vanaf 1916 als afdeling Venlo aangesloten bij de Nederlandse Katholieke Vereniging van handelsvertegenwoordigers- verzekeringssinspecteurs en leidinggevende commerciële buitendienstfunctionarissen 'St. Christoffel', 1912-1972.

1. Notulenboeken van bestuurs- en ledenvergaderingen, 1915-1924, 1934-1941. 3 dl.
2. Presentielijsten van bestuurs- en ledenvergaderingen, 1912-1940, 1952-1960, 1963-1970. 4 dl.
3. Briefwisseling, 1939, 1950-1951, 1953-1972, tevens bevattende notulen van bestuurs- en ledenvergaderingen. 5 pk., 11 omsl.
4. Kasboek, 1912-1941, 1945-1962, en overige financiële bescheiden, 1945-1953. 1 port.
5. Stukken betreffende autozegeningen, 1960-1967, en autotochten voor ouden van dagen, 1928-1931. 1 omsl.
6. Ledenadministratie, 1916-1928, 1953-1972. 4 dl., 3 omsl.
7. Bandopname van een vergadering van de afdeling met het hoofdbestuur inzake aansluiting bij het N.K.V. 1 band.
8. Stukken betreffende het 12½-, 25- en 50-jarig jubileum, 1924, 1937, 1962. 3 dl., 2 cliché's

Totale omvang: 8 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 573.

Organisaties op provinciaal niveau

Archief van de districtsraad van het district Limburg van de Nederlandse Katholieke Vereniging van handelsvertegenwoordigers- verzekeringsinspecteurs en leidinggevende commerciële buitendienst-functionarissen 'St. Christoffel', opgericht 1966, 1966-1972.

1. Briefwisseling van de secretaris, 1966-1972. 1 port.
2. Briefwisseling van de voorzitter, 1966-1972, tevens bevattend briefwisseling van deze als lid van het hoofdbestuur, 1951, 1962, 1966-1972. 3 port.

Totale omvang: 4 port. *Toegang:* Overzichtsstaten, getypt. EAN 572, 625.

VAKORGANISATIE VAN OVERHEIDSPERSONEEL

Archief van de Katholieke Bond van Overheidspersoneel (K.A.B.O.), afdeling MEERSSEN, opgericht 1953.

1. Notulen van de eerste bijeenkomst, 1952, en van de ledenvergaderingen, 1953, 1954, 1956, 1957. 1 dl.
2. Briefwisseling en stukken betreffende activiteiten, 1952-1959. 2 omsl.
3. Ledenadministratie, 1952-1959. 1 omsl.

Totale omvang: 1 pk. *Toegang:* Overzichtsstaat, gestencild. EAN 5.

VI ARCHIEVEN VAN JEUGD- EN JONGEREN- ORGANISATIES

ORGANISATIE VAN DE ARBEIDERSJEUGD

Archief van de Katholieke Arbeidersjeugdbeweging (K.A.J.) te STEYL, 1958-1966.

1. Notulenboek van de ledenvergaderingen, tevens jaarverslagen bevattend, 1958-1963 en 1965. 1 dl.
2. Stukken betreffende activiteiten, 1965-1966. 1 omsl.

Totale omvang: 1 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 471.

ORGANISATIE UIT DE MIDDENGROEPEN

Archief van de Beweging van Katholieke Jongeren uit de Middengroepen (K.J.M.) in Limburg, gevestigd te Venlo, in 1973 gefuseerd met de Stichting Jongeren gemeenschap van het Katholiek Vrouwelijk Jeugdwerk in het bisdom Roermond, gevestigd in Sittard, tot Serviceburo voor Jeugd en Jongeren in Limburg, gevestigd in Roermond, 1964-1972.

De K.J.M. - Limburg was de rechtstreekse voortzetting van de Katholieke Jonge Middenstands Vereniging (K.J.M.V.) in Limburg. Het archief van de K.J.M.V. maakt evenwel deel uit van het archief van de R.K. Limburgse Middenstandsbond (EAN 467). Na de aanstelling van een full-time functionaris voor de K.J.M. had de archiefvorming voortaan onafhankelijk van de R.K.L.M.B. plaats. Doordat

het archief enkele verhuizingen meemaakte en er van een weinig systematische archiefzorg sprake was, is het archief thans in een wanordelijke toestand, weshalve een specificatie van de inhoud ontbreekt. In het archief bevinden zich afgedwaalde bescheiden uit de periode vóór 1964. Derhalve moet dit archief tegelijkertijd met het archief van de LOZO (v/h R.K.L.M.B.) geïnventariseerd worden.

Totale omvang: 5 m. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 468.

ORGANISATIES VAN DE STUDERENDE JEUGD

Organisaties op plaatselijk niveau

Archief van de R.K. Studentenclub 'Sanctus Servatius' te MAAS-TRICHT, opgericht 1915, heropgericht 1949.

1. Dossiers die door elkaar heen bevatten:
Notulen (fragm.), briefwisseling, circulaire en financiële stukken, 1937-1941,
1949-1964. 2 port.
2. Verzameling bonds- en clubbladen, 1961-1963. 1 port.
3. Fotoalbum van activiteiten, 1955-1957. 1 dl.

Totale omvang: 3 port. *Toegang:* geen. EAN 410.

Archief van de R.K. Studentenclub 'Sanctus Laurentius' te VENLO, opgericht 1915, opgehouden te bestaan in 1923.

1. Statuten en reglementen 1920, 1922. 1 omsl.
2. Notulenboeken van bestuurs- en ledenvergaderingen, 1915-1923. 2 dl.
3. Stukken betreffende de viering van het patroonsfeest, 1915-1918. 1 omsl.

N.B.: Men raadplege de toelichting onder sub 1 bij het archief van Jac. Jansen.

Totale omvang: 1 port. *Toegang:* geen. EAN 636.

Organisaties op provinciaal niveau

Archief van de Limburgsche Bond van R.K. Studentenclubs 'St. Alphonsus', opgericht 1919, vanaf 1933 genaamd Katholieke Limburgse Studentenbond, ontbonden in 1942, heropgericht 1946 onder de naam Katholieke Limburgse Jong-Studentenbond (K.L.J.S.B.) sinds 1960 genaamd Katholieke Studerende Jeugd Limburg (K.S.J.L.).

1. Stukken afkomstig van het bondsbestuur en het bondssecretariaat.
 - 1.1. Notulen van vergaderingen van het bondsbestuur, de bondsraad en enkele commissies, 1966-1970. 1 pk.
 - 1.2. Briefwisseling namens de bond gevoerd door meerdere bestuursleden en een vrijgestelde kracht, 1965-1970. 1 port., 4 pk., 2 omsl.
 - 1.3. Stukken betreffende financiën 1964-1970. 2 omsl.
 - 1.4. Stukken betreffende activiteiten, 1965-1969. 3 omsl.
2. Stukken afkomstig van het secretariaat van de leidersraad van de K.L.J.S.B., tevens fungerend als redactiesecretariaat van het bondsblad 'De Adelaar'.
 - 2.1. Notulenboek van de vergaderingen van de leidersraad, 1949-1953, 1959. 1 dl.
 - 2.2. Briefwisseling, 1950-1956. 1 pk.
 - 2.3. Contributieboek, 1949-1965. 1 dl.
 - 2.4. Ingezonden copie voor het bondsblad, 1950-1960. 1 pk.
 - 2.5. Door de redactie uitgegeven en ontvangen bonds-, club- en schoolbladen alsmede adreslijsten, 1940-1941, 1947, 1958-1963, 1965. 2 port.

N.B.: a. Enkele stukken van het archief van het bondsbestuur bevinden zich nog in het archief van het bestuur van de kring Noord-Limburg van de K.S.J.L. dat gedeponereerd is in de archiefbewaarplaats van de gemeente Venlo.
b. Zie het archief van Jac. Jansen, waarin zich gedeelten van het archief van het bondsbestuur bevinden.

Totale omvang: 9 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 392.

VII ARCHIEVEN VAN INSTELLINGEN OP HET TERREIN VAN ONDERWIJS, STUDIE, CULTUUR, EMANCIPATIE EN POLITIEK

INSTELLINGEN OP HET TERREIN VAN HET ONDERWIJS

Archief van de Stichting R.K. Opleiding voor Gezinsverzorgsters, voorheen Stichting Gemeenschapsdienst, afd. Gezinszorg te SITTARD, 1944-1952.

De afdeling Gezinszorg van de Stichting R.K. Gemeenschapsdienst te Sittard werd op 1 september 1949 omgezet in de Stichting R.K. Opleiding voor Gezinsverzorgsters met als doel: Limburgse meisjes op te leiden tot gezinsverzorgsters, om nadien in Limburg praktisch als gezinsverzorgster te werken mede tot behoud en herstel van de christelijke sfeer in de gezinnen.

- | | |
|-----------------------------------------------------------------------|----------|
| 1. Stichtingsacte, 1949, Afschrift. | 1 omsl. |
| 2. Notulen van de bestuursvergaderingen, 1949-1952. | 1 omsl. |
| 3. Briefwisseling, 1944-1952. | 11 omsl. |
| 4. Stukken betreffende de werkzaamheden van de leerlingen, 1946-1949. | 26 dl. |
| 5. Financiële bescheiden, 1944-1952. | 15 omsl. |
| 6. Stukken betreffende de nieuwbouw, 1951. | 1 omsl. |

Totale omvang: 8 port. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 648.

Archief van het diocesaan 'R.K. Universiteits-Comité', later genoemd: 'Hoger Onderwijs Fonds' in het Bisdom Roermond, 1919-1961.

1. Stukken betreffende de samenstelling en de werkzaamheden van het diocesaan

- centrale comité en de parochiële comité's in het Bisdom Roermond, 1921-1955. 2 pk.
2. Reglementen, handleiding en propaganda-materiaal bij het organiseren van acties voor de Katholieke Universiteit, 1919-1961. 2 pk.
 3. Stukken betreffende vergaderingen en financiële acties van het diocesaan comité van het Bisdom Roermond, 1921-1961. 1 omsl.
 4. Rekening en verantwoording en overzichten van inkomsten en uitgaven van het diocesaan comité, 1923-1954, 1957, 1961. 1 omsl.

Totale omvang: 1 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, gestencild. EAN 47.

Archief van de beheerders van de beurzenstichting 'Isabella van der Weyden', gesticht in 1727 te MAASTRICHT, 1828-1940.

Bij het uitsterven van de familie Van der Weyden besloot Isabella de naam van het geslacht te verbinden aan een fonds, dat de nakomelingen van haar zuster in staat moest stellen hogere studies te volgen. Het oud-archief is verloren gegaan. Er is niet voldaan aan het voorschrift van 1796 de archiefbescheiden in te leveren bij de Prefectuur van het Departement van de Nedermaas. In 1828 volgde een heroprichting. Verscheidene administrateurs hebben geprobeerd het archief beter te ordenen. Die pogingen hebben het archief schade toegebracht. Een gedeelte van het archief is thans nog in handen van een der beheerders, te weten de heer Bartels te Maastricht. Het hierna beschreven gedeelte werd overgedragen door Jos. Stroom sr.

1. Stukken betreffende de heroprichting, 1828-1830, met retro-acta 1727, 1806-1812. 3 omsl.
2. Stukken betreffende de samenstelling van het bestuur (de provisoren), 1829-1869 (fragm.) 3 omsl.
3. Stukken betreffende het beheer.
 - 3.1. Stukken betreffende het verlenen van studiebeurzen, 1829-1870, 1898. 3 omsl.
 - 3.2. Stukken betreffende onroerende goederen, 1829-1933, 1940. (zeer fragm.) 7 omsl.
 - 3.3. Rekeningen, 1843-1891 (fragm.) 1 omsl.
 - 3.4. Stukken betreffende de relatie met overheden, 1832-1835, 1840-1851, 1923, 1927, 1940. 3 omsl.

Totale omvang: 2 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 528.

Archief van de beheerders van de beurzenstichting 'Mathias Wijnandts', gesticht in 1705 te MAASTRICHT, 1852-1941.

In 1705 stichtte de zeer vermogende Mathias Wijnandts, kanunnik in het kapittel van Sint Servaas een fonds, dat het aan jeugdige Maastrichtenaren mogelijk moest maken filosofie te studeren aan de universiteit van Leuven. Ingevolge de voorschriften van 1796 werd het oud-archief ingeleverd bij de Prefectuur van het Departement van de Nedermaas. De stichting bleef voortbestaan. Dat deel van het archief bevindt zich thans in de Rijksarchiefbewaarplaats in Limburg. In 1941 werd de Stichting op last van de toenmalige bezetters opnieuw opgeheven. De beheerders deponeerden daarop het grootste gedeelte van het nieuw-archief in de archiefbewaarplaats van de gemeente Maastricht. Een aantal stukken bleven achter. Deze werden in 1966 gedeponereerd in de archiefbewaarplaats van het Sociaal Historisch Centrum. Hoewel uit oogpunt van archivaliek samenvoeging gewenst is, stuit dit vanwege de bruikleenvoorwaarden op praktische bezwaren.

I. Het oud-archief, 1705-1794, met retro-acta 1667-1704.

Dit gedeelte berust in de Rijksarchiefbewaarplaats in Limburg, (evacuatienummers 2959, 2960, 2964-2965).

II. Het nieuw-archief, 1819-1942.

a. Het gedeelte dat bewaard wordt in de archiefbewaarplaats van de gemeente Maastricht. 241 inventarisnummers.

b. Het gedeelte dat bewaard wordt in de archiefbewaarplaats van het Sociaal Historisch Centrum.

1. Registers bevattende resoluties van bestuursvergaderingen en minuten van uitgaande brieven, 1852-1922. 2 dl.

2. Stukken betreffende het beheer.

2.1. Stukken betreffende de verlening van studiebeurzen, 1919-1932. 1 omsl.

2.2 Rekeningen, 1839-1865, 1901-1907, 1923-1927. (fragm.) 2 omsl.

2.3. Contracten, 1870-1871, 1917-1941. (fragm.) 5 omsl.

Totale omvang: 1 port. (S.H.C.-gedeelte). *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 530.

STUDIEGROEPEN

Archief van het Genootschap voor Natuur- en Letterkunde te ROERMOND, 1865-1911.

Het genootschap werd in 1865 opgericht. Men stelde zich ten doel natuurkundige en literarische kennis te verspreiden onder de leden door het houden van lezingen.

1. Stukken betreffende de oprichting, 1865. 1 omsl.
2. Jaarverslagen, 1871-1907. 1 omsl.
3. Notulen van bestuurs- en ledenvergaderingen, 1865-1911. 2 dl.
4. Ledenlijsten, 1872-1874. 1 omsl.

Totale omvang: 1 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, gestencild. EAN 113.

Archief van de Sociaal-wetenschappelijke Conferentie 'St. Augustinus' te HEERLEN, 1905-1940.

De conferentie hield zich bezig met het organiseren van studiebijeenkomsten voor geestelijken over sociaal-wetenschappelijke onderwerpen.

1. Statuten, 1905. 1 st.
2. Notulen van ledenvergaderingen, 1912-1940. 4 dl.
3. Stukken betreffende een bespreking van de reorganisatie van de Centrale Bond van R.K. Vrouwenverenigingen in Limburg, 1906-1907. 1 omsl.

Totale omvang: 1 pk., 1 omsl. *Toegang:* Overzichtsstaat, gestencild. EAN 39.

CULTURELE INSTELLINGEN

Archief van de stichting tot instandhouding van voortbrengselen der gewestelijke bouwkunst in Limburg, werkende onder de naam

'Restauratiestichting Limburg', 1955-1964.

De 'Restauratiestichting Limburg' werd op 9 mei 1955 in het leven geroepen. Deze stichting stelde zich ten doel om met de haar ten dienste staande middelen monumentale Limburgse panden te (laten) restaureren.

1. Stukken betreffende de oprichting, 1955. 4 omsl.
2. Jaarverslagen, 1955-1962. 1 omsl.
3. Notulen van de bestuursvergaderingen, 1955-1957, 1962. 1 omsl.
4. Stukken betreffende de wijzigingen in de samenstelling van het bestuur, 1955-1960, 1962. 1 omsl.
5. Stukken betreffende het personeel, 1955-1957, 1960-1961, 1964. 1 omsl.
6. Stukken inzake de verhouding van de stichting met andere, op het gebied van de monumentenzorg werkzaam zijnde instellingen, 1955-1957. 4 omsl.
7. Stukken betreffende de werkzaamheden en publicaties van de stichting, 1955-1963. 95 omsl.
8. Boekhoudkundige bescheiden, 1955-1964. 6 omsl.

Totale omvang: 5 port., 1 dl. *Toegang:* Inventaris in bewerking. EAN 475.

Archief van de vereniging 'Ave Rex Christe' opgericht in 1927, 1927-1954, 1968.

De vereniging had een verreikende doelstelling, die echter in het beoogde organisatieverband niet gerealiseerd werd. Van primair belang is geweest dat het kasteel Hoensbroek, dat als 'Centraal Bureau' werd gekozen, door de vereniging gerestaureerd werd. Daarover handelen de archiefbescheiden.

Behalve de archiefstukken zijn een aantal 16de - 20ste eeuwse boeken overgedragen, alsmede een film.

1. Stukken betreffende de werkzaamheden, nagenoeg uitsluitend betrekking hebbende op de restauratie van het kasteel Hoensbroek, 1929-1942. 7 port., 1 kast bouwtekeningen, 1 film.
2. Financiële bescheiden betreffende de restauratie, 1927-1954, 1963. 17 port.

Totale omvang: 24 port., 1 kaartenkast. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 307.

Archief van de Stichting 'Scheppend Ambacht Limburg', voorheen de vereniging 'Het Limburgs Scheppend Ambacht', 1949-1962.

De Vereniging 'Het Limburgs Scheppend Ambacht' werd opgericht in 1949. Een reorganisatie had tot gevolg dat de vereniging in 1961 werd omgezet in een stichting.

1. Statuten en huishoudelijk Reglement der Vereniging, 1949-1955. 1 omsl.
 2. Notulen van de vergaderingen van het algemeen bestuur, 1949-1960 en van het dagelijks bestuur, 1957-1961. 2 omsl.
 3. Notulen van de ledenvergaderingen, 1950-1960. 1 omsl.
 4. Briefwisseling, 1949-1962. 3 omsl.
 5. Stukken inzake de toelating van leden, 1951-1959. 1 omsl.
 6. Stukken betreffende de werkzaamheden, 1949-1961. 17 ad.
 7. Stukken inzake de reorganisatie van de vereniging, 1959-1961. 1 omsl.
- Totale omvang:* 21 ad. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 628.

EMANCIPATIEBEWEGING: DE BOND 'JONG LIMBURG'

De 'Bond Jong Limburg' werd in 1909 opgericht en in 1934 ontbonden. De bond was opgebouwd uit een 13-tal plaatselijke afdelingen, die overkoepeld werden door een hoofdbestuur. Ontwikkelde katholieke jonge mannen van 18-35 jaar konden lid zijn van de bond. De bond fungeerde als een katholieke en Limburgse emancipatiebeweging.

De archieven van de afdelingen Heerlen, Maastricht, Roermond en van het hoofdbestuur zijn bewaard gebleven, zij het niet volledig.

Archief van de afdeling HEERLEN van de Bond Jong Limburg, 1911-1934.

1. Huishoudelijke reglementen, 1912-1933. 1 omsl.

2. Jaarverslagen, 1920, 1930-1933. 1 omsl.
3. Notulenboeken van bestuursvergaderingen, 1925-1927, 1931-1933. 2 dl.
4. Presentieboeken en notulenboeken van ledenvergaderingen, 1911-1934. 10 dl.
5. Ledenadministratie, 1918-1934. 1 omsl.
6. Stukken betreffende activiteiten, 1920-1924, 1932. 5 omsl.
7. Boekhouding, 1918-1934. 2 dl., 3 omsl.

Totale omvang: 2 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, gestencild. EAN 450, nr. 53-78.

Archief van de afdeling MAASTRICHT van de Bond Jong Limburg, 1909-1923.

1. Statuten en huishoudelijk reglement, 1909. 1 omsl.
2. Presentieboek van de ledenvergaderingen, 1918-1920 en notulen, 1917. 1 dl., 1 omsl.
3. Ledenadministratie, 1911-1912, 1917, 1921. 1 omsl.
4. Stukken betreffende activiteiten, 1910-1923 (fragm.). 3 omsl.

Totale omvang: 1 pk. *Toegang:* Overzichtsstaat, gestencild. EAN 450, nr. 79-96.

Archief van de afdeling ROERMOND van de Bond Jong Limburg, 1910-1927.

1. Statuten, 1910. 1 st.
2. Jaarverslagen, 1922-1925. 1 dl.
3. Concept-beschrijvingsbrief voor de algemene vergadering der afdeling, 1927. 1 st.

Totale omvang: 1 omsl. *Toegang:* Overzichtsstaat, gestencild. EAN 450, nr. 97-99.

Archief van het hoofdbestuur van de Bond Jong Limburg, 1909-1934.

1. Stukken betreffende statuten en reglementen, 1909-1921. 2 omsl.
2. Jaarverslag, 1911-1912. 1 dl.
3. Agenda's en notulen van de vergaderingen van het hoofdbestuur, 1910-1934. (fragm.) 2 omsl.

4. Agenda, 1909-1912 en copieboek van de brieven van de voorzitter, 1917-1919. 1 dl., 1 omsl.
 5. Stukken betreffende het uitgeven van de bondsorganen 'Het Jonge Zuiden' (1912-1917) en 'Jong Limburg' (1920-1929), 1912-1929. 2 omsl.
 6. Stukken voortgekomen uit de contacten met de afdelingen te Beek, Eijsden, Genep, Gulpen, Heerlen, Kerkrade, Maastricht, Roermond, Rolduc, Sittard, Tegelen, Vaals, Venlo, Venray en Weert, vaak bevattende jaarverslagen en ledenlijsten van die afdelingen. 27 omsl.
 7. Stukken betreffende activiteiten, 1911-1931. (fragm.) 14 omsl.
- Totale omvang:* 1 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, gestencild. EAN 450, nr. 1-52, 100 en 101.

POLITIEKE GROEPERING

Archief van de K.V.P.-Statenkring MAASTRICHT, en de daarin gedeponeerde archieven, 1949-1972.

1. Archief van het Statenkringbestuur Maastricht.
 - 1.1. Notulen van bestuursvergaderingen, 1952-1958, 1967-1971. 1 dl., 1 omsl.
 - 1.2. Briefwisseling, 1949-1971. 8 port.
 - 1.3. Stukken betreffende de groslijstverkiezingen voor de Provinciale Staten, 1962, 1966, 1970. 1 port.
 - 1.4. Stukken betreffende de kandidaatstelling voor de gemeenteraadsverkiezingen, 1958, 1962, 1970. 1 port.
2. Archief van de Statenkring Maastricht, afdeling St. Lambertus.
 - 2.1. Briefwisseling, 1953-1957. 1 omsl.
3. Archief van de Statenkring Maastricht, afdeling Randstad-West, voorheen afdeling Caberg.
 - 3.1. Notulen van bestuursvergaderingen, 1958-1970. 3 omsl.
 - 3.2. Briefwisseling, 1953-1972. 1 port.

3.3. Ledenadministratie, 1952-1972.

1 port.

3.4. Stukken betreffende de werkgroep, 1966-1972.

1 omsl.

Totale omvang: 13 port. Toegang: Ontbreekt. EAN 199.

VIII ARCHIEVEN VAN INSTELLINGEN OP HET
TERREIN VAN DE VOLKSGEZONDHEID,
VERPLEGING, HULPVERLENING EN
BEJAARDENZORG

ORGANISATIES OP HET TERREIN VAN DE
VOLKSGEZONDHEID

Organisaties op plaatselijk niveau

Archief van de Nationale Christen Geheelonthouders Vereeniging, tevens reclasseringsvereniging (N.C.G.O.V.), afdeling HEERLEN, heropgericht 1932, 1932-1946.

1. Notulen van bestuurs- en ledenvergaderingen, 1932-1934. 1 dl.
2. Kasboek, 1932-1945. 1 dl.
3. Ledenlijst, 1932-1946. 1 dl.

Totale omvang: 1 port. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 667.

Archief van de Maria-vereeniging, R.K. Vrouwenbond ter bestrijding van drankmisbruik, te MAASTRICHT, opgericht rond 1896, sinds 1906 als afdeling Maastricht, aangesloten bij de Limburgse Mariabond, 1898-1910.

- Ledenlijsten, 1898-1910 en z.j. 2 dl.

Totale omvang: 1 port. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 665.

Archief van de Vereeniging Maastrichtsche Roomsche Katholiek Drankweer Comité te MAASTRICHT, opgericht 1920, aangesloten

bij het Limburgsche Kruisverbond, dat zelf aangesloten was bij de federatie: R.K. Vereniging 'De Centrale Limburgsche Drankweer', afdeling Limburg van 'Sobriëtas', 1920-1953.

1. Stukken betreffende de statuten, 1921-1922. 1 omsl.
 2. Notulen van bestuursvergaderingen, 1928-1934 en ledenvergaderingen, 1936-1942. 2 dl.
 3. Briefwisseling, 1920-1953. 1 pk.
 4. Kasboek, 1940-1943. 1 dl.
 5. Agenda, 1931, tevens bevattend ledenlijsten, 1931, 1932, 1938. 1 dl.
- Totale omvang:* 1 port. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 666.

Organisaties op regionaal niveau

Archief van het Districts-Comité Zuid Limburg der Nationale Christen Geheelonthouders Vereniging, (N.C.G.O.V.), opgericht 1920, 1920-1958.

1. Notulen van bestuurs- en ledenvergaderingen, 1920-1943. 2 dl.
2. Briefwisseling, 1940-1948, 1953-1958 (fragm.) 1 omsl.

Totale omvang: 1 port. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 668.

Archief van de Vereeniging 'Zuid-Limburgsch Drankweer-Comité', tevens reclasseringsinstelling, gevestigd te HEERLEN, opgericht 1917, opgeheven 1964, 1917-1965.

In het Z.L.D.C. waren verenigd de Zuid-Limburgse afdelingen van een vijftal protestantse drankbestrijdings-organisaties, t.w. de: Nederlandsche Vereeniging tot afschaffing van alcoholhoudende dranken, (N.V.); Nationaal Christen Geheel Onthouders Vereeniging (N.C.G.O.V.); Spoorweg Onthouders Vereeniging (S.O.V.); Jeugdbond Voor Onthouding (J.V.O.); Nederlandsch Christen Jongelieden Geheel Onthouders Vereeniging 'De Schakel', (N.C.J.G.O.V.).

1. Stukken betreffende de statuten, 1917. 1 omsl.

2. Notulen van bestuurs- en ledenvergaderingen, 1917-1960, 1962. 7 dl.
 3. Jaarverslagen, 1917-1918, 1929-1963 (fragm.). 1 omsl.
 4. Briefwisseling, 1917-1965. 4 port.
 5. Ledenadministratie, 1923-1946. 3 dl., 1 omsl.
 6. Kasboeken 1917-1920, 1925-1964 en financiële verslagen, 1918-1966 (fragm.). 7 dl., 1 omsl.
- Totale omvang:* 8 port. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 669.

Organisaties op provinciaal (diocesaan) niveau

Archief van de Vereeniging: Limburgsche Mariabond, opgericht 1906, later aangesloten bij de federatie R.K. Vereniging De Centrale Limburgse Drankweer, afdeling Limburg van 'Sobriëtas', 1906-1946.

1. Notulen bestuursvergaderingen, 1917-1933 en ledenvergaderingen, 1915-1923. 1 dl.
2. Briefwisseling, 1906-1946. 7 port.

Totale omvang: 7 port. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 386.

Archief van de Contactraad Limburg van 'Sobriëtas', 1945-1953.

1. Briefwisseling, 1945-1953. 1 port.

Totale omvang: 1 port. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 670.

N.B.: Zie ook het archief van Michiels van Kessenich.

Archief van de R.K. Vereniging 'Het Limburgse Groene Kruis', opgericht in 1910, 1910-1955.

'Het Limburgse Groene Kruis' beperkte zich aanvankelijk tot de zorg voor de verpleging van zieken aan huis (wijkverpleging) en het uitlenen van verpleegartikelen. Al spoedig werden andere activiteiten in het werkprogramma opgenomen, die in commissieverband werden behartigd. Het hoofdbestuur werd bijgestaan door commissies, die voor een bepaald onderdeel in de sociale gezondheidszorg werden opgericht, zoals tuberculosebestrijding, sociale kinderhygiëne, geestelijke gezondheidszorg enz. De archieven van deze commissies en van de daaraan verbonden diensten, vormen de voornaamste

onderdelen van het onderhavige archief, dat loopt tot aan de reorganisatie in 1954. De oorspronkelijke dossiersgewijze ordening is hierbij aangehouden. Opgemerkt dient te worden dat het 'Groene Kruis'-sanatorium te Horn vanaf 1934 niet meer onder 'Het Limburgse Groene Kruis' ressorteerde en dat de School voor Maatschappelijk Werk te Sittard in 1949 zelfstandig werd.

- | | |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| 1. Stukken betreffende de statuten, 1910-1948. | 1 port. |
| 2. Briefwisseling vanaf 1922, tevens bevattend notulen van de vergaderingen van het hoofdbestuur en van de ledenvergaderingen, 1909-1954. | 12 port. |
| 3. Financiële bescheiden, 1917-1950, 1955. | 8 port. |
| 4. Stukken betreffende het personeel, 1918-1927, 1932-1948. | 4 port. |
| 5. Stukken betreffende de activiteiten. | |
| 5.1. T.B.C.-bestrijding algemeen en Consultatiebureaudienst, 1916-1950. | 10 port. |
| 5.2. Drinkwatervoorziening, 1918-1923. | 1 omsl. |
| 5.3. Ontsmettingsdienst, 1918-1945, 1950. | 9 port. |
| 5.4. Kinderhygiëne, 1916-1951. | 3 port., 1 pk. |
| 5.5. School voor Maatschappelijk Werk, 1919-1946. | 15 port., 1 pk. |
| 5.6. Hulp in de huishouding, 1919-1943. | 1 omsl. |
| 5.7. Sanatorium voor T.B.C.-patiënten te Horn, 1919-1937. | 2 port. |
| 5.8. Geslachtsziektenbestrijding, 1920-1952. | 2 port. |
| 5.9. Volks- en schoolbaden, 1936-1940. | 1 omsl. |
| 5.10. Geestelijke volksgezondheid, 1935-1945. | 5 port. |
| 5.11. Rheumabestrijding en gebrekkigenzorg, 1938-1940, 1943, 1945. | 2 port. |
| 5.12. Kinderuitzending, 1937-1948. | 7 port., 1 pk. |
| 5.13. Pension 'Huize St. Katrien', 1925-1931, 1935-1945, 1949. | 1 port. |
| 5.14. Collectes, 1935-1938. | 2 port., 1 pk. |
| 5.15. Gezinsverzorging en kraamzorg, 1943-1953. | 3 port. |

Totale omvang: 99 port. *Toegang:* Inventaris in bewerking. EAN 611.

ORGANISATIES OP HET TERREIN VAN DE VERPLEGING

Archief van de vereniging Wijkverpleging der Nederduits Hervormde Gemeente te HEERLEN, 1913-1969.

Deze vereniging werd opgericht door de kerkeraad der Nederduits Hervormde Gemeente van Heerlen in 1913. Zij werd per 1 januari 1973 opgeheven.

Zij stelde zich ten doel zieken te verplegen, primair uit de mijnwerkersbevolking, zonder onderscheid van gezindte.

- | | |
|------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| 1. Statuten, 1915, 1947. | 1 omsl. |
| 2. Jaarverslagen, 1913-1918. | 1 omsl. |
| 3. Notulen van de bestuursvergaderingen, 1926-1959. | 1 dl. |
| 4. Ledenlijsten, 1951-1964. | 2 port. |
| 5. Briefwisseling, 1915-1919, 1924-1928, 1933-1969. | 2 port. |
| 6. Stukken betreffende de activiteiten, 1913-1964. | 2 port., 3 dl., 1 omsl. |
| 7. Financiële bescheiden, 1916-1933, 1941-1960, 1966-1967. | 2 and., 1 port., 2 dl., 4 omsl. |

Totale omvang: 9 port., 2 and. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 645.

Archief van de Vereniging 'Protestantse Ziekenverpleging' te ROERMOND, 1905-1969.

De vereniging 'Protestantse Ziekenverpleging' werd in 1900 in Roermond opgericht. Zij stelde zich ten doel om zieken en hulpbehoevenden te verplegen in een daartoe bestemd ziekenhuis en in het huisgezin. In 1905 verkreeg de vereniging koninklijke goedkeuring van haar statuten. De onmiddellijke aanleiding tot het oprichten van

deze vereniging was de weigering van het R.K. Louisa-huis in voornoemde plaats om een protestantse zieke op te nemen.

1. Historisch overzicht van de vereniging over de periode 1900-1958, 1958. 1 omsl.
2. Jaarverslagen, 1926-1932, 1958-1965, 1968. 1 omsl.
3. Notulen van de bestuurs- en algemene ledenvergaderingen, 1905-1954. 3 dl.
4. Briefwisseling, 1911-1969. 3 pk., 1 dl.
5. Register houdende de namen der patiënten, 1912-1927. 1 dl.
6. Financiële bescheiden, 1916-1969. 5 dl., 2 pk.

Totale omvang: 5 port. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 677.

ORGANISATIES OP HET TERREIN VAN HULPVERLENING

Archief van het plaatselijk comité van de Bisschoppelijke Hulpactie te MAASTRICHT, 1941-1946.

In 1941 werd een wijk van Maastricht door oorlogsgeweld getroffen. Van kerkelijke zijde werd een hulpactie georganiseerd. Het comité dat deze hulpactie uitvoerde, richtte spoedig een aantal uitvoerende diensten op. Met name hield men zich bezig met het verschaffen van onderdak aan hen wier woningen verwoest waren. Naderhand zijn deze werkzaamheden door de Centrale Caritas te Maastricht voortgezet.

1. Stukken betreffende de oprichting, samenstelling en werking van een plaatselijk comité van de Bisschoppelijke Hulpactie, z.j. 1 omsl.
2. Verslagen van de werkzaamheden van het comité, 1941-1946. 2 omsl.
3. Briefwisseling, 1942, 1944-1946. 2 omsl.

Totale omvang: 1 port. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 635.

Archief van het Roode Kruis Comité te ROERMOND, 1867-1871.

1. Brieven gericht aan het bestuur, 1867-1871. 7 omsl.

N.B.: Het handelt hier om een toevallig restant van het archief van dit comité.

Totale omvang: 1 pk. *Toegang:* Overzichtsstaat, gestencild. EAN 33.

Archief van de afdeling Zuid-Limburg van de Vereniging tot steun aan Nederlandse militaire oorlogsgewonden en naaste familie van gesneuvelden, 'Eereschuld en Dankbaarheid', 1949-1957.

1. Statuten, huishoudelijk reglement en stukken betreffende de doelstelling en werkwijze, z.j. 2 omsl.
2. Jaarverslagen, 1949-1956. 2 omsl.
3. Notulen van bestuurs- en ledenvergaderingen, 1949-1956. 3 omsl.
4. Briefwisseling, 1949-1954. 4 omsl.
5. Stukken betreffende de inzameling en verantwoording van gelden voor steunverlening, 1950-1957. 4 omsl.

Totale omvang: 1 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 559.

ORGANISATIES OP HET TERREIN VAN BEJAARDENZORG

Archief van de provisorsen van het XII Apostelenhuis te MAAS-TRICHT, 1493-1957.

Het XII Apostelenhuis is ontstaan uit een verpleegtehuis voor arme lieden, genaamd 'De Belick'. De functie van oudemannen-huis heeft het behouden. Bij testament van Lambert van Middelhoven werd in 1493 aan deze inrichting de naam 'XII Apostelenhuis' gegeven. Toen werden ook provisorsen aangesteld als bestuurders. Derhalve hebben wij alle acten vóór 1493 als retro-acta opgevat. In 1579 viel het archief in handen van Spaanse troepen. Deze sleepten het naar Roermond. Bij terugkeer bleken 78 oorkonden te zijn verloren gegaan. Tijdens de Franse overheersing werd het XII Apostelenhuis ingelijfd

bij het Bureau de Bienfaissauce. In 1815 volgde het herstel als zelfstandige instelling. Het archief is, zeker voor wat het financiële gedeelte betreft, vrij ongeschonden overgeleverd. De instelling bestaat nog en vormt nog archief.

In de rijksarchiefbewaarplaats in Limburg bevinden zich enkele stukken die afkomstig zijn uit het archief van de rentmeester van het XII Apostelenhuis. Het gaat hier om 5 delen en 5 stukken. Naar wij aannemen zijn deze stukken vóór 1850 achtergebleven ten huize van rentmeester H. Tripels en door een zijner erfgenamen aan het Rijksarchief in Limburg overgedragen. Deze stukken zijn niet in de ondergenoemde inventarissen beschreven. Men raadplege V.R.O.A. 15 (1892) 485.

1. Inventaris van de oorkonden van het XII Apostelenhuis, 1550. 1 dl.
2. Testament van Lambert van Middelhoven, op te vatten als stichtingsacte, 1493. Afschriften 16de en 17de eeuw. 3 st., 1 rol.
3. Stukken betreffende de organisatie van de instelling, 18de en 19de eeuw. 4 omsl.
4. Resoluties van provisoren, 1599-1618, 1660-1742, 1854-1878. 3 dl., 1 omsl.
5. Stukken betreffende de verpleging van oude mannen, 1806-1892, 1908. 3 dl., 4 omsl., 2 foto's.
6. Stukken betreffende processen waarin het XII Apostelenhuis verwickeld was, 1616-1859 (fragm.). 7 omsl.
7. Stukken betreffende het financiële beheer.
 - 7.1. Acten van verwerving of vervreemding van onroerende goederen, 1493-1940, met retro-acta, 1416-1493. 40 omsl., 50 ch., 45 st.
 - 7.2. Leggerboeken, ('legerboeck, journael'), 1684-1798, 1847-1859, 1891-1950. 19 dl.
 - 7.3. Stukken betreffende opmeting en verpachting, 1590-1857. 9 dl., 3 omsl.
 - 7.4. Kasboeken, grootboek en registers rekening-courant, 1891-1957. 7 dl.
 - 7.5. Rekeningen, later met accountants-rapporten, 1502-1956. 30 dl., 3 port.

N.B.: 1. Van sommige legaten werd afzonderlijk rekening gedaan.

2. Van ongeveer vijftig jaren (16de eeuw en 1799-1815) zijn geen rekeningen in het archief voorhanden.

Totale omvang: 6 m. *Toegangen:* 1. J. C. G. M. Jansen en G. W. M. Snakkers, Inventaris van het archief van het XII Apostelenhuis te Maastricht, in: *Studies* 11

(1966) 135-159. 2. A. J. Flament, Inventaris der archieven van het gesticht der XII Apostelen, als Bijlage VI opgenomen in: A. J. Flament, Geschiedenis van het huis der twaalf apostelen genaamd 'de Belick' te Maastricht, 1892/93, blz. (137-184). N.B.: Deze 'inventaris' is enkel een zeer uitgebreide regeestenlijst van 60 acten (voornamelijk charters) die in het archief voorkomen. EAN 449.

Archief van de beheerders van de Stichting 'St. Maartenshuizen' te MAASTRICHT, 1716-1963.

De 'fondatie van St. Martenshuyskens' werd in 1716 opgericht volgens testamentaire beschikking van Martinus Frencken, burger van Maastricht. Het doel van de fundatie was het bieden van huisvesting aan arme, bejaarde vrouwen in de huisjes van de stichting. Aanvankelijk werd de fundatie bestuurd door twee provisorsen (directeuren), die uit de naaste familie gekozen moesten worden. Later trad er een stichtingsbestuur voor in de plaats. Het onderhavige archief is door deze beheerders gevormd. De fundatie is in 1795 niet opgeheven, noch genaast. De Prefectuur erkende dat de stichting geen openbare instelling in de zin der Republikeinse wetgeving was. De rekeningen zijn vanaf 1755 overgeleverd. Van de overige bescheiden is waarschijnlijk nog slechts een restant voorhanden.

1. Stukken betreffende de oprichting, 1716. Met retro-acta 1618-1619, 1699, 1706, 1715. 1 omsl.
2. Briefwisseling, 1771-1773, 1795, 1850-1963. 4 omsl.
3. Stukken betreffende de werkzaamheden van de stichting, 1721-1956 (fragm.). 2 omsl.
4. Stukken betreffende het financiële beheer.
 - 4.1. Rekeningen, 1755-1953. 211 omsl.
 - 4.2. Kasboeken, 1893-1956. 3 dl.
 - 4.3. Overige financiële bescheiden, 1716-1955. 2 dl., 16 omsl.

Totale omvang: 7 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 509.

**Archief van de Voorbereidingscommissie Coöperatieve Werkge-
meenschap U.A. ten behoeve van gepensioneerden in de Mijnstreek,
1963-1966.**

De commissie werd in 1966 ontbonden.

1. Notulen van vergaderingen, 1964-1966. 1 pk.

2. Briefwisseling, 1964-1966. 1 pk.

Totale omvang: 1 port. Toegang: Ontbreekt. EAN 399.

IX ARCHIEVEN VAN INSTELLINGEN OP HET TERREIN VAN HET MAATSCHAPPELIJK WERK EN DE GEZINSZORG

Archief van de Stichting 'Bijzondere Sociale Zorg Limburg', opgericht in 1953, en van de instellingen die daaraan zijn voorafgegaan, 1939-1960.

De Stichting 'Bijzondere Sociale Zorg Limburg', gevestigd te Heerlen, kwam in 1953 tot stand door het samengaan van de Stichting 'Onze Buurthuizen', en de Stichting 'Diocesaan Katholiek Wijkhuiswerk'. Het werk van beide stichtingen was gericht op gezinnen en personen in Limburg, die in maatschappelijk zwakke omstandigheden verkeerden (a-sociaal, zwak-sociaal). De ene stichting werkte via buurthuizen, de andere middels wijkhuizen. De Stichting 'Onze Buurthuizen' was in 1935 opgericht. In februari 1942 werd zij door de bezettende macht opgeheven, maar zij zette haar werkzaamheden ondergronds voort onder de naam 'Commissie Opbouwwerk Limburg'. Deze commissie werd ondergebracht in de R.K. Vereniging 'Het Limburgsche Groene Kruis'.

In 1945 werd de stichting heropgericht onder de oorspronkelijke naam. De archiefvorming werd in rechte lijn voortgezet. De stichting 'Diocesaan Katholiek Wijkhuiswerk' kwam in Limburg in 1950 tot stand, maar kwam nauwelijks tot ontplooiing. De onderhavige archiefstukken suggereren dat wij met een toevallig overgedragen restant te maken hebben, dat voornamelijk van de oorspronkelijke stichtingen afkomstig is. Door de Stichting 'Bijzondere Sociale Zorg Limburg' zijn de stukken gehergroepeerd. Laatstgenoemde stichting bestaat voort als Stichting Bijzonder Opbouw-Werk Limburg (B.O. W.L.).

1. Briefwisseling, 1944-1960. 36 omsl.
2. Stukken betreffende personele aangelegenheden, 1944-1948, 1954. 3 omsl.

3. Boekhoudkundige bescheiden, 1945-1948, 1955.

1 dl., 3 omsl.

Totale omvang: 2 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 522.

Archief van de Stichting Interparochieel Sociaal Caritatief Centrum, gevestigd te HELDEN, 1954-1970.

Het Sociaal Caritatief Centrum was een orgaan, waarin de kerkelijke en kerkelijk goedgekeurde sociaal-caritatieve instellingen samenwerkten. Per 1 januari 1972 werd het Centrum te Helden samengevoegd met dat van Venlo.

1. Stukken betreffende de oprichting, 1954. 6 omsl.

2. Jaarverslagen, 1956, 1959-1967. 1 omsl.

3. Notulen van de vergaderingen van het algemeen bestuur en van het dagelijks bestuur, 1954-1970. 11 omsl.

4. Stukken betreffende de werkzaamheden van het bureau van de stichting, 1954-1968. 10 dl., 40 omsl.

5. Boekhouding, 1954-1970 en financiële jaarverslagen, 1954-1970.

4 port.

6. Gedeponereerd archief van de Stichting Katholieke Gezinszorg Helden, 1954-1969. 10 omsl.

Totale omvang: 10 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, gestencild (exclusief de boekhouding). EAN 465, 474.

Archief van de Stichting Dekenaar Sociaal Caritatief Centrum, te THORN, 1958-1963.

'De Stichting heeft ten doel het bevorderen van een doeltreffende Parochiële Sociaal-Caritatieve zorg – in de ruimste zin des woords – in het Dekenaat Thorn, door te zijn het lichaam van overleg en samenwerking – zulks met behoud van eigen zelfstandigheid – van alle in het Dekenaat Thorn gevestigde en nog te vestigen Kerkelijke en Kerkelijk goedgekeurde sociaal-caritatieve instellingen, alsmede door het doen oprichten en/of waar nodig – oprichten van zodanige zelfstandige – instellingen in voormeld Dekenaat.'

(artikel 2 van de stichtingsacte).

1. Notulen van de bestuursvergaderingen, 1958-1963. 3 omsl.
2. Stukken betreffende de werkzaamheden van het bureau van de stichting, 1958-1963. 20 omsl.

Totale omvang: 4 port. *Toegang:* geen. EAN 486.

Archief van de St. Vincentiusvereniging, Conferentie van den heiligen Martinus te WIJK-MAASTRICHT, 1923-1946.

1. Notulenboeken van de bestuursvergaderingen, 1923-1946. 4 dl.

Totale omvang: 1 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 510.

Archief van het St. Josephcomité, Centraal Comité tot behartiging der belangen van de R.K. Nederlandse arbeiders in Duitsland, 1907-1922.

Het St. Josephcomité werd in 1907 opgericht in opdracht van het Nederlands episcopaat. Het werk van dit comité bestond hierin, de in Duitsland werkzaam zijnde katholieke arbeiders een zo goed mogelijk leefklimaat te verschaffen door te zorgen voor goede kosthuizen, drankmisbruik te bestrijden, informatiebureau's in te richten en alle andere voorzieningen te treffen ter voorkoming, dat de arbeiders in godsdienstig en zedelijk opzicht aan gevaren zouden worden blootgesteld. De onderhavige archiefstukken zijn door paters Franciscanen verzameld na beëindiging van de werkzaamheden van afgevaardigden van het comité in verschillende Duitse steden.

1. Reglementen van het St. Josephcomité en de 'Vereeniging Nederland', (1907). 1 omsl.
2. Briefwisseling tussen internationale kerkelijke autoriteiten, 1907-1908. Ten dele in afschrift. 1 dl., 1 omsl.
3. Verslagen van de werkzaamheden van het St. Josephcomité in verscheidene Duitse steden, 1908-1922. 6 dl.

Totale omvang: 1 port. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 557.

Archief van de Stichting 'Werkplaatsen Aangepaste Arbeid - MAASTRICHT' (W.A.A.M.), 1954-1959.

De Stichting W.A.A.M. werd in 1954 opgericht. Zij stelt zich ten

doel het verschaffen van arbeid aan gehandicapte personen die middels de vrije arbeidsmarkt geen arbeidsplaats kunnen verwerven.

1. Acte van oprichting, 1954. Afschrift. 1 st.
2. Jaarverslagen, 1955-1959. 1 omsl.
3. Notulen van de vergaderingen van het algemeen bestuur, 1954-1959. 1 omsl.
4. Briefwisseling, 1954-1959. 6 omsl.
5. Financiële en boekhoudkundige bescheiden. 1 omsl.
6. Notulen van de vergaderingen van de 'Bouwcommissie W.A.A.M.', 1958. 1 omsl.

Totale omvang: 2 port. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 412.

Archief van de vereniging 'Pro Juventute' te MAASTRICHT, 1899.

In de statuten staat: 'De Vereniging "Pro Juventute" heeft ten doel bestrijding van de criminaliteit van jeugdige personen in het arrondissement Maastricht en bestudering van de daarmee samenhangende toestanden en vraagstukken'. De aanwezige archiefstukken vormen een toevallig restant.

1. Stukken betreffende de opstelling van de statuten en de koninklijke goedkeuring van de vereniging, 1899. 1 dl., 1 omsl.
2. Vragenlijst, z.j. 1 st.

Totale omvang: 1 port. *Toegang:* geen. EAN 536.

X ARCHIEVEN VAN INSTELLINGEN OP HET TERREIN VAN DE VOLKSHUISVESTING

Archief van de Stichting 'Thuis Best' te HEERLEN, 1925-1968.

De stichting werd in 1925 opgericht om goede huisvesting van de arbeiders werkzaam bij de Limburgse mijnen te bevorderen. Haar statuten werden regelmatig gewijzigd teneinde de stichting te doen functioneren op terreinen van de bouw, verbetering, exploitatie en verkoop van woningen. Door inkrimping van de mijnindustrie en de daaruit voortvloeiende sluiting van mijnbedrijven werd de primaire doelstelling van de stichting achterhaald. In 1968 werd de stichting ontbonden in dier voege dat de activa en passiva overgedragen werden aan het Algemeen Mijnwerkersfonds (A.M.F.) en het Beambtenfonds van de Mijnindustrie (B.F.M.), terwijl het beheer en het personeel overging naar het Administratiekantoor Zuid-Limburg (A.Z.L.).

1. Stukken betreffende de oprichting en wijzigingen van de statuten, 1925, 1939, 1948, 1965. 1 omsl.
2. Accountantsrapporten, overgaande in jaarstukken, 1925-1967. 5 port.
3. Agenda's, bijlagen en notulen van de vergaderingen van het algemeen bestuur, 1925-1968. 1 dl., 6 port.
4. Agenda's, bijlagen en notulen van de vergaderingen van het dagelijkse bestuur, 1925-1968. 1 dl., 23 port.
5. Stukken betreffende het personeel, de interne organisatie, de spaarraad, de stichting pensioenfonds, en de contacten van de stichting met derden, 1925-1968. 20 port.
6. Leggers van de onroerende goederen, alsmede acten van verwerving en hypothecaire zekerheidsstelling, 1925-1965. 2 dl., 9 port.

7. 'Mutatieregisters', registers van veranderingen in het verhuur van de woningen, 1951-1968. 10 port.
8. Overige stukken betreffende bouw, herbouw, verbetering, exploitatie en verkoop van woningen, 1925-1968. 15 port.
9. Stukken betreffende de liquidatie, 1968. 1 port.

Totale omvang: 12 m. *Toegang:* Registratuurplan voor de groepen 5 en 8. EAN 626.

Archief van de Limburgse Katholieke Bond van Woningbouwverenigingen, 1949-1965.

Deze bond werd opgericht in 1949. Aan de oprichting waren drie jaren van overleg voorafgegaan, teneinde onder meer de verhouding met de bestaande Centrale van woningbouwverenigingen 'Ons Limburg' te regelen. Het onderhavige archief is ten kantore van de K.A.B.-Limburg gevormd. Het is kennelijk niet compleet: notulen, bestuurlijke briefwisseling en boekhouding ontbreken. Omtrent de lotgevallen van deze archiefstukken tasten wij in het duister.

1. Stukken voortgekomen uit de contacten van het bestuur met de bij de Bond aangesloten woningbouwverenigingen, 1949-1965. ca. 100 omsl.
2. Stukken voortgekomen uit de contacten van het bestuur met andere organisaties, 1949-1965. 5 omsl.

Totale omvang: 4 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, gestencild. EAN 464.

XI OVERIGE ARCHIEVEN

Archief van de 'Stichting Limburg 1940', 1940-1950.

De Stichting Limburg 1940 werd 3 juni 1940 opgericht op instigatie van de Commissie Oorlogsschaden (Commissie Van Leeuwen). De stichting stelde zich ten doel het economisch leven in Limburg te stimuleren door het verlenen van credieten. Aanvankelijk beperkte de stichting zich tot het inventariseren van oorlogsschade. Deze werkzaamheden droeg zij vrij spoedig over aan de Schade-Enquêtecommissie. De stichting ontving haar financiële middelen voor het overgrote gedeelte van het Rijk. Ingevolge de Wet op de Materiële Oorlogsschaden werd de stichting in 1950 ontbonden.

- | | |
|----------------------------------------------------------------------|----------|
| 1. Stukken betreffende de oprichting, 1940. | 1 omsl. |
| 2. Jaarverslagen, 1940-1949. | 1 omsl. |
| 3. Verslagen van de bestuursvergaderingen, 1940-1950. | 1 omsl. |
| 4. Stukken betreffende de werkzaamheden van de stichting, 1940-1950. | 10 port. |
| 5. Stukken betreffende de liquidatie van de stichting, 1950 | 1 omsl. |

Totale omvang: 11 port. *Toegang:* Inventaris, in bewerking. EAN 466.

Archief van de stichting 'Limburgs Volksherstel' 1946-1948.

In februari 1946 werd de Stichting 'Limburgs Volksherstel' opgericht, met het doel een administratief apparaat ter beschikking te stellen aan de verenigingen en stichtingen, die zich bezig hielden met het lenigen van de na-oorlogse nood in de provincie Limburg. De provinciale stichting vormde een onderdeel van de landelijke organisatie 'Nederlands Volksherstel'. Voor haar werkzaamheden beschikte

de provinciale stichting over een bureau te Roermond, alsmede over zes contact-secretarissen in de provincie. Op 28 mei 1948 werd de stichting geliquideerd en trad het Provinciaal Opbouworgaan in haar plaats. Het onderhavige archief is op het bureau gevormd.

- | | |
|-----------------------------------------------------------------------|---------|
| 1. Notulen van de vergaderingen van het dagelijks bestuur, 1946-1948. | 1 omsl. |
| 2. Briefwisseling aangaande geldelijke uitkeringen, 1946-1948. | 2 port. |
| 3. Briefwisseling aangaande overige zaken, 1946-1948. | 2 port. |

Totale omvang: 7 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 514.

Archief van de Stichting 'Veritas', voorheen Comité 'Dagblad Veritas', 1944-1968.

In september 1944 werd op last van de overheid de uitgave van 'De Limburger Koerier' gestaakt. Het Comité 'Dagblad Veritas' gaf daarop onder haar eigen naam een dagblad uit, hierbij gebruik makend van het druk- en verspreidingsapparaat van 'Neerlandia', de voormalige uitgever van 'De Limburger Koerier'. In 1945 werd de naam 'Veritas' gewijzigd in 'Gazet van Limburg'. In hetzelfde jaar werd het comité omgezet in een stichting. Vier jaar later droeg de stichting het recht van uitgave over aan 'Neerlandia'. De Stichting Veritas fungeert sindsdien als beheersorgaan van de 'Gazet van Limburg', die na een aantal naamsveranderingen momenteel onder de naam 'De Limburger' verschijnt.

- | | |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|
| 1. Stukken betreffende de oprichting, 1945. | 1 omsl. |
| 2. Statuten, 1949, 1951. | 1 omsl. |
| 3. Stukken betreffende de inschrijving van stichting 'Veritas' in het openbaar stichtingsregister, 1959-1960. | 1 omsl. |
| 4. Notulen van de algemene bestuursvergaderingen, 1945-1951. | 1 omsl. |
| 5. Notulen van de vergaderingen van het dagelijks bestuur, 1944-1946, 1948-1949, 1952-1964, 1966-1969. | 1 omsl. |
| 6. Stukken betreffende wijzigingen in de samenstelling van het bestuur, 1946, 1958-1960, 1963. | 1 omsl. |
| 7. Notulen van de vergaderingen van de door 'Veritas' ingestelde 'Werkcommissie', 1956. | 1 omsl. |

8. Notulen van de vergaderingen van de redactieraad van de 'Gazet van Limburg' ('De Limburger'), 1951-1969. 2 omsl.
9. Stukken betreffende wijzigingen in de samenstelling van de redactieraad, 1956. 1 omsl.
10. Stukken betreffende de benoeming van directeuren en hoofdredacteuren, 1954-1956, 1959-1961, 1963-1964. 3 omsl.
11. Stukken betreffende de naamsverandering van 'De Gazet van Limburg' in 'De Nieuwe Limburger', 1955. 1 omsl.
12. Stukken betreffende de instelling en verlening van de 'Veritasprijs', 1961-1962. 1 omsl.
13. Stukken inzake de verhouding tussen de Stichting 'Veritas' en Uitgeversmaatschappij 'Neerlandia', 1944, 1946, 1948-1949, 1955-1958. 4 omsl.
14. Financiële bescheiden, 1945-1947, 1949-1960. 12 omsl.

Totale omvang: 7 port. Toegang: Ontbreekt. EAN 452.

Archief van het notariskantoor Jaspers te KLIMMEN, 1852-1948, met retro-acta tot 1752.

Het onderhavige archief bestaat uit het notariëel archief, zonder het notariëel protocol (minuten, registers, repertoria). De notariële protocollen van de notarissen Jaspers en A. V. M. Lemmens berusten bij de beheerder van de notariële archieven van de griffie der arrondissementsrechtbank te Maastricht. De notariële protocollen van de notarissen N. J. Bex (1852-1891), te Klimmen, J. A. Lemmens, (1859-1881), te Heerlen, en A. V. M. Lemmens (1892-1921), te Klimmen berusten tot 1895 in de rijksarchiefbewaarplaats in Limburg. De dossiers zijn gevormd door de notarissen die elkaar hebben opgevolgd. De praktijkboekhouding en de privé-boekhoudingen van de notarissen en hun familieleden lopen door elkaar heen.

1. Dossiers en bescheiden (w.o. kladregisters) die gediend hebben voor de opmaking van het notariëel protocol, 1852-1934, met retro-acta tot 1752.

190 port., 23 dl.

N.B.: De stukken zijn achtereenvolgens ontvangen en opgemaakt door de notarissen N. J. Bex (1852-1891), A. V. M. Lemmens (1892-1921) en M. H. Th. Jaspers (1919-1934), allen te Klimmen en J. A. Lemmens (1859-1881) te Heerlen.

2. Praktijkboekhouding, registers op de administratie van hypotheeken, pachten en verzekeringen, vermengd met privé-boekhoudingen, 1891-1948.

21 port., 57 dl.

Totale omvang: 211 port., 80 dl. *Toegang:* a. Overzichtsstaat, getypt. b. Klappers (klad). EAN 612.

Archief van de 'St. Lucas'-vereniging te MEIJEL, 1941-1958.

De vereniging vormde een onderlinge ziektekostenverzekering met een bescheiden werkgebied.

1. Statuten, 1941. 1 dl.
2. Notulen van de bestuursvergaderingen, 1946-1952. 1 dl.
3. Briefwisseling, 1951-1958. 4 port.
4. Financiële bescheiden, 1948-1958. 2 dl., 2 omsl.

Totale omvang: 5 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 681.

Archief van de Vereniging 'Oranje Comité' te MAASTRICHT, 1936-1950.

De vereniging 'Oranje Comité' werd opgericht in 1936. Zij stelde zich ten doel het voorbereiden, verzorgen en leiden van feesten op de verjaardagen van leden van het Koninklijk Huis, alsmede op nationale feestdagen.

1. Statuten en huishoudelijk reglement, 1936-1938. 1 omsl.
2. Notulen van de ledenvergaderingen, 1936-1939. 1 dl., 1 omsl.
3. Stukken betreffende activiteiten van de vereniging (waarin opgenomen de briefwisseling hierover), 1937-1939, 1950. 9 omsl.

Totale omvang: 1 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, gestencild. EAN 83.

Archief van het Werkcomité Limburg van 'Varend Nederland', 1956-1957.

In 1956 bereikte prinses Beatrix de 18-jarige leeftijd. Vanuit de scheepvaartwereld werd een comité opgericht, dat zich ten doel stelde gelden in te zamelen voor een zeilvaartuig, dat aan de prinses aangeboden zou worden. In elke provincie werd een werkcomité opgericht.

1. Stukken betreffende de samenstelling van het Werkcomité Limburg, 1956. 1 omsl.
2. Briefwisseling, 1956-1957. 2 omsl.
3. Stukken betreffende het geldelijke resultaat van de actie in de provincie Limburg, 1957. 1 omsl.

Totale omvang: 4 omsl. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 664.

Archief van het Burger Comité Vertrekkende Militairen (BU-COMI), afdeling MAASTRICHT, 1946-1950.

Het comité stelde zich ten doel aan de militairen van het 14de Regiment Infanterie ontspanningsavonden aan te bieden, voordat de militairen naar het toenmalige Nederlandsch Indië vertrokken. Bij terugkeer van de militairen werd een welkom georganiseerd. In 1950 beëindigde het comité haar werkzaamheden en droeg de secretaris het archief over.

1. Stukken betreffende de oprichting, 1946-1947. 3 omsl.
2. Jaarverslag over 1948/1949, 1949. 1 st.
3. Notulen van bestuurs- en ledenvergaderingen, 1946-1950. 1 omsl.
4. Financiële bescheiden, 1948. 2 omsl.
5. Krantenknipsels, 1947-1950. 1 omsl.

Totale omvang: 1 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 123.

Archief van de provinciale commissie van het 'Nationaal Instituut Steun Wettig Gezag' (N.I.S.W.G.), opgericht 1948.

'Met instemming van de regering heeft zich een instituut gevormd, dat zich ten doel stelt, voortdurend medewerking te verlenen aan door de regering te vormen organen tot steun van het gezagsapparaat. Het instituut draagt de naam van 'Instituut Steun Wettig Gezag' en zal optreden in landelijk, gewestelijk en plaatselijk verband. De leiding berust bij een nationale commissie. De organisaties welke zich tot dusverre op dit gebied hebben bewogen, te weten: De Bijzondere Vrijwillige Landstorm, Volksweerbaarheid, de voormalige Binnenlandse Strijdkrachten, Nationale Bijstand, Organisatie Natio-

nale Hulp en de Vereniging van Vrijwillig Politiepersoneel stelden haar werkkraft en ervaring tesamen met andere groepen uit de bevolking ter beschikking van het instituut'. (Keesings Historisch Archief 1948, no. 880, blz. 7572).

Het onderhavige archief is afkomstig van de secretaris van de commissie in de provincie Limburg.

1. Ingekomen stukken, 1948-1957. 6 omsl.
2. Uitgegane stukken, 1948-1956. 1 omsl.
3. Brochures en stukken van uiteenlopende aard, 1949-1950. 1 omsl.

N.B.: Uit de stukken blijkt dat er notulen zijn gemaakt. Deze zijn niet overgeleverd.

Totale omvang: 2 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 125.

Archief van de Vereniging voor Vreemdelingenverkeer (V.V.V.) te HEERLEN, opgericht 1929, 1929-1959.

1. Stukken betreffende de oprichting, 1928-1929 en de koninklijke goedkeuring, 1932-1936. 2 omsl.
2. Jaarverslagen, 1929-1938. 1 omsl.
3. Notulen van bestuursvergaderingen, 1929-1942, en ledenvergaderingen, 1929-1930. 1 omsl.
4. Ledenlijsten, 1933-1940. 1 omsl.
5. Stukken betreffende de contacten met de leden, de Algemene Nederlandse Vereniging voor Vreemdelingenverkeer (A.N.V.V.), de Limburgse Federatie van Verenigingen voor Vreemdelingenverkeer (L.F.V.V.) en de Zuid-Limburgse Federatie van Verenigingen voor Vreemdelingenverkeer (Z.L.V.V.), 1929-1959. 13 omsl.
6. Boekhouding, 1929-1941, 1946-1948. 4 dl., 2 omsl.
7. Verslagen van de kascommissie, 1929-1950. 1 omsl.
8. Stukken betreffende activiteiten, voornamelijk betreffende de publicaties ter stimulering van het vreemdelingenwezen in de mijnstreek, 1929-1939. 1 port.

Totale omvang: 3 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 526.

Archief van het Nederland-Amerika Instituut, afdeling Limburg, 1952-1971.

Het archief omvat in chronologische volgorde de notulen en de briefwisseling betreffende bijeenkomsten en evenementen, georganiseerd door het Instituut, 1952-1971.

Totale omvang: 20 port. *Toegang:* ontbreekt. EAN 671.

Archief van de 'Grande Société' MAASTRICHT, opgericht 1760, in 1907 gefuseerd met de sociëteit 'Emulatie' te Maastricht, sindsdien geheten 'Grote Sociëteit en Emulatie', 1760-1922.

1. Statuten, 1760-1863. 3 dl.
2. Notulen van de bestuursvergaderingen, 1863-1883. 2dl.
3. Registers van ballotage van leden, alsmede registers van leden van de buitensoci  teit 'Slavante', 1760-1780, 1866-1883, 1886-1894, 1907-1922. 9 dl.
4. Klachtenboeken, 1837-1873. 2 dl.
5. Kasboeken, 1839-1866, 1874-1901. 2 dl.
6. Stukken betreffende muziekkuitvoeringen door militaire muziekkorpsen, 1869-1879. 1 omsl.

N.B.: Een ander gedeelte van het archief van deze instelling wordt bewaard in de archiefbewaarpplaats van de gemeente Maastricht.

Totale omvang: 6 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 502.

Archief van de Sociëteit 'Momus' te MAASTRICHT, opgericht in 1839, geliquideerd in 1939.

1. Register houdende de obligaties der sociëteit, 1899-1938. 1 dl.
2. Stukken betreffende de liquidatie, 1931-1939. 1 port.

Totale omvang: 2 port. *Toegang:* geen. EAN 503.

N.B.: Een deel van dit archief wordt bewaard in de archiefbewaarpplaats van de gemeente Maastricht.

Archief van de Emma - Hoensbroek Combinatie, voorheen de R.K.

Sportvereniging Staatsmijn Emma te Treebeek, opgericht in 1917,
1922-1964.

1. Stukken betreffende het ledenbestand, 1927-1963. 2 port., 1 omsl.
2. Stukken betreffende de werkzaamheden, 1922-1964. 2 port.
3. Financiële bescheiden, 1945-1948, 1958-1959. 3 dl.

Totale omvang: 5 port. Toegang: ontbreekt. EAN 302

XII ARCHIEVEN VAN PERSONEN

Archief van Mgr. D. Th. E. BEEL (1910-).

Het archief van Mgr. D. Th. E. Beel bevat uitsluitend stukken betreffende instellingen en organisaties, waarin hij de hier volgende functies bekleedde uit hoofde van zijn aalmoezenierschap van sociale werken te Maastricht, (1948-1955).

1. Stukken, ontvangen en opgemaakt als medeoprichter van de Centrale Caritas te Maastricht, 1949. 1 omsl.
2. Stukken ontvangen en opgemaakt als geestelijk adviseur van de Algemene R.K. Ambtenarenvereniging (A.R.K.A.), afdeling Maastricht, 1948-1955. 1 pk.
3. Stukken ontvangen en opgemaakt als bestuurslid van de Diocesane Centrale Roermond, en van de plaatselijke afdeling Maastricht van de R.K. standsorganisatie 'St. Adelbert', 1949-1955. 1 pk.
4. Stukken ontvangen en opgemaakt als bestuurslid van de Katholieke Vereniging voor Gezinsvoogdij en Patronage in het arrondissement Maastricht, 1949-1953. 1 omsl.
5. Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van de 'Commissie Woningprobleem Stokstraat e.o.', ingesteld door de Centrale Caritas te Maastricht, 1952-1954, met retro-acta, 1946-1950. 1 omsl.
6. Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van de door de gemeente Maastricht ingestelde 'Commissie voor het uitbreidingsplan en Woningbouw', 1949-1954. 1 pk.
7. Stukken ontvangen en opgemaakt als bestuurslid van de Bouwvereniging 'St. Servatius' te Maastricht en als lid van de door haar ingestelde 'Commissie van Bijstand tot huisvesting van Ouden van Dagen', 1951-1952. 1 omsl.
8. Stukken ontvangen en opgemaakt als voorzitter van de Katholieke Jeugdraad in oprichting te Maastricht, 1949-1953. 1 omsl.
9. Stukken ontvangen en opgemaakt als voorzitter van het bestuur van de Stich-

- ting 'Pater Fortisschool' te Maastricht, 1951-1955. 1 omsl.
10. Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van de commissie 'Asocialiteit', ingesteld door de Centrale Caritas te Maastricht, 1951-1953, welke mede geleid heeft tot de 'Stichting Bijzondere Sociale Zorg Maastricht', 1953-1954. 2 omsl.
11. Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van het 'Comité voor Ontspanning voor Ouden van Dagen' (C.O.O.D.), opgericht door de Centrale Caritas Maastricht, 1949. 1 omsl.
12. Stukken ontvangen en opgemaakt als bestuurslid van de Stichting 'Tehuis voor Meisjes', voortgekomen uit de commissie 'Doorgangshuis van de Centrale Caritas' te Maastricht, 1953-1955. 1 omsl.
13. Stukken ontvangen en opgemaakt als bestuurslid van het 'Burgerlijk Armbestuur' te Maastricht, 1950-1955. 2 port.

Totale omvang: 5 port. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 653.

Archief van A. P. E. VAN DEN BOSCH (1901-1951).

1. Dagboeken, 1923-1928, 1947-1950. 3 dl.
2. Briefwisseling over persoonlijke aangelegenheden, 1927-1933, 1948-1950. 3 omsl.
3. Stukken ontvangen en opgemaakt als kapelaan te Nederweert in zijn functie van directeur van het jeugdwerk aldaar, 1927-1930. 1 omsl.
4. Stukken ontvangen en opgemaakt als kapelaan te Horst belast met het adviseurschap van verschillende vak- en standsorganisaties aldaar, 1931-1935. 6 omsl.
5. Stukken ontvangen en opgemaakt als assistent van aalmoezenier Roncken te Venlo, belast met de zorg voor de R.K. Fabrieksarbeidersbond 'St. Willibrordus' te Venlo en te Tienray, 1933-1936, met retro-acta 1928. 11 omsl.
6. Stukken ontvangen en opgemaakt als geestelijk verzorger, verbonden aan het St. Vincentius-tehuis 'De Stokershorst' te Nederweert, 1935-1938, met retro-acta 1924-1928. 1 omsl.
7. Stukken ontvangen en opgemaakt uit hoofde van zijn betrokkenheid bij de Bisschoppelijke Hulpactie te Heerlen, daarna als secretaris van het 'Comité voor Hulp en Toezicht Politieke Delinquenten', 1944-1947. 1 omsl.
8. Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van het bestuur van de Stichting Toezicht op politieke verdachten en jeugdige delinquenten, 1946. 1 omsl.

Totale omvang: 5 port. en 1 dl. *Toegang:* Meerdere overzichtsstaten, gestencild. EAN 512, 578.

Archief van Martinianus BRIELS O.F.M., (1883-1967).

Stukken ontvangen en opgemaakt als oud-geestelijk adviseur van de vereniging van R.K. Mijntechnici in Limburg 'Sint Clemens', inzake de heroprichting der vereniging, 1952-1955. 1 omsl.

Totale omvang: 1 omsl. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 261.

Archief van Ch. H. G. M. CAMP (1879-1918).

Stukken ontvangen en opgemaakt als aalmoezenier van sociale werken te Roermond inzake het arbeidsconflict tussen de Nederlandsche R.K. Metaalbewerkerbond en de Machinefabriek en IJzergieterij van P. Konings te Swalmen, 1916. 2 omsl.

Totale omvang: 1 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, gestencild. EAN 49.

Archief van P. L. H. CREMERS (1890-1959).

Het archief van P. L. H. Cremers valt uiteen in twee hoofdgroepen. De eerste hoofdgroep bevat de stukken die voortgekomen zijn uit verschillende door Cremers beklede functies. Daarnaast was Cremers een verwoed verzamelaar van boeken, tijdschriften, pamfletten, brochures en krantenknipsels over onderwerpen van velerlei aard. Zijn bibliotheek is verdeeld. Een aantal pamfletten en krantenknipsels zijn met het archief overgedragen. Deze stukken zijn in de tweede hoofdgroep samengebracht.

1. Stukken ontvangen en opgemaakt in zijn functies van:

1.1. Lid van het bestuur van de Nederlandse Bond van Gemeente-ambtenaren, 1905-1925. 1 pk.

1.2. Lid van de Provinciale Staten in de provincie Limburg, 1926-1934. 3 port.

1.3. Lid van het directorium der Limburgsche Liga, 1925-1932. 1 omsl.

1.4. Lid van de Raad van Commissarissen van de N.V. Waterleidingmaatschappij voor Zuid-Limburg, 1926-1934. 2 port.

1.5. Voorzitter van de afdeling Sittard van de Algemene Rooms-Katholieke Ambtenaren-vereniging, A.R.K.A., 1918-1936. 1 omsl.

1.6. Lid van de Raad van Toezicht van de R.K. Inkoopvereniging 'Limburgia' te Geleen, 1919. 1 omsl.

1.7. Voorzitter van de R.K. Middenstandsvereniging 'St. Nicolaas' te Nuth,
1926-1959. 3 port., 1 omsl.

N.B.: Tussen de stukken bevinden zich archiefbescheiden, die afgedwaald zijn uit het gemeente-archief van Nuth. Cremers was burgemeester van Nuth van 1917-1927.

2. Door hem verzamelde stukken betreffende:

2.1. Preken van de Z. E. H. America, pastoor o.a. te Ottersum, 1867-1904.

3 port.

2.2. De gemeente Nuth en haar geschiedenis. 1 pk.

2.3. Verkiezingsactiviteiten in verband met zijn candidaatstelling voor de Provinciale Staten van Limburg en voor de Staten Generaal, z.j.

2 dl., 3 omsl.

2.4. De voorstellen tot samenvoeging van Gemeenten in Zuid Limburg, 1921.

1 omsl.

2.5. De invoering van de Warenkeuringswet, 1923-1925. 1 omsl.

2.6. De Limburgsche Liga, 1925-1926, 1932. 1 pk.

2.7. De 'Werkgemeenschap Limburg', afdeling Nuth, 1945-1946.

1 pk., 1 omsl.

2.8. De overname van het blad: 'Het Zuiden' te Sittard en de fusie daarvan met 'De Nieuwe Limburger' te Sittard, 1925-1926. 1 pk.

2.9. Het Limburgsch Thuisfront, 1946-1949. 1 pk.

Totale omvang: 13 port. *Toegang:* ontbreekt. EAN 32, 387, 601.

Archief van F. J. CROMBAG (1904-1971).

1. Stukken betreffende zijn functie van chef van de afdeling Maatschappelijk Werk bij de Staatsmijnen in Limburg, 1947-1954. 2 omsl.

2. Stukken ontvangen en opgemaakt als bestuurslid van de afdeling Centraal Beheer der Staatsmijnen van de Katholieke Vereniging van Mijnbeambten, 1946-1953. 1 pk.

3. Stukken ontvangen en opgemaakt als bestuurslid van het Studiefonds Limburg, 1946-1964. 2 port.

4. Stukken ontvangen en opgemaakt als bestuurslid van de R.K. Opleiding voor Gezinsverzorgsters 'Maria Heem', gevestigd te Sittard, 1946-1964.

1 pk.

5. Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van de Katholieke Vereniging van Maatschappelijke Werkers 'Dr. Ariëns', afdeling Mijnstreek, 1949-1952.

1 omsl.

Totale omvang: 3 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 399.

Archief van HUB. M. J. DASSEN (1909-)

1. Stukken ontvangen en opgemaakt als reserve-kapitein van het Militair Gezag, belast met de leiding van de Sectie Arbeid in de provincies Groningen en Friesland, 1945. 16 omsl.
2. Stukken betreffende de stichting 'Herstel Limburg 1945', ontvangen in zijn functie van lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal, 1946 1 omsl.
3. Stukken ontvangen en opgemaakt als Landdrost van het geannexeerde Drost-ambt Tuddern, 1946. 1 omsl.

Totale omvang: 2 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, geschreven. EAN 580.

Archief van H. J. H. DERCKX (1900-1964)

1. Stukken ontvangen en opgemaakt als kerkmeester van de parochie van de H. Nicolaas te Meijel, 1873-1964.
 - 1.1. Stukken betreffende het beheer van de bezittingen en het kerkgebouw, 1873-1962. 3 port., 6 omsl.
 - 1.2. Stukken betreffende het financiële beleid, 1900-1963. 12 dl., 4 omsl.
 - 1.3. Stukken ontvangen en opgemaakt door het kerkbestuur optredend als armbestuur en als bestuur van het bejaardengesticht 'St. Joseph' te Meyel, 1896-1951. 2 dl., 5 omsl.
2. Verzameling van andere stukken betreffende de parochie, door Derckx aangelegd:
 - 2.1. Stukken afkomstig uit het archief van de parochie Meyel, betreffende de zielzorg en de geschiedenis daarvan, 1900-1964. 1 dl., 9 omsl.
 - 2.2. Stukken afkomstig van schoolbestuur van de lagere scholen te Meyel, 1898-1967. 8 dl., 37 omsl.

Totale omvang: 9 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, gestencild. EAN 446.

Archief van J. H. ENSINCK (1910-)

1. Stukken ontvangen en opgemaakt als secretaris en als bestuurslid namens de K.A.B. van de Kring Zuid en de Diocesane Bond 'Jonge Werkman', sinds 1945 'Katholieke Arbeidersjeugdbeweging' geworden, mede bevattend stukken ont-

vangen en opgemaakt tijdens oorlogsjaren en bevrijding in zijn betrokkenheid bij de problematiek van de wederopbouw van vak- en standsorganisaties na de oorlog, 1931-1935. 2 port.

N.B.: Bij de inventarisatie zal een onderscheid gemaakt worden tussen het verenigingsarchief en de persoonlijke stukken.

2. Stukken ontvangen en opgemaakt als secretaris van de plaatselijke Raad van de Nederlandsche Unie te Maastricht, 1940-1941. 3 omsl.

3. Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van het 'Centraal Contact van de Industriële Arbeid Maastricht en Omstreken', 1944-1963. 2 omsl.

N.B.: Het Centraal Contact was een overlegorgaan tussen werkgevers, werknemers en de plaatselijke overheid.

4. Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van het 'Comité van Overleg' in de gemeente Maastricht, 1945. 1 omsl.

5. Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van de Commissie van zeven vertrouwensmannen te Maastricht inzake het 'Besluit Tijdelijke Voorziening Gemeenteraden', 1945. 1 omsl.

6. Stukken voortgekomen uit zijn contacten met de Katholieke Staatkundige Vereniging, 1945. 1 omsl.

7. Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van de 'Commissie van Advies inzake de lokale overheidszorg op sociaal en hygiënisch terrein', zijnde een commissie van de gemeenteraad van Maastricht, 1949-1956. 1 omsl.

8. Stukken ontvangen en opgemaakt als secretaris van de Raad van commissarissen van de woningbouwvereniging 'St. Servatius' te Maastricht, 1949. 1 omsl.

9. Stukken ontvangen en opgemaakt als buitengewoon lid van Gedeputeerde Staten van Limburg wegens de annexatie van gemeenten, 1951. 1 omsl.

Totale omvang: 3 port. *Toegang:* Overzichtsstaten, gestencild. EAN 37, 61, 245, 594.

Archief van M. GIELEN (1838-1937).

1. Briefwisseling betreffende benoemingen en ontslagen, 1927-1931, met getuig-schriften, 1898, 1910, 1928, 1930. 3 omsl.

2. Copie-brievenboek, 1936-1939. 1 dl.

3. Stukken ontvangen en opgemaakt als bouwkundig opzichter en als architect-bouwkundige, 1905-1937. 6 port.

N.B.: De stukken zijn dossiersgewijze per bouwwerk opgeborgen. Deze dossiers zijn slechts ten dele compleet. Gielen heeft alleen de stukken bewaard die hij als opzichter in handen kreeg (plan, bestek, foto's e.d.). Het betreft bouwwerken in geheel Nederland.

Totale omvang: 7 port. *Toegang:* J. C. G. M. Jansen, Inventaris van het archief M. Gielen, bouwkundig opzichter, in: *Studies* 17(1972) 75-79. EAN 646.

Archief van P. F. J. H. GOOSSENS (1887-1972).

1. Stukken ontvangen en opgemaakt als moderator van de R.K. Studentenvereniging 'Sanctus Servatius' te Maastricht, 1915-1921. 6 dl., 2 omsl.
2. Stukken ontvangen en opgemaakt als directeur van de R.K. Militairen-vereniging te Maastricht, en als zodanig mede betrokken bij de oprichting van de R.K. Onderofficiersvereniging 'St. Martinus' te Maastricht, 1915, 1920-1924. 3 omsl.
3. Stukken ontvangen en opgemaakt als directeur van het R.K. Patronaat van de parochie St. Servaas te Maastricht, 1919-1920. 3 omsl.
4. Stukken ontvangen en opgemaakt als pastoor van de parochie Grashoek te Helden, 1933-1936. 2 omsl.
5. Foto's door Goossens verzameld, voor het overgrote deel betrekking hebbende op door hem uitgeoefende functies, 1905-1957. 2 port.

N.B.: Deze fotocollectie moet nog naar functie onderscheiden worden.

Totale omvang: 3 port. (EAN 593) 1 port. (EAN 106). *Toegang:* Overzichtsstaten, getypt. EAN 106, (staat nr. 148, 149, 151, 152). EAN 593.

Archief van HENRI G. M. HERMANS (1874-1949).

Hermans heeft zijn archiefstukken gegroepeerd rond een veertigtal onderwerpen. Het verzorgen van een publicatie over dat onderwerp was bijna steeds de reden van deze dossiersgewijze archiefvorming. Deze ordening is gehandhaafd. Wij volstaan hier met het geven van een overzicht van de functies welke door Hermans zijn vervuld. De jaartallen geven de periode aan, gedurende welke deze functie bekleed werd. Bij de inventarisatie zal over de uiteindelijke wijze van ordening beslist worden.

1. *Journalistieke werkzaamheden.*

- 1.1. Schrijver en uitgever van het 14-daags krantje in Cuyck: 't Politieke Buurke', 1894.

- 1.2. Redacteur van 'Boxmeers Weekblad', 1896-1903 (tot zijn vertrek uit Boxmeer).
 - 1.3. Redacteur van het weekblad van de Volksbond voor de drie Zuidelijke Bisdommen: 'De Volksbode', 1904-1908.
 - 1.4. Medewerker van 'De Volksbanier' in het Bisdom Haarlem, 1904-1918.
 - 1.5. Medewerker van 'De Katholieke Werkman' in het Bisdom Utrecht, 1904-1918.
 - 1.6. Hoofdredacteur van 'Het Katholieke Volk' (later voortgezet als 'De Volkskrant'). 1909-1918.
 - 1.7. Hoofdredacteur van 'Het Roer', 1922-1925.
 - 1.8. Hoofdredacteur van 'Lering en Leiding', 1925-1940.
2. *Functies en lidmaatschappen in Sociale Organisaties en Vakorganisaties.*
 - 2.1. Oprichter van de afdeling Boxmeer van de R.K. Volksbond, 1898.
 - 2.2. Voorzitter van de Nederlandsche R.K. Typografenbond, 1901-1904.
 - 2.3. 'Secretaris van de arbeid' te Maastricht, (vrijgestelde ter behartiging van arbeidersbelangen), 1903.
 - 2.4. Secretaris van de Federatie van R.K. Diocesane Bonden tot bevordering der Christelijke matigheid en tot bestrijding van alcoholisme 'Sobriëtas', 1904-1918.
 - 2.5. Secretaris van de Armenraad te Maastricht, 1913-1918.
 - 2.6. Voorzitter van de Federatie van R.K. Volks- en Werkliedenbonden in Nederland, 1920-1925.
 - 2.7. Bestuurslid van het Nederlandsch R.K. Werkliedenverbond, 1925-1940.
 3. *Functies in het politieke leven.*
 - 3.1. Lid van de Gemeenteraad te Maastricht, (1909-1913).
 - 3.2. Lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal, 1918-1942.

Totale omvang: 14 port. *Toegang:* Lijst op onderwerpswijze dossiers, getypt. EAN 675.

Archief van G. M. DE HEUS (1924-).

Het archief van G. M. de Heus omvat voor het merendeel stukken door hem ontvangen en opgemaakt in zijn functie van vrijgestelde vakbondsleider der Katholieke standsorganisatie van de Werknemende Middenstand, alsmede enige kleine dossiers, voortgekomen uit zijn activiteiten inzake de Katholieke Actie te Maastricht.

1. Stukken betreffende de Kath. Actie en het Apostolaat van het front te Maastricht, 1945. 1 port.
2. Stukken betreffende de Katholieke Actie en de Katholieke Jonge Middenstandsvereniging K.J.M.V. te Maastricht, 1945-1946, met retro-acta 1932. 1 st., 1 omsl.
3. Stukken betreffende de opleiding voor werknemende middenstanders aan het Gerlach Instituut te Maastricht en te Heerlen, 1953-1968. 5 port.
4. Stukken betreffende de Unie van Beambten en Hoger Personeel, kring Maastricht, 1963-1970. 3 port.

Totale omvang: 9 port. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 15, 391, 478, 484, 596, 599, 631.

Archief van Dr F. J. M. A. H. HOUBEN (1898-).

Stukken betreffende redevoeringen, door hem gehouden gedurende de periode dat hij de functie vervulde van Commissaris van de Koningin in de provincie Limburg, 1947-1963. 49 port.

Totale omvang: 49 port. *Toegang:* Klapper. EAN 627.

Archief van pater J. J. JACOBS M.S.C. (1884-1961).

In het archief van de K.A.B.-Limburg (EAN 500) bevinden zich minstens 8 portefeuilles, die stukken bevatten welke afkomstig zijn van pater Jacobs. Hij heeft deze stukken zeer waarschijnlijk ontvangen en opgemaakt als voorzitter van 'Vorming en Propaganda' en 'Credo Pugno', twee instellingen van de Limburgsche Werkliedenbond, later K.A.B. Sinds 1930 heeft hij deze functies bekleed. Bij de inventarisatie van het K.A.B.-archief zal moeten blijken of deze stukken - die uit zijn nalatenschap aangeworven zijn - al dan niet terecht bij het K.A.B.-archief gevoegd zijn. Het is ons niet bekend of zich hierbij ook stukken bevinden die voortgekomen zijn uit werkzaamheden in organisaties ter bestrijding van het drankmisbruik in Leuven en Arnhem (1895-1918), als zielzorger voor Belgische geïnter-

neerden te Treebeek (1918-1920), en als zielzorger en leraar te Sittard en Stein (1920-1930).

Totale omvang: ca. 8 port. *Toegang:* Ontbreekt. In EAN 500.

Archief van P. JAC. JANSEN (1890-1960).

Jac. Jansen heeft als priester van het bisdom Roermond verscheidene functies vervuld. De stukken die zich in het onderhavige archief bevinden hebben alle betrekking op zijn functies van kapelaan-directeur en moderator van jongerencongregaties en studentenverenigingen. De archiefstukken die hiervan de neerslag vormen, tonen aan dat Jansen ook werkzaamheden verrichtte, welke normaliter door een secretaris gedaan worden.

Hoewel er geen aanwijzingen zijn, dat Jansen deze schriftelijke neerslag helemaal beschouwde als zijn persoonlijk archief, is hier duidelijk sprake van een vermenging van het persoonlijk archief van Jansen, met (delen van) archieven van instellingen en van andere personen. Deze situatie is mede in de hand gewerkt, doordat Jansen rond 1955 van verschillende personen archiefstukken heeft ontvangen voor de publicatie van het boek: 'Veertig jaar studentenclubs in Limburg, 1915-1955'. Het archief van 'Sanctus Laurentius' uit Venlo is reeds afgesplitst. Bij de definitieve inventarisatie zal over de andere archiefstukken een beslissing genomen worden.

1. Stukken inzake zijn functie van kapelaan-directeur van de congregatie van Jonge-dochters 'O.L.V. Hemelvaart', de congregatie van jongens 'Heilig Sacrament en St. Stanislas Kostka', de Maria-Congregatie voor jongens en de Studentenvereniging 'St. Stanislas', allen te Venlo, 1920-1932.

1.1. Ledenlijsten van 'St. Stanislas', 1920-1932. 4 dl.

1.2. Stukken, ten dele in plakboeken opgeborgen, betreffende activiteiten. 1920-1932. 6 dl., 2 omsl.

N.B.: a. Het is inhoudelijk en materieel onmogelijk deze stukken te splitsen naar de afzonderlijke functies.

b. Jac. Jansen werd in de zomer van 1918 benoemd tot moderator van de R.K. Studentenvereniging 'Sanctus Laurentius' te Venlo. Er zijn geen stukken overgeleverd die uit hoofde van deze functie door hem ontvangen of opgemaakt zijn.

2. Stukken inzake zijn functie van moderator van het Limburgsch Studentengilde 'St. Servaas', 1932-1938. 1 omsl.

3. Stukken inzake zijn functie van moderator van de R.K. Limburgse Studentenbond, 1932-1950, vermengd met stukken door hem verzameld ten behoeve van het gedenkboek van de bond, 1915-1955.
 - 3.1. Statuten en reglementen, alsmede stukken betreffende de wijzigingen daarvan, 1933, 1937, 1946-1949, met retro-acta 1918.
 - 3.2. Staten van bestuursleden en moderatoren van de bond, 1919-1954. 1 omsl.
 - 3.3. Agenda's en notulen van de vergaderingen van het bondsbestuur, 1919 (fragm.), 1933-1941, 1946-1954, met retro-acta 1917-1918 (fragm.). 1 dl., 2 omsl.
 - 3.4. Jaarverslagen van de bond, 1935-1941. 1 omsl.
 - 3.5. Ingekomen jaarverslagen van bij de bond aangesloten clubs, 1937-1941, 1946-1948. 1 port.
 - 3.6. Brieven gericht aan de bondsmoderator en het bondsbestuur, en veelal namens het bondsbestuur door de bondsmoderator beantwoord, 1933-1941, 1945-1949. 1 port.
 - 3.7. Stukken betreffende de pogingen tot voortzetting van de bond tijdens de bezetting onder de naam 'Katholieke Actie', 1942-1943. 2 omsl.
 - 3.8. Stukken betreffende de bondsdagen, 1917, 1918, 1921, 1928, 1933-1940, 1946-1954. N.B.: Reeds voor de oprichting van de bond in 1919 werden er bondsdagen gehouden. 1 port.
 - 3.9. Stukken betreffende overige activiteiten van de bond, 1932-1940, 1946-1949. 1 port.
 - 3.10. Briefwisseling betreffende de samenstelling van het gedenkboek, 1954-1957. 1 omsl.
 - 3.11. Stukken betreffende de R.K. Studentenclub 'Sanctus Servatius' te Maas-tricht, verzameld door P. F. J. H. Goossens, en door deze afgedragen aan Jac. Jansen ten behoeve van het gedenkboek, 1915-1921. 6 dl., 1 omsl.

Totale omvang: 7 port. *Toegang:* Overzichtsstaten, gestencild en getypt. EAN 175 (groepen 1.2, 2 en 3.9) EAN 106 (groepen 1.2 en 3).

Archief van P. J. KANEN (1888-)

De hier voorhanden zijnde stukken vormen een klein gedeelte van de stukken die Kaanen in zijn bezit had, en die door hem geordend zijn volgens het pertinentiebeginsel. De stukken zijn ten dele door hem ontvangen en opgemaakt als secretaris van de Bond van Glas en Aardewerkers te Maastricht 'God en Ons Recht' (1918-1929), als secretaris van de Ned. Katholieke Mijnwerkersbond (1932-1949), alsmede

uit hoofde van enkele functies in het politieke leven. Daarnaast bevinden er zich stukken in het archief, die door hem opgemaakt en verzameld zijn uit historische belangstelling. Kaanen heeft zijn archief verdeeld over de gemeentelijke archiefbewaarplaats te Maastricht, en het Sociaal Historisch Centrum. Bovendien zijn er nog stukken in zijn eigen bezit. Een inventarisatie van het archief werd uitgesteld omdat het vertrouwen bestaat dat Kaanen alle stukken ooit samen zal brengen.

Totale omvang: 1 port. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 88.

Archief van Dr H. H. KNIPPENBERG (1875-1965).

1. Stukken van persoonlijke aard, 1904-1963. 1 omsl.
2. Stukken betreffende zijn publicistische werkzaamheden op de terreinen van onderwijs, geschiedenis, heemkunde en folklore, 1904-1963. 3 port.

Totale omvang: 3 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 692.

Archief van Jos. H. MAENEN (1888-1972).

1. Stukken betreffende persoonlijke aangelegenheden, 1940-1942, 1957-1958, 1963. 1 port.
2. Stukken betreffende zijn relatie met de Katholieke Arbeidersbeweging in Limburg, 1923, 1933, 1939-1946, 1950-1952. 3 omsl.
3. Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van Provinciale Staten en het college van Gedeputeerde Staten van Limburg, en uit hoofde daarvan beklede functies in commissies en raden van commissarissen van verscheidene overheidsbedrijven, 1916-1966. 16 port.
4. Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, 1945-1963. 4 port.
5. Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van het bestuur van verscheidene woningbouwverenigingen in Limburg, 1955-1969. 8 port.
6. Stukken ontvangen en opgemaakt als regent van het St. Joseph Ziekenhuis te Heerlen, sinds 1968 'De Wever Ziekenhuis' genoemd, 1937-1969. 8 port.
7. Stukken betreffende zijn relaties met leidende personen uit de arbeidersbeweging, 1947-1957. 1 port.

N.B.: De voorhanden zijnde stukken geven slechts een zeer beperkt beeld van de werkzaamheden van Jos. Maenen. Men raadplege de inleiding op de inventaris.

Totale omvang: 39 port. *Toegang:* M. H. A. I. Schrammen, Inventaris van het archief J. H. Maenen te Heerlen 1919-1970, in: *Studies* 17(1972) 88-98. EAN 575.

Archief van E. J. MANNS (1883-1950).

1. Stukken inzake zijn functie van vrijgestelde voor het District Zuid van de R.K. Transportarbeidersbond 'St. Bonifacius', 1921-1945.
 - 1.1. Briefwisseling, 1921-1941, 1943, 1945. 19 omsl.
 - 1.2. 'Niederländische Briefe' door E. J. Manns gepubliceerd in de 'Echo der Gegenwart', verschijnend te Aachen, 1921-1930. Concepten en krantenknipsels. 1 pk.
2. Stukken voortvloeiende uit zijn betrokkenheid bij het sociale gebeuren in zijn geboorteplaats Vaals.
 - 2.1. Krantenknipsels van artikelen geschreven voor de sociale rubriek van de 'Limburger Koerier' over de sociale toestanden te Vaals, 1922-1928. 1 omsl.
 - 2.2. Manuscript van de brochure: 'Geschiedenis der Vaalser K.A.B.', 1950. 1 omsl.

Totale omvang: 2 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 508.

Archief van Mr. W. baron MICHIELS VAN KESSENICH (1902-).

Het archief van Mr. W. Baron Michiels van Kessenich omvat stukken ontvangen en opgemaakt in zijn vele functies op het terrein van de nationale en internationale drankbestrijding gedurende de periode 1939-1960.

Het archief is door hemzelf chronologisch geordend in 108 dossiers, die naar de volgende functies onderscheiden kunnen worden:

1. Voorzitter en oud-voorzitter van de R.K. Nationale Federatie van drankbestrijdings-organisaties 'Sobriëtās', 1939-1953. 16 omsl.
2. Lid - als afgevaardigde van Sobriëtās - van diverse subcommissies van de Nationale Commissie tegen het Alcoholisme, (N.C.A.) en sinds 1946 voorzitter van de N.C.A., 1939-1952. 23 omsl.
3. Lid en ondervoorzitter van de Sectie Europa van de Union Internationale contre l'Alcoholisme, 1946-1953. 20 omsl.
4. Ondervoorzitter van de Liga Catholica Internationalis contra Alcoholismum, 1945-1952. 6 omsl.
5. Regeringsafgevaardigde naar het Internationaal Congres tegen het Alcoholisme

te Luzern en lid van de Adviescommissie van de afdeling Volksgezondheid van het Ministerie van Sociale Zaken inzake het alcoholvraagstuk, 1948-1949.

6. 'Eerste Pionier' van de Geheelonthoudersvereniging van het heilig Hart, 1958-1960. 3 omsl. 33 omsl.
7. Overige functies. 7 omsl.

Totale omvang: 7 port. *Toegang:* Chronologische dossierlijst, getypt. EAN 587.

Archief van G. OYEN (1887-).

1. Stukken ontvangen en opgemaakt in verschillende functies in de zuivelindustrie.

- 1.1. Stukken ontvangen en opgemaakt als inspecteur van de Zuid-Nederlandse Zuivelbond, in zijn functie van secretaris van de studiec ommissie van de Z.N.Z. belast met de bestudering van een mogelijke reorganisatie van de Z.N.Z., 1946-1947. 5 omsl.

N.B.: Deze stukken vormen slechts een restant van het commissie-archief. De notulen werden door G. Oyen vernietigd.

- 1.2. Stukken ontvangen en opgemaakt als hoofdinspecteur van de Coöperatieve Zuid-Nederlandse Zuivelbond (C.Z.N.Z.) 1948-1951. 1 omsl.

- 1.3. Fotocopiën van stukken, ontvangen en opgemaakt als lid van de Studiecommissie van de C.Z.N.Z., ingesteld voor advies inzake de problemen van de kringcoöperatie 'Zuid Limburg', 1951-1955. 1 omsl.

2. Stukken verzameld door G. Oyen, betreffende een veldoven voor kleisteenindustrie in Midden Limburg, ca. 1898. 1 omsl.

Totale omvang: 1 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 564.

Archief van Mgr. Dr. H. A. POELS (1868-1948).

In 1940 werd het archief van dr. Poels door N.S.B.-functionarissen verbrand. Daarmee ging een archief verloren, dat voor de kennis van de sociale evolutie in Nederland van zeer grote waarde moet zijn geweest. Een paar stukken werden door een buurtbewoner uit de brand gered. Deze stukken kwamen later bij het Sociaal Historisch Centrum terecht.

Tijdens de inval van de Duitse troepen verbleef Poels in Antwerpen. Hij week uit naar Zwitserland en verbleef daar tijdens de oorlog. Uit die periode is zijn briefwisseling met pater Friedrich Muckermann

S.J. bewaard gebleven. Die brieven vormen thans de kern van het archief. Na de oorlog keerde Poels terug naar Nederland. In die na-oorlogse jaren heeft hij geen archief meer gevormd.

1. Manuscripten van opstellen en tractaten, 1890-1910, 1944. 5 dl., 2 omsl.
2. Stukken betreffende onderscheidingen aan Poels uitgereikt, 1889-1895, 1903, 1948. 4 omsl.
3. Brieven van Muckermann aan Poels, 1939-1946. 1 port.

Na de oorlog zijn de brieven die Poels aan Muckermann geschreven had, door pater dr. Remigius Dieteren O.F.M. in Zwitserland opgehaald. Deze brieven berusten nu in dit archief. Ook een aantal brieven, die door Poels aan familieleden geschreven waren, werden aan het archief toegevoegd.

- a. Brieven van Poels aan naaste familieleden, 1884-1945 (fragm.). 6 omsl.
- b. Brieven van Poels aan Muckermann, 1943-1945. 3 port.

Totale omvang: 5 port. (De brieven zijn ook op microfilm voorhanden). *Toegang:*

- a. Overzichtsstaat, getypt. b. Kaartsystemen: 1. Chronologisch op alle brieven.
2. Systematisch volgens een bijgevoegd indelingsplan. EAN 520.

Archief van Ir. C. E. P. M. RAEDTS (1898-).

1. Stukken ontvangen en opgemaakt uit hoofde van zijn beroep.
 - 1.1. Stukken betreffende het lidmaatschap van verschillende verenigingen van ingenieurs, 1945-1960. 1 port.
 - 1.2. Stukken ontvangen en opgemaakt als directeur van de 'N.V. Maatschappij tot exploitatie van Zuid-Limburgse steenkolenmijnen, genaamd Oranje Nassau', inzake de watervoorziening in de mijnstreek, onder meer in de volgende uit eerstgenoemde kwaliteit voortvloeiende functies:
 - a. lid van de Raad van Bestuur van de 'N.V. Waterleidingmaatschappij voor Zuid-Limburg', 1943-1961. 2 pk.
 - b. voorzitter van de Technische Commissie van de Watteraad voor Zuid-Limburg, 1948-1960. 1 pk.
 - c. president-commissaris van de 'N.V. Waterleiding Maatschappij Geulvallei', 1955-1965. 1 pk.

- d. lid van de 'Commissie Industriewater' der drie werkgeversverbonden, 1960-1964. 1 pk.
- 1.3. Stukken betreffende zijn lidmaatschap van de St. Adelbertvereniging te Heerlen.
- a. Stukken betreffende de vereniging, 1936-1963. 1 pk.
- b. Stukken ontvangen en opgemaakt als contactpersoon namens de St. Adelbertvereniging van de 'Stichting Voorlichting Katholieke Afgestudeerden, VOKA', 1955-1957. 1 omsl.
- 1.4. Stukken betreffende zijn bijdrage aan de totstandkoming van de Katholieke Encyclopedie voor het onderdeel 'mijnbouw', 1948-1952. 1 pk.
2. Stukken ontvangen en opgemaakt in politieke functies.
- 2.1. Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van de Raad van de gemeente Heerlen.
- a. Stukken betreffende de Raad, 1948-1964. 4 port.
- b. Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van de 'Raadscommissie van Geldelijke Aangelegenheden', 1948-1960. 1 pk.
- c. Stukken ontvangen en opgemaakt als wethouder van Bedrijven, 1933-1939, en van Publieke Werken, 1939-1941. 9 omsl.
- d. Stukken betreffende de viering van het zilveren jubileum als lid van de Raad, 1954. 1 omsl.
- 2.2. Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van Provinciale Staten van Limburg.
- 2.2.1. Stukken betreffende de Staten, 1955-1971. 1 pk., 1 omsl.
- 2.2.2.a. Stukken ontvangen en opgemaakt als voorzitter van de subcommissie voor de inventarisatie van de 'Commissie Nuttige Delfstoffen', 1954-1965. 1 pk.
- 2.2.2.b. Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van de 'Speciale Mergelcommissie', 1954-1965. 1 pk.
- 2.2.2.c. Stukken ontvangen en opgemaakt als voorzitter van de bijzondere commissie in verband met het streekplan 'De Oostelijke Mijnstreek', 1956-1964. 1 pk.
- 2.2.2.d. Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van de commissie voor huisvesting van het provinciaal bestuur, 1962-1964. 1 omsl.

- 2.2.3. Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van de Limburgse Katholieke Statenclub, 1963. 1 omsl.
- 2.3. Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal voor de K.V.P., 1958-1959, 1965. 1 port., 2 omsl.
3. Stukken ontvangen en opgemaakt in functies samenhangende met het onderwijs.
- 3.1. Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van het bestuur van de parochiële schoolvereniging te Heerlen, 1931-1964, 1968-1970. 2 pk.
- 3.2. Stukken ontvangen en opgemaakt als voorzitter van het dagelijks bestuur van de 'Vereniging voor Nijverheidsonderwijs' te Heerlen, 1943-1971, met retro-acta, 1913-1914. 4 port.
- 3.3. Stukken ontvangen en opgemaakt als ere-voorzitter van de studentenvereniging K.A.V. 'Alcuinus' te Aken, 1947-1963. 1 pk.
- 3.4. Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van 'Werkgroep IV: Hoger Onderwijs Fonds' van het bisdom Roermond, 1958-1962. 1 pk.
- 3.5. Stukken ontvangen en opgemaakt als bestuurslid van de 'Stichting Hoger Economisch en Administratief Onderwijs Limburg', 1964-1967. 1 pk.
4. Stukken ontvangen en opgemaakt in functies samenhangende met cultuur en cultuurgoederen.
- 4.1. Stukken ontvangen en opgemaakt als voorzitter van het dagelijks bestuur van de Stichting Stadsschouwburg Heerlen, 1949-1967. 1 port.
- 4.2. Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van het algemeen bestuur van de 'Stichting Limburgs Landschap', 1950, 1957-1966. 1 pk.
- 4.3. Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van de Raad van Beheer van de Nederlandse kastelenstichting, 1953-1964. 1 pk.
- 4.4. Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van het dagelijks bestuur van de Restauratiestichting Limburg, 1954-1964. 1 pk.
- 4.5. Stukken ontvangen en opgemaakt als voorzitter van het dagelijks bestuur van de stichting 'Limburgs Symphonieorkest', 1953-1965. 7 omsl.
- 4.6. Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van de 'Muziekcommissie', inzake het vraagstuk van subsidiëring van instellingen van muziekonderwijs, alsmede van de erkenning van de examens van deze instellingen, ingesteld bij beschikking van de minister van O.K. en W., 1954-1957. 1 pk.
- 4.7. Stukken ontvangen en opgemaakt als voorzitter van het bestuur van de Stichting Sociaal Historisch Centrum voor Limburg te Maastricht, 1949-1969. 2 port.

5. Stukken ontvangen en opgemaakt in overige functies.

- 5.1. Stukken ontvangen en opgemaakt als lid, en sinds 1960 als president van de Raad van Commissarissen van de 'N.V. Limb. Kerkelijke Credietbank' te Roermond, 1934-1966. 1 pk.
- 5.2. Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van de Raad van Toezicht van de N.V. Bouwgrondmaatschappij 'Tijdig', 1961-1964. 1 pk.
- 5.3. Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van de commissie 'Fonds voor sociale belangen' van de woningbouwvereniging 'Ons Limburg', 1960-1970. 1 omsl.

Totale omvang: 28 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 563.

Archief van Dr. RENATUS RITZEN O.F.M. (1877-1946).

Johannes M. H. Ritzen was eerst hoofdonderwijzer te Schin op Geul (1895-1910), werd daarna minderbroeder (1911), priester (1917). Hij promoveerde in de Germaanse taal en letteren in 1927. Hij was leeraar te Venray, Heerlen en Sittard, 1921-1946.

1. Ingekomen brieven, alsmede teksten van redevoeringen gehouden voor diverse bonden en organisaties, 1919-1938. 4 omsl.
2. Manuscripten voor toneelstukken, voordrachten, rijmen en gedichten, voornamelijk gepubliceerd in de Sint Antoniusalmanak, 1921-1943. 4 port., pk., 15 omsl.
3. Krantenknipsels en publicaties, 1920-1937. 4 omsl.
4. Manuscripten over heemkunde, z.j. 1 omsl.

Totale omvang: 7 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 517.

Archief van Mgr. K. W. A. H. RONCKEN (1901-1973).

1. Dagboeken, 1943-1946, 1948-1953. 2 dl.
2. Stukken betreffende zijn opleiding, 1913-1919. 3 omsl.
3. Teksten van toespraken en preken gehouden in zijn functies als kapelaan te Venlo (1925-1929), aalmoezenier van sociale werken te Venlo (1929-1939), hoofdaalmoezenier van sociale werken in het bisdom Roermond (1939-1964), deken van Maastricht (1964-1968) en adviseur van de Katholieke Federatie van muziekverenigingen in Limburg (1969-1973), 1928-1972.
N.B.: Daar veel teksten niet gedateerd zijn, is een scheiding naar functie niet mogelijk. 6 port.

4. Stukken ontvangen en opgemaakt als kapelaan te Venlo, 1927-1928. 2 omsl.
5. Stukken ontvangen en opgemaakt als hoofdaalmoezenier van sociale werken, 1946-1964. 4 port.

N.B.: Het overgrote deel van deze stukken is opgemaakt als voorzitter van de jaarlijks terugkerende Sociale Studieweek te Rolduc.

6. Stukken ontvangen en opgemaakt als deken van Maastricht, 1964-1968. 2 omsl.
- Totale omvang:* 11 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 641.

Archief van H. H. SIPS (1905-1969).

1. Stukken betreffende lezingen door H. H. Sips inzake de Omzetbelastingwet 1933, gehouden voor diverse middenstandsverenigingen en de slagterspatroonsbond, 1934. 1 omsl.
2. Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van de Commissie tot wijziging der statuten en het huishoudelijk reglement van de R.K. Limburgse Middenstandsbond, 1936-1937. 1 omsl.
3. Stukken ontvangen en opgemaakt als secretaris van de R.K. Middenstandsvereniging te Heerlen inzake het gedenkboek ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan der vereniging, 1938. 1 omsl.
4. Stukken ontvangen en opgemaakt als secretaris van de Commissie Propaganda en Vorming en de Retraite-commissie en als lid van de Boekhoudkundige Commissie van de R.K. Limburgse Middenstandsbond, 1944-1947. 1 omsl.

Totale omvang: 1 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 588.

Archief van J. M. SOUREN (1868-1951).

In de inventaris van de nagelaten bescheiden van J. M. Souren is gekozen voor een systematische ordening, daar zijn functies moeilijk van elkaar te scheiden zijn. Vanwege de belangrijkheid van zijn persoon voor de sociale organisatie der katholieken in de eerste decennia van de 20ste eeuw, laten wij de beschrijving van het archief voorafgaan door een overzicht van zijn voornaamste functies en activiteiten.

1891-1900: Kapelaan te Swalmen, oprichter aldaar van de eerste boerenleenbank in Limburg (1897), mede-oprichter van de Centrale Coöperatieve Boerenleenbank te Eindhoven.

1900-1902: Kapelaan te Wijck-Maastricht, vernieuwer van het pa-

tronaatswerk voor de jeugd aldaar.

1902-1911: Vrijgesteld als Aalmoezenier van Sociale Werken te Maastricht, de eerste in Limburg. Als zodanig is hij de centrale figuur – vaak initiatiefnemer en oprichter – van de plaatselijke en provinciale Stichting 'De Stuers' (1904), Spaarbouwvereniging 'St. Servatius' (1902), Coöperatieve verbruikersvereniging 'De Ster' (1903), Bond van Spoor- en Tramwegpersoneel 'St. Raphaël' (1903), Gezondheidscommissie (1903), Melkinrichting 'St. Servatius' (1909), 'Groene Kruis' (1910).

1920-1930: Pastoor van de parochie 'St. Mathias' te Maastricht, voorzitter van de bouwvereniging 'St. Mathias', voorzitter van de Leo-Stichting, Oprichter van diverse scholen in Maastricht.

1930-1949: Deken te Weert.

1. Stukken houdende biografische gegevens betreffende Johannes M. Souren, 1902-1948 en z.j. 3 omsl.
2. Teksten van preken, z.j. 7 dl.
3. Stukken betreffende godsdienstige problemen, 1908-1930 en z.j. 2 omsl.
4. Stukken betreffende politieke problemen, 1908-1936 en z.j. 2 omsl.
5. Stukken betreffende standsorganisaties.
 - 5.1. Stukken betreffende interne organisatie R.K. Volksbond, 1892-1909 en z.j. 1 omsl., 1 dl.
 - 5.2. Stukken betreffende het orgaan van de R.K. Volksbond, 1900-1916 en z.j. 1 omsl.
 - 5.3. Stukken betreffende activiteiten van de R.K. Volksbond, 1900-1908 en z.j. 1 omsl.
 - 5.4. Stukken betreffende boerenorganisatie, 1910 en 1930. 2 st.
6. Stukken betreffende vakorganisaties.
 - 6.1. Stukken betreffende statuten en Reglementen van verschillende vakorganisaties, 1894-1919 en z.j. 1 omsl.
 - 6.2. Vlugschriften en krantenartikelen, 1907-1929 en z.j. 1 omsl.
 - 6.3. Stukken betreffende organisatie en actie, 1900-1942. 1 omsl.
 - 6.4. Stukken betreffende stakingen, 1900-1933. 2 omsl.
7. Stukken betreffende jeugdorganisaties, 1912-1922 en z.j. 1 omsl.

8. Stukken betreffende vrouwenorganisaties en de vrouwenarbeid, 1906-1940 en z.j. 1 omsl.
 9. Stukken betreffende sociale zorg.
 - 9.1. Stukken betreffende ondersteunings-, zieken- en begrafenisfondsen, 1896-1902 en z.j. 2 omsl.
 - 9.2. Notulenboek van 'De Maastrichtse Brokkenverzameling', 1904-1907. 1 dl.
 - 9.3. Reglementen van de Société des Dames de Charité, 1840 en 1860 (door Souren verzameld). 3 st.
 10. Stukken betreffende huisvesting, 1900-1909, 1949 en z.j. 2 omsl.
 11. Stukken betreffende sociale toestanden en sociale (katholieke-) Actie, 1910-1949 en z.j. 1 omsl. + 1 dl.
 12. Stukken betreffende coöperaties, 1901-1928 en z.j. 1 omsl. + 1 dl.
 13. Stukken betreffende onderwijs, studieclubs en sociale cursussen, 1899-1928 en z.j. 4 omsl.
 14. Stukken betreffende het gebouw der Stichting 'De Stuers', 1901-1904 en z.j. 1 omsl.
 15. Gedeponereerd archief van de 'Leo XIII Stichting ter bewaring en bevordering van het Roomsch-Katholiek sociale verenigingsleven', te Maastricht, opgericht 1919.
 - Notariële acten en briefwisseling, 1919-1922 en z.j. 5 omsl.
 16. Stukken betreffende financiën, corresponderend met bovenvermelde onderwerpen, tevens aanvullende bescheiden bevattend. (Nog niet geinventariseerd). 1 port.
- Totale omvang:* 5 port. *Toegang:* Inventaris, getypt voor nrs. 1 t/m 15. EAN 501.

Archief van Jos. C. H. STEEGMANS (1884-1957).

De nagelaten bescheiden van Jos. Steegmans hebben betrekking op een aantal van de vele functies die hij vervulde als aalmoezenier van sociale werken te Maastricht (1924-1932), en die hij na zijn afscheid als aalmoezenier geheel of gedeeltelijk bleef waarnemen.

1. Stukken betreffende zijn bemoeienissen met de vakverenigingen.
 - 1.1. Nederlandse R.K. Fabrieksarbeidersbond 'St. Willibrordus', afdeling Maastricht, 1923-1938. 15 omsl.
 - 1.2. Nederlandse R.K. Bouwvakarbeidersbond 'St. Joseph', afdeling Maastricht,

- 1924-1937. 14 omsl.
- 1.3. Nederlandse R.K. Tabaksbewerkerbond 'St. Willibrordus', afdeling Maastricht, 1929-1931. 1 omsl.
 - 1.4. Nederlandse R.K. Grafische Bond, afdeling Maastricht, 1913, 1914, 1924, 1927. 1 omsl.
 - 1.5. R.K. Bond van Graanhandelaren in Limburg, 1933-1936. 1 omsl.
 - 1.6. R.K. Nationale Bond van Waschindustriëlen, kring Limburg, 1933-1936. 1 omsl.
 - 1.7. Stukken betreffende het benoemen van geestelijke adviseurs bij diverse vakverenigingen, 1928. 1 omsl.
2. Stukken betreffende zijn bemoeienissen met jeugd- en jongerenorganisaties.
- 2.1. Diocesane R.K. Bond 'De Jonge Werkman', kring Limburg, 1917-1932. 6 omsl.
 - 2.2. Vrouwelijk Jeugdwerk in het bisdom Roermond, 1931-1932. 1 omsl.
3. Stukken betreffende woningbouw.
- 3.1. Bouwvereniging St. Servatius te Maastricht, 1920-1943. 26 omsl.
N.B.: Jos. Steegmans was van 1923-1943 commissaris van St. Servatius.
 - 3.2. Woningstichting St. Pieter te Maastricht, 1954-1955. 2 omsl.
 - 3.3. Bouwcombinatie 'Jekerdal' te Maastricht, 1954-1955. 1 omsl.
 - 3.4. Commissie ter bestudering van het vraagstuk van de woningbehoefte in Maastricht, 1948-1950. 1 omsl.
4. Stukken betreffende de R.K. Vereniging 'De Centrale Limburgsche Drankweer', 1923-1926. 1 omsl.
5. Stukken betreffende maatschappelijke zorg.
- 5.1. Burgerlijk Armbestuur te Maastricht, 1925-1950. 2 port.
 - 5.2. Gemeentelijke Werkverschaffing te Maastricht, 1949. 1 omsl.
 - 5.3. Nationaal crisiscomité, afdeling Maastricht, 1930-1936. 1 omsl.
 - 5.4. Fonds van arbeidersbelangen te Maastricht, 1929-1930. 1 omsl.
 - 5.5. Centraal Comité tot steun aan de werklozen en armen der stad Maastricht, 1931. 1 omsl.

- 5.6. 'Vereniging Liefdewerk voor Kinderbescherming', 1934-1937. 1 omsl.
6. Stukken betreffende diverse onderwerpen.
- 6.1. Afscheid als aalmoezenier van sociale werken, 1933. 1 omsl.
- 6.2. Broederschap van het H. Kruis in de St. Martinusparochie te Maastricht, z.j. (o.a. Reglement). 1 omsl.
- 6.3. Dr. Poels-fonds, 1931. 1 omsl.
- 6.4. St. Augustinusvereniging te Maastricht, z.j. 1 omsl.

Totale omvang: 6 port. *Toegang:* Inventaris, getypt. EAN 589.

Archief van J. A. J. A. VERHEGGEN (1875-1936).

Het archief van Jean A. J. A. Verheggen omvat stukken van velerlei aard betreffende zijn functies als kapelaan, pastoor en aalmoezenier van sociale werken te Maastricht, 1909-1936 (fragm.).

Totale omvang: 1 port. *Toegang:* Ontbreekt. EAN 139.

Archief van ANDREAS H. VLIEGEN (1864-1950).

Gezien de vele functies die door A. H. Vliegen bekleed zijn, kan het onderhavige archief niet meer dan een restant zijn.

1. Stukken ontvangen en opgemaakt als voorzitter van de 'Bouwvakvereniging St. Petrus' van de R.K. Volksbond te Gulpen, 1900-1911. 2 dl.
2. Stukken ontvangen en opgemaakt als voorzitter en ere-voorzitter van de Limburgsche R.K. Volksbond, later Limburgse R.K. Werkliedenbond, 1902-1934 (fragm.). 1 omsl.
3. Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van het dagelijks bestuur van de Limburgse Katholiekendagen, 1902-1939. 1 omsl.
4. Stukken ontvangen en opgemaakt als penningmeester van het 'Plaatselijk Comité der Katholieke Sociale Actie' te Gulpen, 1905-1917. 2 dl., 1 omsl.
5. Stukken ontvangen en opgemaakt als penningmeester en vice-voorzitter van het 'Diocesaan Comité der Katholieke Sociale Actie' in het bisdom Roermond, 1907-1936. 1 omsl.
6. Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van de Raad van Beroep voor de Ongevallenverzekering te Roermond, 1903-1936. 1 omsl.

7. Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van de gemeenteraad van Gulpen, 1900-1904. 1 omsl.
8. Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van de Gezondheidscommissie te Gulpen, 1903-1914. 1 omsl.
9. Stukken betreffende zijn kandidaatstelling voor de Provinciale Staten van Limburg, 1907. 1 omsl.
10. Stukken ontvangen en opgemaakt als secretaris van de vaktekenschool te Gulpen, 1910-1930. 1 dl.
11. Stukken ontvangen en opgemaakt als vice-voorzitter van de Burgerwacht te Heerlen, 1919. 1 omsl.
12. Stukken ontvangen en opgemaakt als secretaris van de vereniging 'Liefdewerk Oud Papier', afdeling Heerlen, 1924-1925. 1 omsl.
13. Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van het Limburgs Diocesaan Universiteits-Comité, 1931-1942. 1 omsl.
14. Stukken ontvangen en opgemaakt als secretaris-penningmeester van het Priesterstudiefonds van de R.K. Werkliedenbond te Heerlen, 1939-1940. 1 omsl.
15. Stukken ontvangen en opgemaakt als voorzitter van het Limburgs Kruisverbond, 1940. 1 omsl.

Totale omvang: 2 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 507.

Archief van pater ADRIANUS DE WILT, S.J. (1899-1960).

1. Stukken inzake zijn functies van bibliothecaris van de theologische faculteit der Jezuïten 'Canisianum' te Maastricht, lid van het bestuur van de R.K. Openbare Leeszaal en Bibliotheek te Maastricht en van secretaris van de Bisschoppelijke Adviescommissie inzake de lectuurvoorziening (commissie in het kader van de landelijke katholieke actie), 1936-1955. 25 omsl.

N.B.: De stukken zijn niet te scheiden naar de afzonderlijke functies.

2. Stukken uit anderen hoofde verzameld over uiteenlopende onderwerpen, 1935-1948, 1953-1954. 1 dl., 7 omsl.

Totale omvang: 4 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 598.

Archief van J. A. A. G. WINCKERS (1895-) .

1. Stukken ontvangen en opgemaakt als secretaris van het hoofdbestuur van de

Katholieke Limburgse Middenstandsbond, gevestigd te Venlo, 1922-1955.

- 5 port.
- 2.1. Stukken ontvangen en opgemaakt als tweede voorzitter van het bestuur van de school voor M.E.A.O.-onderwijs te Maastricht, 1957-1973. 2 port.
 - 2.2. Stukken ontvangen en opgemaakt als tweede voorzitter van de detailhandelschool 'Sint Maternus' te Maastricht, 1957-1972. 2 port.
 3. Stukken ontvangen en opgemaakt als lid van het algemeen bestuur van de stichting Gemeenschapsoord en Volkshogeschool 'Geerlingshof' te Valkenburg, 1971-1973. 1 pk.
 4. Stukken betreffende de regionale postzegeltonoonstelling 'Limphilex V', gehouden te Geleen n.a.v. het 40-jarig bestaan der vereniging 'de Philatelist' aldaar, 1972. 1 port.

Totale omvang: 11 port. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 482, 595.

Archief van J. H. DE WIT (1872-1945).

1. Stukken ontvangen en opgemaakt als vrijgestelde voor secretariaat en propaganda van de R.K. Bond van glas- en aardewerkers: 'God en ons recht', standplaats Maastricht, 1908-1919. 2 port.
2. Manuscript van J. H. de Wit: Kort-Krachtig-Goed; herinneringen uit mijn vervlogen dagen 1872-1934; eerste boek, 1934. 1 dl.

Totale omvang: 2 port., 1 dl. *Toegang:* Overzichtsstaat, getypt. EAN 590; M 19.

Archief van Ir. F. C. M. WIJFFELS (1899-1968).

Reeds tijdens zijn leven droeg Ir. Wijffels een gedeelte van zijn persoonlijk archief over aan het Sociaal Historisch Centrum, n.l. 29 portefeuilles, welke globaal zijn beschreven. Na zijn dood volgden er nog 130, welke niet zijn beschreven. Wij volstaan derhalve met een chronologisch-systematisch overzicht van functies die Wijffels bekleed heeft. Bij de inventarisatie zal moeten blijken in welke omvang stukken betreffende deze functies bewaard zijn. De aangegeven dateringen zijn die welke op de archiefstukken zijn aangetroffen, althans voor zover deze stukken beschreven zijn.

1. Studententijd, vóór 1925.
 - 1.1. Voorzitter van de R.K. studentenvereniging: 'Sanctus Virgilius' te Delft, z.j.

- 1.2. Lid van het bestuur van de Unie van Katholieke Studentenverenigingen in Nederland, z.j.
 - 1.3. Lid van de missieclub der Delftse Hogeschool-studenten, z.j.
 - 1.4. Lid van de Sociale Studentenclub der Delftse Hogeschool-studenten, z.j.
2. Functies samenhangende met de steenkolenmijnen.
- 2.1. Volontair bij de Limburgse mijnen, 1918-1925, daarna als mijnningénieur in dienst bij de Staatsmijnen, 1925-1945.
 - 2.2. Lid van de Vereniging van Ingenieurs in Zuid-Limburg, 1916-1968.
 - 2.3. Bestuurslid van de 'Geologische Stichting', 1945-1947.
 - 2.4. Voorzitter van de Mijn-industrie-raad, 1945-1948.
 - 2.5. Inspecteur generaal van de Nederlandse steenkolenmijnen, 1945-1948.
 - 2.6. Hoofdingénieur der Staatsmijnen in Limburg, belast met het staatstoezicht op de concessies voor afgraving van grint en gesteenten in Zuid Limburg, 1947-1968.
 - 2.7. Voorzitter van de Provinciale Commissie Nuttige Delfstoffen, 1960.
3. Functies en lidmaatschappen in het politieke leven.
- 3.1. Raadslid en wethouder van de gemeente Brunssum, 1935-1939.
 - 3.2. Leider van het Gewestelijk secretariaat Limburg van de 'Nederlandsche Unie', 1940-1941.
 - 3.3. Lid van de Centrale Adviescommissie bij de staf van het Militair Gezag, inzake opsporing van verdachten, 1944-1945.
 - 3.4. Lid van de Nationale adviescommissie en van de centrale opsporingsdienst in Limburg, vanwege het Militair Gezag, 1945.
 - 3.5. Minister van Sociale Zaken en Mijnbouw, 1945.
 - 3.6. Minister van Verkeer en Waterstaat ad interim, 1945.
 - 3.7. Lid van de Eerste Kamer der Staten Generaal, 1945-1948.
 - 3.8. Lid van de Centrale Commissie van het Centraal Bureau van de Statistiek, 1947-1968.
 - 3.9. Lid van de Provinciale Staten van Limburg, tevens fractie-voorzitter van de Katholieke Volkspartij, 1950-1958; 1962-1966.

- 3.10. Voorzitter van de Nederlandse groep van de 'Interparlementaire Unie', 1951-1956.
- 3.11. Lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal, 1952-1955.
- 3.12. Voorzitter van de Commissie van Rapporteurs uit de Tweede Kamer der Staten Generaal voor de vluchtelingen-conventie, 1952-1955.
- 3.13. Voorzitter van de subcommissie uit de Provinciale Staten van Limburg, tot bevordering van de welvaart in Limburg, inzake het energievraagstuk en de industrievestiging, 1962-1966.
- 3.14. Lid van het uitvoerend comité tot hulding van Dr. Fr. Houben, Commissaris der Koningin in de provincie Limburg, bij diens afscheid, 1963-1964.
- 3.15. Lid van het Benelux-comité uit de Provinciale Staten van Limburg, 1964-1966.
4. Functies en lidmaatschappen in sociale organisaties, vakorganisaties en organisaties met een recreatief doel.
 - 4.1. Lid van het bestuur der Katholieke Vereniging van Mijnbeambten, 1942-1953.
 - 4.2. Lid, en later voorzitter van de Sint Adelbert-vereniging, afdeling Heerlen, 1945-1965.
 - 4.3. Bestuurslid van de werkgemeenschap 'Christofoor', 1945-1947.
 - 4.4. Mede-oprichter van de 'Raad van Overleg' van de samenwerkende standsorganisaties, 1946-1952.
 - 4.5. Lid van de Regionale Ziekenhuis Commissie Zuid Limburg, 1950-1953, 1961.
 - 4.6. Lid van het algemeen bestuur der 'Stichting Ruitersport' te Brunssummeide, 1962-1966.
 - 4.7. Lid van de vereniging 'Schuttershüske' te Brunssum, 1965.
 - 4.8. Lid van het Stichtingsbestuur van het Katholiek Bureau voor Maatschappelijk en Cultureel Overleg, (na 1945).
 - 4.9. Voorzitter van het Burgerlijk Armbestuur in de gemeente Brunssum, z.j.
5. Functies en lidmaatschappen in Kerkelijke organisaties.
 - 5.1. Lid van het R.K. Kerkbestuur en van het R.K. Schoolbestuur te Brunssum, z.j.

- 5.2. Kerkmeester van de parochie van de H. Familie aan de Langenberg te Rumpen, 1948-1950.
- 5.3. Voorzitter van het Diocesane Comité van de Katholieke Actie in het Bisdom Roermond, z.j.
- 5.4. Lid van het Diocesaan Centraal Comité voor het Hoger Onderwijs Fonds in het Bisdom Roermond, 1947-1964.
- 5.5. Lid van de gespreksgroep inzake Godsdienstige onderwerpen: 'Colloquium', 1947-1967.
6. Functies en lidmaatschappen op het gebied van onderwijs en opvoeding.
 - 6.1. Lid van het bestuur van de stichting: 'Vakopleiding in Limburg', namens de Sint Adelbertvereniging, 1940-1942, 1946.
 - 6.2. Lid van het College van Curatoren van de Technische Hogeschool te Delft, 1946-1948.
 - 6.3. Lid van het Curatorium en van het Dagelijks Bestuur van de Jan van Eyck-academie te Maastricht, 1949-1963.
 - 6.4. Plaatsvervangend lid van de Commissie van Beroep van het V.H.M.O., 1955-1957.
 - 6.5. Vice-voorzitter van het Dagelijks Bestuur van de Hogere Hotelschool te Maastricht, 1961-1967.
 - 6.6. Voorzitter van het Economisch Instituut voor de Bouwnijverheid, gevestigd bij de Technische Hogeschool te Delft, z.j.
 - 6.7. Lid van de Raad van Toezicht van het Nederlands Opleidingsinstituut voor het Buitenland, (N.O.I.B.), te Nijenrode-Breukelen, z.j.
 - 6.8. Lid van de Provinciale Limburgse Commissie ter bestudering van het onderwijs-vraagstuk voor Limburgse studenten, z.j.
7. Functies en lidmaatschappen met betrekking tot Pers, Radio en Televisie.
 - 7.1. Lid van het 'Klein Bestuur' der stichting: 'Vrij Nederland', 1945-1946.
 - 7.2. Lid van de redactieraad van de Gazet van Limburg, 1945-1955, en van de Nieuwe Limburger, 1955-1968.
 - 7.3. Bestuurslid van de 'Stichting Veritas', 1945-1968.
 - 7.4. Commissaris van de N.V. Uitgeverij 'Neerlandia' te Utrecht, 1947-1948.

- 7.5. Adviseur van het college van commissarissen der N.V. 'Neerlandia' te Utrecht, 1949-1968.
- 7.6. Lid van de Radio- en Televisieraad, 1958-1966.
- 7.7. Voorzitter van de Advies- en Programmaraad der Regionale Omroep Zuid, 1958-1966.
8. Overige functies en lidmaatschappen.
 - 8.1. Adviseur voor personeelszaken bij de directie van de Algemene Kunstzijde Unie te Arnhem, 1943-1944.
 - 8.2. Hoofdbestuurslid van de 'Prins Bernhard-stichting', 1947-1948.
 - 8.3. Lid van het 'Comité Limburg' van het Amerikaanse militaire kerkhof te Margraten, 1955.
 - 8.4. Lid van het comité van aanbeveling van de Oorlogsgravenstichting, gevestigd te 's-Gravenhage, z.j.
 - 8.5. Lid van het comité tot oprichting van een monument voor het verzet in Limburg, z.j.

Totale omvang: 159 port. *Toegang:* Ontbreekt voor het grootste gedeelte. EAN 37, 447, 602.

INDEXEN

Gebruiksaanwijzing

De tussen haakjes geplaatste nummers verwijzen naar een eenheidsadministratienummer en geven aan, dat hier het archief van een persoon of instelling bedoeld wordt.

Wordt het EAN niet vermeld, dan betreft het een verwijzing, hetzij uit hoofde van de betrokkenheid van een archiefvormende instelling met een andere instelling, hetzij uit hoofde van een functie, die door een persoon in – het bestuur van – die instelling is bekleed.

De nummers, die niet tussen haakjes geplaatst zijn, verwijzen naar de bladzijden van dit overzicht.

Zoekt men een bepaald onderwerp, dan raadplege men in de indexen niet enkel één trefwoord, maar ook gelijksoortige omschrijvingen. In het algemeen zijn de instellingen geïndiceerd op het eerste zelfstandige naamwoord, dat in de naam voorkomt, waarbij voorvoegsels als Limburgse, katholieke, koninklijke, coöperatieve e.d. achter het zelfstandig naamwoord geplaatst zijn. Maar ook zelfstandige naamwoorden als N.V., Bond, Vereniging, Commissie e.d. zijn geplaatst achter het zelfstandige naamwoord, dat de aard van de vereniging, commissie e.d. aangeeft.

Waar in de index afkortingen gebruikt worden, staat de volledige omschrijving in het overzicht.

INDEX OP NAMEN VAN PERSONEN

- Ariëns, Dr 153
 Beaumont, Henri de (494, 497) 75
 Becker, Fréd. 82
 Beel, Mgr D. Th. E. (653) 150
 Bex, N. J. 144
 Bosch, A. P. E. v.d. (512, 578) 151
 Briels, Martinianus OFM (261) 152
 Camp, Ch. H. G. M. (49) 152
 Claessen, 79
 Corten-Becker, (411) 82
 Coumans, (585) 83
 Creemers, P. L. H. (32, 387, 601) 152
 Crombag, F. J. (399) 153
 Dassen, Hub. M. J. (580) 154
 Dentjens, (562) 78
 Derckx, H. J. H. (446, 455) 28, 154
 Dieteren, Remigius OFM 164
 Ensink, J. H. (37, 61, 245, 594) 95, 154
 Flament, A. J. 134
 Frencken, Martinus 134
 Geraedts, Fam. 85
 Gielen, M. (646) 155
 Goossens, P. F. J. H. (106, 593) 156, 160
 Grasso, J. F. M. 108
 Haas, W. (618) 79
 Hekkens, (562) 78
 Hermans, Henri G. M. (675) 156
 Heus, G. M. de (15, 391, 478, 484, 596, 599, 631) 97, 157
 Houben, Dr F. J. M. A. H. (627) 186, 158
 Houtappels, (480) 83
 Jacobs, J. J. MSC (500) 95, 158
 Jacobs-Gilissen (621) 80
 Jansen, Jac. (106, 175) 115, 116, 159
 Jansen, J. C. G. M. 82, 84, 133
 Janssen, Fam. (443) 82
 Janssen, Fam. (457) 85
 Jaspers, M. H. T. (612) 144
 Kaanen, P. J. (88) 95, 160
 Keiren, (454) 81
 Knapen, P. (639) 84
 Knippenberg, H. H. (692) 161
 Koops, J. A. 97
 Lemmens, A. V. M. 144
 Leeuwen, J. A. v. 142
 Leiter-Nypels, (496) 80
 Lucassen, J. M. (431) 81
 Maenen, Jos. H. (575) 161
 Manns, E. J. (508) 162
 Michiels van Kessenich, Mr W. baron (587) 162
 Middelhoven, Lambert v. 133
 Muckermann, Friedrich S.J. 163
 Nypels, E. 80
 Otterdijk, P. 85
 Oyen, G. (564) 163
 Poels, Mgr Dr H. A. (520) 178, 55, 163, 172
 Raedts, C. E. P. M. (563) 164
 Raemaekers, Fam. (453, 488, 640) 85
 Ritzen, Renatus OFM (517) 167
 Roncken, Mgr K. W. A. H. (641) 151, 167
 Roosenboom, J. C. 79
 Rutten-Bosch (662) 83
 Sanders, Fam. (647) 84
 Sips, H. H. (588) 168
 Souren, J. M. (501) 168
 Steegmans, Jos. C. H. (589) 170
 Stroom, J. 118
 Thiessen, Fam. (652) 83
 Tripels, H. 133
 Verbugt, Fam. (451, 490) 81
 Verheggen, J. A. J. A. (139) 172
 Vestjens, W. (585) 83
 Vliegen, Andreas H. (507) 93, 95, 172
 Weyden, Fam. v.d. 118
 Wilt, Andrianus de SJ (598) 173
 Winckers, J. A. A. G. (482, 595) 173
 Wit, J. H. de (590) 174
 Wolf en Hertzdahl (619) 81
 Wijffels, F. C. M. (37, 447, 602) 174
 Wijndants, Mathias 119

INDEX OP NAMEN VAN PLAATSEN

- Aachen, 'Echo der Gegenwart' 162
Aken, Stud. ver. KAV 'Alcuinus' 166
Amsterdam, Steenk. hand. mij v/h Jan Veldhuizen Wz, NV 76
Arnhem, Kunstzijde Unie, Algemene 178
Beek, Jong Limburg, Bond 124
Zuivelfabr., Coöp. (Stoom)-'St. Martinus' (613) 86, 87
Beesel, Werkliedenver. 'St. Joseph', later KAB (565) 92
Berkel-Enschot, AVM-Z. Ned. 91
Boxmeer, 's Weekblad' 157
Boxtel, Honingzemerij 'Het Zuiden' 89
Brunssum, Armbestuur, Burgerlijk 176
Bergerode, NV (604) 74
Mijnwerkersbond, Alg. Ned. (693) 101
Schuttershüske, Ver. 176
Wijffels, F. C. M. (37, 447, 602) 174
Cuyk, 't Politieke Buurke' 156
Delft, Econ. Inst. v.d. Bouwnijverh. 177
Stud. ver. 'St. Virgilius' 174
Techn. Hogeschool 187, 175, 177
Eijsden, Jong Limburg, Bond 124
Zuivelfabr., Coöp. (Stoom)-'St. Isodorus', (690) 86, 87
Eupen, 'La Textile Croon' SA (629) 79
Geleen, Inkoopver. 'Limburgia'
Werknemende Middenstand (609) 97
Gennep, Jong Limburg, Bond 124
's-Gravenhage, Econ. Hist. Archief, Ned.-(NEHA) 74
Oorlogsgravensticht. 178
Gulpen, Bouwvakver. 172
Fruitveilingver., Coöp. (271) 89
Gemeenteraad 173
Gezondheidscommissie 173
Jong Limburg, Bond 124
Vaktenschool 173
Volksbond 'St. Joseph' (48) 92
Heerlen, Adelbertver., St. 165, 176
Burgerwacht 173
Carisborg, NV (610) 76
Drankweerc., Z. Limb. (669) 127
Geheelonthoudersver., Nat.
Christen - (NCGOV) (667) 126
Gerlach Instituut 158
Haas, NV (618) 79
Handelsreiz. ver. 'St. Joseph' (623) 110
Hulpactie, Bissch. 141, 151
Jong Limburg, Bond (450) 122, 124
Kath. Heerlen (541) 98

- Liefdewerk Oud Papier 173
 Melkvoorziening, Alg. Org. v. (606) 91
 Middenstandsver. 168
 Mijnwerkersver., Kath. (35) 100
 Notaris J. A. Lemmens 144
 Nijverheidsonderw., Ver. v. 166
 Priesterstudiefonds 173
 Raedts, C. E. P. M. (563) 164
 Soc. wet. conf. 'St. Augustinus' (39) 120
 Stadsschouwburg, Sticht. 166
 Thuis Best, Sticht. (626) 113
 Vreemdelingenverk., Ver. v. (VVV) (526) 147
 Wolf en Hertzdahl, Kledingmag. (619) 181
 Wijkverpleging, der Nederduits
 Herv. Gem. (645) 130
 Ziekenhuizen, 'St. Joseph' en 'De Wever' 161
- Helden,**
 Bierbrouwerij 'Volharding' (443) 82
 Gezinszorg, Kath. (465, 474) 137
 Parochie Grashoek 156
 Sigarenfabr. J. M. Lucassen (431) 81, 82
 Smederij Verbugt (451, 490) 81
 Sociaal Carit. Centr. Sticht.
 Interpar. - (ISCC) (465, 474) 137
 Zadelmakerij Keiren (454) 81
- Herzogenrath,**
Hoensbroek,
 Braunkohlenwerke GmbH 76
 Ave Rex Christe, Ver. 121
 Kasteel 86
 Sportclub Emma-Combin. (302) 148
- Horn,**
Horst,
 Sanatorium v. TBC-pat. 129
 Vak- en standsorg. 151
 Woningonderzoek 98
- Hulsberg,**
 Mijnwerkersbond, Ned. Kath. (672) 100
 Werklied. ver. 'St. Barbara' (660) 93
- Kerkrade,**
 Groeve Anna 76
 Jong Limburg, Bond 124
- Klimmen,**
Lanaken,
Louvière, La,
Maasbree,
Maastricht,
 Notaris Kantoor Jaspers (612) 144
 Henri de Beaumont PVBA 75
 SA d. Charbonnages 'Le petit et St. Vaart' 78
 Sigarenfabr. J. M. Lucassen (431) 81
 Academie, J. v. Eyck 177
 Adelbertver., St. 150
 Ambtenaren, Alg. Bond v. RK 150
 Apostelenhuis, XII- (449) 133
 Arbeidersbelang, Fonds v. 171
 Arbeidersbeweging, zie Volksbond, 93-95
 Archiefbew. pl., gem. 148
 Armbestuur, Burgerl. 151, 171
 Augustinusver., St. 172

Azijnfabr., 'elite'-produkten 80
 Beambt. en Hog. Pers., Unie v. 158
 Beaumont, Henri de (494, 497) 75
 Beurzensticht., 'Isabella v.d. Weyden' (528) en 'Mathias Wijnandts'
 (530) 118, 119
 Bouwcombinatie 'Jekerdal' 171
 Bouwv. arb. bond 'St. Joseph' (661) 109
 Bouwver., 'St. Mathias' 169
 Bouwver., 'St. Servatius' 150, 155, 169, 171
 Brokkenverzameling 170
 Canisianum, Theol. Facult. 173
 Caritas, Centrale 131
 Charité, Soc. de Dames de 170
 Conferentie v.d. H. Martinus Wijk (510) 138
 Coöp. 'De Ster' 169
 Detailhandelsschool 174
 Drankweercmité, RK (666) 126
 Drukkerij Leiter-Nypels NV (496) 80
 Fabrieksarbeidersbond 'St. Willibrordus' (614) 109, 170
 Fabrikantenkring - en Omstr. (458) 90
 Front, Apostolaat v.h. 158
 Gemeenteraad 157
 Gerlach Instituut 158
 Gezondheidscommissie 169
 Glas- en Aardewerkers, Bond v. 160, 174
 Grafische Bond, 171
 Handelsreiz. ver. 'St. Servatius' (140) 111
 Hotelschool, Hogere 177
 Hulpactie, Bissch. (635) 131
 Industriële Arbeid, Centr. Contact v.d. 155
 Jeugdraad, Kath. 150
 Jong Limburg, Bond (450) 123, 124
 Kath. Actie 158
 Kruideniersbedr. Rutten-Bosch (662) 83
 KVP-Statenskring (199) 124
 Leeszaal en Bibliotheek, RK Openbare 173
 Leiter-Nypels NV (496) 80
 Leo XIII Stichting 170
 Levensmiddelenh. Jacobs-Gilissen (621) 80
 Maartenshuizen, Sticht. St. (509) 134
 Melkinricht. 'St. Servatius' 169
 Metaalbew. bond 'St. Eloy' (472) 106
 Metaalindustrie, H. de Beaumont's (494, 497) 75
 Middenst. ver., Kath. Jonge 158
 Militairen, Burgercom. vertr. (123) 146
 Militairenver., RK 156
 Onderofficierenver., RK 156
 Oranjecomité, Ver. (83) 145

- Parochie, St. Mathias 169
 Patronaat, v.d. par. 'St. Servaas' 156
 Pro Juventute, Ver. 139
 Radium, NV BRI (463) 75
 Roncken, K. W. A. H., deken 167
 Scholen, MEAO 174
 Scholen, Pater Fortis 151
 Scholen, J. M. Souren inz. 169
 Sociale Zorg, Sticht. Bijz. 149
 Sociëteit, Grote- en Emulatie (502) 148
 Sociëteit, 'Momus' (503) 148
 Sociëteit, 'Slavante' 148
 Souren, J. M., kap. Wijk, past. 'St. Mathias' (501) 168, 169
 Stuers, Sticht. 'De -' 93, 169, 170
 Stud. club 'St. Servatius' (410) 115, 156, 160
 Tehuis v. Meisjes, Sticht. 151
 Unie, Raad v.d. Ned. 155
 Vincentiusver., St. - Wijk (510) 138
 Volksbond, later Werkl. ver. en KAB-Centrale (276, 500) 93, 94,
 95
 Werknemende Middenst. 96, 97
 Werkplaats, Sticht. - Aangep. Arb. (412) 138
 Wolf en Hertzdahl, NV Kledingmag. 81
 Woningbouwver. 'St. Servatius' 150, 155, 169, 171
 Woningsticht. 'St. Pieter' 171
 Wijnhandel Corten-Becker (411) 82
 Wijnhandelaars Thiessen (652) 83
 Zuivelver., Coöp. 'St. Servatius' (622, 630) 88
 Meerssen,
 Meyel,
 Overheidsperson., Kath. Bond v. (5) 113
 Bierbrouwerij de 'Zwaan' (443) 82
 Honingzemerij, Coöp. - (448) 89
 Kleermaker P. Knapen (639) 84
 Land- en Tuinbouwbond, Limb. (620) 98
 Molenaars fam. Sanders (647) 84
 Schoolbest. parochie 154
 Smederij J. M. Houtappels (480) 83
 Stalwaterpompenfabr. Coumans (585) 83
 St. Lucas, Ver. (681) 145
 Timmerman W. Vestjens 83
 Winkeliersbedr. Sanders (later Derckx) (455) 84
 Nederweert,
 Jeugdwerk 151
 Landbouwer P. Otterdijk 85
 St. Vincentiusteh. 'De Stokershorst' 151
 Neer,
 Nuth,
 Sigarenfabr. 'Maneslust' (499) 85
 Gemeente 153
 Middenst. ver. 'St. Nicolaas' 153
 Ottersum,
 Purmerend,
 Past. America 153
 NV Steenk. handelsmij. v/h Jan Veldhuizen Wz. 76, 77

- Roermond, Credietbank, NV Limb. Kerk. 167
 Handelsreiz. ver. 'St. Wiro' (624) 111
 Jeugd en Jongeren, Serviceburo v. 114
 Jong Limburg, Bond (450) 123, 124
 Louisahuis 131
 Middenstand, Bureau v. adv. v.d. (467) 97
 Natuur- en Letterkunde, Gen. v. (113) 120
 Roode Kruis Comité (33) 131
 Volksherstel, Sticht. Limb. (Bureau) (514) 142
 Ziekenverpleging, Ver. 'Prot.-' (677) 130
- Roggel, Fam. Geraedts 85
 Fam. Raemaekers, molenaars (453, 488, 640) 85
- Rolduc, Jong Limburg, Bond 124
 Sociale Studieweek 168
- Schaesberg, Mijnwerkersbond, Alg. Ned. (688) 101
 Schimmert, Zuivelfabr., Coöp. (Stoom) 'St. Remigius' (613) 88
 Sevenum, Houthand. en Stoomzagerij 'St. Jozef', Coöp. (678) 89
 Fam. Janssen, timmerl. en aannemers (457) 85
- Sittard, Ambtenaren, Alg. Bond v. RK 152
 Gezinsverzorgsters, RK Opl. v. - (648) 117, 153
 Handelsreiz. ver. 'St. Christoffel' (571) 112
 Jeugdwerk, Vrouwelijk 114
 Jong Limburg, Bond 124
 Maatschapp. Werk, School v. 129
 Mijnwerkersbond, Alg. Ned. (689) 101
 Sibema (622, 630) 88
 Wolf en Hertzdahl (619) 81
 Zuiden, Blad 'Het -' 153
 Zuivelfabr., Coöp. - 'St. Rosa' (622, 630) 88
 Zuivelver., Coöp. - 'Z. Limb.' GA (690) 87, 88
- Spekholzerheide, Willem-Sophia, NV Ned. Steenk. m. (603) 77
- Swalmen, Machinefabr. P. Konings 152
 Souren, J. M. Kapelaan (501) 168
- Tegelen, Fabr. arb. bond 'St. Willibrordus' (470) 108, 109
 Jong Limburg, Bond 124
 Metaalbew. bond 'St. Eloy', later Industriebond NKV (469) 106
 IJzerfabriek, NV Industria (562) 78
- Thorn, Soc. Car. Centrum, Sticht. Dek. (486) 137
 Treebeek, Sportver. Staatsmijn Emma (302) 149
 Tuddern, Drostambt 154
 Utrecht, Industriebond NKV 107
 Uitgeversmij 'Neerlandia' 177
 Werkliedenverbond (land.) 94
- Vaals, Croon, NV Ned. Textielabr. (629) 79
 Jong Limburg, Bond 124
 Manns, E. J. betr. - 162
- Valkenburg, Mijnwerkersbond, Ned. Kath. -, kring (673) 101
 Volkshogeschool 'Geerlingshof' 174

- Venlo,
 Credo Pugno, Propagandaclub 94
 Fabr. arb. bond 'St. Willibrordus' 151
 Handelsreiz. ver. 'St. Mathias' (573) 112
 Jeugd- en Jongerenorg. 159
 Jong Limburg, Bond 124
 Kap. K. W. A. H. Roncken (641) 167, 168
 Middengroepen, Kath. Jong. uit de (468) 114
 Middenstandsbond (467) 97, 174
 Studentenclub 'St. Laurentius' (636) 115, 159
 Werkliedenver. 'St. Carolus Borromeus' later KAB (493) 93
- Venray,
 Voerendaal,
 Weert,
 Jong Limburg, Bond 124
 Kasteel 'Cortenbach' 74
 Jong Limburg, Bond 124
 Metaalbew. bond 'St. Eloy', later Industriebond NKV (570) 106
 Souren, J. M. deken 169
 Textielarbeidersbond 'St. Lambertus' (7) 110

INDEX VAN INSTELLINGEN EN ONDERWERPEN

- Aalmoezener v. Soc. Werken: Beel, Mgr. D. T. H. E. (653) 150
 — Camp, Ch. H. G. M. (49) 152
 — Roncken, K. W. A. H. (641) 151, 167
 — Souren, J. M. (501) 168, 169
 — Steegmans, Jos. C. H. (589) 170
 — Verheggen, J. A. J. A. (139) 172
 Aannemers, Fam. Janssen, Sevenum (457) 85
 Aardewerkers, Bond v. Glas en, Maastricht 160, 174
 Academie, J. v. Eyck 177
 Adelbertvereniging, St., Heerlen 165, 176, Maastricht 150
 Administratiekantoor Z. Limb. (AZL) 140
 Afgestudeerden, Sticht. Voorlicht. Kath. VOKA 165
 Afkortingen, Lijst v., 85
 Alcoholhoudende dranken, Ned. Ver. tot afschaff. 127
 Alcoholisme, Internat. Congres teg. het, 162
 — Nation. Comm. tegen het, 162
 — Un. Internat. contre l', 162
 Alcoholismum, Liga Cath. Internat. contra, 162
 Alcuïnis, Studentenver. KAV, Aken 166
 Ambtenaren-vereniging, Alg. RK, Maastricht-Sittard 150, 152
 America, pastoor, Ottersum 153
 Amerika, Ned.-, Instit. Limb. (671) 148
 Amerikaans militair kerkhof Margraten 178
 AMF = Alg. Mijnw. Fonds 103, 105, 140
 Anna, Groeve, Kerkrade 76
 Antoniusalmanak, St., 167
 AOM, zie: Melkvoorziening.
 Apostelenhuis, XII, Maastricht (449) 49, 132
 Arbeid, Partij v.d. 105. Secretaris v.d., 157
 Arbeidende Jeugd, Vrouw. Kath., (57) 95, 96
 Arbeiders, St. Josephcomité t. behart. der bel. v.d. RK Ned., in Dtsl. (557) 138
 Arbeidersbelangen, Fonds, Maastricht 171
 Arbeidersbeweging, Kath., (KAB): Beesel (565) 92
 — Limb. (div. EAN's) 94-96, 103, 117, 158, 161
 — Maastricht (div. EAN's) 93, 95
 Sociaal Archief v.d. 55, 94, 95
 — Vaals 162
 Arbeidersjeugdbeweging, Kath. (KAJ) 154
 — Steyl (471) 114
 Arbeiderspers, 105
 Arbeidersstand, Organisaties v.d., 92-96
 Arbeidersvrouwen, Sticht. Huish. onderw., en -meisjes (643) 96
 Arbeidersvrouwenbeweging, Kath., in Limburg (KAV) (643) 95
 Arbeidersvrouwenorgan. Kath. (KAVO) 96

Arbeidersfront, Ned., (NAF), 102, 108
 Archief, Sociaal, KAB en NKMB 55, 94, 95
 Archiefbewaarpplaats gem. Maastricht 119, 148
 Ariëns, Dr., Kath. Ver. v. Maatsch. werkers afd. Mijnstreek 153
 Armbestuur, Burgerl., Brunssum 176
 — Maastricht 151, 171
 Armen, Steun aan, Maastricht 171
 Armenraad Maastricht 157
 A-socialiteit, Commissie, Maastricht 151
 Augustinusvereniging, St., Maastricht 172
 Ave Rex Christe, Ver., Hoensbroek (307) 121
 AVM Zuid Nederl. Berkel Enschoot 91
 Azijn- en Conservenfabriek 'elite'-producten Maastricht (621) 80

Baden, Volks- en school, 12
 Barbaraviering 103
 Beambten, Vakgroep, Alg. Ned. Mijnw. bond 104
 Beambten en Hoger Personeel, Unie v., 110-113
 — Kr. Maastricht 158
 Beambtenfonds Willem-Sophia, 78
 Beatrix, Prinses, 145
 Beaumont's Metaalindustrie N.V. Maastricht, Henri de, (494, 497) 75
 Bedrijfsbond Mijnindustrie, Alg. Ned., (584) 104,
 — Schaesberg (688) 101,
 — Sittard (689) 101
 Bedrijfskernen mijnen 103
 Bedrijfsraden mijnen 103
 Bedrijfsunie 108
 Bedrijfsvereniging, Mijnindustrie 105 Metaalbew. 107
 Bejaardenzorg, Archief. v. organ. op h. terrein, 132-135
 Belgische geïnterneerden Treebeek 158
 Belick, Verpleegteh. arme lieden 132
 Benelux-comité 176
 Bergerode, N.V., Mij. t. Expl. v. Mineralen Brunssum (604) 74
 Bernhard-Stichting, Prins 178
 Beurzenstichting, Isabella van der Weyden (528) 118
 — Mathias Wijnandts (530) 119
 Bibliothecaris Canisianum Maastricht 173
 Bibliotheek, RK Openb. leesz. en, Maastricht 173
 Boerenbond Meyel (620) 98
 Boerenleenbank, Centr. Coöp., 168
 Boerenorganisatie, J. M. Souren betr., 169
 Bouwcombinatie Jekerdal Maastricht 171
 Bouwcommissie Limb. Land- en Tuinbouwbond (87) 98
 Bouwnijverheid, Econ. Inst., Delft 177
 Bouwgrondmij., N.V., Tijdig 167
 Bouwkundig opz. Gielen 155
 Bouwvakarbeidersbond, RK, St. Joseph Maastricht (661) 109, 170
 Bouwvakvereniging St. Petrus Gulpen 172

Bouwvereniging St. Mathias Maastricht 169
 — St. Servatius Maastricht 150, 169, 171
 Braunkohlwerke GmbH, Herzogenrather, 76
 Broederschap H. Kruis Maastricht 172
 Brokkenverzameling, Maastrichtse, 170
 Bruinkoolvelden, N.V. Mij. t. expl. v., Carisborg Passart - Heerlen (610) 76
 Bruinkoolwinning 74
 Bucomi = Burger Comité Vertr. Militairen, Maastricht (123) 146
 Burgemeester v. Nuth 153
 Burgerwacht Heerlen 173
 Buurthuizen, Sticht. Onze, 136
 Bijhoudersbond L.L.T.B. 89
 Bijstand, Nation., 146

 Canisianum Maastricht 173
 Carisborg, N.V. Mij. t. expl. v. Bruinkoolvelden, Passart - Heerlen (610) 76
 Charbonnages, S.A. des, 'Le Petit et St. Vaart' La Louvière 78
 Charbonnages Néerlandais, S.A. des, Willem-Sophia Spekholzerheide (603) 77
 Charité., Soc. d. Dames de, Maastricht 170
 Christofoor, Werkgemeenschap, 176
 Colloquium, Gespreksgroep, 177
 Commissaris v.d. Koningin in de Prov. Limb. 158
 Congregaties, Jongens en Meisjes, 159
 Conservenfabriek, Azijn en, 'elite'-produkten Maastricht (621) 80
 Consultatiebureau-dienst TBC-bestrijding 129
 COOD, zie: Ouden v. Dagen.
 Coöperaties, J. M. Souren betr., 170
 Coöp. Inkoop en Handelsorganisaties: Archieven 86-89
 — Centr. Boerenleenbank 168
 — Fruitveilingver. kring Gulpen 89
 — Honingzemerij St. Ambrosius Meyel (448) 89
 — Houth. en stoomzagerij St. Jozef Sevenum (678) 89
 — Verbruikersver. De Ster Maastricht 169
 — Ver. Campina G.A. 87
 — Werkgem. U.A. t.b.v. gepension. in de Mijnstreek (399) 134
 — Z. Ned. Zuivelbond (CZNZ) 86, 88, 163
 — (Stoom) Zuivelfabrieken: St. Isidorus Echt (390) 87
 — — St. Martinus (613) 87
 — — St. Remigius Schimmert (613) 88
 — — St. Rosa Sittard 88
 — — St. Servatius Maastricht 88
 — Z. Limb. G.A. Sittard (622, 630, 690) 86-88
 Cortenbach, Kasteel Voerendaal 74
 Credietbank, N.V. Limb. Kerk., Roermond 167
 Credo Pugno, RK Propagandaclub(s) (59) 94, 95, 158
 — Venlo 94
 Crisiscomité, Nat., Maastricht 171
 Culturele instellingen, Archieven v., 120-122

- Dagblad, Comité, Veritas (452); -Gazet v. Limb., De Limburger (Koerier) 143
 Delfstoffen, Prov. Comm. Nuttige, 165, 175
 Detailhandelschool St. Maternus Maastricht 174
 Documentatie, Kath., Centrum (KDC) Nijmegen 56, 61
 Doorgangshuis, Comm., Maastricht 151
 Drankbestrijding 157, 162; Archief v. organ. op h. gebied v.d., 126-128
 Drankmisbruik, Maria ver. RK Vrouwenbond ter bestr. v., Maastricht (665) 126
 Drankweer, RK ver. De Centrale Limb., 127, 171
 Drankweer Comité, RK, Maastricht (666) 126
 — Z. Limb., Heerlen (669) 127
 Drinkwatervoorziening 129
 Drostambt Tuddern 154
 Drukkerij Leiter-Nypels Maastricht (496) 80
- Echo der Gegenwart Aachen 162
 Economisch Histor. Archief, Ned., (NEHA) 74
 Economisch leven, Archief v. instell. v. overleg in- en regulatie v. het, 90, 91
 Eenheids-Vak-Centrale 108
 Eereschuld en Dankbaarheid, Afd. Z. Limb. v.d. Ver. t. steun aan Ned. Mil. Oorlogsgewonden, (559) 132
 Electro-groothandel, N.V., v/h Claessen & Co Amsterdam 79
 — Radio en, W. Haas N.V. Heerlen (618) 79
 Electronisch bedrijf, Vakorgan. v. werknemers in het metaal- en het, 106-108
 'Elite'-produkten, Azijn en Conserv. fabriek, Maastricht (621) 80
 Emancipatiebeweging De Bond Jong Limburg (450) 122-124
 Emma-Hoensbroek Combinatie v/h RK Sportver. Staatsm. Emma Treebeek (302) 148
- Fabrieksarbeidersbond St. Willibrordus, Ned. RK: District Z. (614) 93, 95, 108
 — Maastricht 170
 — Tegelen (470) 109
 — Tienray en Venlo 151
 Fabrikantenkring Maastricht en Omstr. (458) 90
 Folklore, H. H. Knippenberg betr. 161
 Franciscanen, Paters 138
 Front, Apostolaat v.h., 158
 Fruitveilingvereniging, Coöp., Kring Gulpen (271) 89
- Gebrekkigenzorg 127
 Gedeputeerde Staten v. Limburg 155, 161
 Geerlingshof Valkenburg 174
 Gehandicapten, Sticht. WAAM Maastricht t. verschaffing arbeid aan, 138
 Geheelonthoudersvereniging, Distr. com. der Nation. Christen, (NCGOV) (668) 127
 — Nation. Christen, Heerlen (667) 126
 — Ned. Christen Jongelieden, (NCJGOV) 127
 — v.h. H. Hart 163
 Gemeenschapsdienst, Sticht., afd. Gezinszorg Sittard (648) 117
 Gemeente-ambtenaren, Ned. Bond v., 152
 Gemeenten, Annexatie 155; Samenvoeging 153
 Gemeenteraad Maastricht 124, 157

- Genootschap v. Natuur- en Letterkunde Roermond (113) 120
 Geologische Stichting 175
 Gepensioneerden, Coöp. Werkgemeensch. U.A. t.b.v., in de Mijnstreek (399) 134
 Gerlach-Instituut Maastricht en Heerlen 158
 Geslachtsziektebestrijding 129
 Gezellenvereniging St. Joseph (277) 95
 Gezinsverzorging 129
 Gezinsverzorgsters, RK Opleid. v., Sittard 153
 — Stichting -, Sittard (648) 117
 Gezinsvoogdij Arr. Maastricht 150
 Gezinszorg, Archief. v. instell. op het terrein v.h. Maatschapp. Werk en de, 136-139
 — Sticht. Gemeenschapdienst afd., Sittard (648) 117
 — Sticht. Kath., Helden (465, 474) 137
 Gezondheidscommissie, Gulpen 173; Maastricht 169
 Gezondheidszorg, Sociale, 128
 Glas- en Aardewerkers, Bond v. Maastricht 160, 174
 God en Ons Recht, Bond v. Glas- en Aardew., Maastricht 160, 174
 Graanhandelaren, RK Bond v., 171
 Grafische Bond, Ned. RK, Maastricht 171
 Groene Kruis, RK Ver. Het Limb., (611) 128, 136, 169
 Groothandel, in levensmiddelen Jacobs-Gilissen Maastricht (621) 80
 — N.V. Electro-, v/h Claessen & Co. Amsterdam 79
 — Electro-, W. Haas N.V. Heerlen (618) 79
 Handel, Afd. Z. Limb. v.d. Ned. Mij v. Nijverh. en, (143, 649) 90
 Handeldrijvende en industriële Middenst. i.d. prov. Limb., Bureau v. advies
 v.d., Roermond, later Venlo (467) 97
 Handelsreizigersver. (Ned. RK): Sittard (571) 112
 — v.h. distr. Limb. (572, 625) 113
 Districtsraad St. Joseph Heerlen (623) 110
 — St. Mathias Venlo (573) 112
 — St. Servatius Maastricht (149) 111
 — St. Wiro Roermond (624) 111
 Heemkunde 161, 167
 Hervormde Gemeente, Ver. Wijkverpl. der Nederduits, Heerlen (645) 130
 Herwonnen Levenskracht 95
 Hertzdahl, Wolf en, (619) 81
 Historisch Archief, Keesing's 147; Ned. Econ., (NEHA) 74
 Hoger personeel, Unie v. Beambten en, 110
 Hogeschool, Techn., Delft 177
 Honingzemerij, Coöp., St. Ambrosius Meijel (448) 89
 — Het Zuiden Bostel 89
 Hotelschool, Hogere, Maastricht 177
 Houthandel, Coöp., en St. zagerij St. Jozef Sevenum (678) 89
 Huishouding, Hulp in de, 129
 Huishoudonderwijs, Sticht., v. arbeidersvrouwen en meisjes (643) 96
 Huisvesting: Archief. v. instellingen op h. terrein v.d. Volks, 140-141
 — v.h. Prov. Bestuur in Limb. 165
 — J. M. Souren betr., 170

Huisvlijttentoonstellingen (60) 95
Hulpactie, Bisschopp., Heerlen 151; Com. v.d., Maastricht (635) 131
Hulpverlening, Archief. v. org. op het terrein v.d., 131-132
Humanitas, Sticht., 105

Industria, N.V. Lak en Vernisfabr., Roermond 78; Tegelen (562) 78
Industrie, Comm. v. vertegenw. uit de groot-, (458) 90
Industriebond, NKV 100, 106, 107; NVV 100
Industriële, -Arbeid Maastricht e.o. 155
— Kon. Mij Noury en van der Lande N.V. 74
— Vakorg. v. werknemers in — bedrijven 109
Industriewater, Commissie, 165
Ingenieurs, Ver. v., in Z. Limb. 175
Inkoopvereniging Limburgia Geleen 152
IISG, Internationaal Instit. v. Soc. Gesch. 54, 61
Interparlementaire Unie 176
Isabella van der Weyden, Beurzensticht., Maastricht (528) 118

Jekerdal, Bouwcombinatie, Maastricht 171
Jeugd beweging, Kath. Arbeid., (KAJ) Steyl (471) 114
— Vrouw. Kath. Arbeid., (VKAJ) (57) 95, 96
Jeugd en Jongeren, Serviceburo v., in Limb. Roermond 114
Jeugd- en Jongerenorganisaties, Archieven v., 114-116
Jeugdbond voor Onthouding (JVO) 127
Jeugdcommissie, Vakbonds, v.d. ANMB (82) 105
Jeugdcongregaties te Venlo 159
Jeugdige delinquenten, Sticht. Toez. op pol. verdachten en, 151
Jeugdorganisaties, J. M. Souren betr., 169
Jeugdraad, Kath., Maastricht 150
Jeugdwerk, Nederweert 151; bisdom Roermond 171
Jezuïeten 173
Jong Limburg, Bond, hoofdbest. en afd: Heerlen, Maastricht, Roermond (450) 122-124
Jonge Middenstandsver. Kath., (KJMV) Maastricht 158
Jonge Werkman, Kring Z. en Dioc. Bond, 154, 171
Jonge Zuiden, Het, orgaan v.d. Bond Jong Limburg 124
Jongelieden, geheelonthoudersver., Ned. Christen, De Schakel (NCJGOV) 127
Jongeren, uit de Middengroepen Kath., Venlo (468) 114
Jongerengemeenschap, Stichting, v/h Kath. Vrouw. Jeugd w. Sittard 114
Josephcomité, St., t. behart. der bel. v.d. Ned. arbeiders in Duitsl. (557) 138

KAB, Zie Arbeidersbeweging (Kath.)
KABO, Kath. Bond v. Overheidspersoneel, Meerssen (5) 113
KAJ, Kath. Arbeidersjeugdbew., (471) 114
Kapittel v. St. Servaas 119
Kasteel, Cortenbach Voerendaal 74; Hoensbroek 121
Kasteelstichting, Nederl., 166
Katholiek Heerlen, Com. v. samenwerking v.d. RK Standsorgan., (541) 98
Katholiek Maastricht, Samenwerkende RK Standsorgan., (84) 95

Katholiek(e), Zie onder betr. instelling.
 Katholieke Actie 158, 160, 173, 177
 Katholiekendagen, Limb., (42) 95, 172
 KAV, Zie Arbeidersvrouwenbeweging (643) 95
 KDC, Kath. Doc. Centrum Nijmegen, 56. 61
 Keesings Histor. Archief 147
 Kerkbestuur Meijel 154
 Kinderbescherming, Ver. Liefdewerk v., 172
 Kinderhygiëne 129
 Kinderuitzending 129
 Kledingmagazijnen, N.V. Wolf en Hertzdahl, Sittard, Maastricht, Heerlen (619) 81
 Kleermaker, P. Knapien, Meijel (639) 84
 Kleisteenindustrie in Midden Limb. 163
 Kleiwinning 74
 Kolen en Staal, Eur. Gem. v., 103
 Konings, P., Mach. fabr. en ijzergiet. Swalmen 152
 Koninklijk Huis 145
 Kraamzorg 129
 Kringraden Mijnen 103
 Kruideniersbedrijf Rutten-Bosch Maastricht (662) 83
 Kruisverbond, Limb., 127, 173
 Kunstzijde-Unie, Algem., Arnhem 178
 KVP-fractie v. Prov. Staten v. Limburg 175
 KVP-Statenkring Maastricht (199) 124

 Lak- en Vernisfabriek, N.V., Industria Roermond 78
 Land- en Tuinbouwbond, Afd. Meijel v.d. Limb. (620) 98
 — Bouwcomm. v.d. Limb., (87) 98
 Landbouwbedrijf v.d. fam. Sanders Meijel 84
 Landbouwer P. Otterdijk Nederweert 85
 Landbouwwerktuigen, J. M. Houtappels, handel in, Meijel (480) 83
 Landschap, Sticht. Limb., 166
 Landstorm, Bijz. Vrijwillige, 146
 Lectorvoorziening, Bisschop. Adv. comm. i.z. de, 173
 Leeszaal en Bibliotheek, RK Openb., Maastricht 173
 Leo XIII Stichting Maastricht (501) 169, 170
 Lering en leiding 157
 Levensmiddelenhandel Jacobs-Gilissen, Maastricht (621) 80
 Liefdesweek 99
 Limburg, Gazet v., 143, 144, 177; Herstel, 1945, 154
 — Limburger, De, 143
 — De Nieuwe Limburger, 153, 177
 — Limburger Koerier, De, 143, 162
 Limburgsche Liga, 152, 153
 Limonadefabriek Schimmert, 86
 Lymphilex Postzegeltentoonstell., Geleen 174
 LLTB, Zie Land- en Tuinbouwbond (Limb.)
 Louisa-huis, Roermond 131
 LOZO, Limb. organ. v. zelfstan. ondernemers, (467) 97, 115

Maartenshuizen, Sticht. St., Maastricht (509) 134
 Maatschappelijk en Cultureel Overleg, Kath. Bur. v., 176
 Maatschappelijk Werk, Archieven v. instell. op h. terrein v.h., en de gezinszorg,
 136-139
 — School v., Sittard, 129
 — bij de Staatsmijnen in Limb., 153
 Maatschappelijk Werkers, Kath. Ver. v., 'Dr. Ariëns', 153
 Maneslust, Sigarenfabriek, Neer, (499) 85
 Mariabond, Ver. Limb., (386) 126, 128
 Maria Heem, RK Opl. v. Gezinsverz., Sittard, 153
 Maria Theresia Groeve, Herzogenrath, 76
 Maria-vereniging, RK Vrouwenbond ter bestr. v. drankmisbr., Maastricht, (665) 126
 Mathias Wijnandts, Beurzensticht., Maastricht, (530) 49, 119
 MEAO-onderwijs, Maastricht, 174
 Melkinrichting St. Servatius, 169
 Melkslijters, 91
 Melkvoorziening, Alg. Org. v., (AOM), Heerlen, 91
 — AVM-Zuid Nederland, 91
 Mergelcommissie, 165
 Metaalbewerkersbond, Ned. Kath., 'St. Eloy', Maastricht, (472) 106
 — Tegelen, (469) 106
 — Utrecht (landel.), (582, 583) 107, 152
 — Weert (570), 106
 Metaalindustrie, Henri de Beaumont's N.V., Maastricht, (494, 497) 75
 Middengroepen, Kath. Jongeren uit de, Venlo, (468) 114
 Middenstand(sbond), Ver. RK Limb., (467) 97, 114, 168, 174
 — Werknemende, (609) 96, 158
 Middenstandsvereniging, Heerlen, 168
 — Kath. Jonge, (KJMV), (467) 114
 — Maastricht, 158
 — 'St. Nicolaas', Nuth, 153
 Militair, Gezag, 154, 175
 — Kerkhof Margraten, 178
 Militaire commissaris in het bevrijde Limb., 90
 Militairen, Burger Comité Vertr., (BUCOMI), Maastricht, (123) 146
 — RK, Ver., Maastricht, 156
 Mineralen, N.V. Bergerode, Mij tot Exploit. v., Brunssum, (604) 74
 Missieclub, Delftse Hogesch. studenten 175
 Molenaars, Fam. Raemaekers, Roggel (453, 488, 640) 85
 — Fam. Sanders, Meijel (647) 84
 Momus, Sociëteit, Maastricht (503) 148
 Muziekcorpsen, Militaire, 148
 Muziekverenigingen, Kath. Feder. v., in Limburg, 167
 Mijnbeambten, Kath. ver. v., 153, 176
 Mijnbouw, 165
 Mijnen: N.V. Bergerode, Mij t. Exploit. v. Mineralen, Brunssum (604) 74
 — N.V. Mij t. Exploit. v. Bruinkoolvelden 'Carisborg', Passart-Heerlen, (610) 76
 — N.V. Mij t. Exploit. v. Zuid Limb. Steenkolen, 'Oranje Nassau', 164

- N.V. Ned. Steenkolenmijnen 'Willem Sophia', Spekkholzerheide (603) 77
- Mijnindustrie, Alg. Ned. Bedrijfsb. i. d., (584) 104
- Beambtenfonds v.d., (BMF) 140
- Wijffels F. C. M. in z. functies bij de, 175
- Mijn-Industrie-Raad (MIR), 103, 105, 175
- Mijnstreek, Coöp. Werkgemeensch. U.A. t.b.v. gepension. in de, (399) 134
- Melkdistributie in de, 91
- Streekplan 'De Oostelijke', 165
- Mijntechnici in Limburg Ver. v. RK 'St. Clemens', 152
- Mijnwerkers, Algemene Bond v. Christ., 102
- Mijnwerkersbevolking, Verpleging zieken uit de, 130
- Mijnwerkersbond: Alg. Ned., ANMB, (584) 104
- Brunsum, (693) 101
- Schaesberg, (688) 101
- Sittard, (689) 101
- Vakbondsjeugdcomm. v.d. — (82) 105
- Ned. Kath., NKMB (581) 101, 160
- — Heerlen, (35) 100
- — Hulsberg, (672) 100
- — Valkenburg, (673) 101
- Mijnwerkersfonds, Alg. (AMF), 103, 104, 140
- Mijnwerkersvereniging, Kath., Heerlen (35) 100
- Mijnwerkersverenigingen, Centrale Bond v. RK, 102

- NAF, Ned Arbeidsfront, 102, 108
- Natuur- en Letterkunde, Genootsch. v., Roermond, (113) 120
- NCGOV, Zie Geheelonthoudersver.
- Nederduits, Hervormde Gemeente Ver. Wijkverpleging der, Heerlen, (645) 130
- Nederland-Amerika Instit. afd. Limb., (671) 148
- Neerlandia, Uitgeversmij, Utrecht, 143, 144, 177
- NEHA, Ned. Econ. Histor. Archief, 54, 74
- NKMB, Zie Mijnwerkersbond (Ned. Kath.)
- NKV, Zie Vakverbond (Ned. Kath.)
- Notariskantoor Jaspers, Klimmen (612) 144
- Notarissen: Heerlen, J. A. Lemmens; Klimmen, N. J. Bex, M. H. Th. Jaspers, A. V. M. Lemmens, 144
- Noury en van der Lande N.V., Kon. Industriële Mij, 74
- NSB-vertegenwoordigers bij RK Werkl. bond, 94
- NVV, Zie Vakvereniging.
- Nijverheid, Afd. Zuid Limb. v.d. Ned. Mij. v., en Handel, (143, 649) 90
- Nijverheidsonderwijs, Heerlen 166

- Omroep, Region., Zuid, 178
- Ondernemers, Limb. organis. v. zelfst., (LOZO), (467) 97, 100
- Ondernemingen. (Archieven v.): grote, 74-79
- kleinere en eenmansbedr., 81-85
- middelgrote, 79-81
- Ondernemingsraden mijnen, 103, 105
- Onderofficieren, RK Ver. v., Maastricht, 156

- Onderwijs, Archieven v. instell. op het terrein v.h., 117-119
 — Comm. v. Beroep v.h. VHMO, 177
 — Hoger, Fonds i. h. Bisd. Roerm., (47) 117, 166, 177
 — Knippenberg H. H. betr., 161
 — School v. MEAO, Maastricht, Souren J. M. betr. 170
 — Sticht. Hoger en Administrat., Limburg, 166
 — Subsidiëring v. instell. v. muziek, 166
 Onderwijsvraagstuk v. Limb. studenten, 177
 Ongevallenverzekering, Raad v. Beroep, 172
 Ons Limburg, Woningbouwver., 141, 167
 Onthouding, Jeugdbond v., (JVO), 127
 Ontsmettingsdienst, 129
 Oorlogsgravenstichting, 's Gravenhage, 178
 Oorlogsschade, 142
 Opbouworgaan, Prov., 143
 Opbouwwerk, Sticht. Bijz., Limb. (BOWL), 136
 Opleiding Gezinsverzorgst., Sticht. RK, Sittard, (648) 117
 Opleidingsinst. v.h. buitenland, 177
 Oranje Comité, Ver., Maastricht, (83) 145
 Oranje Nassau, N.V. Mij t. exploit. v. Z. Limb. steenk. mijnen, 164
 Ouden v. Dagen, Com. t. Ontspanning v., (COOD), Maastricht, 151
 — Comm. v. Bijst. t. huisvest. v., Maastricht, 150
 — Sticht. St. Maartenshuizen v., Maastricht, 134
 Oud Papier, Liefdewerk, Heerlen, 173
 Overheidspersoneel, Kath. Bond v., (KABO), Meerssen, (5) 113
 Overleg, Comité v., Maastricht, 155
- Pater Fortisschool, Maastricht, 151
 Patronaat i.d. par. St. Servaas, Maastricht, 156
 Philatelist, Geleen, 174
 Poelsfonds, Dr, 95
 Politieke Buurke, 't, 156
 Politieke Delinquenten, 151
 Politieke groeperingen: Archief v.d. KVP-Statenkring Maastricht, (199) 124
 — PvdA, 105
 Politiepersoneel, Ver. v. vrijwillig, 147
 Priesterstudiefonds, 95, 173
 Pro Juventute Maastricht, (536) 139
 Propagandaclub(s) 'Credo Pugno', (59) 94, 95, 158
 — Venlo, (493) 94
 Provinciaal Archief in Limb., 51
 Provinciale Staten v. Limb., 124, 152, 161, 165, 173, 175, 176
- Radio- en Electro-Groothandel W. Haas N.V., Heerlen, (618) 79
 Radio- en Televisieraad, 178
 Radium, N.V. Bataafse Rubber Industrie, Maastricht, (463) 75
 Reclassering, 126, 127
 Restauratiestichting Limb., 166
 Rheumabestrijding, 129

Roer, Het, 157
 Roode Kruis Comité, Roermond, (33) 131
 Rubber, Rijksbureau v., Maastricht, 76
 Rubberindustrie, Bataafse, 'Radium', Maastricht, (463) 75
 Ruitersport, 176
 Rijksarchief (bewaarplaats) in Limb., 51, 119, 133
 Rijwielhandel, J. M. Houtappels, Meijel, (480) 83

 Sanatorium v. TBC-patiënten, Horn, 129
 Schakel, De, 127
 Scheppend Ambacht, Stichting, Limburg (628) 122
 Scholen Maastricht, 151, 169, 174
 Schoolartsendienst, 130
 Schoolvereniging, Heerlen, 166
 Schuttershúske, Brunssum, 176
 Serviceburo v. Jeugd en Jongeren in Limb., Roermond, 114
 Sigarenfabriek en Tabaksh., J. M. Lucassen, Helden en Maasbree, (431) 81
 — 'Maneslust', Neer, (499) 85
 Sibema, Zie Archief. v. Coöp Zuivelver., 86-88
 Sint Adelbert, Dioces. Centrale, Roermond 150; Heerlen, 176; Maastricht, 150
 Sint Alphonsus, Limb. Bond v. RK Studentenclubs, 115
 Sint Ambrosius, Coöp. Honingzemerij, Meijel, (448) 89
 Sint Barbara, RK Werkl. ver., Hulsberg, (660) 93
 Sint Bonifacius, RK Transportarb. bond, Distr. Zuid, 162
 Sint Carolus Borromeus, RK Werkl. ver., Venlo (493) 93
 Sint Christoffel, Archief. v.d. Ned. Kath. Ver. v. Handelsreizigers, 110-113
 Sint Clemens, Ver. v. RK Mijntech. in Limb., 152
 Sint Eloy, Zie Metaalbewerkerbond.
 Sint Isidorus, Coöp. Stoomzuivelfabr., Echt (690) 87
 Sint Joseph, Bouwvakarb. bond, Maastricht (661) 109
 Sint Joseph, Gezellenvereniging (277) 95
 — Handelsreiz. ver., Heerlen (623) 110
 — Volksbond, Gulpen (48) 92, 95
 — Limb. Werkl. Bond, 94
 — Werkl. ver., Beesel (565) 92
 — Coöp. Houth. en St. zagerij, Sevenum (678) 89
 Sint Katrien, Pension, 129
 Sint Lambertus, KVP-Statenskring Maastricht, (199) 124
 — Textielarb. bond, Weert (7) 110
 Sint Laurentius, RK Stud. club, Venlo (636) 115, 159
 Sint Lucas vereniging, Meijel (681) 145
 Sint Martinus, Coöp. Stoomzuivelfabr., Beek (613) 87
 — Conferentie v., Wijk-Maastricht (510) 138
 — RK Onderofficierenver., Maastricht 156
 Sint Maternus, Detailhandelschool, Maastricht 174
 Sint Mathias, Bouwver., Maastricht 169
 — Handelsreiz. ver., Venlo (573) 112
 — Parochie, Maastricht 169
 Sint Nicolaas, Middenstandsver., Nuth 153

Sint Petrus, Bouwvakver., Gulpen 172
 Sint Pieter, N.V. Rubberfabr. 'Radium' 76
 — Woningstichting, 171
 Sint Raphaël, Bond v. Spoor- en Tramwegpers., Maastricht 169
 Sint Remigius, Coöp Stoomzuivelfabr., Schimmert (613) 88
 Sint Rosa, Coöp. Zuivelfabr., Sittard (622, 630) 88
 Sint Servaas, Limb. Studentengilde, 159
 Sint Servatius, Bouwver., Maastricht 150, 155, 171
 — Coöp. Zuivelver., Maastricht (622, 630) 88
 — Handelsreiz. ver., Maastricht (140) 111
 — Melkinrichting, Maastricht 169
 — Studentenclub, Maastricht (410) 115, 156, 160
 Sint Stanislas, Stud. ver., Venlo 159
 Sint Stanislas Kostka, Congregatie v. jongens, Venlo 159
 Sint Vincentius-tehuis De Stokershorst, Nederweert 151
 Sint Vincentiusvereniging Wijk-Maastricht (557) 138
 Sint Virgilius, RK Studentenver., Delft 174
 Sint Willibrordus, Zie Fabrieksarbeidersbond.
 Sint Wiro, RK Handelsreiz. ver., Roermond (624) 111
 Slogerspatroonsbond 168
 Slavante, Buitensociëteit, 148
 Smeden, Fam. Verbugt, Helden-Dorp (451, 490) 81
 Smederij J. M. Houtappels, Meijel (480) 83
 Sobriëtas, Contactraad, Limb. v., (670) 128
 — RK Nation. Fed. v. Drankbestr. org., 157, 162
 Sociaal Archief v.d. KAB, (101) 94, 95
 Sociaal Caritatief Centrum, Sticht. Interpar., Helden (465, 474) 137
 — Thorn, 137
 Sociaal Economische Raad (SER), 103, 105, 108
 Sociaal Historisch Centrum v. Limb., Maastricht, 47, 49, 54, 57, 67, 68, 94, 119,
 166, 174
 Sociaal Wetensch. Confer. St. Augustinus, Heerlen (39) 120
 Sociale Actie, Kath., Gulpen, 172
 — bisdom Roermond, 172
 Sociale studentenclub v.d. Delftse Hogeschool, 175
 Sociale Studieweek Rolduc, 168
 Sociale toestanden Maastricht, 170
 Sociale Zaken, F. C. M. Wijffels Min. v., 175
 Sociale Zorg, Sticht. Bijz., Limb. (522) 136
 — Maastricht 151
 Société, Grande, Maastricht (502) 148
 Sociëteit, Grootte, en Emulatie, Maastricht (502) 148
 — Momus, Maastricht (203) 148
 — Buiten, Slavante, 148
 Spoor- en Tramwegpersoneel, Bond v., 169
 Spoorweg Onthoudersver. (SOV), 127
 Sportvereniging, Emma-Hoensbroek Combin. v/h RK Staatsmijn Emma Treebeek,
 (302) 148

Staatkundige ver., kath., 155
 Stadsschouwburg, Heerlen, 166
 Stalwaterpompenfabriek Coumans, Meijel (585) 83
 Standsorganisaties, v.d. Arbeidersstand 92-96
 — Contacten NKMB met, 103
 — Horst, 151
 — v.d. Land- en Tuinbouwers, 98
 — v.d. Middenstand, 97
 — Raad v. Overleg v.d. samenwerkende, 176
 — Samenwerkende, Heerlen, (541) 98
 — Maastricht, (84) 95
 Statenclub, Limb. Kath., 166
 Staten Generaal, 153, 154, 157, 161, 166, 175
 Statenkring, KVP, Maastricht (199) 124
 Statistiek, Centr. Bur. v.d., 186
 Steenkolenhandelsmij, N.V., v/h Jan Veldhuizen Wz, 76, 77
 Steenkolenmijnen, Zie mijnen.
 Ster, De, Coöp. verbruikersver., Maastricht, 169
 Steun Wettig Gezag, Prov. Comm. v.h. Nat. Instit., (125) 146
 Stokershorst, St. Vincentius-tehuis De, Nederweert 151
 Stokstraat, Comm. Woningprobleem, e.o. 150
 Strijdkrachten, Binnenlandse, 146
 Studentenbond, Kath. Limb., (392) 116, 159
 Studentenclub, RK, Sanctus Laurentius, Venlo (636) 115
 — Sanctus Servatius, Maastricht (419) 115
 Studentengilde, Limb., St. Servaas, 159
 Studentenvereniging, KAV Alcuïnis, Aken 166
 — St. Servatius, Maastricht 156
 — St. Stanislas, Venlo 159
 — St. Virgilius, Delft 174
 Studentenverenigingen, Unie v. Kath., 175
 Studerende Jeugd, Kath., Limb. (392) 49, 116
 Studiefonds Limburg, 153
 Studiegroepen, Archieven v., 120
 Stuurs (De), Sticht., Maastricht, 93, 109, 169, 170
 Symphonieorkest, Sticht. Limb., 166

 Tabaksbewerkerbond 'St. Willibrordus', Maastricht 171
 TBC-bestrijding, 129
 Tehuis v. meisjes, Sticht., Maastricht 151
 Tekenschool, Gulpen 173
 Textielarb. bond 'St. Lambertus', Weert 110
 Textielfabriek, N.V. Ned., Lemiers-Vaals (629) 79
 Textile, La, Croon S.A., Eupen 79
 Thuis Best, Sticht., Heerlen (626) 140
 Thuisfront, Limb., 153
 Timmerbedrijf Coumans, Meijel (585) 83
 Timmerlieden, Fam. Janssen, Sevenum (457) 85
 Timmerman W. Vestjens, Meijel (585) 83

Transportarbeidersbond St. Bonifacius, 162
 Tijdig, N.V. Bouwgrondmij, 167
 Typografenbond, Ned. RK, 157
 Uitgeversmij Neerlandia Utrecht, 143, 144, 177
 Unie, Interparlementaire, Ned., 176, 155, 175
 Universiteitscomité, Limb. Dioces., 117, 173

 Vakbonden, Zie Vakorganisaties.
 Vakbondsjeugd-commissie v.d. Alg. Ned. Mijnw. bond, (82) 105
 Vakcentrale, Eenheids, 108
 Vakcentralen, Raad v., 102
 Vakopleiding, Sticht., in Limb., 177
 Vakorganisaties, v. Bouwvakarb., 109
 — v. Fabrieksarb., 108
 — v. Handelsreizigers, 110-113
 — — te Horst, 151
 — J. M. Souren betr., 169
 — v. Kleding en Textielarb., 110
 — v. Metaalbewerkers, 106-108
 — v. Mijnwerkers, 100-105
 — v. Overheidspersoneel, 113
 Vakverbond, Internat. Christ., (ICV) 103
 — Ned. Kath., (NKV) 94, 100, 103, 106, 107, 112
 Vakverenigingen, Benoeming v. geest. adviseurs v., 171
 — Ned. Verbond v. (NVV) 100, 105
 VARA, 105
 Varend Nederland, Werkcom. Limb. v. (664) 145
 Vebri, N.V., 75
 Veldhuizen, N. V. Steenkolenhandelmij v/h Jan, Wz., 76, 77
 Veritas, Stichting, 177
 — v/h Comité 'Dagblad Veritas' (452) 143
 Verkeer & Waterstaat, Min. v., 175
 Verpleegtehuis v. arme lieden De Belick, 132
 Verpleging, Archief. v. organ. op het terrein v.d., 130, 131
 Vertrouwensmannen, Comm. v. zeven, Maastricht, 155
 — Eenheids, mijnen, 103, 105
 Verzekering, Ziektekosten, St. Lucas-ver., Meijel (681) 145
 Verzekeringsinspecteurs, Vakorganisaties v. Handelsvertegenw., Handelsagenten,
 enz. 110-113
 Verzetsmonument, 178
 VHMO, Comm. v. Beroep v.h., 177
 Vincentiusvereniging, St., Wijk-Maastricht (510) 138
 VKAJ, Vrouw. Kath. Arbeidende Jeugd, (57) 95, 96
 Volharding, Bierbrouwerij, Helden (443) 82
 Volk, Het Kath., 157
 Volksbanier, De, 157
 Volksbode, De, 157
 Volksbond, Limb. RK, 92-95, 172
 — Gulpen, 92, 95

- Maastricht, 93
- J. M. Souren betr. de, 169
- (Zie v. EAN's v., 95)
- Volksbonden, Feder. v. RK, 157
- Volksgezondheid, Archief. v. organis. op het terrein v.d., 126-130
- Geestelijke, 129
- Volksherstel, Sticht. Limb., (514) 142
- Ned., 142
- Volkshuisvesting, Archief. v. instell. op het terrein v.d., 140-141
- Volkswaarbaarheid, 146
- Vorming en Propaganda, Instell. v.d. Limb. Werkl. bond, 158
- Vredestein-Radium B.V., 76
- Vreemdelingenverkeer (Ver. v.), Alg. Ned., (ANVV), WV Heerlen (526)
- Limb. Fed. v., (LFVV), Z. Limb. Fed. v., (ZLVV), 147
- Vrouwelijk Jeugdwerk, Sticht. Jongerengem. v.h., Sittard 114
- Vrouwelijke Arbeidende Jeugd (VKAJ), Kath., 100, 95, 96
- Vrouwen, Sticht. Huish. onderw. v. arbeiders, en meisjes, (643) 96
- Vrouwenbeweging, Kath. Arbeiders, in Limb. (643) 95, 96
- Vrouwenbond, RK, Maria-ver. t. bestrijd. v. drankmisbr., Maastricht (665) 126
- Vrouwenorganisaties, J. M. Souren betr., 170
- Vrouwenverenigingen, Centr. Bond v. RK, 120
- VVV, Ver. v. Vreemd. verkeer, Heerlen (526) 147
- Zie Vreemd. verkeer,
- Vrij Nederland, Sticht., 177

- WAAM, Werkplaats v. Aangepaste Arbeid, Maastricht 138
- Warenkeuringswet, 153
- Waschindustriëlen, RK Nat. Bond v., kr. Limb., 171
- Waterleidingmij, N.V., Geulvallei, 164
- N.V., v. Z. Limb., 152, 164
- Waterraad v. Z. Limb., 164
- Watervoorziening i.d. Mijnstreek, 164
- Werkgemeenschap, Coöp., U.A. t.b.v. gepensioneerden in de Mijnstr., (399) 134
- Limburg, Nuth 153
- Werkgeversorganisaties, Contacten v. Metaalbew. bond met, 107
- Werkliedenbond, Limb. RK, St. Joseph (div. EAN's) 74, 94, 158
- Heerlen, 173
- Werkliedenverbond, Ned. RK., 107, 157
- Werkliedenvereniging, RK, Maastricht (div. EAN's) 93-96
- St. Barbara, Hulsberg (660) 93
- St. Carolus Borromeus, Venlo (493) 93
- St. Joseph, Beesel 92
- Werklozen der stad Maastricht, 171
- Werkman, Weekblad De Kath., 157
- Werknemende Middenstand, Dioc. RK Standsorg., (609) 96
- Geleen, 96
- Landelijke, 97
- Werkplaats v. Aangepaste Arbeid (WAAM), Maastricht (412) 138
- Werkverschaffing, Gemeentelijke, Maastricht 171

Willem-Sophia, N.V. Ned. Steenkolenmijnen, Spekholzerheide (603) 77
 Winkeliersbedrijf Sanders (later Derckx), Meijel (455) 84
 Woningbehoefte Maastricht, 171
 Woningbouw Maastricht, 150
 Woningbouwvereniging, Ons Limburg, 141, 167
 — St. Servatius, Maastricht, 155
 — Sticht. Thuis Best, (626) 140
 Woningbouwverenigingen, In Limb., 161
 — Limb. Kath. Bond v., (464) 141
 Woningonderzoek in Horst, 98
 Woningstichting St. Pieter, Maastricht, 171
 Wijkhuiswerk, Sticht. Dioces. Kath., 136
 Wijkverpleging, v.h. Limb. Groene Kruis, 128
 — Ver., der Nederduits Herv. Gemeente, Heerlen, 130
 Wijnhandel Corten-Becker, Maastricht (411) 82
 Wijnhandelaars, Fam. Thiessen, Maastricht (652) 83

 Ijsfabriek, Echt 86
 IJzerfabriek, N.V. Industria, Tegelen (562) 78

 Zadelmakerij Keiren, Helden-Dorp (454) 81
 Ziekenfonds Mijnwerkersvereniging, Heerlen 100
 Ziekenhuis, St. Joseph De Wever, Heerlen 161
 Ziekenhuiscommissie, Region., Z. Limb., 176
 Ziekenverpleging, Ver. Prot., Roermond (677) 130
 Ziektekostenverz. St. Lucas-ver., Meijel (681) 145
 Zilverzandwinning, 74
 Zuiden, Het, Sittard 153
 Zuid Limburg G.A., Coöp. zuivelver., Sittard (690) 86-88, 163
 Zuivelbond, Coöp. zuivelver. Z. Ned., (CZNZ) 86-88, 163
 — Ned., (ZNZ) 86, 87, 163
 Zuivelfabriek, Coöp. (Stoom), St. Isidorus, Echt (690) 86, 87
 — St. Martinus, Beek (613) 86-88
 — St. Remigius, Schimmert (613) 86-88
 Zuivelvereniging, Coöp., 'St. Servatius', Maastricht 86, 88
 — Zuid-Limb. G.A., Sittard (690) 86-88, 163
 Zwaan, De, bierbrouwerij, Meijel (443) 82

BESTUUR SOCIAAL HISTORISCH CENTRUM VOOR LIMBURG

DAGELIJKS BESTUUR

IR C. E. P. M. RAEDTS, voorzitter (1949)	Heerlen
DR H. C. W. ROEMEN, vice-voorzitter (1949)	Maastricht
DR REMIGIUS DIETEREN OFM, sekretaris (1949)	Maastricht
DRS J. H. A. E. CORNIPS, penningmeester (1954)	Maastricht
H. M. J. DASSEN (1961)	Sittard
P. C. A. 'T HOEN (1961)	Eijsden
MR P. M. M. C. PALMEN (1968)	Heerlen
DRS M. K. J. SMEETS (1968)	Maastricht
DRS J. H. M. WILBERS (1968)	Maastricht

ALGEMEEN BESTUUR

J. BREMMERS (1960)	Sittard
M. DEBATS (1972)	Maastricht
J. H. ENSINCK (1965)	Maastricht
A. V. H. G. GOOSSENS (1966)	Tegelen
DRS L. E. M. A. VAN HOMMERICH (1949)	Heerlen
DRS A. J. HUTSCHEMAEKERS (1953)	Roermond
J. H. JANSSEN (1949)	Meerssen
DRS P. J. C. LEBENS (1949)	Buchten-Born
DR G. C. P. LINSSSEN (1973)	Roermond
G. J. LOOS (1962)	Maastricht
DRS H. R. VAN OMMEREN (1972)	Bunde
DR G. W. A. PANHUYSEN (1949)	Bunde
DRS J. C. M. PONTEN (1962)	Roermond
MR E. G. G. M. RUTTEN (1961)	Tegelen
MR A. A. RIJK (1973)	Valkenburg- Houthem

F. SAMPERS (1965)
PROF. DR M. G. SPIERTZ (1962)
DR IR J. STUFFKEN (1973)
DR J. G. H. TANS (1972)
PROF. DR TH. L. M. THURLINGS (1958)
DRS P. C. TIELROOIJ (1967)
J. A. A. G. WINCKERS (1949)
J. M. WIJERS (1952)

Maastricht
Nijmegen
Heerlen
Mechelen
Wageningen
Sittard
Maastricht
Heerlen

BEGUNSTIGERS EN CONTRIBUANTEN

Aannemersbedrijf Gebr. Cremers B.V. (1958)	Maastricht
Aannemingsbedrijf J. Savelkoul (1961)	Gelcen
Adams, G. H. (1959)	Heerlen
Administratiekantoor Zuid-Limburg (1966)	Heerlen
Adriaens, Drs F. H. M. C. (1960)	Horn
AKZO Chemie Nederland B.V. (1959)	Herkenbosch
Algemeen Rijksarchief (1972)	's-Gravenhage
Algemene Bank Nederland N.V. (1958)	Maastricht
Algemene Bond van Werknemers (1958)	Heerlen
Alphonsianum, Bibliothecaris van het (1959)	Wittem
America, Dr G. (1973)	Amsternrade
Amro-Bank N.V. (1958)	Maastricht
Amro-Bank N.V. (1961)	Venlo
Arts, A. J. M. (1974)	Nijmegen
Autobusdienst E.B.A.D. en Reisbureau EBATOURS B.V. (1965)	Beck
Baerts, M. W. P. te (1973)	Brunssum
Baeten, Mr A. M. I. H. (1958)	Maastricht
Banens, Drs J. H. M. (1958)	Maastricht
Bartels' Bouw- en Betonbedrijf, J.C. (1958)	Maastricht
Bates-Cepro Zakken Mij. B.V. (1958)	Maastricht
Bauduin, Ir H. (1968)	Maastricht
Bemelmans, Drs J. V. (1970)	Wijnandsrade
Berenschot, Th. E. A. (1958)	Maastricht
Betonfabriek 'De Welvaart' N.V. (1966)	Maastricht
Bierbrouwerij 'De Leeuw' B.V. (1957)	Valkenburg-Houthem
Bisdóm Roermond (1949)	Roermond
Bisschoppelijk College (1958)	Sittard
Bloemen, H. A. C. (1966)	Delft
Blok, Prof. Dr A. (1974)	Soest
Boekhandel 'Veldeke' (1961)	Maastricht
Boelens, F. P. (1966)	Oldenzaal
Boonstra, B. P. A. (1970)	Rosmalen
Bosman, Prof. Dr H. W. J. (1969)	Tilburg
Bouwens, J. G. T. (1967)	Simpelveld
Bouw- en Aannemings Mij. Vic. Laudy N.V. (1966)	Sittard

Bouwmaatschappij Gebrs. Janssen n.v. (1962)	Venray
Bouwmaatschappij Melchior n.v. (1961)	Maastricht
Brand's Bierbrouwerij 'De Kroon' b.v., Koninklijke (1961)	Wijlré
Brassee, Ch. J. P. (1973)	Ubach over Worms
Brassée, J. H. J. (1968)	Oirsbeek
Broeders van de Onbevleete Ontvangenis (1949)	Maastricht
Bronzwaer, Mr N. W. J. G. (1960)	Weert
Brorens, F. M. C. (1960)	Munstergeleen
Brouwers, H. J. G. (1960)	Maastricht
Brouwers, J. L. A. (1970)	Maastricht
Brouwers, P. J. H. (1958)	Maastricht
Brouwerij 'De Ridder' (1957)	Maastricht
Bureau voor Architectuur en Stedebouw Hoen, Ubachs en Roomans (1970)	Maastricht
Campina, Coöp. Zuivelver. (1966)	Sittard
Can, Drs A. J. M. L. van (1959)	Roosendaal
Chambille - de Beaumont, Mevr. V. M. A. (1958)	Maastricht
Chas Macintosh n.v. (1969)	Maastricht
Claessens, Drs Th. J. A. H. (1960)	Dommelen
Cluitmans, Drs J. H. (1958)	Swalmen
Coebergh, Drs P. M. (1960)	Maastricht
Coenen, Drs H. L. M. (1973)	Riel
Coenen, L. W. (1958)	Hoensbroek
'Collegium Carolinum' (1961)	Valkenburg-Houthem
Colsen, J. H. M. (1959)	Venray
Coöperatieve Afzetvereniging voor Eieren, Roveco G.A. (1958)	Roermond
Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank G.A. (1970)	Utrecht
Corten, A. J. A. M. (1960)	Heerlen
Cox, Drs G. W. H. (1958)	Goirle
Crolla-Baggen, Dhr en Mevr. A. M. G. (1964)	Nijmegen
Crousens, Dr A. M. F. B. (1960)	Venlo
Crijns, Ir A. W. N. J. (1967)	Assen
Culturele Raad Limburg (1959)	Maastricht
Dacms, J. G. (1973)	Maastricht
D.A.F. n.v. Born, Van Doorne's Personenautofabriek (1969)	Sittard
Darley, W. (1968)	Maastricht
Dassen, H. M. J. (1964)	Sittard
Deckers, D. (1972)	Mönchengladbach (D)
Delissen, Th. M. J. (1958)	Bocholtz
Delnoz, M. H., Constructiewerkplaats en machine reparatie inrichting n.v. (1958)	Maastricht
Delta Lloyd n.v. (1971)	Maastricht
Dewez, Dr J. Th. M. (1960)	Sittard
Diederens, Drs J. A. M. (1958)	Zaandam
Diederiks, Drs H. A. (1973)	Amsterdam
Dieteren, H. (1971)	Maastricht

Dieteren, J. W. (1964)	Spaubeek
Dittrich, Drs M. J. A. R. (1958)	Meerlo-Wanssum
Doesborgh & Zonen n.v., W. (1949)	Tegelen
Dohmen, F. S. (1958)	Heerlen
Driessen, A. M. (1973)	As (B)
Driessen, Th. W. J. (1958)	Well
Dubois, J. A. (1971)	Utrecht
Dijk-Regout, Mevr. Drs L. van (1965)	Heerlen
Dijkhoff, Mr J. A. A. W. (1967)	Heerlen
Economisch Technologisch Instituut Limburg (1958)	Maastricht
Eerenbeemt, Prof. Dr H. F. J. M. van den (1968)	Tilburg
Eerste Nederlandse Cement Industrie n.v. (1951)	Maastricht
Elisabeth Strouven, Stichting (1958)	Maastricht
Elisastichting (1961)	Venlo
Engels, G. (1972)	Helden
Ensinck, J. H. (1958)	Maastricht
Erasmus Universiteit (1959)	Rotterdam
Ernst, P. J. H. (1960)	Maastricht
Eijck, Drs F. A. (1958)	Maastricht
Eijkhagen College (1966)	Schaesberg
Faas, P. J. (1966)	Hoensbroek
Fabry, A. J. E. (1973)	Maastricht
Fanchamps, Ir J. J. (1958)	Kerkrade
Franciscanen, Praeses Paters (1958)	Maastricht
Franciscanen, Bibliotheek van de Paters (1960)	Maastricht
Frantzen, J. W. H. (1959)	Sittard
Frederiks, Dr P. (1974)	Geleen
Frusch, H. J. M. (1960)	Kerkrade
Gelissen, Prof. Dr Ir H. C. J. H. (1958)	Wassenaar
Gemeentearchief Venlo (1973)	Venlo
Gemeentebestuur Baexem (1973)	Baexem
Gemeentebestuur Beegden (1950)	Beegden
Gemeentebestuur Beek (1950)	Beek
Gemeentebestuur Beesel (1951)	Beesel
Gemeentebestuur Belfeld (1951)	Belfeld
Gemeentebestuur Bemelen (1951)	Bemelen
Gemeentebestuur Bergen (1950)	Bergen
Gemeentebestuur Born (1961)	Born
Gemeentebestuur Broekhuizen (1955)	Broekhuizen
Gemeentebestuur Brunssum (1951)	Brunssum
Gemeentebestuur Cadier en Keer (1968)	Cadier en Keer
Gemeentebestuur Echt (1957)	Echt
Gemeentebestuur Elsloo (1950)	Elsloo
Gemeentebestuur Eijgelshoven (1950)	Eijgelshoven
Gemeentebestuur Eijsden (1950)	Eijsden
Gemeentebestuur Geleen (1950)	Geleen

Gemeentebestuur Gennepe (1952)	Gennepe
Gemeentebestuur Gronsveld (1950)	Gronsveld
Gemeentebestuur Gulpen (1951)	Gulpen
Gemeentebestuur Heel en Panheel (1955)	Heel en Panheel
Gemeentebestuur Heerlen (1950)	Heerlen
Gemeentebestuur Hoensbroek (1950)	Hoensbroek
Gemeentebestuur Horn (1951)	Horn
Gemeentebestuur Horst (1961)	Horst
Gemeentebestuur Hulsberg (1961)	Hulsberg
Gemeentebestuur Kerkrade (1952)	Kerkrade
Gemeentebestuur Kessel (1962)	Kessel
Gemeentebestuur Maasbracht (1954)	Maasbracht
Gemeentebestuur Maasbree (1973)	Maasbree
Gemeentebestuur Maastricht (1950)	Maastricht
Gemeentebestuur Margraten (1950)	Margraten
Gemeentebestuur Meerlo-Wanssum (1952)	Meerlo-Wanssum
Gemeentebestuur Meerssen (1951)	Meerssen
Gemeentebestuur Merkelbeek (1954)	Merkelbeek
Gemeentebestuur Meijel (1956)	Meijel
Gemeentebestuur Montfort (1950)	Montfort
Gemeentebestuur Munstergeleen (1953)	Munstergeleen
Gemeentebestuur Nederweert (1950)	Nederweert
Gemeentebestuur Nieuwenhagen (1958)	Nieuwenhagen
Gemeentebestuur Nuth (1950)	Nuth
Gemeentebestuur St. Odiliënberg (1957)	St. Odiliënberg
Gemeentebestuur Posterholt (1957)	Posterholt
Gemeentebestuur Roermond (1951)	Roermond
Gemeentebestuur Roggel (1972)	Roggel
Gemeentebestuur Schaesberg (1950)	Schaesberg
Gemeentebestuur Schinnen (1950)	Schinnen
Gemeentebestuur Schinveld (1951)	Schinveld
Gemeentebestuur Simpelveld (1951)	Simpelveld
Gemeentebestuur Sittard (1951)	Sittard
Gemeentebestuur Stein (1951)	Stein
Gemeentebestuur Stramproy (1955)	Stramproy
Gemeentebestuur Susteren (1961)	Susteren
Gemeentebestuur Swalmen (1950)	Swalmen
Gemeentebestuur Tegelen (1950)	Tegelen
Gemeentebestuur Ubach over Worms (1953)	Ubach over Worms
Gemeentebestuur Urmond (1952)	Urmond
Gemeentebestuur Vaals (1950)	Vaals
Gemeentebestuur Valkenburg-Houthem (1953)	Valkenburg-Houthem
Gemeentebestuur Venlo (1950)	Venlo
Gemeentebestuur Venray (1956)	Venray
Gemeentebestuur Voerendaal (1951)	Voerendaal
Gemeentebestuur Weert (1951)	Weert
Gemeentebestuur Wittem (1972)	Wittem
Gemeentebestuur Wijlre (1950)	Wijlre
Gemeente-Spaarbank van Maastricht (1956)	Maastricht

Gemeente-Spaarbank van Venlo (1970)	Venlo
Gemmeke, Drs Ch. E. A. (1960)	Maastricht
Genders, Drs C. J. A. (1969)	Nijmegen
Gerrits, H. P. A. J. (1958)	Blerick
Geux, A. J. (1972)	Helden
Gielen, Mej. G. F. M. (1973)	Meijel
Gieskens, Drs J. H. H. (1960)	Sittard
Gool, A. M. A. van (1964)	Venlo
Goossens, G. (1958)	Tegelen
Gootzen, P. J. (1969)	Melick- Herkenbosch
Grijsbach, Drs J. P. P. (1964)	Groenlo
Gulpener Bierbrouwerij, Distilleerderij en Azijnfabriek n.v. (1961)	Gulpen
Gijbels, G. (1968)	Maastricht
Gijsen, Chr. (1958)	Maastricht
Gijsen, Mgr Dr J. M. (1969)	Roermond
Haas, Drs J. A. K. (1963)	Heerlen
Haas, Drs L. W. (1959)	Maastricht
Haegen, Prof. Dr H. van der (1971)	Leuven (B)
Haffmans, Mr F. M. A. (1958)	Helden
Hahmes C. V., P. (1949)	Maastricht
Hall, J. H. M. van (1960)	Eijsden
Hansen, Drs J. H. W. M. (1958)	Roermond
Hardy, L. V. H. (1958)	Heerlen
Harsin, Prof. Dr P. (1972)	Liège (B)
Heemkunde-Vereniging 'Roerstreek' (1969)	St. Odiliënberg
Heggen-Schils, Mevr. M. B. M. (1960)	Hoensbroek
Heldens, Drs A. L. (1963)	Halsteren
Hendriks, W. Th. M. (1958)	Venlo
Hennekens, Drs W. J. J. M. (1966)	Maastricht
Herp, Drs P. J. van (1964)	Treebeek
Hesselt van Dinter, Jhr E. J. K. (1970)	Pijnacker
Heijboer, Drs H. J. (1959)	Heerlen
Heijen, Drs F. J. (1958)	Kerkrade
Hoenderdos, Th. H. A. (1968)	Maastricht
Hogere Technische School (1960)	Heerlen
Hogeschool voor Theologie en Pastoraat (1958)	Heerlen
Hommel, Mej. Mr A. H. M. H. (1958)	Maastricht
Höppener, Mr R. G. A. (1958)	Roermond
Hövell tot Westerflier, J. G. F. M. G. Baron van (1970)	Ohé en Laak
Hustinx, Mr F. P. J. (1958)	Maastricht
Industriebond N.K.V. (1950)	Utrecht
Industriebond N.K.V., Distrikt I Limburg (1950)	Heerlen
Industriebond N.V.V., Distrikt XIV (1959)	Heerlen
Industrieschap Oostelijk Mijngebied (1964)	Heerlen
Instituut voor Genealogie en Streekgeschiedenis (1969)	Roermond

Instituut voor Geschiedenis der Rijksuniversiteit (1964)	Utrecht
Internaat voor Jongens (1967)	Venray
Jacobs, H. M. A. G. (1969)	Hellevoetsluis
Jacobs, J. H. M. (1960)	Geleen
Jaegers, A. J. M. (1973)	Maastricht
Jamar, J. T. J. (1972)	Munstergeleen
Janssen, Mr C. M. J. M. (1958)	Nijmegen
Janssen, Drs H. A. J. (1966)	Willemstad (N.A.)
Janssen, J. H. (1960)	Meerssen
Janssen, J. Th. (1958)	Heerlen
Jenneskens, Mgr M. (1958)	Imstenrade
Jong, D. de (1968)	Borkel-Schaft
Jurriëns, Drs R. (1971)	Hulsberg
Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Maastricht en Omstreken (1949)	Maastricht
Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Midden-Limburg (1956)	Roermond
Kamer van Koophandel en Fabrieken voor de Mijnstreek (1956)	Heerlen
Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Noord-Limburg (1955)	Venlo
Kamm, J. V. P. (1960)	Maastricht
Kapé n.v. (1958)	Heerlen
Kath. Openbare Leeszaal en Bibliotheek (1970)	Hoensbroek
Kath. Openbare Leeszaal en Bibliotheek (1960)	Venray
Kath. Openbare Leeszaal en Bibliotheek, Stichting (1964)	Schaesberg
Kersten, Mej. A. H. H. M. (1964)	Maastricht
Kesselaer, C. A. F. (1971)	Margraten
Kets, Ir J. (1958)	Horn
Keijsers, P. J. A. M. (1965)	Nijmegen
Kledingmagazijn n.v. Pieters-Dortu (1958)	Heerlen
Kledingmagazijnen n.v. Maison Louis (1958)	Maastricht
Kleiwarenfabrieken n.v. Gebrs. Laumans (1958)	Tegelen
Kleiwarenindustrie 'De Valk' b.v. (1961)	Echt
Kleuters, Mej. M. H. K. (1959)	Roermond
Kleijnen, H. A. J. (1958)	Roermond
Knoors, J. A. (1972)	Grevenbicht
Kok, G. (1968)	Valkenswaard
Koninklijke Nederlandse Papierfabrieken n.v. (1949)	Maastricht
Koninklijke Sphinx-Céramique n.v. v/h Petrus Regout (1961)	Maastricht
Kreisarchiv Kempen-Krefeld (1959)	Kempen (D)
Kreijn, M. H. M. (1960)	Brunssum
Kristelijke Vereniging van Mijnbeambten (1949)	Heerlen
Lammeretz, H. H. (1968)	Heerlen
Leenders, Chr. (1973)	Maastricht

Lem, W. F. Th. (1969)	Maastricht
Lemmens, H. A. (1960)	Born
Lendfers, J. M. (1972)	Roermond
Libois, F. J. M. (1970)	Maastricht
Liefdezusters van de H. Carolus Borromeus (1949)	Maastricht
Limburger, N.V. De (1950)	Maastricht
Limburgse Economische Raad (1959)	Hasselt (B)
Limburgse Groene Kruis (1950)	Sittard
Limburgse Kaarsenfabriek v.d. Weyer en Zn. c.v. (1958)	Maastricht
Limburgse Land- en Tuinbouw Bond (1951)	Roermond
Limburgse Maatschappij voor Gasdistributie N.V. (1958)	Heerlen
Limburgse Organisatie van Zelfstandige Ondernemers (1951)	Venlo
Limburgse Tramweg Maatschappij N.V. (1958)	Heerlen
Limburgse Werkgeversvereniging (1958)	Roermond
Linden, J. van der (1974)	Mechelen
Linden, Drs P. R. H. M. van der (1971)	Machelen (B)
Linssen, Drs C. A. A. (1960)	Zuidhorn
Linssen, Dr G. C. P. (1960)	Roermond
Litjens, Prof. Dr H. P. M. (1958)	Roermond
Loontjens, H. (1973)	Maastricht
Lucassen, J. L. (1971)	Meijel
Lucassen, Drs J. M. W. G. (1974)	Leiderdorp
Maasgrind- en Zandexploitatie 'Juliana' v/h	
L. Muyres (1949)	Urmond
Maastrichtse Spaarbank (1958)	Maastricht
Maastrichtse Spijker- en Draadnagelfabriek N.V., v/h	
Thomas Regout & Co. (1949)	Maastricht
Maastrichtse Verwarmingsindustrie (1958)	Maastricht
Machiefabriek & IJzergieterij P. Konings B.V. (1949)	Swalmen
Maenen, Dr A. J. F. (1958)	Maastricht
Maenen, J. (1958)	Heerlen
Mantel, J. L. (1959)	Heerlen
Marres, E. C. W. L. (1969)	Helmond
Martens, Ir A. H. W. (1960)	Simpelveld
Maussen, Drs M. J. (1972)	Schaesberg
Meelfabriek 'Weert' N.V., v/h Gebr. van de Venne (1960)	Weert
Mertens, C. G. A. (1958)	Blerick
Meubelhandel L. Motké (1960)	Maastricht
Meijer, Ir J. B. M. A. (1961)	Diepenveen
Meij's Expeditiebedrijf (1959)	Maastricht
Minderbroeders, Provinciaalstaat der Paters (1959)	Utrecht
Minderbroedersklooster (1958)	Heerlen
Ministerie van Landbouw en Visserij (1960)	's-Gravenhage
Mommers, L. (1973)	Maastricht
Monna, Drs A. D. A. (1972)	Utrecht
Montfortanen, Paters (1959)	Valkenburg-Houthem
Montfortanen, Paters (1958)	Hoensbroek
Mosmuller, J. M. H. (1972)	Voerendaal

Muisenbergh, Mr C. W. F. H. v.d. (1958)	Goirle
Mulder, Ing. H. E. (1971)	Roermond
Muyres' Aannemingsbedrijven N.V., Marcel (1959)	Sittard
Natronchemie N.V. (1950)	Roermond
Nederlands Katholiek Vakverbond Limburg (1961)	Heerlen
Nederlandse Credietbank N.V. (1958)	Maastricht
Neukirch, Dr R. (1967)	Köln (D)
Niesten, J. J. C. M. (1973)	Herten
Nieuwhof, C. (1960)	Hoensbroek
Notenboom, Drs H. (1958)	Venlo
Notermans, Drs J. (1960)	Maastricht
N.V.N. Limburg, Stichting (1958)	Heerlen
Olieslagers, Drs P. J. J. H. (1964)	Maastricht
Ommeren, Drs H. R. van (1973)	Bunde
Onderwijsstichting 'St. Bernardinus' (1949)	Heerlen
'Ons Limburg' (1951)	Heerlen
Ontwikkelingsorgaan Noord-Limburg (1970)	Venlo
Openbare Leeszaal en Bibliotheek (1962)	Maastricht
Openbare Werken (1957)	Maastricht
Opleidingen voor Middelbare Akten (1965)	Tilburg
Oppen, Mr. M. A. W. van (1960)	Valkenswaard
Ottenheym, C. J. C. (1958)	Maastricht
Palmen, C. J. M. (1963)	Amstenrade
Palmen, J. C. (1963)	Sittard
Palmen, Mr P. M. M. C. (1958)	Heerlen
Panhuysen, Dr G. W. A. (1964)	Bunde
Papierfabriek 'Gennep' N.V. (1958)	Gennep
Paulussen, Mr C. (1958)	Maastricht
Paulussen, J. M. H. H. (1960)	Maastricht
Pedagogische Academie (1960)	Echt
Pedagogische Academie 'Christus Magister' (1958)	Heerlen
Pedagogische Academie Dr van Gils (1966)	Roermond
Peeters, Drs J. G. H. (1958)	Boxmeer
Pelzer, Dr L. H. (1958)	Maastricht
Penders, L. H. M. (1964)	Gemert
Philips' Gloeilampenfabrieken N.V. (1965)	Eindhoven
Pope's Draad- en Lampenfabriek N.V. (1958)	Venlo
Porselein- en Tegelfabriek 'Mosa' B.V. (1949)	Maastricht
Procuratuur P.P. Augustijnen (1960)	Venlo
Protestants Christelijke Vereniging van Beambten werkzaam bij het Mijnbedrijf (1958)	Heerlen
Provinciale Inspectie Gemeente Archieven (1973)	Maastricht
Provinciale Limburgse Electriciteits Maatschappij (1949)	Maastricht
Provinciale Vereniging voor Vreemdelingenverkeer in Limburg (1960)	Valkenburg-Houthem
Provinciale Waterstaat in Limburg (1962)	Maastricht

Provincialinstitut für westfälische Landes- und Volkskunde (1967)	Münster in/W (D)
Psychiatrisch Centrum 'St. Servatius' (1962)	Venray
Pijls, V. (1970)	Gouda
Ristenpatt, Drs W. J. (1966)	Oldenzaal
Roebroeck, Dr E. (1967)	Utrecht
Römkens Autobusonderneming n.v., W. J. (1960)	Eijgelshoven
Roomans, N. A. J. (1958)	Maastricht
Rooms-Katholiek Ziekenhuis 'De Goddelijke Voorzienigheid' (1960)	Sittard
Rooms-Katholieke Middelbare Landbouwschool (1961)	Horst
Rooms-Katholieke Openbare Leeszaal en Bibliotheek (1958)	Heerlen
Roosen, Ir M. H. (1959)	Maastricht
Roosmalen's Transport en Handel Mij. n.v., van (1961)	Maastricht
Rottier, Dr A. C. J. (1958)	Heerlen
Ruys de Beerenbrouck, Jhr Mr G. A. M. J. (1960)	Holtum
Rijk, Mr A. A. (1973)	Valkenburg-Houthem
Rijksarchief in Limburg (1964)	Maastricht
Saes, Drs J. L. (1964)	Cadier en Keer
Sampers, F. J. W. A. (1960)	Maastricht
Sanders, H. (1960)	Oirsbeek
Santvoord, J. H. M. van (1973)	Jutphaas
Scaf, A. (1964)	Maastricht
Schippers, R. M. G. (1968)	Amsterdam
Schlösser, Ir J. C. (1959)	Heerlen
Schrammen, M. H. A. I. (1958)	Maastricht
Schreurs, Drs J. J. G. (1958)	Valkenburg-Houthem
Schreurs, Drs J. J. M. (1963)	Heerlen
Schreurs, Mej. M. J. J. G. (1973)	Eindhoven
Schutgens, K. (1968)	Spaubeek
Schutgens, N. H. J. (1966)	Maastricht
Schwartz, G. A. H. de (1960)	Stein
Seelen, Drs Th. L. A. M. (1959)	Venlo
Sillekens, J. (1972)	Nijmegen
Simons, Ir J. P. J. (1958)	Swalmen
Slangen, L. J. (1960)	Schaesberg
Sleebe, J. C. (1958)	Maastricht
Sliepen, W. L. A. G. (1960)	Geleen
Smeets, Drs M. K. J. (1967)	Maastricht
Smeets, N. H. (1972)	Roermond
Smeets, Mr S. (1971)	Weert
Snel, H. (1960)	Maastricht
Snoep, Drs I. A. M. (1960)	Eijsden
Spaan, P. J. M. (1968)	Nijmegen
Specker, C. (1968)	Waubach
Speetjens, Mr Dr T. (1958)	Venlo

Spierts, P. J. G. (1968)	Rimburg
Spiertz, Prof. Dr M. Ph. G. (1972)	Nijmegen
Spitz, E. J. C. (1958)	Maastricht
Stadsarchief en -Bibliotheek (1958)	Maastricht
Stassen, Mr R. J. (1969)	Roermond
Stedelijk Instituut voor Sociaal Werk Maastricht (1958)	Maastricht
Steen, F. M. J. van der (1970)	Helden
Stella Maris, R.K. School voor HAVO (1965)	Maastricht
Steur, A. G. van der (1968)	Haarlem
Storms, Drs J. H. H. (1960)	Roermond
Stouthart, Drs L. G. M. (1964)	Maastricht
Strada n.v. (1966)	Horst
Stratum, Drs J. C. M. van (1965)	Hengelo
Stuurman, J. A. G. M. (1967)	Hoensbroek
Swinkels-Lucassen, Mevr. E. J. J. A. (1958)	Maastricht
Technisch Bureau Vromen n.v. (1958)	Amsternrade
Teewen b.v. (1958)	Tegelen
Telefoondistrikt Maastricht (1958)	Maastricht
Theelen, Drs R. C. C. (1964)	Maastricht
Thiel, Drs G. G. M. van (1964)	Maastricht
Thurlings, Prof. Dr T. L. M. (1960)	Wageningen
Tomlow, G. G. P. M. (1960)	Heerlen
Tonnaer, J. J. G. (1958)	Schinveld
Tummers, Drs P. M. J. E. (1971)	Arnhem
Uitgeversmaatschappij Courant, De Nieuwe Koerier, Maas- en Roerbode b.v. (1949)	Roermond
Université Catholique de Louvain, Bibliothèque Centrale (1969)	Louvain (B)
Universiteitsbibliotheek Economisch-Historisch Seminarium (1973)	Amsterdam
Universiteitsbibliotheek Katholieke Universiteit Leuven (1972)	Leuven (B)
Vaessen, J. W. (1972)	Sittard
Valk, J. C. de (1967)	Roermond
'Veldeke', Vereniging tot Instandhouding en Bevordering der Limburgse Dialecten (1960)	Heerlen
Verbeet, Drs G. J. B. (1960)	Maastricht
Verheijen, G. F. (1973)	Horst
Veugelers, G. M. (1965)	Heerlen
Visser's Wegenbouw- en Aannemingsbedrijf n.v. (1961)	Drunen
Volkshogeschool Valkenburg (1958)	Valkenburg-Houthem
Vredestein Radium b.v. (1949)	Maastricht
Vroomen, R. J. P. M. (1971)	Geleen
Vroom en Dreesmann n.v. (1949)	Heerlen
Vroom en Dreesmann n.v. (1949)	Maastricht